

STORTINGET

Dokument 15:6

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 751-900
12. desember 2020 – 10. januar 2021

Innhold

751.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. mindreforbruk knyttet til toppfinansieringen av ressurskrevende tjenester, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	11
752.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. de totale utgiftene til innleie av konsulenter, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	11
753.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. at kommuner sier fra seg skatteinntekter, besvart av finansminister.....	12
754.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. formuesskatten, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	13
755.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. omfanget av organisert kriminalitet og illegal virksomhet, besvart av justis- og beredskapsminister	13
756.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. misbruk av fremtidsfullmakter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	15
757.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. mangel på helsesykepleiere i landet, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	16
758.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. kompensasjonsordningen for næringslivet, besvart av næringsminister.....	17
759.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. formuesskatten og investorer, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	18
760.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. lovfestingen av kommunalt selvstyre, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	18
761.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. formuesskattesatsen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	19
762.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. Bø i Vesterålen og formuesskatten, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	20
763.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. jordskifterettar, besvart av justis- og beredskapsminister	20
764.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. Buheii vindkraft, besvart av olje- og energiminister.	21
765.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. sykepleierstudentene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	22
766.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. ordningen for finansieringen av de private skolene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	23
767.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Go-Ahead, besvart av samferdselsminister.....	24
768.	Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. gjenoppbyggingen av luftfarten etter covid-19, besvart av samferdselsminister	26
769.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. billettinntekter, besvart av finansminister.....	27
770.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	28
771.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. oppkjøringstilbudet i Sauda kommune, besvart av samferdselsminister.....	28
772.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ordningen med fremtidsfullmakt, besvart av justis- og beredskapsminister.....	29
773.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. private barnehageselskaper, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	31
774.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. dagpenger, besvart av arbeids- og sosialminister	32
775.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. innlemme eventbransjen i omstillingsordningen, besvart av næringsminister.....	33
776.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Equinor, besvart av olje- og energiminister	34
777.	Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. de frivillige forsikringsordningene i folketrygden, besvart av arbeids- og sosialminister.....	34
778.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. reiselivsnæringen på Svalbard, besvart av næringsminister.....	37
779.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. legemidler og bivirkninger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	38
780.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. brudd på arbeidsmiljøloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	39

781.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. styrke ideelle virksomheters rolle som leverandører av helse- og omsorgstjenester, besvart av helse- og omsorgsminister.....	39
782.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. koronaledigheten og unge personer, besvart av arbeids- og sosialminister.....	40
783.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. biodrivstoff, besvart av klima- og miljøminister.....	41
784.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. konsultentselskaper staten har kjøpt mest tjenester fra, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	42
785.	Fra stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen, vedr. rapport "sykehusplaner for Oslo", besvart av helse- og omsorgsminister.....	43
786.	Fra stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen, vedr. sykehustilbudet i Oslo, besvart av helse- og omsorgsminister.....	46
787.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. avgiftene på motorsykler og snøscootere, besvart av finansminister.....	48
788.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. feiring av jul for familier, besvart av helse- og omsorgsminister.....	49
789.	Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. FHIs anbefalinger om å redusere karantenetid ned til 7 dager, besvart av helse- og omsorgsminister	49
790.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. Helsedepartementets pålegg om å sladde navnet på kinesisk produsent av munnbind, besvart av helse- og omsorgsminister.....	50
791.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. antall direktør som del av sin tittel i statlige virksomheter, besvart av samferdselsminister	51
792.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. saksomkostninger i domstoler, besvart av justis- og beredskapsminister.....	52
793.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. valg av trasé for strekningen Lyngdal - Ålgård, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	52
794.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. bergingsbil til Rennfast, besvart av samferdselsminister	53
795.	Fra vararepresentant Tom Kalsås, vedr. kompensasjon av merverdiavgift for kommunale svømmeanlegg, besvart av finansminister.....	54
796.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. erfaringen med andre kriser, besvart av finansminister	57
797.	Fra stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein, vedr. vernepliktige førstegangstjenestegjørende sikres at de ikke dimitteres, besvart av forsvarsminister.....	58
798.	Fra stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein, vedr. ulik praksis for sikkerhetsklarering av personer med tilknytning til andre stater, besvart av justis- og beredskapsminister.....	59
799.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. klimagassutslipp, besvart av klima- og miljøminister	60
800.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. krisepakke for studenter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	61
801.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. offentliggjøring av skattelister og kriminelle, besvart av finansminister.....	62
802.	Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. EU-kvoten for fisk, besvart av fiskeri- og sjømatminister	63
803.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. regjeringen sine smittetall, besvart av helse- og omsorgsminister.....	64
804.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. smittevernuttstyr med kobberoksid, besvart av helse- og omsorgsminister.....	65
805.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. nasjonal hørselsplan, besvart av helse- og omsorgsminister.....	66
806.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. nasjonal hørselsplan, besvart av helse- og omsorgsminister.....	67
807.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. koronakrisen, besvart av samferdselsminister.....	68
808.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. fly som velges for å frakte høyrisiko smittepasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	69
809.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. den kurdiske lederen Abdullah Öcalan, besvart av utenriksminister	70

810.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. Røverradioen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	71
811.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. revidering av folkehelselova slik at kommuneoverlege blir plassert sentralt i kommuneledelsen, besvart av helse- og omsorgsminister	72
812.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. flyktningstatus, besvart av justis- og beredskapsminister	72
813.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. rundskriv 10 des. som definert byggeprosjekt som bedrifter eller bustadbyggelag har som høgrisikoprojekter, besvart av finansminister	73
814.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. ekteparet Juul/Rød-Larsen, besvart av utenriksminister	75
815.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. alvorlige brudd på forurensningsloven på Mongstad, besvart av klima- og miljøminister	76
816.	Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. dagligvaremarkedet, besvart av næringsminister	77
817.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. stortingsmelding om Arbeidsrelevans i høyere utdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	78
818.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. dommerårsverk, besvart av justis- og beredskapsminister	79
819.	Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. lovgivningen for Bouvetøya, besvart av justis- og beredskapsminister.....	80
820.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. tersklene i Ringdalsfjorden, besvart av samferdselsminister.....	81
821.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. kirkeasyl i Finnsnes kirke, besvart av barne- og familieminister.....	81
822.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. skatteparadiser, besvart av finansminister.....	82
823.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. kontakt mellom Norsk Industri og regjeringen, besvart av næringsminister.....	83
824.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. intern uenighet i Nav, besvart av arbeids- og sosialminister.....	83
825.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. avsløringer om saudiarabiske myndigheters opptreden i Norge, besvart av utenriksminister	85
826.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. tannhelsetjenester, besvart av helse- og omsorgsminister	85
827.	Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. Raytheon Co, besvart av finansminister.....	86
828.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. jordskifterettene, besvart av justis- og beredskapsminister	87
829.	Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. tabell 4.4 på side 71 i Samferdselsdepartementets forlag til statsbudsjett for 2021, besvart av samferdselsminister	88
830.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. domstolsreformen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	90
831.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. retningslinjer for fritidskarantene og andre smitteverntiltak gjelder for utenlandske lastebilsjåførere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	91
832.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. etterlevelse av karantenereglene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	92
833.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. at leger som jobber i Norge, utdannet i Danmark, må ta den norske LIS 1 for å starte spesialisering i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister	93
834.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Fjærlandstunnelen, besvart av samferdselsminister	94
835.	Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. NAVs aktivitetsplan, besvart av arbeids- og sosialminister	95
836.	Fra stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg, vedr. obligatorisk test ved innreise til riket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	96
837.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. uigurene, besvart av utenriksminister	96
838.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. plasseringen av Deisjø-paret til Våler og Sarpsborg kommuner, besvart av klima- og miljøminister	97
839.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. helseforetakenes planlagte sykehusbygg ivaretar disse et føre-var-prinsipp, besvart av helse- og omsorgsminister.....	98
840.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. grasrotmottagere, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	100
841.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bortfallet av sjokoladeavgifta og reduksjonen i avgifta på alkoholfrie drikkevarer, besvart av næringsminister.....	101
842.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. økonomisk kompensasjon til helsepersonell ved grenseoverganger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	101

843.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. prioritering raskere ved tildeling av koronavaksinen for noen av de eldre og/eller syke evakuerte fra skredet i Gjerdrum, besvart av helse- og omsorgsminister.....	102
844.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. medisinstudenten som mistet studieretten som følge av sykdom, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	103
845.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. skredkatastrofen i Gjerdrum, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	104
846.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. bedriftenes pensjonsavtaler, besvart av finansminister	104
847.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. skredulykken i Gjerdrum, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	105
848.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. regjeringens utlovede økonomiske krisestøtte til studentene, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	106
849.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. papirløse og helsehjelp, besvart av helse- og omsorgsminister.....	107
850.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. AAP-mottakere, besvart av arbeids- og sosialminister	108
851.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. personer med psykisk sykdom som har blitt beskyttet av politiet, besvart av justis- og beredskapsminister	109
852.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. kvotemeldingen, besvart av fiskeri- og sjømatminister	110
853.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. flåtegruppene, besvart av fiskeri- og sjømatminister	111
854.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kommunale svømmehaller og støtteordningene, besvart av næringsminister.....	111
855.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. trafikksikkerhetsutbedringer for myke trafikanter langs dagens E39 gjennom Agder, besvart av samferdselsminister.....	112
856.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. tannhelsebehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	113
857.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. behandlingstilbudet som gis til personer som er dømt til tvungen psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsminister.....	115
858.	Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. reduksjon i agnkvoten, besvart av fiskeri- og sjømatminister.....	117
859.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. fritak for elavgift for solenergi, besvart av finansminister	117
860.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kvinneaktivist, besvart av justis- og beredskapsminister	118
861.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. Elgå-ulven fra Deisjø-reviret ved Femunden, besvart av klima- og miljøminister.....	119
862.	Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. ressurser til kartlegging og tiltak mot ras, besvart av olje- og energiminister	120
863.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. hurtigladere langs hovedveinet i Norge, besvart av samferdselsminister.....	121
864.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. at ansatte i skoler og barnehage ikke prioriteres i vaksinekoen, besvart av helse- og omsorgsminister	122
865.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. fordeling av vaksinedoser til norske kommuner, besvart av helse- og omsorgsminister	122
866.	Fra stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal, vedr. samanslåtte GIEK/Eksportkreditt, besvart av næringsminister.....	123
867.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. flokkimmunitet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	124
868.	Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. bomstasjonen på Tresfjordbrua, besvart av samferdselsminister.....	125
869.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. endring av informasjonsstrategi under pandemien, besvart av helse- og omsorgsminister	126
870.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. svekkelse av ambulansetilbudet, besvart av helse- og omsorgsminister.....	127
871.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. dekning av kostnader i forbindelse med forsinkelser på bompengerevninga i Ryfast, besvart av samferdselsminister	128
872.	Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. beslaget av telefonen til Imran Saber, besvart av justis- og beredskapsminister.....	128

873.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. brudd på arbeidsmiljøloven, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
874.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. at regjeringen ikke hadde ferdig lagede planer for hva de skulle gjøre dersom smittetrykket økte etter jul, besvart av helse- og omsorgsminister	132
875.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. strekningen Kolomoen-Moelv, besvart av samferdselsminister.....	133
876.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. kostnader gjennom kompensasjonsordningen, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	134
877.	Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. ILO-konvensjon nr. 190, besvart av arbeids- og sosialminister.....	135
878.	Fra stortingsrepresentant Siv Jensen, vedr. avgiftslettelser, besvart av finansminister.....	135
879.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. ulveobservasjoner, besvart av klima- og miljøminister...	136
880.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. feriepengesaken i Heimevernet, besvart av forsvarsminister.	137
881.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. ekstra midler til opprusting av fylkesveier, besvart av samferdselsminister.....	138
882.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. ansettelse av lærere som lever i homofilt samliv, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	139
883.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. ituasjonen for Trondheim Spektrum, besvart av næringsminister.....	140
884.	Fra stortingsrepresentant Else-May Norderhus, vedr. importsmitte, besvart av helse- og omsorgsminister.....	141
885.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. konkurransevriddinger, besvart av samferdselsminister.....	142
886.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. kompensasjon for tapte varelagre som mat og øl som må kastes på grunn av smitteverntiltak, besvart av finansminister	143
887.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. sårbare barn og unge og nedstengingen av breddeidretten, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	144
888.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. å bekjempe framveksten av høyre-radikalisme og -ekstremisme i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	144
889.	Fra stortingsrepresentant Ingalill Olsen, vedr. bruk av forsvarets logistiske kompetanse for å rulle ut covid-19 vaksineringsen i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister.....	145
890.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Hjartdalsvegen på E134 i Hjartdal, besvart av samferdselsminister.....	146
891.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. bompengesats på nye Rv3/25, besvart av samferdselsminister.....	146
892.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. implementering av vedtaket om å tillate eggdonasjon, besvart av helse- og omsorgsminister.....	147
893.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. innføringen av pakkeforløp for psykisk helse og rus, besvart av helse- og omsorgsminister	148
894.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. de lenge varslede endringene i barnehageloven, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	149
895.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. lokalt smittetrykk, besvart av helse- og omsorgsminister	150
896.	Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. tilbud på nye lokaltog til Norske tog, besvart av samferdselsminister.....	151
897.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. å sikre en bedre og mer gjennomarbeidet eksamensform, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	152
898.	Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. å forhindre at alkohol eksponeres for barn og ungdom på blogger og digitale flater hvor barn og ungdom er tilskuere, besvart av helse- og omsorgsminister.....	153
899.	Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. at pasienter som i medisinsk behandling er påført immunsvikt skal prioriteres i covid 19- vaksinasjonskøen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	154
900.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utslipp av klimagasser, besvart av klima- og miljøminister..	155

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (751 - 900) for sesjonen 2020-2021**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

Andersen, Karin (SV)	792, 845, 854, 860
Arnstad, Marit (Sp)	778, 870
Aukrust, Åsmund (A)	827
Bastholm, Une (MDG)	837, 862
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	805, 806
Bjørndal, Fredric Holen (A)	761, 762, 866
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	757, 820, 861, 877
Bjørnstad, Sivert (FrP)	775
Breivik, Terje (V)	777
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	788, 789
Bøhler, Jan (Sp)	872
Christoffersen, Lise (A)	774, 824
Fagerås, Mona (SV)	765, 766, 864
Fasteraune, Bengt (Sp)	829
Freiberg, Kjell-Børge (FrP)	836
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	752, 821, 885
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	807
Grimstad, Carl-Erik (V)	899
Halleland, Terje (FrP)	783, 799
Haltbrekken, Lars (SV)	776, 815, 822, 847, 883, 900
Hansen, Svein Roald (A)	759, 760, 819
Hansen, Øystein Langholm (A)	768
Heggø, Ingrid (A)	813, 859
Henriksen, Kari (A)	810, 851
Hjemdal, Silje (FrP)	770
Hoksrud, Bård (FrP)	833, 834, 890
Huitfeldt, Anniken (A)	825, 843
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	802
Jensen, Siv (FrP)	878
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	816
Johnsen, Tor André (FrP)	863, 891
Kalsås, Tom (A)	795
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	753, 754, 875, 888
Kjerkol, Ingvild (A)	803, 808, 832, 865, 895
Klinge, Jenny (Sp)	763, 818, 828
Knutsen, Eigil (A)	796, 846
Leirstein, Ulf Isak (Uav)	797, 798
Leirtrø, Kirsti (A)	771
Lerbrekk, Solfrid (SV)	800, 835
Liadal, Hege Haukeland (A)	781, 898
Limi, Hans Andreas (FrP)	787, 801, 881
Listhaug, Sylvi (FrP)	868
Lyngedal, Åsunn (A)	758, 886

Lysbakken, Audun (SV)	790
Mehl, Emilie Enger (Sp)	755
Moflag, Tuva (A)	867, 892
Mossleth, Siv (Sp)	842
Moxnes, Bjørnar (R)	812, 814, 823, 826, 849, 850, 880, 882
Myhrvold, Ole André (Sp)	838, 879
Myrli, Sverre (A)	831
Myrseth, Cecilie (A)	852, 853
Mørland, Tellef Inge (A)	779, 780, 856, 857, 873, 893
Norderhus, Else-May (A)	884
Nævra, Arne (SV)	896
Olsen, Ingalill (A)	858, 889
Pettersen, Tage (H)	840
Pollestad, Geir (Sp)	841, 871
Sandberg, Nina (A)	844, 848
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	764, 855
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	830
Sivertsen, Eirik (A)	751
Solberg, Torstein Tvedt (A)	773, 894, 897
Steffensen, Roy (FrP)	793, 794
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	804, 817
Staalesen, Siri Gåsemyr (A)	785, 786
Toppe, Kjersti (Sp)	772, 811, 869
Trettebergstuen, Anette (A)	769, 876, 887
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	784, 791
Wilkinson, Nicholas (SV)	756, 839, 874
Øvstegård, Freddy André (SV)	809
Aasland, Terje (A)	767
Aasrud, Rigmor (A)	782

STORTINGET

Dokument 15:6

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 751

Innlevert 12. desember 2020 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 17. desember 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Hva er årsaken til mindreforbruket og har det sammenheng med Covid19?

BEGRUNNELSE:

Viser til nysalderingen hvor det er et mindreforbruk knyttet til toppfinansieringen av ressurskrevende tjenester. Årsaken er ikke omtalt.

Svar:

I toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester for 2020 refunderes kommunenes utgifter for 2019. Mindreutgiftene er derfor ikke knyttet til covid-19. Det ble i 2020 utbetalt 241,2 mill. kroner eller rundt 2,2 pst. mindre enn saldert budsjett, noe som skyldes en lavere vekst i ordningen enn anslått i statsbudsjettet for 2020.

SPØRSMÅL NR. 752

Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 18. desember 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Hvor mange konsulenttimer, eller årsverk tilsvarende disse summene for offentlige i henholdsvis 2015 og 2019, og har den prosentmessige økningen gitt en tilsvarende økning i årsverk, eller skylder det en prisstigningen til disse tjeneste?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til Torgeir Knag Fylkesnes (20/4888-2) kommer det frem at de totale utgiftene til innleie av konsulenter økte fra ca. 4,76 til ca. 6,94 mrd. i perioden 2015-2019. Økningen ble drevet av en økning i konsulenttjenester til utvikling, som økte fra 2,5 mrd. til 4,5 mrd., dvs. 82,7 %. AK-SØN-skandalen har satt spørsmålsteget ved effektiviteten av konsulentbruken i offentlig virksomhet.

Svar:

Timeprisen ved kjøp av konsulenttjenester varierer mye, så det finnes ikke et eksakt svar på hvor mange konsulenttimer disse tallene tilsvare. Vi har heller ikke informasjon

om eventuell prisstigning for konsulenttimer. I tabellen nedenfor har vi angitt intervaller fra kr. 750,- til kr. 1500,- uten mva.

	2015	2019
Antall konsulenttimer ved timepris kr. 750,-	6,3 mill. timer	9,2 mill. timer
Antall konsulenttimer ved timepris kr. 1 500,-	3,2 mill. timer	4,6 mill. timer

Jeg understreker at tallene er svært usikre, og at det må utvises varsomhet med å trekke konklusjoner på denne bakgrunnen.

Når det gjelder spørsmålet om hva tallene utgjør i antall årsverk, så varierer årsverk for konsulenter mye. Det

gir derfor lite mening å tallfeste dette. Til opplysning har mange arbeidstakere i Norge tariffavtalt 37,5 timers arbeidsuke. Ett årsverk vil da utgjøre 1750 arbeidstimer.

SPØRSMÅL NR. 753

Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 21. desember 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Bø kommune har redusert formuesskatten for 2021, og har nå fått garantier fra regjeringen om at de ikke vil tape i skatteutjevningen som følge av dette kuttet.

Hvor dyrt blir det om denne spesialregelen skulle gjelde alle kommuner, altså at kommuner som sier fra seg skatteinntekter og reduserer formuesskatten tilsvarende det Bø kommune har gjort, kompenseres av andre kommuner som krever inn disse inntektene?

BEGRUNNELSE:

Bø kommune har vedtatt en reduksjon i den kommunale delen av formuesskatten også for 2021. I kommuneproposisjonen for 2021 ble det varslet en korreksjon for Bø i skatteutjevningen for 2021, slik at ikke andre kommuner skal ta regningen for Bøs skattereduksjon. Det statlige inntektssystemet for kommunene sikrer at rike kommuner må gi fra seg inntekter til fattigere kommuner, slik at kommunenes økonomi utjamnes. Regjeringen har nå gitt Bø unntak for praksisen og regelverket i inntektssystemet, slik at Bø som frivillig nå gir fra seg skatteinntekter.

Regjeringen begrunner unntaket med at det var vanskelig for kommunen å overskue alle konsekvenser av vedtaket. Imidlertid utredet Bø aldri effektene av å kutte formuesskatten, som ble fremmet som et «benkeforslag» fra ordføreren på budsjettmøtet før jul 2019.

Svar:

Stortinget fastsetter hvert år maksimumssatser for skatt til kommunene av formuen. I 2021 er formuesskattesatsen 0,85 pst., som er fordelt med 0,7 pst. til kommunene og 0,15 pst. til staten. Kommunene fastsetter skattesatser innenfor de intervallene som stortingsvedtaket gir. Formuesskatten har vært en kommunal inntekt siden 1882. Bø kommune har vedtatt å redusere den maksimale skattesatsen, fra 0,7 til 0,2 pst. fra 2021. Bø er den første kommunen som benytter den mulighetene reglene gir til å redusere skatt på norsk eierskap lokalt, og regjeringen har besluttet at kommunens tap vil være begrenset til om lag 5 mill. kroner i 2021.

Dersom alle kommuner reduserer formuesskatten til 0,2 pst., vil dette isolert sett redusere formueskatteinntektene til kommunene samlet med om lag 8 670 mill. kroner. Da ville det imidlertid ikke være noe insentiv til å flytte mellom kommuner for å spare formuesskatt, og kompensasjonen for tapte inntekter av nye innbyggere ville blitt neglisjerbar.

SPØRSMÅL NR. 754**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 7. januar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Hvor mye anslår statsråden at inntektstapet for Bø kommune vil ligge på som følge av kuttet i formuesskatten og de påfølgende konsekvensene i skatteutjevningsordningen for kommunene?

BEGRUNNELSE:

Bø kommune har ikke utredet hvor mye lavere formuesskatt ville koste kommunen. Likevel gir regjeringen nå en garanti om at andre kommuner i 2021 vil måtte ta regningen for Bø kommunes selsagte kutt i inntekter.

Svar:

Det er anslått at tapet for Bø kommune er om lag 5 millioner kroner som følge av tap i formuesskatt blant innbyggere bosatt i Bø kommune før vedtak om redusert skattesats ble fattet. Det vil også bli et inntektstap grunnet formue til innbyggere som er flyttet etter at vedtaket er fattet. Siden faktisk tilflytting til kommunen innen 1 januar 2021 ikke er kjent, er det ikke mulig nå å si hvor stort det totale tapet vil bli for Bø.

Tap utover 5 millioner kroner for Bø i 2021 og 2022 vil dekkes gjennom skjønnstilskudd som tildeles direkte fra departementet, og vil ikke finansieres av andre kommuner gjennom skatteutjevningen. I andre kommuner som vedtar å sette ned skattesatsene forutsettes effektene gjennom skatteutjevningen å være godt kjent slik at tap ikke vil bli kompensert gjennom skjønn.

SPØRSMÅL NR. 755**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 22. desember 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å styrke Norges innsats mot det enorme omfanget av organisert kriminalitet og illegal virksomhet som knyttes til piratkopiering, og kan statsråden gi en oversikt over hvor mange straffesaker som gjelder brudd på varemerkelovens paragrafer 57, 58, 59, 61 og/eller tollovens paragraf §3-1 knytte til falske varer, per år de siste fem årene, samt hvordan henleggelse, tiltaler og pådømmelser fordeler seg på disse sakene?

BEGRUNNELSE:

Gjennom en rekke artikler har TV2 belyst det enorme omfanget av piratkopiering, og hvilke skadevirkninger det har for samfunnet. Ifølge Norwegian Anti Counterfeit Group regnes piratkopiering som verdens største illegale virksomhet med en total omsetning større enn kriminalitet knyttet til våpen, trafficking og narkotika m.m. Likevel er det tilsynelatende sjelden at saker knyttet til dette

straffefølges i Norge. Piratkopiering har tilknytning til kriminelle nettverk og alvorlig organisert kriminalitet, og er blant annet knyttet til terrorfinansiering av Interpol. Handel med piratkopierte varer har en rekke negative konsekvenser.

I tillegg til å svekke og utnytte andres varemerke og omdømme kan piratkopierte varer være skadelige eller ha en kvalitet som utgjør fare for personer som tror de har kjøpt et ekte produkt, for eksempel innen elektronikk, medisiner eller bildeler. Det vises for eksempel til TV2-artikkel 13. oktober 2020, hvor Legemiddelverket advarer mot at nordmenn handler legemidler på nett som kan være piratkopierte og livsfarlige, og viser til at det finnes eksempler på nordmenn som har omkommet som følge av dette. Tollvesenets avdeling på Østlandsterminalen opplyser i saken at de vil ha destruert omkring 9000 sendinger med ulovlige legemidler bare i 2020 ved årets slutt.

Svar:

Jeg deler representantens syn på viktigheten av å bekjempe kriminalitet knyttet til piratkopierte varer. Regjeringen arbeider for god beskyttelse av varemerker, opphavsrett og andre immaterialrettigheter, som er viktige for norske virksomheters markedsposisjon og konkurranseevne. Vi tar problematikken med ulovlige kopivarer på alvor, og ser med uro på økningen denne virksomheten har hatt de siste årene. Dette gjelder ikke minst der virksomheten skjer som ledd i organisert kriminell virksomhet, eller der varene utgjør en sikkerhetsrisiko for forbrukerne.

For å bekjempe innførsel av piratkopierte varer er reglene i tolloven om tilbakehold av slike varer sentrale. De nylig vedtatte endringene i tolloven vil styrke disse reglene og gjøre det lettere å stanse ulovlige piratkopier før de kommer inn i landet. Endringene planlegges satt i kraft sommeren 2021. De nye reglene innebærer at det ikke lenger vil være nødvendig å gå til domstolen for å få midlertidig forføyning om tilbakehold av varer, og det innføres forenklete fremgangsmåter for destruksjon av varer der mottakeren ikke svarer på varsel fra tollmyndighetene. Det innføres også en egen forenklet ordning for småforsendelser, som vil gi et praktisk virkemiddel for å håndtere det store antallet småpakker som i dag ofte er for ressurskrevende å forfølge for rettighetshaverne, og som har hatt et økende omfang som metode for å spre piratkopier til europeiske land. En viktig nyhet er også at forsendelser av ulovlige piratkopier til private fra næringsdrivende i utlandet vil kunne holdes tilbake og destrueres.

Når det gjelder legemidler kan privatpersoner lovlig bare importere ved forsendelse reseptfrie legemidler med markedsføringstillatelse. Legemiddelloven gir tollmyndighetene hjemmel til å beslaglegge og destruere legemidler som forsøkes importert i strid med regelverket, uten at forholdet må politianmeldes.

I spørsmålet bes det om en oversikt over straffesaker etter bestemmelser i varemerkeloven og tolloven knyttet til falske varer de siste fem årene, og utfallet av disse. Av bestemmelsene i varemerkeloven som det er vist til, er bare § 61 en straffebestemmelse, mens §§ 57 til 59 gjelder sivilrettslige sanksjoner. Ulovlig piratkopierte varer kan i tillegg rammes av straffebestemmelsene i åndsverkloven §§ 79 og 80. Når det gjelder tolloven, er de mest relevante bestemmelsene §§ 16-2 og 16-5, som ikke rammer innførsel av varer i strid med varemerkerettigheter isolert sett, men som kan ramme smugling av falske varer eller innførsel av bl.a. legemidler uten nødvendig tillatelse. Politidirektoratet har opplyst at det i politiets arbeidsregister for straffesaker er mulig å hente ut statistikk på statistikkoder. Statistikken er imidlertid ikke på et slikt detaljningsnivå at den viser hvor mange straffesaker som knytter seg til falske varer. Det er svært få – om noen – straffesaker om falske varer som er kodet som overtredelser av varemerkeloven de siste årene. Dette kan skyldes at falske varer avdekkes

i særlig grad ved grensepassering, og at straffesaker knyttet til slike varepartier kodes som tollovertredelser eller som overtredelse av andre straffebud, for eksempel som bedrageri. Siden de aktuelle statistikkgruppene også omfatter en rekke andre straffbare forhold, er det vanskelig å få en oversikt over hvor mange av disse igjen som gjelder saker om falske varer. Dette ville kreve at en går inn i ca. 8500 straffesaker, og ser hva som er det straffbare forhold, ifølge Politidirektoratet. En slik manuell gjennomgang av straffesakene ville medført et betydelig arbeid.

Muligheten for straffesaksjon og politiets innsats er én faktor som kan ha betydning for omfanget av virksomhet med ulovlige piratkopier. Utgangspunktet er imidlertid at rettighetshaverne selv må håndheve sine varemerkerettigheter gjennom sivilrettslige virkemidler, som forbud mot videre omsetning og andre tiltak for å hindre videre inngrep i rettighetene, i tillegg til krav om erstatning. Når det gjelder farlige piratkopier, reiser dette spørsmål som går langt utover en varemerkerettslig ramme. Produkter som utgjør en sikkerhetsrisiko, vil kunne innebære straffbar overtredelse av produktlovgivningen. Hvis piratkopiering skjer som ledd i organisert kriminell virksomhet, vil det gjerne være grunnlag for å slå ned på denne i medhold av annet regelverk, slik som for eksempel regnskapslovgivningen, momslovgivningen og straffeloven. En effektiv bekjempelse av piratkopiering kan på denne bakgrunn ikke løses gjennom varemerkeretten og immaterialretten alene, men må ses i sammenheng med andre mer generelle tiltak i kampen mot organisert kriminalitet. Av riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen i 2020 fremgår at etterforskning av alvorlig internasjonal og organisert kriminalitet er prioritert. Det samme gjelder økonomisk kriminalitet av alvorlig karakter.

Foruten gode regler om tollkontroll, er et viktig virkemiddel for å bekjempe omfanget av handel med ulovlige piratkopierte varer holdningsskapende arbeid som kan bidra til å øke forbrukernes bevissthet om at man ved å kjøpe piratkopierte varer kan støtte alvorlig kriminell virksomhet. Jeg vil her særlig vise til arbeidet som gjøres innenfor Myndighetsnettverket mot inngrep i immaterialrettigheter og nettstedet www.velgekte.no, som gir informasjon om regelverk og fakta knyttet til piratkopierte varer. Siden opprettelsen i 2015 har myndigheter i nettverket gjennomført en rekke bevisstgjøringskampanjer og tiltak mot piratkopiering, blant annet annonsekampanjer på Facebook og finn.no med søkelys på piratkopier og netthandel.

SPØRSMÅL NR. 756**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 22. desember 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Er regjeringen i gang med å endre lovverket for å hindre videre misbruk av fremtidsfullmakter?

BEGRUNNELSE:

E24 har publisert flere saker om fremtidsfullmakter og mulighet om misbruk av dette. I saken fra E24 14. desember 2020 viser de at fylkesmannen i Oslo og Viken varslet Justisdepartementet om at loven ikke ivaretar sikkerhet for dem som skriver en fremtidsfullmakt.

Jeg er bekymret over at systemet vi har ikke gir god rettsikkerhet for de sårbare og mener det må vurderes et nytt system for å verne de sårbare.

Svar:

Jeg har merket meg at E24 har hatt et oppslag om en sak der testament, alminnelige fullmakter og fremtidsfullmakter har vært misbrukt. Jeg kan ikke fullt ut slutte meg til fremstillingen som er gitt der, blant annet fordi det etterlates et inntrykk av at det knapt finnes noen sikkerhetsmekanismer i dag. Artikkelen viser også at mekanismene har fungert, i den forstand at flere instanser har meldt fra til fylkesmannen og at fylkesmannen har grepet inn med vergemål. Når det er sagt, er jeg enig i at for eksempel fraværet av registrering ved opprettelse kan skape økt usikkerhet. Det er likevel den typen endringer som gir økt byråkrati uten at man kan være sikker på at faren elimineres.

Det er likevel betydelige sikkerhetsmekanismer i vergemålsloven som skal forhindre misbruk av fremtidsfullmakter. Det er krav til dokumentets form og innhold, det er krav om at vitner skal være til stede når fullmaktsgiveren undertegner dokumentet, og vitnene oppfordres til å gjøre en påtegning på dokumentet blant annet om at fullmaktsgiveren har opprettet dokumentet av fri vilje og hadde evne til å forstå betydningen av handlingen. Disse bestemmelsene følger av vergemålsloven §§ 80 til 82.

Når fullmakten skal tas i bruk, må fullmektigen underrette både fullmaktsgiveren selv og fullmaktsgiverens ektefelle eller samboer eller eventuelt andre nære slektninger om fullmaktsgiveren ikke har ektefelle eller samboer. Når nære pårørende får underretning, har de etter vergemålsloven § 56 rett til å begjære vergemål for fullmaktsgiveren som erstatter fullmaktsoppdraget. Dette kan være en praktisk løsning i tilfeller der de pårørende ikke har tillit til fullmektigen eller mener at oppdraget

ikke er i fullmaktsgiverens interesse. Fullmaktsgiveren kan også tilbakekalle fullmakten om han eller hun mener at fullmektigen tar i bruk fullmakten for tidlig eller dersom fullmaktsgiveren har ombestemt seg. I tillegg skal institusjon som personen er innlagt i, og ansvarlig for kommunens sosialtjeneste og kommunens helse- og omsorgstjeneste utenfor institusjon melde fra om behov for vergemål, jf. vergemålsloven § 57. En adgang til å melde fra om bekymring og uro er i tillegg åpen for enhver. En fullmakt kan også stadfestes og registreres, jf. § 84.

Fylkesmannen kan på bakgrunn av slike opplysninger treffe vedtak om å opprette et individuelt tilpasset vergemål der fullmakten helt eller delvis settes til side. Fylkesmannen kan da også sette inn en annen person som verge istedenfor fullmektigen.

Fullmaktsgiveren oppfordres i loven til å regulere ulike kontrollmekanismer i selve fullmakten i form av opplysningsplikt eller regnskapsplikt for fullmektigen overfor en tredjeperson. Fylkesmannen har også kompetanse til å eget tiltak å begjære at fullmektigen legger frem opplysninger og til å pålegge at fullmektigen utarbeider regnskap som fylkesmannen kan gis innsyn i, jf. § 90. Dette er praktisk der fylkesmannen har mottatt slike bekymringsmeldinger som er nevnt foran.

Vergemålsloven har etter dette en lang rekke mekanismer for å fremme selvbestemmelse og beskytte mot misbruk. I de fleste tilfellene mener jeg at dette fungerer godt. Når uheldige enkelthendelser avdekkes, kan det likevel være grunn til å vurdere endringer med sikte på å redusere risikoen for misbruk ytterligere. Justis- og beredskapsdepartementet har derfor påbegynt et arbeid med et høringsnotat der flere endringer i vergemålsloven vurderes. Dette er et område der hensynet til økt offentlig beskyttelse kan stå mot hensynet til den enkeltes selvbestemmelse. En høring av disse spørsmålene vil kunne bidra til å finne det rette balansepunktet. Mulige tiltak er blant annet en meldeplikt til fylkesmannen og unntak fra taushetsplikt for enkelte institusjoner som kan bli kjent med forhold som kan gi mistanke om behov for tilsyn med fullmaktsforholdet eller behov for oppnevning av verge, for eksempel finansforetak, politi og domstoler. Dette kan gi fylkesmannen mulighet til å gripe inn tidligere. Også andre tiltak vil bli vurdert i den forbindelse.

SPØRSMÅL NR. 757**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 21. desember 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Hvilken plan har regjeringen for å øke antallet helsesykepleiere for å møte behovet ute i kommunene, er det vurdert opprettet flere utdanningssteder og en økning i antall plasser og er det foretatt risikovurdering på nasjonalt hold med tanke på avvik i tjenestetilbudet på de lovpålagte oppgavene?

BEGRUNNELSE:

Det er en bekymringsfull mangel på helsesykepleiere i landet. Tilbakemeldinger fra kommuner er at prosjekter/program som eksempelvis Barne-, ungdoms og familiedirektoratets «Familie for første gang» tapper helsestasjonstjenesten for essensielle ressurser som helsesykepleiere, og også jordmødre. Statistikk viser at de gjennomfører om lag ett hjemmebesøk per dag per tilsatt helsepersonell.

Programmet er et godt supplement til tjenestene til befolkningen.

Samtidig er det alvorlig at kommuner nå opplever at mangelen på helsesykepleiere kan bidra til å svekke utøvelsen av de essensielle lovpålagte kommunale oppgavene, der hvert helsepersonell møter om lag 10 barn/ungdommer/gravide/familier per dag.

I gamle Østfold kommune er det gjentatte utlysninger av de samme stillingene, og der nye ledige stadig tilføres i utlysningen.

Svar:

I perioden 2014-2019 er det utdannet i snitt 240 helsesykepleiere hvert år. I 2019 ble det utdannet 320 helsesykepleiere ved universitetene og høyskolene, som er flere nyutdannede helsesykepleiere sammenlignet med tidligere år. Opptakstallene viser at det i årene 2014-2019 ble tatt opp i snitt 258 studenter til helsesykepleierutdanning hvert år. I 2020 er det en gledelig økning, og 390 studenter har i år fått opptak.

Universitetene og høyskolene har et selvstendig ansvar for å tilpasse utdanningstilbudene til studentenes etterspørsel og samfunnets behov. Hvilke studiesteder en institusjon skal ha, hvordan utdanningen og forskningen skal organiseres, og hva som skal tilbys hvor, er en del av ansvaret til styret for institusjonen. Kunnskapsdepartementet vurderer derfor ikke antall utdanningssteder for å møte kompetansebehovene innenfor enkelte utdanninger.

Universitetene og høyskolene er rammefinansierte, noe som gir institusjonene et handlingsrom for å prioritere områder og tiltak for å nå de nasjonale målene og de virksomhetsmålene de selv setter. Ett av de nasjonale målene som universitetene og høyskolene har ansvar for å følge opp, er god tilgang til utdanning. I tråd med dette har de også et ansvar for å dimensjonere studietilbudene sine innenfor gjeldende rammebevilgninger, i lys av endringer i kompetansebehov og etterspørsel etter studietilbud. Kunnskapsdepartementet forventer at universitetene og høyskolene vurderer utdanningskapasiteten i helsesykepleierutdanning i lys av samfunnets kompetansebehov.

Jeg vil samtidig påpeke at regjeringen vurderer det nasjonale behovet for kompetanse og eventuell økning av midler til studieplasser i de årlige budsjettprosessene.

Regjeringen lanserte våren 2020 Utdanningsløftet 2020, som en storstilt satsing på kompetansetiltak og større kapasitet i utdanningene på alle nivå. Utdanningskapasiteten i helse- og sosialfagutdanningene ble økt med om lag 1 100 studieplasser. Av disse har 200 studieplasser gått til videreutdanninger i spesialsykepleie, inkludert helsesykepleierutdanning. I prioriteringen av studieplasser har regjeringen lagt vekt på hvilke personellgrupper samfunnet særlig har behov for, og der utdanningsinstitusjonene raskt kunne øke kapasiteten i utdanningene etter tilgang på praksisplasser og faglig kapasitet. En forutsetning for tildelingen var at studieplassene skulle etableres allerede høsten 2020. Studieplassene er videreført i statsbudsjettet for 2021.

Universiteter og høyskoler er viktige bidragsytere i å dekke landets kompetansebehov. Spørsmål om avvik i tjenestetilbudet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten må rettes til helse- og omsorgsministeren.

SPØRSMÅL NR. 758**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 18. desember 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Vil finansministeren vurdere ventilordninger som fanger opp bedrifter som har falt utenfor den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet?

BEGRUNNELSE:

Mange bedrifter som samfunnet i utgangspunktet ønsket å støtte, har falt utenfor ordningene med krisehjelp som følge av behovet for å etablere disse på svært kort tid i mars. En av disse bedriftene er Route66usa Info AS. Bedriften er det man kan kalle en norsk eksportsuksess innen reiselivsvirksomhet, og har vokst til å bli verdens største arrangør av Route 66-turer. Bedriften betaler skatt til Norge og de ansatte lønnes i Norge. I januar og februar avsto eier Arve Stallvik fra å ta ut lønn fra selskapet, fordi bedriften trengte egenkapital for å opprettholde god likviditet. Fordi lønnen i praksis har blitt tilbakeholdt i selskapet, oppfyller det ikke kravene til ansatte i kompensasjonsordningen. Hadde denne lønnen blitt betalt ut, og deretter lånt tilbake til selskapet i ettertid, ville bedriften vært støtteberettiget. Arbeiderpartiet foreslo i alternativt statsbudsjett en ventilordning for selskaper som faller utenfor kompensasjonsordningen grunnet innretning, men som det åpenbart har vært meningen å støtte. En slik ordning vil kunne hjelpe de mange som nå opplever en tilfeldig urimelighet, og slik redde norske arbeidsplasser og bedrifter gjennom pandemien.

Svar:

Mange virksomheter er i en krevende økonomisk situasjon som følge av koronapandemien. Regjeringen har iverksatt en rekke omfattende tiltak som kommer til å hjelpe mange, både gjennom direkte tilskuddsordninger, lønnsstøtteordningen, forfallsutsettelse, muligheter for utsatt skatteinnbetalinger, lånegarantiordningen samt endringer i permitteringsregelverket og inntektssikringsordningene.

Formålet med den midlertidige tilskuddsordningen for foretak med stort omsetningsfall er å forhindre unødvendige konkurser og trygge arbeidsplasser, slik at aktiviteten i økonomien raskt kan hente seg inn igjen når smitteverntiltakene lettes på. I utformingen av ordningen har det vært et viktig prinsipp at tilskuddet skulle være målrettet, komme seriøse aktører til gode og at regelverket skulle redusere risikoen for misbruk. Derfor er det krav

om at foretak må være skattepliktige, registrert i Norge og ha ansatte.

I den nye kompensasjonsordningen som forvaltes av Brønnøysundregistrene, er kravet om ansatte utformet slik at foretaket må være registrert i arbeidsgiverregisteret på tildelingstidspunktet, og at minst én ansatt må ha fått utbetalt lønn i minst én kalendermåned i perioden august 2019 til september 2020. Denne perioden er utvidet fra sju måneder i den tidligere ordningen, til 12 måneder i den nye ordningen. Et selskap som falt utenfor den tidligere ordningen kan dermed falle inn under den nye ordningen dersom det har utbetalt lønn i perioden mars - september 2020. Utvidelsen av denne perioden vil generelt gjøre at færre foretak utilsiktet faller utenfor ordningen som følge av at de ikke oppfyller kravet til ansatte. Jeg gjør samtidig oppmerksom på at departementet ikke behandler enkelt-søknader. Det er Brønnøysundregistrene som fatter vedtak, og Nærings- og fiskeridepartementet er klageinstans.

Jeg mener at kravet om at foretaket må ha ansatte er fornuftig. Det er i tråd med formålet om å trygge arbeidsplasser, og det motvirker at tomme eller inaktive selskaper kan brukes som verktøy for å misbruke ordningen. Eventuelle nye støtteordninger som etableres må også bygge på et klart definert regelverk som bygger opp under formålet med ordningen, og ha effektive mekanismer for å hindre misbruk.

SPØRSMÅL NR. 759**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 18. desember 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Anbefaler kommunal- og moderniseringsministeren andre kommuner om å sette ned formuesskatten for å tiltrekke seg investorer?

BEGRUNNELSE:

Bø i Vesterålen har redusert den kommunale satsen i formuesskatten fordi «staten har forlatt dem» og foretar nye grep for å trekke til seg folk og investorer.

Svar:

Det er viktig at kommunene legger til rette for næringsutvikling og verdiskapning i hele landet. Vi er opptatt av at kommunene er innovative og tar nye grep i bruk. Bø kommune har vært kreative og innført lavere sats på formuesskatten for å legge til rette for økt aktivitet i kommunen. Dette er innenfor kommunens handlingsrom og de mulighetene det lokale selvstyre gir. Samtidig har Bø kommunes vedtak utfordret inntektssystemet. Systemet for skatteutjevning har ligget fast i lang tid, og det er ingen kommuner som har gjort noe lignende på flere tiår.

Utgangspunktet i inntektssystemet er at lavere skatteinnngang i en kommune, finansieres av de øvrige kom-

munene gjennom skatteutjevningen. Regjeringen mener imidlertid at kommuner som selv velger å sette ned inntekts- eller formuesskattesatsen må behandles som om de har maksimal skattesats i skatteutjevningen. I Kommuneproposisjonen 2021 ble det derfor varslet at skattetallene for Bø ville bli korrigeret. Kommuner som setter ned skattesatsene, må dekke eventuelle tap som følger av dette selv. Bø kommune var først ute med å vedta redusert formuesskatt, og kunne vanskelig se alle konsekvensene det ville få for kommunen gjennom skatteutjevningen. Bø kommune vil derfor få kompensert, gjennom tildeling av skjønnsmidler fra departementet, tapet som følger av flere innflyttere i 2021 og 2022. Kommunen må selv dekke tapet knyttet til de innbyggerne som allerede var bosatt i kommunen i 2020.

Inntektssystemutvalget er bedt om å vurdere konsekvensene for inntektsutjevningen av at kommunene har adgang til å fastsette inntekts- og formuesskattesatser. Utvalget leverer sin rapport i juni 2022.

For andre kommuner er konsekvensene av å sette ned formuesskatten nå kjent, og de må derfor dekke et inntektstap selv. Å sette ned skattesatsen eller ikke, er innenfor det kommunale selvstyret. Det er derfor et valg som kommunene selv må gjøre, men innenfor de rammene som nå er trukket opp.

SPØRSMÅL NR. 760**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 21. desember 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

I hvor stor grad forventes det at kommuner må ta konsekvensene av egne beslutninger etter lovfestingen av kommunalt selvstyre?

BEGRUNNELSE:

I den nye kommuneloven heter det at:

“Kommunene og fylkeskommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. Begrensninger i det kommunale og fylkeskommunale selvstyret må ha hjemmel i lov.”

Svar:

Den nye kommuneloven § 2-1 lovfester det kommunale selvstyret. Selv om det kommunale selvstyret var et etablert prinsipp også før den nye kommuneloven, er det et mål at lovfestingen reelt og rettslig skal styrke det kom-

munale selvstyret. Loven inneholder ikke en legaldefinisjon av det kommunale selvstyret, men nevner de mest sentrale elementene for selvstyret og rammene for dette.

Det heter i kommuneloven § 2-1 andre ledd at hver kommune er et eget rettssubjekt, og kan ta avgjørelser på eget initiativ og ansvar. I dette ligger at kommunene har en alminnelig rettslig handleevne, inkludert ansvar for bruk av denne rettslige handleevnen. Et eksempel på dette er at en kommune kan bli erstatningsrettslig ansvarlig for sine handlinger, slik for eksempel vanlige personer kan bli. Et annet eksempel er at hvis en kommune inngår en avtale,

er avtalen bindende. Kommunen får altså ansvar for å oppfylle sin del av kontrakten.

Jeg mener det er et godt prinsipp at kommunene har frihet til å styre seg selv, samtidig som de er ansvarlige for sine handlinger. Likevel vil det innenfor disse rammene måtte gjøres nødvendige avveininger. Disse avveiningene synliggjøres i § 2-1 tredje ledd, som sier at kommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. I dette ligger at det kan være andre viktige hensyn som i enkelte tilfeller vil måtte veie tyngre enn hensynet til det kommunale selvstyret. Dette kan f.eks. være hensynet til innbyggenes rettigheter.

SPØRSMÅL NR. 761

Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 18. desember 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kva er grunnen til at Bø kommune i Vesterålen har fått spesialbehandling, og kvifor vil ikkje andre kommunar som set ned formuesskattesatsen få den same behandlinga?

GRUNNGJEVING:

Bø i Vesterålen har redusert den kommunale satsen i formuesskatten, og tek på den måten risiko med kommunen sin økonomi. Kommunalt sjølvstyre tilseier at kommunane må bere risikoen sjølv.

Svar:

Ein betydeleg del av inntektene til kommunane er skatteinntekter. Sidan det er store forskjellar i skatteinntektene mellom kommunane, har vi eit system som jamnar ut desse forskjellane gjennom ei omfordeling (skatteutjamning). Ein lågare skattesats får både konsekvensar for skatteinntektene til Bø kommune, og dermed òg for skatteutjamninga og korleis fordelinga av skatteinntekter blir fordelt mellom alle andre kommunar.

I Kommuneproposisjonen 2021 varsla regjeringa at Bø kommune og andre kommunar som frivillig set ned skattesatsane, vil bli behandla i skatteutjamninga som om dei hadde maksimal sats, slik at kommunen sjølv må dekkja tap som kjem av lågare sats.

Systemet for skatteutjamning har lege fast i lang tid, og det er ingen kommunar som har gjort noko liknande på fleire tiår. Ikkje alle effektar har vore enkle å gjennom-

skoda. For å gi kommunen føreseielege rammer i samband med behandlinga av budsjettet for neste år, har Kommunal- og moderniseringsdepartementet sendt ein e-post til ordføraren i Bø, der vi informerte om kva prinsipp som vil ligga til grunn for utrekninga av inntekter i 2021 og 2022. Vi meiner Bø kommune sjølv må dekkja tapet som følgjer av redusert formuesskatt for innbyggjarane som allereie var busette i Bø då kommunen vedtok å setja ned skattesatsen.

Når det gjeld beløpet kommunen taper ved flytting av formue til kommunen, har det vore vanskelegare for kommunen å berekna og sjå konsekvensane av dette. Vi vil derfor kompensere dette tapet gjennom tildeling av skjønnsmidlar frå departementet.

Sidan Bø kommune var først ute med å vedta redusert formuesskatt, og vanskeleg kunne sjå konsekvensane det ville få for kommunen, gjeld unntaket berre Bø kommune. For andre kommunar er moglege konsekvensar av å setja ned formuesskatten no kjent.

Regjeringa har òg sett ned eit utval som skal gå gjennom heile inntektssystemet. Utvalet skal mellom anna vurdere konsekvensane av at kommunar set ned skattesatsen på formuesskatt, og korleis dette skal handterast i inntektssystemet. Dei leverer utgreiinga si i 2022.

Ordninga for Bø kommune gjeld dermed berre for dei, og berre for 2021 og 2022. Når inntektssystemutvalet har levert utgreiinga si i 2022, må det gjerast ei ny vurdering for 2023.

SPØRSMÅL NR. 762**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal****Besvart 21. desember 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Meiner finansministeren at å dekke opp for dei økonomiske konsekvensane av ein enkeltkommune sine egne avgjerder, samtidig som ingen andre kommunar skal få den same behandlinga, er i tråd med god forvaltningsskikk?

GRUNNGJEVING:

Bø i Vesterålen har redusert den kommunale satsen i formuesskatten, og regjeringa har varsla at staten skal dekke dei tapte inntektene for kommunen.

Svar:

Eg meiner det er god forvaltningsskikk å behandle like saker likt når sakene blir behandla på same tidspunkt.

Prinsippet om å behandle like tilfelle likt, er ikkje i veien for på eit tidspunkt å gjere endringar i reglar, retningslinjer eller praksis. Slike endringar blir gjort på alle område. Det er likevel viktig at praksis er føreseieleg. Det er årsaka til at vi har gjort det tydeleg at vurderinga om kompensasjon berre vil gjelde for Bø kommune, og ikkje andre kommunar som vurderer å endre satsen på formuesskatt.

SPØRSMÅL NR. 763**Innlevert 14. desember 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 22. desember 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Det finst ingen lovheimel som gir Kongen/regjeringa høve til å bestemme at eit jordskiftesokn (ein krets) kan ha fleire stader, så vidt eg kjenner til, slik det er lagt opp til med rettsstader knytt til tingrettane. I Stortinget 10/12 vart det heller ikkje vedteke endringar i domstollova som gir høve til dette.

Meiner statsråden at det er mogleg å leggje 15 jordskifterettar inn under 19 andre jordskifterettar utan lovendring, og viss ikkje – kvifor vart dette lagt fram for Stortinget utan framlegg til ei slik endring?

ettene. Av domstolloven § 25 første ledd fremgår det at tingrettene kan ha «ett eller flere faste rettssteder».

Svar:

Kongen deler riket inn i jordskiftesogn for jordskifterettene, jf. jordskiftelova § 2-1. Loven er taus om jordskifterettens rettssteder, og er ikke til hinder for at jordskifterettene kan ha flere rettssteder.

I alle tilfelle fremgår det av jordskiftelova § 2-2 at domstolloven gjelder for jordskifterettene når ikke annet er bestemt. I Prop. 101 L (2012–2013) er det forutsatt at blant annet de organisatoriske bestemmelsene om tingretten i domstolloven §§ 19 til 25 skal gjelde også for jordskifter-

SPØRSMÅL NR. 764**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland****Besvart 18. desember 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Kan statsråden, på bakgrunn av motstridene informasjon fra NVE, svare på om etablering av festerett til vindkraftverk er et søknadspålagt tiltak, kan statsråden svare på hvem som har kompetanse til å avklare rettigheter beskrevet i en utskiftingsprotokoll fra år 1900, og er statsråden trygg på at det ikke foreligger rettslige hindringer for å realisere Buheii vindkraft?

BEGRUNNELSE:

Buheii vindkraftverk i Kvinesdal i Agder fikk godkjent MTA- og detaljplan av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) den 31.10.2019. Ole- og energidepartementet uttalte i brev 20. mars 2020, sitat: «Det er intet rettslig til hinder for at NVEs vedtak av 31. oktober 2019 om godkjenning av detaljplan og MTA iverksettes, selv om vedtaket er påklaget.» Anleggsarbeidet som startet 31. mars 2020 utløste store folkelige protester og skapte en rekke medieoppslag. Politiet måtte bistå slik at anleggsarbeidet kunne gå uhindret.

Før dette, i brev datert 1. mars 2020 fra Motvind Norge, ble OED gjort kjent med flere rettslige hindringer for igangsetting av anleggsarbeidet. Vedlagt brevet lå en utskiftingsprotokoll tinglyst i år 1900 over Risnes Gård. Protokollen dokumenterer at arealene vindkraftverket krever for å kunne realiseres ikke var utskiftet til eneeie. Det var dermed gjort åpenbart for OED at tiltakshaver ikke disponerte over de arealer tiltaket krever for å kunne realiseres. Parter omfattet av utskiftingsprotokollen var hverken hørt eller underrettet om vedtak og klageadgang.

Det blir opplyst at festeretter var matrikulert og pantsatt for EUR 385 000 000 men hverken omsøkt eller gitt tillatelse etter plan- og bygningslovens § 20-2. Ifølge NVE sin egen rettleder til utbyggere fra 2016 faller etablering av festerett ikke inn under hva som er unntatt søknadspålagt. I følge matrikkellovens § 10 kan heller ikke eiendomsendringer matrikuleres uten vedtak etter plan- og bygningslovens § 20-2. Dette er for øvrig også konklusjonen i en nylig fremlagt juridisk vurdering fra Tenden advokatkontor datert 7. desember 2020.

Etablering av festerett krever også dispensasjon etter plan- og bygningsloven § 19-2. Denne dispensasjonen var heller ikke omsøkt eller gitt. Dette sammen med endringer av selve tiltaket og andre feil ved tidligere dispensasjonsvedtak, ble av Motvind Norge hevdet å medføre både ugyldighet av vedtaket og at vedtak manglet for lovlig å kunne igangsette anleggsarbeid.

Undertegnede kan ikke se at OED besvarer de rettslige hindringer for igangsetting som Motvind Norge tar opp. Motvind Norge tok i brev til OED den 14. april 2020 på ny opp de rettslige hindringene på vegne av berørte parter. Brevet er ifølge Motvind Norge fortsatt ikke besvart.

Svar:

Energimyndighetene håndterer de konsesjonsrettslige sidene av vindkraftverk, det vil si anleggskonsesjoner og oppfølgende detaljplaner og miljø-, transport- og anleggssplan (MTA) og tilsyn med oppfølging av disse.

Før bygging av et vindkraftverk kan starte opp må konsesjonæren ha sørget for å ha de planmessige sidene av saken i orden, samt ha tilgang til nødvendig grunn og rettigheter som blir berørt.

De planmessige sidene av saken håndteres av kommunen som lokal planmyndighet. Planavklaring for Buheii vindkraftverk er håndtert av Kvinesdal kommune som dispensasjonssak, og det ligger ikke til mitt departement å vurdere de rettslige sidene ved denne behandlingen.

Utover at energimyndighetene kan gi samtykke til ekspropriasjon, er forholdet til grunneiere og andre rettighetshavere et privatrettslig forhold. Privatrettslige forhold knyttet til eiendomsrett og servitutter (herunder festeretter), avklares gjennom avtale, skjønn eller andre rettslige prosesser. Jeg viser i den forbindelse til at enkelte av de forholdene Motvind har tatt opp når det gjelder utskiftingsprotokollen fra år 1900, ble vurdert i skjønnsaken som gikk for Lister tingrett, der anførselene ikke ble tatt til følge i kjennelse av 18. mai 2020. Jeg er kjent med at Risnes begjærte overskjønn til Agder lagmannsrett, men at lagmannsretten i beslutning datert 30. oktober 2020 ikke tillot anken fremmet. Tingrettens avgjørelse er dermed rettskraftig.

Når det gjelder mange av påstandene som fremgår av begrunnelsen for spørsmålet, gjør jeg oppmerksom på at Buheii Vindkraft AS v/advokatfirmaet Thommessen i to omganger har kommentert disse spørsmålene, senest i brev av 13. oktober til Motvind Norge med kopi til blant annet representanten Saudland. Kopi av brevet følger vedlagt.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2020-2021/dok15-202021-0764-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 765**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 7. januar 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Helsevesenet står overfor en sårbar situasjon, og har et større behov for fagfolk. Sykepleierstudentene står klare til å jobbe, men mange blir nektet. Studentene har forsøkt å ta dette opp med utdanningsinstitusjonene og praksisinstitusjonene, men blir avvist.

Hvordan skal ministeren sørge for at utdanningsinstitusjonene blir kjent med at de ikke har lov til å nekte studenter å jobbe og hvor skal studenter som opplever dette henvende seg for å få slutt på en ulovlig begrensing på muligheten til å ta tilleggsjobb?

BEGRUNNELSE:

Mange sykepleierstudenter rundt omkring i landet har opplevd å bli nektet å ha en jobb ved siden av praksisstudier. Begrunnelsen for dette er økt fare for at studentene kan dra med seg smitte fra ei avdeling til den neste. Dette har medført at praksisinstitusjonene har innført egne bestemmelser for sykepleierstudentene som har jobb ved siden av praksis.

Flere studenter rapporterer at de blir nektet jobb ved siden av fullstendig. Andre har rapportert at praksisinstitusjonen har innført karantenetid etter avsluttet vakt på sin egen arbeidsplass, før de får gå ei vakt i praksis. For eksempel har sykehjemsetaten i Oslo besluttet at studentene må ha 48 timer karantene mellom jobb og praksis.

Praksisstudier utgjør ca. halvparten av sykepleierstudiet og ved å innføre slike type restriksjoner bidrar dette til at sykepleierstudentene kan gå flere måneder uten sin biinntekt. Det sier seg selv at å leve på studielån er utfordrende, når bare husleia spiser opp nesten hele beløpet. Disse studentene er avhengig av sin biinntekt, og mange står i en økonomisk knipe som gjør at de vurderer å avslutte studiene sine.

Dette var også en problemstilling i vår, og tidligere i høst. Da var Asheim tydelig på at praksisinstitusjonene kan ikke nekte sykepleierstudenter å jobbe i andre helseinstitusjoner. Dette roet situasjonen betydelig, og studentene fikk igjen lov til å jobbe. Etter at andre smittebølge kom til Norge, har igjen studentene begynt å bli nektet jobb ved siden av praksis. Situasjonen er like sårbar for studentene nå, som den var i høst.

Svar:

Slik regelverket er i dag, kan ikke praksisstedet nekte studenter å jobbe i andre helseinstitusjoner. Arbeidsgiv-

ere kan imidlertid stille krav til sine ansatte for å ivareta pasientsikkerheten. Jeg er opptatt av at vi må se på erfaringene fra hvordan gjennomføringen av praksis har vært, før det vurderes om det er behov for å gjøre eventuelle endringer.

Jeg har jevnlig dialog med universitetene og høyskolene om hvilke konsekvenser koronaviruset har for utdanning, praksis og forskning. Jeg er opptatt av at studentene så langt som mulig skal kunne gjennomføre studiet til normert tid på en trygg og faglig forsvarlig måte. Også praksisstudier skal kunne gjennomføres på normalt vis så langt det lar seg gjøre, innenfor rammen av forsvarlig pasientsikkerhet. Det er viktig at studentene får et fullverdig læringsutbytte, og at de er godt kvalifisert for det yrket de skal ut i når de er ferdige med utdanningen.

Kunnskapsdepartementet fastsatte 13. mars, en midlertidig forskrift om gjennomføring av utdanninger regulert av rammeplan mv. i forbindelse med pandemien. Forskriften er forlenget til 1. juli 2021. Forskriften legger til rette for at institusjonene kan gjøre unntak fra forskrifter om rammeplaner og nasjonale retningslinjer, så langt det er nødvendig og forsvarlig. Det er dermed opp til universitetene og høyskolene å bruke den fleksibiliteten de har fått gjennom regelendringene til å finne gode løsninger på både undervisning og praksis for sine studenter.

Kunnskapsdepartementet har vært tydelige på at det ikke kan gjøres unntak fra kravene i EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv (direktiv 2005/36/EF om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner). Direktivet regulerer blant annet timeantallet studentene må oppnå i løpet av studiet. Halvparten av sykepleierutdanningen skal være praksisstudier, det tilsvarer 2300 timer som må dokumenteres i henhold til kravene i direktivet. Institusjonene må derfor finne alternative løsninger, men samtidig sikre at kravene opprettholdes.

Utbruddet av koronaviruset har medført stor belastning på helse- og omsorgstjenestene. Arbeid og praksisstudier i helse- og omsorgstjenesten innebærer kontakt med syke og sårbare mennesker. For å ivareta sikkerheten til pasientene og minimere risikoen for helseskade må helse- og omsorgstjenesten kontinuerlig vurdere risiko for smitte hos egne ansatte. Risikoen for kryssmitte blant ansatte eller studenter som har arbeids- eller praksisforhold flere steder inngår i denne vurderingen. Universiteter og høyskoler samarbeider med kommuner og helseforetak om gjennomføring av praksisstudier i helseinstitusjoner. Samarbeidet har blant annet som mål at praksisstudier skal kunne gjennomføres på normalt vis

så langt det lar seg gjøre, innenfor rammen av forsvarlig pasientsikkerhet.

Som del av den økonomiske krisepakken fikk over 235 000 studenter i mai et tilbud om å søke om et tilleggs-lån. I tillegg bevilget Stortinget 1 mrd. kroner ekstra for å gjøre deler av tilleggs-lånet om til stipend. Departementet har også fjernet inntektskravet frem til 31. desember 2020, for de studentene som bidrar i helse- og omsorgssektoren under krisen. Det betyr at studentene har kunnet jobbe så mye de vil frem til 31. desember, med tryggheten om at de beholder stipendet. Risikoen for smitte og hensyn til pasientsikkerhet kan likevel innebære at mulighetene til å arbeide andre steder i helse- og omsorgstjenesten enn der studentene er i praksis reduseres i tiden praksisperioden varer. Praksisstudier er en del av et studieprogram i høyere utdanning der formålet er å oppnå planlagt læringsutbytte, og er derfor ikke lønnet arbeid. Økonomisk kompensasjon til studenter vurderes i de årlige budsjettprosessene.

Medio mars 2020 vurderte Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet at det var behov for å etablere en struktur for koordinering mellom UH-institusjonene og helsetjenestene for å bidra til god samhandling. Departementene tok utgangspunkt i at saker så langt det er mulig bør og kan avklares lokalt mellom UH-institusjon og helseforetak eller kommune. Knutepunktfunksjonen som ble opprettet mellom utdanningsinstitus-

jonene, kommuner (ved KS) og regionale helseforetak skulle håndtere behov for samordning og dialog mellom sektorene på et mer overordnet nivå for å bidra til felles løsninger på felles utfordringer. Universitetene og høyskolene ble også bedt om å legge til rette for at studenter og ansatte kan tas i bruk i helsetjenestene. Institusjonene meldte inn over 20 500 personer (studenter og ansatte) til Helsedirektoratet som kan innrulleres som reservepersonell i helsetjenestene. Kunnskapsdepartementet ba også alle universiteter og høyskoler om å oppnevne en kontaktperson ved hver institusjon som skal ha kontakt med helsemyndighetene. Videre har Helsedirektoratet oversendt informasjon til universiteter og høyskoler om nye forskrifter og endring av regelverk som følge av pandemien. Jeg har fått tilbakemeldinger om at det samarbeides svært godt mellom UH-institusjoner og helseforetakene og kommunene. Dialogen virker preget av stor vilje, fleksibilitet og ønske fra begge sider om å finne løsninger.

Det er universitetene og høyskolene som er ansvarlige for å legge til rette for gjennomføring av utdanningene de tilbyr. Smittesituasjonen kan variere fra sted til sted, og dermed kan også eventuelle begrensninger og tiltak i utdanningene variere. Universitetet eller høyskolen studentene er tilknyttet må redegjøre for bakgrunnen for eventuelle restriksjoner knyttet til gjennomføring av praksisstudier, i lys av dialogen med helsetjenestene og hensynet til å verne pasientenes sikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 766

Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 21. desember 2020 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Kan ministeren gjøre greie for ordningen for finansieringen av de private skolene vi har i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det har vært mye debatt om privatskoler den siste tiden og i den forbindelse ønsker jeg å stille kunnskapsministeren noen spørsmål rundt finansieringen av de private skolene vi har i Norge. Slik jeg har forstått det får en kommune et visst antall kroner pr elev i skolen. Privatskoler får 85 % av den summen pr elev. 15 % blir holdt igjen for å betale kommunale utgifter for eleven. PPT etc. Dette kan kanskje gjøres forskjellig fra kommune til kommune. Men så langt høres ordningen grei ut. Men så kommer

det egentlige spørsmålet. Hvordan blir dette inntektsfordelt mellom kommunene. Er det slik at en kommune med mange elever på private skoler får større andel eller inntektsfordeles dette slik at summen blir fordelt likt på alle kommuner i Norge, uansett om de har en privatskole eller ikke.

Svar:

Frittstående grunnskoler blir finansiert gjennom statlige tilskudd og egenbetaling fra elevene, mens kommunale skoler blir finansiert gjennom de frie inntektene til kommunene. De frie inntektene til kommunene beregnes i utgangspunktet ut fra antall innbyggere i kommunen, uavhengig av om elevene går i kommunal, frittstående

eller statlig skole. Når en elev velger en frittstående eller statlig skole, vil kommunens utgifter knyttet til denne eleven bli betydelig redusert. Kommunene har likevel noen kostnader for elever som går i frittstående og statlige skoler som skoleskyss, spesialundervisning og morsmålsundervisning. Kommunene må også ha en viss beredskapskapasitet for å til enhver tid kunne gi tilbud til elever som ønsker å gå i kommunal skole.

Det gjøres et trekk i rammetilskuddet til kommunene for å ta høyde for at de har lavere utgifter til grunnskoleopplæring når elever i kommunen går i frittstående eller statlige skoler. Dette trekket skjer gjennom to ordninger:

- Det gjøres et trekk i det samlede rammetilskuddet til kommunene i makro basert på endringen i antallet elever i frittstående og statlige skoler nasjonalt. Trekket tilsvarer 80 pst. av gjennomsnittskostnaden for elever i kommunale skoler. Dette kalles trekkordningen.
- I tillegg blir det gjort en omfordeling mellom kommunene. Det skjer ved at kommuner med elever i friskoler eller statlige skoler blir trukket i rammetilskuddet etter antall elever. Også denne trekk-satsen ligger under gjennomsnittskostnaden per elev på landsbasis, siden den marginale innsparingen for kommunen er lavere enn gjennomsnittskostnaden. Det samlede trekket føres tilbake til alle kommuner gjennom kostnadsnøkkelen i inntektssystemet. Dette kalles korreksjonsordningen.

I 2021 trekkes det 190 mill. kroner ut av det samlede rammetilskuddet til kommunene som følge av flere elever i frittstående og statlige skoler skoleåret 2019-2020, enn året før. Dette trekket fordeles på alle kommunene uavhengig av om de har elever i frittstående og statlige skoler, eller ikke.

Deretter skjer det en omfordeling gjennom korreksjonsordningen. Drammen kommune har for eksempel 273 elever i vanlig undervisning i statlige og frittstående skoler. Trekk-satsen i korreksjonsordningen for vanlig undervisning er 105 600 kroner per elev i 2021. Drammen kommune trekkes derfor 28,8 mill. kroner i korreksjonsordningen.

Det samlede trekket i korreksjonsordningen for alle kommunene i landet er om lag 2,75 mrd. kroner. Siden korreksjonsordningen er en omfordeling mellom kommunene, blir det samlede trekket tilbakeført til kommunene etter kostnadsnøkkelen i inntektssystemet, hvor antall innbyggere i kommunen veier tungt. Det betyr at Drammen kommune får tilbakeført 51,6 mill. kroner i 2021. Netto øker rammetilskuddet til Drammen kommune med 22,8 mill. kroner gjennom korreksjonsordningen, fordi kommunen har en forholdsvis lav andel elever i statlige eller frittstående skoler.

Et annet eksempel er Lyngdal kommune som har 171 elever i vanlig undervisning i statlige og frittstående skoler. Det betyr at kommunen blir trukket 18,1 mill. kroner i rammetilskuddet. Lyngdal er en mye mindre kommune enn Drammen og får tilbakeført 5,8 mill. kroner gjennom kostnadsnøkkelen. Netto reduseres rammetilskuddet til Lyngdal kommune med 12,3 mill. kroner, fordi kommunen har en forholdsvis høy andel elever i statlige eller frittstående skoler.

Trekk- og korreksjonsordningen fungerer på tilsvarende måte for fylkeskommunene og elever i frittstående eller statlige videregående skoler.

Godkjente frittstående skoler får statstilskudd tilsvarende 85 pst. av gjennomsnittlige driftsutgifter per elev i den kommunale skolen. Skolepenger kan normalt utgjøre inntil 15 pst. av tilskuddsgrunnlaget.

SPØRSMÅL NR. 767

Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 22. desember 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre i og med at mange av Sørtogets brukere sitter igjen med et langt dårligere tog tilbud som følge av Go-Ahead sine ruteendringer og at man gjennom en sentralisering av stoppene slik Go-Ahead nå vil gjennomføre bryter med de forutsetningene som samferd-

selsminister Dale la til grunn i sitt svar til undertegnede i Dokument nr. 15:222 (2018-2019)?

BEGRUNNELSE:

Når regjeringen valgte å konkurranseutsette deler av togtilbudet på viktige jernbanestrekningen så fryktet mange at dette kunne ende opp med et dårligere tilbud mange

steder. Undertegnede tok derfor opp denne problemstillingen gjennom Dokument nr. 15:222 (2018-2019) med daværende samferdselsminister Jon Georg Dale. I siste avsnitt skriver samferdselsministeren følgende:

«Go-Ahead er forpliktet til å levere togtilbudet inkludert nevnte forbedringer, i heile avtaleperioden. I trafikkavtalen med Go-Ahead er det malus dersom leveransen ikkje samsvarer med det rutetilbudet som er lagt til grunn i pristilbudet.»

For svært mange brukere av Sørtoget er det ingen tvil om at man nå har fått et vesentlig redusert tilbud. Det er derfor grunn til å anta at man er i en situasjon der man kan kreve malus fra Go-Ahead.

Svar:

Jeg tolker representantens spørsmål til å omhandle endret stoppmønster på Sørlandsbanen per 13. desember 2020, og en midlertidig reduksjon av antall avganger som følge av pandemien per 4. januar 2021.

Endret stoppmønster

I trafikkavtalen med Go-Ahead Norge (GAN) ligger det inne tilbudsforbedringer i avtaleperioden, blant annet en økning fra en til to avganger hver time lørdager og søndager på Jærbanen, og etablering av en tilnærmet to-timers frekvens på Sørlandsbanen på hverdager. Sistnevnte innebærer én avgang ekstra hver vei sammenlignet med tidligere rutetilbud.

Før trafikkavtalen med GAN ble inngått, etablerte Jernbanedirektoratet dialog med fylkeskommunene. Basert på tilbakemelding fra Telemark og Vest-Agder ble det lagt inn en bestemmelse i trafikkavtalen om at endringer i stoppmønster sammenlignet med NSBs tidligere praktisering forutsetter dialog med berørt fylkeskommune, samt godkjenning fra Jernbanedirektoratet. Denne prosedyren er fulgt med hensyn til ruteplanen og stoppmønster som gjelder fra 13. desember i år. Endringene har vært minimale.

GAN har byttet avgangen som kjøres med lokomotiv og vogn, og som kjører forbi enkelte stasjoner av rutetekniske årsaker. De fleste avganger kjøres med motorvognsett og kan stoppe ved alle stasjoner. Frem til 13. desember 2020 var det avgangen fra Oslo S kl. 11:25 som gikk med lok/vogn og som kjørte forbi fire stasjoner i Telemark og Agder. Fra 13. desember 2020 er det avgangen fra Oslo S kl. 09:25 som kjøres med lok/vogn og kjører forbi de samme fire stasjoner. Stasjonene har like mange togstopp pr. dag, men det er en forskyvning av hvilket tog som ikke stopper ved de fire stasjonene.

I motsatt retning (fra Stavanger til Oslo) har Vegårdshøy og Gjerstad, som tidligere ble forbikjørt med en avgang, fått togstopp for alle avganger. En forbedring i rutetilbudet lokalt i Agder.

Midlertidig reduksjon av antall avganger som følge av pandemien

Etter at vi så en oppblomstring av smitten tidlig i november, er gjeldende reiseråd å unngå unødvendige innenlandsreiser. Dette har ført til at det er svært få reisende med fjerntogene, blant annet på de fleste avganger på Sørlandsbanen. Dagens rutetilbud med sju avganger, plus nattog, hver vei er tilpasset et reisebehov i en normalsituasjon. Direktoratet har derfor, i samarbeid med GAN, vurdert hvordan rutetilbudet kan tilpasses dagens reiseaktivitet, og fortsatt sikre et tilstrekkelig tilbud for pendlere og skoleelever lokalt i Telemark, Agder og Rogaland. Det har også vært viktig å sikre tilstrekkelig kapasitet på Sørtoget i forbindelse med juletrafikken. Den meget etterspurte nye morgenavgangen mot Oslo, som ble opprettet 13. desember i år, vil bli videreført også i januar.

På bakgrunn av dette er det enighet om et midlertidig rutetilbud for Sørtoget gjeldende fra 4. januar og inntil videre, med innstilling av enkelte avganger. Ved slike midlertidige endringer i ruteplan, involveres ikke fylkeskommunene med høring – de får informasjon fortløpende og kan på den bakgrunn vurdere å sette opp kompenserende trafikk, for eksempel skoletransport med buss. I direktoratets dialog med Go-Ahead Norge er det også lagt stor vekt på at det omforente tilbudet er godt koordinert med regionale kollektivtilbud. Gjenværende avganger fra januar 2021 beholder ordinært stoppmønster. Toget må ta sin del av transportbehovet slik at det ikke oppstår ubalanse i tilbudet mot øvrig kollektivtilbud, og de reisende må være godt informert om det gjeldende rutetilbudet.

Jernbanedirektoratet har fortløpende dialog med Go-Ahead Norge om smittesituasjonen og forventet reiseaktivitet utover vinteren. Avtalen om ny, midlertidig ruteplan mellom Jernbanedirektoratet og Go-Ahead Norge forutsetter også en kontinuerlig vurdering av rutetilbudet opp mot markedsbehov og smittesituasjon. Dersom forholdene tilsier det, kan rutetilbudet endres og tilbakeføres til normalen i løpet av 2-3 uker.

Avslutningsvis vil jeg poengtere at verken ny ruteplan fra 13. desember, eller den omforente midlertidige tilbudet fra 4. januar, innebærer brudd på trafikkavtalen mellom Jernbanedirektoratet og GAN. Malus (negativ bonus) vil ikke være relevant i dette tilfellet.

SPØRSMÅL NR. 768**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 17. desember 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil samferdselsminister Hareide slutte seg til erklæringen, “COVID-19 Recovery: Towards Socially Responsible Connectivity”, som er undertegnet av transportministrene i Østerrike, Belgia, Danmark, Frankrike, Italia, Luxembourg, Nederland og Portugal, som krever at gjenoppbyggingen av luftfarten etter COVID-19 må være tuftet på sikkerhet, rettferdig konkurranse og sosiale rettigheter for ansatte?

BEGRUNNELSE:

Den 8. desember ble det undertegnet en erklæring fra flere europeiske land. I erklæringen krever transportministrene i Østerrike, Belgia, Danmark, Frankrike, Italia, Luxembourg, Nederland og Portugal at gjenoppbyggingen av luftfarten etter COVID-19 må være tuftet på sikkerhet, rettferdig konkurranse og sosiale rettigheter for ansatte. Erklæringen har tittelen “COVID-19 Recovery: Towards Socially Responsible Connectivity”. I erklæringen legger det vekt på at krisen, som følge av COVID-19, viser noen av luftfartsindustriens store dysfunksjonaliteter. Transportministrene mener at dette er en konsekvens av dårlig regulatorisk innsats, stor juridisk uklarhet om gjeldende arbeids-, trygde, og skatteregler, ulike konkurranseforhold i europeisk luftfart, ulik beskyttelse av arbeidstakere og utilstrekkelig håndheving av regler på nasjonalt nivå. Hvis ikke alle negative forhold som var tilstede før pandemien blir prioritert, risikerer disse forholdene å hindre luftfartsindustrien fra å komme forbedret ut av krisen. De krever videre en bedre koordinering mellom europeiske og nasjonale transport- og sosiale myndigheter, og signaliserer et behov for å ta opp den sosiale dimensjonen ved den kommende revisjonen av EUs lufttjenesteforordning (Reg. 1008/2008).

Svar:

Det korte svaret er at innholdet i erklæringen Langholm Hansen viser til er helt sammenfallende med den politikken jeg legger til grunn for mitt arbeid på dette området: Rettferdig konkurranse og et anstendig arbeidsliv basert på den norske arbeidslivsmodellen er to sider av samme sak.

Mitt embetsverk deltar derfor i den ekspertgruppen under ledelse av Europakommisjonen som arbeider med ‘social matters related to aircrews’ som det refereres til i erklæringen. Her drives det systematisk arbeid på tre nivåer: (1) Innholdet i gjeldende regler kartlegges for å

sikre klarhet, forutberegnelighet og forbedret etterlevelse. (2) Håndhevelsessystemene kartlegges – både på nasjonalt og overnasjonalt nivå – for å bedre samarbeidet og for å lære av hverandres beste praksiser. (3) Når svakheter identifiseres på nivå 1 og 2 vurderes behovet for endringer av regler, praksis og håndhevelse.

Dette arbeidet har pågått i flere år, og er slik sett ikke utløst av pandemien. Men pandemien kan se ut til å skape en dynamikk som gjør behovet for klare og effektive rettsregler og håndhevelsessystemer enda viktigere. Jeg er derfor i ferd med å bestille en spisset utredning basert på samme systematikk, og med det norske innenlandsmarkedet som utgangspunkt. Denne vil omfatte alle regler som er bestemmende for kostnadene knyttet til arbeidsforhold; norske regler, EØS-reglene og reglene for lovvalg mellom norsk rett og rettsreglene i andre EØS-land.

De særskilte temaene som nevnes i spørsmålet; bruk av innleid arbeidskraft, lovligheten av å benytte personell som er selvstendig næringsdrivende og såkalt “pay-to-fly”, vil alle etter planen være en del av utredningen. En gjennomgående problemstilling vil være om rettsreglene i (EØS-) “hjemlandet” til flyselskapet eller personellet som ikke er norske kommer til anvendelse, eller om norske regler kommer til anvendelse, når personellet arbeider i det norske innenlandsmarkedet over en viss tid og/eller i et visst omfang.

I siste instans er målet mitt å få klarhet i hvilken grad et EØS-land kan verne om sin historisk etablerte standard for et godt arbeidsliv, og på en måte som sikrer at de flyselskapene som respekterer disse spillereglene vinner frem i konkurransen. Om nødvendig vil jeg ta initiativ til at både norske og europeiske regler blir endret.

SPØRSMÅL NR. 769**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 22. desember 2020 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Skal festivaler uten billettinntekter i pandemiåret 2020 beregne fordelingsmoms på utgifter basert på kompensasjonsmidler, eller vil de kunne kreve fullt fradrag for alle utgifter?

BEGRUNNELSE:

Festivaler (og mange kulturaktører) har omsetning både innenfor (eks. barsalg) og utenfor merverdiavgiftsområdet (billettinntekter) i løpet av et vanlig år. Dette gjør at mange festivaler beregner fordelingsmoms på utgifter som havner midt mellom disse to.

I 2020 har mange festivaler måttet kansellere grunnet Covid 19. De har dermed heller ikke hatt billettinntekter. Det er uklart om manglende billettinntekter gir grunnlag for å vurdere om at festivalen i 2020 dermed kan kreve fullt fradrag for alle utgifter. I tillegg har en rekke festivaler mottatt kompensasjon fra den midlertidige kompensasjonsordningen for arrangører og underleverandører. Ordningen skal dekke tap av billettinntekter i tillegg til merkostnader ved kansellering. Det er uklart om kompensasjonen dermed skal ansees for å være billettinntekter, slik at fordelingsmomsen skal opprettholdes også i 2020.

Svar:

Fradragsretten for inngående merverdiavgift er begrunnet i den korresponderende plikten til å oppkreve utgående merverdiavgift, og utledes også av denne. Fradragsretten omfatter derfor bare inngående merverdiavgift på anskaffelser som er til bruk i avgiftspliktig virksomhet. I dette ligger at det ikke er fradragsrett for inngående avgift på anskaffelser som er til bruk for andre formål enn den avgiftspliktige virksomheten.

Omsetning av adgang til konserter er unntatt fra merverdiavgiftsloven. Anskaffelser til slik virksomhet er følgelig til bruk for et annet formål enn avgiftspliktig virksomhet og faller utenfor fradragsretten. Denne avgrensningen av fradragsretten gjør seg gjeldende også i faser hvor virksomheten ikke omsetter konsertbilletter. Tilsvarende vil anskaffelser som er til bruk i avgiftspliktig virksomhet, herunder serveringsvirksomhet, være fradragsberettigede også i faser hvor virksomheten er uten avgiftspliktig omsetning. Bortfall av omsetning og ev. mottak av kompensasjonsmidler er dermed i seg selv ikke avgjørende for virksomhetenes fradragsrett.

For anskaffelser som både er til bruk i avgiftspliktig og avgiftsunntatt virksomhet (såkalte fellesanskaffelser), kan det i utgangspunktet bare fradragsføres en forholdsmessig andel av den inngående merverdiavgiften tilsvarende bruken i den avgiftspliktige virksomheten. Det antas å være relativt utbredt at virksomhetene fradragsfører inngående avgift på slike fellesanskaffelser basert på forholdstallet mellom avgiftspliktig omsetning og totalomsetningen.

Det er et vilkår for omsetningsbasert fradragsføring at fordelingen i rimelig grad gjenspeiler bruken. Dette vilkåret forutsetter at virksomhetene foretar konkrete vurderinger. Det hører med til dette bildet at virksomhetene også har rett til å benytte andre metoder enn omsetningsforholdene, for å beregne fradragsberettiget inngående merverdiavgift.

Det er virksomhetene selv som i utgangspunktet er nærmest til å vurdere bruken av anskaffelsene. Merverdiavgiftssystemet er basert på at virksomhetene selv fastsetter og innberetter merverdiavgiftsoppgjørene med staten. Tatt i betraktning at den alminnelige skattleggingsperioden for merverdiavgift er to måneder, er det grunn til å anta at flere virksomheter allerede har tatt stilling til det spørsmålet stortingsrepresentant Trettebergstuen har stilt. Det er videre nærliggende at virksomhetenes egne vurderinger av fradragsretten har vært lagt til grunn for utbetalinger under den midlertidige kompensasjonsordningen. Ordningen er basert på at virksomhetene gir opplysninger blant annet om ev. faktiske merkostnader knyttet til kanselleringer. Inngående merverdiavgift som fradragsføres utgjør ikke en kostnad i virksomhetens regnskap.

Jeg legger til grunn, og har tillit til, at Skatteetaten også i disse sakene gir god veiledning til virksomheter som måtte ha behov for dette, herunder klargjør

Skatteetatens forståelse av rettsreglene som spørsmålet fra stortingsrepresentant Trettebergstuen aktualiserer.

SPØRSMÅL NR. 770**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 21. desember 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Når vil statsråden legge frem ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har som uttalt satsing å bekjempe vold i nære relasjoner. Dette har vært en satsing helt siden FrP gikk inn i regjering etter stortingsvalget 2013. For ett år siden varslet justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr starten på en ny handlingsplan mot vold i nære relasjoner.

Denne våren har vært preget av coronakrisen, og mange familier har tilbragt mye tid hjemme. Mange fagfolk er bekymret for at dette har gitt grobunn for mer vold i nære relasjoner. Samtidig er det en bekymring for at en mindre andel av volden blir meldt til politi, og at færre av de rammede kommer inn i hjelpeapparatet.

Volden har allerede et betydelig omfang, noe som kanskje har økt denne våren. Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem.

Regjeringen har tidligere varslet at planen skal legges frem i løpet av våren 2020. Da jeg etterlyste fremdrift på denne saken i juni fikk jeg dette svaret fra justisministeren.

«Når det gjelder spørsmålet om den varslede handlingsplanen om vold i nære relasjoner, vil denne bli lagt frem i løpet

av høsten 2020. Handlingsplanen vil gi retning for et langsiktig arbeid der målsettingen er å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner - godt koordinert og kunnskapsbasert. Planen vil også ta høyde for de erfaringene vi nå gjør oss i forbindelse med koronapandemien og vil legge til grunn det rammeverket som følger av Europarådets konvensjon om forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner.»

Jeg understreket den gang at vi ikke hadde noen tid å miste. Nå er høstsesjonen snart omme og planen er fremdeles ikke lagt frem.

Svar:

Arbeidet med handlingsplanen mot vold i nære relasjoner er inne i siste fase og det legges opp til en lansering i løpet av første kvartal 2021.

Det er riktig som representanten Hjemdal påpeker at lansering opprinnelig var planlagt i løpet av høsten 2020. Arbeidet har imidlertid tatt noe lenger tid enn først forutsatt slik at lanseringsdatoen er forskjøvet.

I tillegg har vi ønsket å avvente Partnerdrapsutvalgets utredning (NOU 2020:17 «Varslede drap?»), som jeg fikk overrakt 15. desember. Utvalget har gjennomgått drapsaker der gjerningspersonen var daværende eller tidligere partner, og gitt anbefalinger som kan bidra til å forebygge slike drap i fremtiden. Utvalgets foreslår til sammen 70 tiltak og utredningen vil være et svært viktig bidrag i det videre arbeidet med å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner og partnerdrap.

SPØRSMÅL NR. 771**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 21. desember 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil oppkjøringstilbudet i Sauda kommune bli videreført?

BEGRUNNELSE:

1. juli 2020 besluttet statsråden hvilke trafikkstasjoner som skulle legges ned, og hvilke som skulle bestå. I Sauda

skulle skranketjenesten legges ned, men oppkjøringstilbudet koblet til transportlinja ved den videregående skolen bestå. Nå sier Statens Vegvesen at oppkjøringstilbudet allikevel skal legges ned. Dette er særdeles uheldig både for en transportbransje som mangler sjåfører, men også for Sauda vg. skole og lokalsamfunnet i Sauda.

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ny-side/id2721668/>

<https://ryfylke.net/2020/12/11/skulen-bli-frac-tatt-oppkjoring-i-sauda/>

Svar:

Statens vegvesen gjennomgår reformer for å fornye og forbedre etaten. Målet er bedre tjenester for innbyggerne og mer vei for pengene. Regjeringen har besluttet en reform av trafikant- og kjøretøyområdet som innebærer ny tjenestemodell- og struktur. Stortinget er orientert om dette arbeidet i Prop. 1 S (2020-2021) for Samferdselsdepartementet. Reformen bygger bl.a. på at stadig flere tjenester kan tilbys mer effektivt og med større grad av tilgjengelighet over digitale plattformer og internett og uten krav om fysisk oppmøte. Når stadig flere tjenester leveres digitalt, må Statens vegvesen også tilpasse sitt tilbud slik at de får mest mulig rasjonell drift. Det har derfor vært nødvendig å se på justeringer i hvilke tjenester som tilbys hvor, for å kunne bruke ressursene mest mulig effektivt til det beste for brukerne og samfunnet. Statens vegvesen står som kjent overfor stramme innsparingskrav, og reform av trafikant- og kjøretøyområdet inngår i dette arbeidet. Reformen skal være gjennomført innen utgangen av 2024 og omstillingsplan skulle i utgangspunktet være besluttet og tiltak påbegynt innen 1. januar 2021.

I forbindelse med arbeidet med TK-reform har Statens vegvesen også gjort en vurdering av om førerprøvestedene tilfredsstillende nødvendige kvalitative krav for å kunne gjennomføre en god førerprøve. Når det gjelder tilbudet i Sauda har Statens vegvesen vurdert at de stedlige forholdene ikke oppfyller faglige krav som førerprøvested for lastebil m/tilhenger og buss (klassene CE og D). Klare begrensninger i varierende vegforhold i området, gir ikke mulighet til å lage tilstrekkelig prøveruter med riktig innhold og variasjon. Førerprøvetilbudet for lastebil (klasse C) har Statens vegvesen vurdert at skal videreføres i Sauda.

Tjenestetilbudet i Statens vegvesen er noe som berører og engasjerer mange, både private, lokale myndigheter og næringsaktører. Jeg har merket meg dette store engasjementet. Som redegjort for i mitt svar på representantforslag 41 S (2020-2021) vil departementet derfor se nærmere på enkelte elementer i TK-reformen som kan ha betydning for det videre arbeidet med omstillingssplan og gjennomføring av reformen. Statens vegvesen fikk på denne bakgrunn beskjed om at departementet vil komme tilbake til saken og at frist for ferdigstilling og iverksetting av omstillingsplan skyves til 1. mars 2021. Det ligger i dette at iverksetting av endringer i tjenestetilbudet må avvete departementets nærmere vurderinger.

Jeg er kjent med at Statens vegvesen har sendt brev til Sauda kommune og Sauda videregående skole 15. desember om at de derfor vil gjennomføre praktiske førerprøver som tidligere i Sauda, også utover januar 2021.

SPØRSMÅL NR. 772

Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 22. desember 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en gjennomgang av ordningen med fremtidsfullmakt med tanke på omfang og hvordan dette ivaretar rettsikkerheten til dem det gjelder, og vil regjeringen vurdere en lovendring for å rette opp i mangler i dagens lovverk som kan utgjøre en fare for rettssikkerheten?

BEGRUNNELSE:

Viser til sak i E24 om at direktør for vergemålsavdelingen hos Fylkesmannen i Viken mener at ordningen med fremtidsfullmakt må forbedres, dersom den skal bli troverdig og et godt og trygt alternativ. I flere år har avdelingsdirek-

tøren advart mot at mangler i loven utgjøre en fare for rettsikkerheten. Fremtidsfullmakter ble innført i Norge i 2013. Ordningen er et privatrettslig alternativ til vergemål, som skal gjøre det lettere for folk selv å bestemme hvem som skal ta vare på en når man ikke lenger klarer det selv. Ingen vet hvor mange fremtidsfullmakter som er opprettet i Norge. Det er ingen offentlig kontroll med ordningen, utenom at fylkesmannen kan stadfeste at avtalen har trådt i kraft. Gjennom media er det kommet frem flere eksempler på saker der eldre kvinner har signert på fremtidsfullmakter og andre avtaler de trolig ikke har forstått omfanget av. Spørsmålsstiller ber spesielt at statsråden vurderer om regelverket slik det praktiseres i dag, kan være i strid med vergemålslovens formål, siden at ordnin-

gen med fremtidsfullmakt kan føre til at personer som er i grenseland mellom å være samtykkekompetent og ikke, vil kunne bli utsatt for press og påvirkning fra andre, og at det er stort rom for misbruk av ordningen.

Svar:

Jeg har merket meg at E24 har hatt oppslag der testament, alminnelige fullmakter og fremtidsfullmakter har vært misbrukt. Jeg kan ikke fullt ut slutte meg til fremstillingen av ordningen med fremtidsfullmakter som er gitt der. Når det er sagt, er det dessverre slik at når ressurssterke mennesker bestemmer seg for å utnytte mer ressursvake mennesker, kan det være vanskelig å hindre dette.

Det er likevel betydelige sikkerhetsmekanismer i vergemålsloven som skal forhindre misbruk av fremtidsfullmakter. Det er krav til dokumentets form og innhold. Det er videre krav om at vitner skal være til stede når fullmaktsgiveren undertegner dokumentet, og vitnene oppfordres til å gjøre en påtegning på dokumentet blant annet om at fullmaktsgiveren har opprettet dokumentet av fri vilje og hadde evne til å forstå betydningen av handlingen. Disse bestemmelsene følger av vergemålsloven §§ 80 til 82.

Når fullmakten skal tas i bruk, må fullmektigen underrette både fullmaktsgiveren selv og fullmaktsgiverens ektefelle eller samboer eller eventuelt andre nære slektninger om fullmaktsgiveren ikke har ektefelle eller samboer. Når nære pårørende får underretning, har de etter vergemålsloven § 56 rett til å begjære vergemål for fullmaktsgiveren som erstatter fullmaktsoppdraget. Dette kan være en praktisk løsning i tilfeller der de pårørende ikke har tillit til fullmektigen eller mener at oppdraget ikke er i fullmaktsgiverens interesse. Fullmaktsgiveren kan også tilbakekalle fullmakten om han eller hun mener at fullmektigen tar i bruk fullmakten for tidlig eller dersom fullmaktsgiveren har ombestemt seg. I tillegg skal institusjon som personen er innlagt i, og ansvarlig for kommunens sosialtjeneste og kommunens helse- og omsorgstjeneste utenfor institusjon melde fra om behov for vergemål, jf. vergemålsloven § 57. En adgang til å melde fra om bekymring og uro er i tillegg åpen for enhver.

En fullmakt kan også stadfestes og registreres, jf. § 84.

Fylkesmannen kan på bakgrunn av slike opplysninger fra nærstående eller andre treffe vedtak om å opprette et individuelt tilpasset vergemål der fullmakten helt eller delvis settes til side. Fylkesmannen kan da også sette inn en annen person som verge istedenfor fullmektigen.

Fullmaktsgiveren oppfordres i loven til å regulere ulike kontrollmekanismer i selve fullmakten i form av opplysningsplikt eller regnskapsplikt for fullmektigen overfor en tredjeperson. Fylkesmannen har også kompetanse til av eget tiltak å begjære at fullmektigen legger frem opplysninger og til å pålegge at fullmektigen utarbeider regnskap som fylkesmannen kan gis innsyn i, jf. §

90. Dette er praktisk der fylkesmannen har mottatt slike bekymringsmeldinger som er nevnt foran.

Vergemålsloven har etter dette en lang rekke mekanismer for å fremme selvbestemmelse og beskytte mot misbruk. I de fleste tilfellene mener jeg at dette fungerer godt.

Når uheldige enkelthendelser avdekkes, kan det likevel være grunn til å vurdere endringer med sikte på å redusere risikoen for misbruk ytterligere. Justis- og beredskapsdepartementet har derfor påbegynt et arbeid med et høringsnotat der flere endringer i vergemålsloven vurderes. Dette er et område der hensynet til økt offentlig beskyttelse kan stå mot hensynet til den enkeltes selvbestemmelse. En høring av disse spørsmålene vil kunne bidra til å finne det rette balansepunktet. Mulige tiltak er blant annet en meldeplikt til fylkesmannen og unntak fra taushetsplikt for enkelte institusjoner som kan bli kjent med forhold som kan gi mistanke om behov for tilsyn med fullmaktsforholdet eller behov for oppnevning av verge, for eksempel finansforetak, politi og domstoler. Dette kan gi fylkesmannen mulighet til å gripe inn tidligere. Også andre tiltak vil bli vurdert i den forbindelse.

SPØRSMÅL NR. 773**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 6. januar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Mener statsråden de store gevinstene eiendomsvirksomhetene til private barnehageselskaper henter inn ved videre salg av eiendommer de i sin tid mottok gratis eller til svært lav pris av kommunen kan være ulovlig statsstøtte til kommersiell eiendomsvirksomhet?

BEGRUNNELSE:

I mange private barnehageselskaper drives eiendomsvirksomheten adskilt fra selve barnehagedriften, altså adskilt fra den delen av barnehagedriften som regnes som «ikke-økonomisk virksomhet» etter EØS-retten. De private barnehagekonsernene Trygge barnehager, Læringsverkstedet, Norlandia, Espira, Gnist og Kidsa har alle skilt eiendomsdrift fra barnehagedrift. Ifølge Velferdstjenesteutvalget er det grunn til å vurdere om gevinster fra salg av disse eiendommene må anses som ulovlig offentlig støtte til en kommersiell eiendomsvirksomhet, snarere enn til en (ikke-økonomisk) barnehagevirksomhet.

Svar:

EØS-reglene om offentlig støtte kommer ikke til anvendelse dersom støtten gis til såkalt ikke-økonomisk aktivitet. EFTA-domstolen og ESA har slått fast at barnehagevirksomhet ikke anses som økonomisk aktivitet, slik at en evt. økonomisk fordel fra offentlige midler som kommer barnehagevirksomheten til gode, ikke anses som offentlig støtte iht. EØS-retten, uavhengig av hvilken form støtten har. Norske kommuner står dermed i utgangspunktet fritt til å overdra kommunal eiendom vederlagsfritt til barnehagevirksomhet drevet av private aktører, uten hinder av støtteregelvekset. En eventuell gevinst ved senere salg av eiendommen vil heller ikke utgjøre støtte, så fremt den kommer barnehagevirksomheten, eller annen ikke-økonomisk aktivitet til gode.

Stortingsrepresentanten viser imidlertid til at flere private barnehageselskaper både driver barnehagevirksomhet (ikke-økonomisk aktivitet) og eiendomsvirksomhet (økonomisk aktivitet). Så lenge den økonomiske fordel som ligger i en eiendomsoverdragelse tilfaller selskapets barnehagevirksomhet, går man også i slike tilfeller klar av EØS-støttereglene.

Dersom eiendomsoverdragelsen derimot i realiteten kommer barnehageselskapets eiendomsvirksomhet til gode, enten gjennom bruk på ikke-markedsmessige

vilkår, eller gjennom evt. gevinst ved etterkommende salg, vil dette kunne utgjøre ulovlig støtte iht. EØS-retten.

Velferdstjenesteutvalget avga sin utredning, NOU 2020:13 Private aktører i velferdsstaten, til Nærings- og fiskeridepartementet 1. desember 2020. Jeg er kjent med at utvalget i utredningen blant annet har gitt uttrykk for:

“Utvalget mener at i den grad eventuelle gevinster kan tilskrives salg av eiendom under markedspris, bør det vurderes om dette kan være et resultat av ulovlig gitt statsstøtte. Etter utvalgets syn bør det vurderes om gevinster fra salg av disse eiendommene må anses som ulovlig offentlig støtte til en kommersiell eiendomsvirksomhet, snarere enn til en (ikke-økonomisk) barnehagevirksomhet. Det bør i den forbindelse undersøkes om nasjonal rett åpner for å få krevet eventuell ulovlig statsstøtte tilbakeført.”

Sammen med næringsministeren, og andre relevante statsråder, vil jeg følge opp velferdstjenesteutvalgets utredning. Utredningen er nå på offentlig høring. Vi imøteser høringsinstansenes innspill om dette og om andre relevante problemstillinger.

SPØRSMÅL NR. 774**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 18. desember 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Har regjeringen vurdert mulighetene for å utvide maksperioden for personer som mottar dagpenger under etablering av egen virksomhet?

BEGRUNNELSE:

I mars/april vedtok Stortinget en rekke tiltak for å styrke inntektssikringsordningene for folk som opplevde økonomiske tap i sammenheng med pandemien. Det ble blant annet vedtatt å utvide maksimal periode for mottak av dagpenger og arbeidsavklaringspenger for arbeidssøkere. Bakgrunnen for disse forlengelsene var at det var liten grunn til å anta at personer som sto uten arbeid ville finne seg jobb samtidig som landet opplevde den største arbeidsledigheten siden krigen.

For gruppen som mottar dagpenger under etablering av egen virksomhet har det ikke blitt innført særskilte tiltak. Ordningen med dagpenger under egenetablering er ment å være tidsavgrenset til en etableringsfase. For personer som har mottatt slik støtte i 2020 har det likevel vært krevende å reelt sett fått utviklet bedriften samtidig som samfunnet er midt i en økonomisk krise og det fortsatt er omfattende smittevernstiltak.

Svar:

For å ha rett til dagpenger under arbeidsløshet stilles det etter folketrygdloven § 4-5 et grunnleggende vilkår om å være reell arbeidssøker, dvs. at man aktivt må søke jobb og være villig og i stand til å ta ethvert arbeid, hvor som helst i landet, på kort varsel. Vilkåret underbygges av sanksjonsregler, jf. folketrygdloven § 4-20, som innebærer at dagpengene kan falle bort i en periode, dersom man takker nei til tilbud om arbeid eller arbeidsmarkedstiltak eller unnlater å søke arbeid, dvs. selv medvirker til å forbli uten arbeid. Vilkåret om å være reell arbeidssøker innebærer altså at man i utgangspunktet ikke kan utøve aktiviteter som gjør at man ikke er disponibel for arbeid, uten at det får konsekvenser for retten til dagpenger.

Å drive en næringsvirksomhet er i utgangspunktet ikke forenlig med å være reell arbeidssøker. Likevel er det åpnet for at dagpengemottakere som etablerer egen virksomhet, kan søke om å få beholde dagpenger i inntil tolv måneder. For å få beholde dagpenger under etablering, må det foreligge en næringsfaglig vurdering som underbygger vilkåret om at etableringen antas å føre til selv-

forsørgelse. I tillegg stilles det krav om nyetablering, og om at søker selv er hovedeier av virksomheten.

For dem som har fått innvilget dagpenger under etablering av egen virksomhet, gjelder ikke kravet om å være reell arbeidssøker, og det kan følgelig heller ikke gjøres vedtak om tidsbegrenset bortfall etter folketrygdloven § 4-20. Arbeid med etableringen fører heller ikke til avkorting av dagpengene. Dagpengene har i utgangspunktet som formål å gi midlertidig inntektssikring ved arbeidsløshet mens man søker annet arbeid; ikke å gi støtte til etablering av næringsvirksomhet. På bakgrunn av at helt sentrale vilkår for rett til dagpenger ikke gjelder for disse etablererne, er perioden for dagpenger under etablering begrenset til maksimalt tolv måneder. Begrensningen har også sammenheng med at perioden med dagpenger under etablering inngår i den samlede dagpengeperioden på maksimalt 104 uker. En dagpengemottaker som har prøvd å etablere egen virksomhet, kan dermed stå uten rett til dagpenger etter en mislykket etablering. Dette er noe av bakgrunnen for at det skal fattes vedtak om opphør av dagpenger under etablering dersom det er åpenbart at etableringen ikke kan gjennomføres.

I forbindelse med covid-19-pandemien ble det våren 2020 gitt en rekke midlertidige unntak og særregler innenfor dagpengereguleringen. Blant annet ble den generelle dagpengeperioden forlenget ut oktober, slik at ingen arbeidsløse stod uten dagpenger mens situasjonen på arbeidsmarkedet både var uoversiktlig og krevende. Forlengelsen gjaldt også etablerere med dagpenger. Med bedring i arbeidsmarkedet sammenlignet med i vår, er det lagt til grunn at behovet for særregler ikke er like stort nå, og flere av de særlige ordningene er derfor avvirket eller avvirket tidlig i 2021.

Som nevnt er dagpengene ikke først og fremst en ordning som skal understøtte etablering av næringsvirksomheter. I forbindelse med pandemien er det etablert egne støtteordninger for næringsdrivende og virksomhetene. Blant annet kan selvstendig næringsdrivende og frilansere søke om kompensasjon etter midlertidig lov 12. juni 2020 nr. 62. Denne ordningen forlenges nå ut februar 2021.

Situasjonen følges tett, og behov for tiltak blir vurdert løpende.

SPØRSMÅL NR. 775**Innlevert 15. desember 2020 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 4. januar 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden følge opp Stortingets intensjon med å innlemme eventbransjen i omstillingsordningen, og når kan vi forvente at dette kommer på plass?

BEGRUNNELSE:

I innstillingen og enigheten mellom regjeringspartiene og FrP om statsbudsjettet for 2021 står det at: "Flertallet vil understreke at eventbransjen er inkludert i omstillingsordningen. Retningslinjene og kriteriene for ordningen må tilpasses eventbransjen slik at den blir mest mulig relevant for de aktuelle bedriftene i næringen. Flertallet ber også om at definisjonen av eventbransjen i ordningen utvides, for å sikre at flere bedrifter har anledning til å søke." Den aktuelle ordningen ble også tilført ekstra midler fra Stortingets side, begrunnet i at eventbransjen kunne søke på denne. I følge flere ulike aktører har dette ikke kommet på plass ennå, på tross av dette haster for mange aktører.

Svar:

Jeg vil først orientere om at eventbransjen allerede er inkludert i omstillingsordningen, og har vært planlagt inkludert siden regjeringen la frem Prop. S 142 (2019-2020) 21. september 2020. Det er kun i første runde av ordningen at eventbransjen ikke var inkludert.

Omstillingsordningen for reiselivsnæringen, også kalt Tilskuddsordningen for bedriftsutvikling i reiselivsnæringen, ble foreslått av regjeringen i Prop. 127 S (2019-2020) om økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet som ble lagt frem 29. mai 2020. Stortinget bevilget 250 mill. kroner til ordningen i 2020 for å bidra til omstilling i reiselivsnæringen. Forvaltning av ordningen ble lagt til Innovasjon Norge.

Det kom mange søknader til første runde av ordningen. Regjeringen foreslo derfor i Prop. 142 S (2019-2020) som ble lagt frem 21. september 2020, ytterligere 250 mill. kroner til ordningen, slik at det kunne åpnes for en ny søknadsrunde. Regjeringen foreslo samtidig å innlemme messe- og konferansearrangører i ordningen. Stortinget sluttet seg til forslagene.

Under behandlingen av statsbudsjettet for 2021 ble det enighet mellom regjeringspartiene og FrP om å øke bevilgningen med 100 mill. kroner til 350 mill. kroner. Det ble vurdert som hensiktsmessig at halvparten av de ekstra midlene, dvs. 50 mill. kroner, skulle inkluderes i utlysningen av andre runde for omstillingsordningen 2.

desember 2020. Innretning av resten av bevilgningen (50 mill. kroner) vil regjeringen komme tilbake til. Blant de forholdene som departementet ser på i den forbindelse er hvilke virksomheter som bør inkluderes i definisjonen av eventbransjen.

Jeg er glad for at Sponsor- og eventforeningen har gjort meg oppmerksom på at det har vært uklarhet om bedrifter i eventbransjen har anledning til å søke om tilskudd fra omstillingsordningen. Jeg hadde et avklarende møte 9. desember 2020 med Sponsor- og eventforeningen hvor foreningen blant annet stilte spørsmål til enkelte føringer i omtalen av omstillingsordningen på Innovasjon Norges nettsider. For å klargjøre hvilke kriterier som gjelder for eventbransjen, har Innovasjon Norge i etterkant av møtet oppdatert informasjonen som ligger på sine nettsider: <https://www.innovasjonnorge.no/no/tjenester/reiseliv/nye-300-millioner-kroner-til-omstilling-av-reiselivsnaringen/>

Det fremgår nå tydelig på Innovasjon Norges nettsider hvilke kriterier som kun gjelder reiselivsnæringen og hvilke som gjelder eventnæringen. Videre har departementet justert retningslinjene og kriteriene for ordningen for å sikre at de er tilstrekkelig tilpasset eventbransjen.

Innovasjon Norge har hatt direkte dialog med Sponsor- og eventforeningen for å veilede om omstillingsordningen, og har tilbudt egen veiledning/webinar til eventbransjen om ordningen.

Videre er søknadsfristen flyttet fra 20. desember 2020 til 8. januar 2021. Muligheten til å søke om støtte forlenges for å gi bedriftene innenfor event- og reiselivsnæringene bedre tid til å utvikle gode omstillingsprosjekter. Dette er forankret gjennom Innst. 180 S (2020-2021), og fremgår 18. desember 2020 i en nyhetssak på regjeringen.no: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/soknadsfristen-for-omstillingsordningen-for-event-og-reiselivsnaringene-forlenges-til-8.-januar-2021/id2815204/>

Jeg håper eventbransjen benytter denne gode muligheten til å realisere omstillingsprosjekter som legger til rette for lønnsom og innovativ næringsvirksomhet gjennom og etter Covid-19 pandemien.

SPØRSMÅL NR. 776**Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 23. desember 2020 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

I NRK Brennpunkt 9.12 avsløres alvorlige miljøkonsekvenser knyttet til Equinors satsing i USA. Da de store økonomiske tapene fra denne satsingen ble offentliggjort sa ministeren at selskapet burde ha vist større åpenhet i dialog med OED om virksomheten i USA.

Har statsråden i sin kontakt med Equinor i forbindelse med denne saken spurt, eller fått redegjørelse om miljøkonsekvensene av satsingen og vil statsråden oppfordre Equinor til å få laget en uavhengig undersøkelse av miljøkonsekvensene av satsingen i USA?

Svar:

Det stilles gjennom eierskapsmeldingene klare forventninger til at selskaper med statlig eierandel, som Equinor, arbeider aktivt for å ivareta HMS-hensyn i virksomheten. Det er styret og ledelsens ansvar å følge opp forventningene. Dette arbeidet skal forankres og integreres i selskapets mål, strategi og retningslinjer. Equinor har tydelig kommunisert at helse, miljø og sikkerhet er en viktig del av selskapets overordnede strategi; sikker drift, høy verdiskaping og lave karbonutslipp. Å overholde høye standarder for utslipp til luft og vann, og å håndtere avfall og bruk av kjemikalier, er en viktig del av Equinors arbeid med å forhindre skade på miljøet.

På eiermøte med styreleder og konsernsjef 18. desember i år ble selskapets landbaserte aktiviteter i USA drøftet, herunder konsekvenser for miljø og klima. Jeg forventer at Equinor til enhver tid opererer innenfor gjeldende lover og regler i de land selskapet opererer i. Videre forventer jeg at selskapet er ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet og at selskapet arbeider for å redusere sitt klima- og miljøfotavtrykk.

For øvrig rapporterer Equinor informasjon om forhold knyttet til HMS og klima- og miljøpåvirkning i kvartals- og årsrapporter og i den årlige bærekraftsrapporten. Jeg har også merket meg at selskapets tidligere landssjef i USA fra 2018 til 2020 i en kronikk av 9. desember 2020 har beskrevet forhold knyttet til landbasert olje- og gassvirksomhet i USA. Der fremholdes det blant annet at:

“Ingen industriell virksomhet er helt risikofri, og Equinor har hatt noen ulykker og uønskede hendelser på land i USA. Disse blir gransket for å sikre læring og unngå tilsvarende hendelser i fremtiden. Vi ser at vi de senere år har hatt en betydelig forbedring i våre resultater for helse, miljø og sikkerhet i USA. Dette har skjedd samtidig som vi har jobbet hardt med å forbedre lønnsomheten i denne delen av selskapet. Equinor vil fortsatt støtte økt åpenhet og gode reguleringer for den landbaserte virksomheten i USA.”

På bakgrunn av informasjonen jeg har tilgjengelig, kan jeg ikke nå se at det er grunnlag for å oppfordre Equinor til å få utført en uavhengig undersøkelse av miljøkonsekvensene av satsingen i USA.

SPØRSMÅL NR. 777**Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Terje Breivik****Besvart 21. desember 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for bruken av de frivillige forsikringsordningene i folketrygden, og hvorvidt statsråden mener det vil være hensiktsmessig å inkludere omsorgspenger i disse ordningene fra folketrygden?

BEGRUNNELSE:

Viser til problemstillingen jeg tok opp i oktober om at Navs forsikringsordning for sykepenger til små AS ikke omfatter omsorgspenger ved sykt barn. Følger opp dette med nytt spørsmål.

Svar:

Selvstendig næringsdrivende og frilansere er etter folketrygdloven gitt rett til å tegne forsikring for tillegg til sykepenger, slik at de får en utvidet rett til sykepenger. I tillegg er det mulig å tegne forsikring mot ansvar for sykepenger i arbeidsgiverperioden for små bedrifter.

Nedenfor redegjøres for hver ordning separat.

Frivillig forsikring for selvstendig næringsdrivende og frilansere (folketrygdloven § 8-36 og § 8-39)

Selvstendig næringsdrivende og frilansere anses som sine egne arbeidsgivere og har rett til sykepenger fra trygden først fra 17. dag. Selvstendig næringsdrivende har rett til 80 pst. av sykepengegrunnlaget fra 17. dag, mens frilansere har rett til 100 pst. av grunnlaget fra 17. dag. Den lavere dekningen for selvstendig næringsdrivende må ses i sammenheng med at deres innbetaling til folketrygden er lavere enn for lønnsinntekt (kun trygdeavgift vs. summen av trygdeavgift og arbeidsgiveravgift).

Hvem kan tegne forsikring i ordningen?

Alle som er selvstendig næringsdrivende eller frilansere, kan tegne forsikring. En person som er både selvstendig næringsdrivende og frilanser skal tegne forsikring som selvstendig næringsdrivende.

Hva dekkes?

I ordningen for selvstendige er det tre alternative dekningsgrader:

a) Sykepenger med 80 pst. av sykepengegrunnlaget fra første sykedag

b) Sykepenger med 100 pst. av sykepengegrunnlaget fra 17. sykedag, eller

c) Sykepenger med 100 pst. av sykepengegrunnlaget fra første sykedag

En frilanser kan tegne forsikring for tilleggssykepenger (100 pst.) for de første 16 kalenderdagene.

Hvor mange har tegnet forsikring?

Tall fra 2019 viser at om lag 11 pst. av de selvstendige og 0,5 pst. av frilanserne har tegnet frivillig forsikring. Det var en nedgang i andelen forsikrede fra 2018 til 2019. Det store flertallet av de selvstendige som har tegnet forsikring har valgt alternativet med 100 pst. fra 17. dag (alternativ b).

En årsak til at så få har tegnet forsikring kan være at man har en fleksibilitet som selvstendig næringsdrivende og frilanser, slik at tapt arbeidstid og dermed inntekt i stor grad kan hentes inn igjen senere (altså at inntekten ikke går tapt, men blir utsatt). Det at inntekten ikke bortfaller, gjør det mindre lønnsomt å betale en forsikringspremie for å få inntekten utbetalt i dag framfor om noe tid.

I 2015 ble det foretatt en undersøkelse blant selvstendig næringsdrivende kunstnere (Telemarksforsking, Heian m.fl. 2015). Ifølge denne hadde fem prosent av selvstendig næringsdrivende kunstnere og 0,7 prosent av frilanserne tegnet sykepengeforsikring. Undersøkelsen fra Telemarksforsking tyder klart på at forsikringsordningen

er lite kjent blant kunstnere. Av de som ikke hadde tegnet slik forsikring, var det kun 23 prosent som kjente til ordningene. Samtidig viser undersøkelsen at det er om lag en fjerdedel av disse som kjenner til ordningen, men som likevel ikke ser seg tjent med å tegne slik forsikring.

Det er ellers få holdepunkter for å vurdere hvor godt kjent disse ordningene er. Det er opplyst om ordningene på nav.no. Direktoratet er opptatt av å informere godt om ordningene og tjenestene som de forvalter, og disse nettsidene forbedres derfor jevnlig.

Hvor mye koster forsikringen?

Forsikringsordningen er selvfinansierende. Premien fastsettes i prosent av forventet pensjonsgivende årsinntekt som selvstendig næringsdrivende. Reviderte premiesatser for 2021 for de ulike alternativene i ordningen antas å bli:

Ordning	Reviderte satser fra 1.1.2021 (pst).
80 pst. fra 1. dag	2,3
100 pst. fra 17. dag	1,6
100 pst. fra 1. dag	9,4
Frilansere	2,3

Frivillig forsikring for små bedrifter (folketrygdloven 8-21)

Ordningen innebærer at man som arbeidsgiver kan forsikre seg mot ansvar for sykepenger i arbeidsgiverperioden.

Hvem kan tegne forsikring i ordningen?

For at en arbeidsgiver skal kunne tegne forsikring i denne ordningen må de samlede lønnsutbetalingene i det foregående året ikke overstige 40 ganger grunnbeløpet (drøyt 4 mill. kroner i 2020). Ordningen er altså beregnet på virksomheter med få ansatte.

Hva dekkes?

Forsikringen dekker 100 prosent av utgiftene til sykepenger med feriepenger fra og med 4. til og med 16. fraværsdag, begrenset opp til 6 ganger grunnbeløpet. Fraværet må dokumenteres med legerklæring. Arbeidsgiverperioden er fra 1. til 16. dag. Fra og med dag 17 dekker folketrygden utgiftene. Dersom nytt sykefravær oppstår mindre enn 16 dager etter at det forrige ble avsluttet, regnes dagene med i samme arbeidsgiverperiode. En arbeidstaker kan ha mange sykepengetilfeller i løpet av et år.

Hvor mange har tegnet forsikring?

Av alle virksomheter i Norge med minst én ansatt, er det om lag halvparten som har fire eller færre ansatte. Alle disse er potensielle brukere av ordningen. Ansatte i slike virksomheter utgjør samtidig en liten andel av alle arbeidstakere. Bedriftene som omfattes av denne ordningen, kan ha lønnsutgifter på inntil 40 G, dvs. litt over 4 mill. kroner. Dersom man antar at det utbetales i gjennomsnitt 600 000 kroner i lønn til hver ansatt, betyr det at de små

bedriftene som omfattes av ordningen kan ha opp mot 7 ansatte.

Ifølge SSB er det om lag 141 000 virksomheter med mellom 1-9 ansatte. Det er for tiden 995 bedrifter med forsikring etter § 8-21. Refunderte sykepenger for små bedrifter utgjorde 13 mill. kroner i 2019, og det var 902 bedrifter som mottok refusjon. Det er altså få av de aktuelle bedriftene som velger å forsikre seg.

Det er få holdepunkter for å vurdere hvor godt kjent forsikringsordningen er. Det er opplyst om ordningene på nav.no. Direktoratet er opptatt av å informere godt om ordningene og tjenestene som de forvalter, og disse nettsidene forbedres derfor jevnlig.

Det er likevel nærliggende å tro at det ikke er mangel på kjennskap som er hovedårsaken til at under 1 pst. at små virksomheter ikke har tegnet slik forsikring, i og med at dette er en "billig" forsikring sammenlignet med hva markedet ellers ville tilbudt. Det er mer nærliggende å anta at det er få bedrifter som ser seg tjent med å ha en slik forsikring.

Hvor mye koster forsikringen?

Forsikringsordningen er selvfinansierende. Arbeidsgiveren skal betale en forsikringspremie, som fastsettes i prosent av de samlede lønnsutbetalingene. Premien er i dag på 1,1 prosent.

Spørsmål om det er hensiktsmessig å inkludere omsorgspenger i de eksisterende forsikringsordningene:

Hvorvidt en forsikring mot en uforutsett utgift er hensiktsmessig, avhenger av risikoen for at en utgift oppstår og størrelsen på utgiften. Ved kommersielle forsikringer vil man forventningsmessig tape på å forsikre seg. Ved en selvfinansierende ordning vil forventet kostnad og gevinst være lik - men noen vil også her i praksis betale mer enn de får tilbake, mens andre vil få dekket mer enn de har betalt.

Det er derfor det kun er utgifter som man vil ha problemer med å bære dersom de skulle oppstå som det er fornuftig å forsikre seg mot. Her er det vesentlig forskjell på sykepenger og omsorgspenger.

Sykepenger:

- Alle kan bli syke og ha rett på sykepenger.
- En selvstendig næringsdrivende, frilanser eller arbeidstaker kan ha mange perioder med rett til sykepenger i løpet av et år. I hver sykepengeperiode må den selvstendige, frilanseren eller arbeidsgiveren dekke 16 dager.

Omsorgspenger:

- Som hovedregel er det bare personer med omsorg for barn under 12 år som har rett til omsorgspenger.
- Det maksimale antallet dager med omsorgspenger som ikke dekkes av folketrygden, er ti per år per person. Risikoen for at man som selvstendig, frilanser eller arbeidsgiver får utgifter på et nivå som er vanskelig å bære, er altså mye større for sykepenger enn for omsorgspenger.

Dersom omsorgspenger skal omfattes av forsikringsordningene i tillegg til sykepenger, foreligger det to alternativer.

Det ene vil være å opprette en egen forsikringsordning som kun omfatter omsorgspenger. En slik ordning vil i tillegg til lovendringer kreve at det utvikles en tilpasset løsning og søknads-dialog. Jeg har fått opplyst at direktoratet anser at dette vil medføre administrative kostnader som ikke vil stå i forhold til behovet for en slik ordning. Videre vil den bli relativt kostbar for den enkelte forsikringstaker, fordi bare virksomheter/selvstendige/frilansere med store utgifter til omsorgspenger antas å ville være interessert i ordningen. Dette anser jeg derfor som helt uaktuelt.

Det andre alternativet er å inkludere rett til refusjon for betalte omsorgspenger i den eksisterende forsikringsordningen for sykepenger. Da vil premien økes for alle. De uten barn vil betale mer for uendret utbetaling, mens de med barn vil betale mer, men også kunne forvente å få mer. Det vil kunne gjøre forsikringsordningen mer attraktiv for selvstendig næringsdrivende/frilansere med barn under 12 år, og tilsvarende for små virksomheter der et flertall av de ansatte har barn under 12 år. Samtidig vil ordningen bli mindre attraktiv for de uten barn under 12 år, det vil si at enkelte selvstendige/frilansere + små virksomheter ikke lenger ser seg tjent med å tegne slik forsikring. På forhånd er det usikkert om dette i sum fører til at det blir flere eller færre som tegner slik forsikring, og det er dermed også usikkert hvilken samlet effekt dette får på forventet forsikringspremie. Isolert sett vil åpenbart det å inkludere omsorgspenger i forsikringen innebære at premien øker noe.

Ut fra disse vurderingene mener jeg at det ikke er hensiktsmessig å utvide de frivillige forsikringsordningene for sykepenger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og små bedrifter til også å omfatte omsorgspenger. Verken departementet eller Arbeids- og velferdsdirektoratet kan dessuten se å ha mottatt mange henvendelser om at det er behov for en slik forsikring, verken før eller under pandemien.

SPØRSMÅL NR. 778**Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 23. desember 2020 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Vil statsråden gå i dialog med reiselivsnæringen på Svalbard for å etablere et bedre samarbeid om de rammer som reiselivsbedriftene jobber innenfor, og vil regjeringen sørge for at de seriøse reiselivsbedriftene på Svalbard kan få rimelige og letthåndterte rammer for sin virksomhet når den foregår innenfor de regler for sikkerhet og miljøhensyn som gjelder?

BEGRUNNELSE:

Arctic Wildlife Tours AS har lyktes med å skape flere arbeidsplasser på Svalbard de siste to-tre årene. Svalbard er i dag base og aksjonsradius for ATW, men selskapet har planer om å ekspandere både det norske fastlandet og Canada, Island og Grønland. Men det krever at aktiviteten på Svalbard lykkes. AWT selger naturopplevelser og fotografiske reiser og trenger en viss nærhet til naturen og dyrelivet for å kunne gjøre det. Nå står selskapets reiselivsprodukter på Svalbard i fare på grunn av stor usikkerhet og lite forståelse for bedriftens behov. Dette dreier seg blant annet om følgende:

- De tre siste årene er fjordene Tempelfjord, Billefjord og Van Mijenfjord blitt stengt for ferdsel på isen i mars-april. Dette påfører ATW et tap på 1 mill. kroner årlig. Bedriften ønsker å selge turer hvor kundene får oppleve landskapet og dyrelivet i disse områdene. Dette er regelverk bestemt av Sysselmannens miljøvernssjef. Bedriften opplever en utvidelse av de scooterfrie områdene som et skudd for baugen for deres vinterprodukter.
- Regelverk for bruk av Zodiac lettboat utenfor Isfjorden og Kongsfjorden (som ATW bruker) er tatt opp av Sysselmannen og bedriften må hvert år nå søke om dispensasjon til Sjøfartsdirektoratet til dette. Hensikten med regelverket er å ivareta sikkerhet, men årlige søknader binder ressurser i bedriften på en annen måte enn en stående dispensasjon ville gitt.
- Klima- og miljødepartementets oppdragsbrev av 14.02.20 til departementets aktører på Svalbard legger føringer for videre innstramminger av ferdsel. Dette skaper sterk bekymring i ATW all den tid det i dag er svært begrenset hvor man kan ferdes. Vinterdriften i selskapet er alt sterkt hemmet av restriksjonene som gjelder.
- I det før nevnte oppdragsbrevet omtales mulige innstramminger i regimet for nærhet til vilt dyreliv som isbjørn og hvalross. I dag reguleres dette slik at man har

lov til å komme så nær som 30 meter. Hvis dette skulle økes, for eksempel til 200 meter, vil det svekke attraktiviteten til ATWs turistprodukter dramatisk. 90 % av ATWs turer på Svalbard har isbjørnobservasjoner som en hovedattraksjon og trekkplaster.

Svar:

Reiseliv er en av basisnæringene i Longyearbyen. Longyearbyen og områdene rundt byr på store opplevelsesverdier knyttet til den unike naturen og kulturminnene som finnes der. Utviklingen av reiselivet skal være bærekraftig og skje innenfor de overordnede målene for svalbardpolitikken. Reiselivet må utvikles på en måte som kan bidra til at Longyearbyen også fremover vil være et levedyktig lokalsamfunn av høy kvalitet. Helårlig virksomhet er viktig for å oppnå dette. Det tas sikte på å utvikle Longyearbyen som opplevelsesarena både for tilreisende og fastboende med et variert tilbud av aktiviteter og opplevelser året rundt. Svalbard skal være et av verdens best forvaltede villmarksområder, og det best bevarte høyarktiske reisemål i verden.

Regjeringen legger til rette for en ansvarlig reiselivsnæring som utvikler seg innenfor miljølovgivningen for Svalbard, og i samsvar med de høye miljømålene. En bærekraftig utvikling av reiselivet stiller krav til strategisk tenking både hos myndigheter og næringsutøvere. Utviklingen skal i et langsiktig perspektiv ta hensyn til Svalbards natur og kulturminner, samt økonomiske og sosiale forhold. Den økte interessen for Svalbard som reisemål aktualiserer temaet.

Som følge av koronapandemien og begrensningene som er lagt på aktiviteten, legger reiselivsnæringen et svært dårlig halvår bak seg. Næringen på Svalbard er nå i lavsesongen. Øygruppen har inntil nylig vært underlagt strengere smitteverntiltak enn fastlandet. Det er fremdeles færre flyvninger enn det var før virusutbruddet, og det antas å ville være slik en stund fremover også. Næringen har i liten grad et lokalmarked å vri sitt tilbud mot.

Jeg har hatt kontinuerlig dialog med reiselivet på Svalbard. Ikke nødvendigvis mot alle bedrifter hver for seg, men mot reiselivet på Svalbard generelt. Jeg har god kjennskap til rammebetingelsene bedriftene på Svalbard skal operere innenfor. Naturen på Svalbard er sårbar, og som en følge av det er miljøvernregelverket på Svalbard strengt. Når det gjøres endringer i lovverket, er det fordi det er behov for strengere regulering og presisering av hvordan aktivitet kan gjennomføres uten å gå på akkord

med en god og langsiktig forvaltning av flora og fauna. Klimaendringene aktualiserer problemstillinger og øker behov for strengere miljølovgivning på Svalbard. Et strengt regelverk knyttet til ferdsel i den sårbare naturen bidrar til å opprettholde muligheten for å utøve reiselivsnæring

på Svalbard i årene som kommer. Naturen er den viktigste attraksjonen på Svalbard, og det er helt nødvendig å ta godt vare på den for å bevare ressursgrunnlaget for reiseliv på Svalbard.

SPØRSMÅL NR. 779

Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 4. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mange saker overskrider 30-dagersfristen fra tidspunktet en endring blir kjent for Legemiddelverket, gjennom varsel fra legemiddelprodusenten, til Legemiddelverket gjør dette kjent for norsk helsepersonell og hvor mange av disse anses som så store endringer at det kan gi alvorlige bivirkninger?

BEGRUNNELSE:

Etter at et legemiddel er godkjent kan det gjøres endringer som meldes til Legemiddelverket som MRP/DCP Type II-endringer. Legemiddelverket skal gjøre denne informasjonen kjent for norsk helsepersonell.

Svar:

Statens legemiddelverk har som en av sine hovedoppgaver ansvaret for å vurdere søknader om markedsføringstillatelse (MT) for legemidler i Norge. Godkjenning av legemidler går gjennom ulike prosedyrer: Sentral prosedyre (Central Procedure; CP); gjensidig anerkjennelsesprosedyre (Mutual Recognition Procedure; MRP), desentralisert prosedyre (Decentralised Procedure; DCP) og nasjonal prosedyre (NP). Norge deltar aktivt i det europeiske legemiddelsamarbeidet og får årlig ansvaret for utrederarbeid for en rekke MT-søknader.

Legemiddelverket har også ansvar for å vurdere søknader om endringer etter at et legemiddel er godkjent, og å sørge for at preparatomtalene og pakningsvedleggene oppdateres innen fastsatte frister. Hvilke frister som gjelder for både saksbehandlingstid og implementering er avhengig av prosedyretype og hvilken rolle Legemiddelverket har i den aktuelle saken. For endringssøknader type II i MRP/DCP prosedyren har Legemiddelverket en 30 dagers frist på nasjonal godkjenning etter mottak av nasjonale tekster fra søker (innehaver av markedsføring-

stillatelsen). En type II-endring er en større endring som signifikant påvirker kvalitet, sikkerhet eller effekt av det aktuelle legemidlet.

Legemiddelverket mottok i januar-november 2020 totalt 130 søknader om endring type II for legemidler godkjent i MRP/DCP. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 21 dager, og 82 pst. av sakene ble behandlet innen fristen på 30 dager. Det vil si at saksbehandlingen gikk over fristen i 24 saker (18 pst.) i denne perioden.

Etter utsendelse av Legemiddelverkets nasjonale endringsgodkjenning, blir preparatomtalen synlig på Legemiddelverkets nettside dagen etter. Videre har Legemiddelverket et samarbeide med Felleskatalogen som publiserer pakningsvedleggene som er godkjent av Legemiddelverket. Felleskatalogen importerer daglig pakningsvedlegg fra Legemiddelverket (fra EMA for legemidler godkjent i sentral prosedyre (CP)) og publiserer disse etter om lag 3-4 uker da dette må oppdateres manuelt. I sjeldne tilfeller der tekster blir oppdatert med viktig bivirkningsinformasjon, ledsages oppdateringen av «Kjære helsepersonell»-brev.

Legemiddelverkets overordnede målsetning er til enhver tid å tilstrebe at alle saker behandles innenfor frist. Antall saker inn varierer, og Legemiddelverket følger situasjonen nøye med hensyn til ressursallokering for å møte disse svingningene. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid er som regel godt innenfor frist, men med marginale forsinkelser enkelte måneder. Legemiddelverket anser forsinkelsene i enkeltsaker som ubetydelige tatt i betraktning det store antall saker som behandles, og antall dager behandlingen er forsinket sett i forhold til prosedyrens totale varighet.

Jeg mener derfor at til tross for enkelte forsinkelser er Legemiddelverkets behandling av denne typen endringssøknader tilfredsstillende, og ikke til fare for pasientsikkerheten.

SPØRSMÅL NR. 780**Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 4. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvor mange brudd på arbeidsmiljøloven har det vært innen de ulike lokale helseforetakene i 2020, sammenlignet med 2019, hva har disse bruddene på arbeidsmiljøloven dreid seg om, og i hvor stor grad kan dette knyttes til situasjonen med COVID-19?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål dok. 15:182 (2019-2020), fremkommer det at man i fjor høst hadde om lag 500 000 mulige brudd på arbeidsmiljøloven innen de ulike helseforetakene på det tidspunktet i 2019. 2020 har blitt et svært spesielt år for helsetjenesten, grunnet COVID-19, noe som også påvirker helsepersonell sin arbeidssituasjon.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har ikke detaljert oversikt over de etterspurte opplysningene, og det har

ikke vært mulig å innhente dette innenfor gjeldende frister for besvarelse.

Det ble i 2019 innhentet opplysninger fra regionale helseforetak som indikerte et høyt antall mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene i helseforetakene. De absolutte tallene syntes store, men tall fra blant annet Helse Vest RHF viser at antallet mulige brudd har ligget jevnt på litt over to prosent av vaktene siden 2014. Det er også slik at enkeltavvik kan generere flere mulige brudd på flere arbeidstidsbestemmelser samtidig, og mulige brudd kan skyldes feil bruk av registreringssystemer. Nivået av brudd ble ansett som lavt av Arbeidstidsutvalget da de i 2015 vurderte dette (jf. NOU 2016:1). Utvalget fremhevet og de særlige utfordringene som knytter seg til å drive døgnkontinuerlig sykehusdrift og akuttjenester, men også helseforetakenes systemer for å ha oversikt over arbeidstid og mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene.

Det er stilt krav overfor regionale helseforetak om å sørge for at helseforetakene reduserer omfanget av brudd på arbeidsmiljøloven. En del avvik og mulige brudd siste år vil være relatert til pandemien, og den særskilte og ekstraordinære situasjon dette har medført for spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 781**Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 4. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvordan ser andelen ut i prosent for de ulike RHF-ene i forhold til kjøp fra ideelle virksomheter de tre første kvartal i 2020, og hvordan vil statsråden følge opp målsettingen om en økning i 2021?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har en klar politikk for å styrke ideelle virksomheters rolle som leverandører av helse- og omsorgstjenester. Det synes jeg er bra. Utfordringen er om det blir med målsettingen.

Svar:

Regjeringen vil styrke ideelle virksomheters rolle som leverandører av helse- og omsorgstjenester. I statsbudsjettet for 2020 satt regjeringen seg som mål å doble ideelles andel av den samlede helse- og omsorgssektoren på sikt til 10 prosent målt i kostnader. Målet gjelder både spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. De regionale helseforetakene er i foretaksmøtet januar 2020 bedt om å følge opp måltallet i spesialisthelsetjenesten innenfor rammene av anskaffelsesregelverket. Videre er de bedt om å videreutvikle sine strategier for å øke andelen ideelle over tid, og vurdere mulighetene

for å stille kvalitetskrav som bedre tar hensyn til leverandørenes særegenheter, inkludert bruk av frivillige og likemannsarbeid. De regionale helseforetakene skal rapportere på dette i årlig melding 2020 som kommer i mars 2021. De regionale helseforetakene rapporterer årlig og ikke per kvartal på kjøp fra private til Helse- og omsorgsdepartementet. De regionale helseforetakenes rapportering på bruk av private i 2019 viser en positiv utvikling i kjøp fra ideelle leverandører fra året før.

I Prop. 1 S (2020–2021) for Helse- og omsorgsdepartementet er det redegjort for regjeringens plan for å nå måltallet om ideell vekst. Planen inneholder en rekke tiltak på både kort og lang sikt for både spesialisthelsetjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten. De regionale helseforetakene har fått flere langsiktige oppdrag om å prioritere ideelle som vil bli fulgt opp også i 2021.

SPØRSMÅL NR. 782

Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 21. desember 2020 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Hva er livsløpskostnaden for samfunnet av at en ungdom som nå er arbeidsledig ikke kommer tilbake i jobb, men skyves varig ut av arbeid og over på trygd?

BEGRUNNELSE:

Koronaledigheten har rammet unge hardt. 8. desember var det over 60 000 som var registrert helt ledige og under 40 år. Vi ser også at mange av de som nå er ledige, har gått ledig lenge. Sammenlignet med i fjor var det nesten en tredobling i antallet som har vært arbeidssøkere i mer enn seks måneder, tidlig i desember. Mens det i november i år var nesten 100.000 flere enn i fjor som var registrert som arbeidssøkere, var det bare 166 flere arbeidssøkere på tiltak.

Det er fare for at ledigheten biter seg fast på høyt nivå og medfører en langvarig reduksjon i sysselsettingen. Basert på Yagan (2019) og Raaum og Røed (2006) estimerte ekspertgruppen for samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak i sin første rapport at «en økning i arbeidsledigheten i 2021 på en prosentenheter fører til en langvarig reduksjon i sysselsettingsandelen på 0,2 prosentenheter». Dette vil ikke bare gi et stort tap for den enkelte, men også for samfunnet.

Svar:

Det medfører store menneskelige og økonomiske konsekvenser for den enkelte og for samfunnet når unge mister kontakten med arbeidslivet. De økonomiske kostnadene for samfunnet vil trolig i hovedsak knytte seg til tapt produksjonsverdi og skattefinansieringskostnader ved tapt

skatteinngang og finansiering av ytelser, samt kostnader til arbeidsrettede tiltak og annen innsats fra Nav. Andre kostnader kan omfatte f.eks. økte utgifter til helsetjenester.

Departementet har ikke et modellapparat som gjør det mulig å foreta beregninger av livsløpskostnader for samfunnet ved at unge faller ut av arbeidslivet. Slike livsløpskostnader må uansett baseres på en rekke usikre forutsetninger, bl.a. om tidshorisont, utdanningsnivå, lønns- og produktivitetsutvikling, deltidsarbeid, tilknytning til arbeidslivet og mottak av ytelser over livsløpet.

Vista analyse utga i 2010 rapport nr. 2010/07 med typeeksempler av samfunnsøkonomiske kostnader ved at unge faller utenfor arbeid. Ett typeeksempel gjelder en person som fra 19 års alder er tre år i fullt arbeid, to år 50 pst. i arbeid, to år arbeidsledig, to år i behandling, og som etter hvert blir 100 pst. uføretrygdet i 35 år fram til pensjonsalder. Inkludert i regnestykket er kostnader ved behandling i 2 år, samt skattefinansieringskostnader av dagpenger, uføretrygd/AAP og behandling. Sammenlignet med en person som er i arbeid fra 19 års alder fram til pensjonering ved 62 år, er det samfunnsøkonomiske tapet på 11,8 mill. 2010-kroner. Oppjustert med veksten i grunnbeløpet i folketrygden blir dette 15,9 mill. 2020-kroner. I en annen rapport fra 2014 beregnet Vista Analyse nåverdien for samfunnet av å flytte en ungdom fra et livsløp uten arbeid til et livsløp med arbeid i 35 år til 11,6 mill. kroner 2013-kroner (Vista Analyse rapport nr. 2014/09). Oppjustert med veksten i grunnbeløpet blir dette 13,9 mill. 2020-kroner.

Disse beregningene illustrerer en størrelsesorden for de økonomiske kostnadene for samfunnet. Samtidig er

resultatene som nevnt avhengig av forutsetningene som blir lagt til grunn.

SPØRSMÅL NR. 783

Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 5. januar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Vil statsråden stille seg positiv til å se på muligheter for utvidelse av hva som etter omsetningskravet regnes som biodrivstoff til også å omfatte blått og grønt hydrogen?

BEGRUNNELSE:

I følge omsetningskravet er det et krav at en viss andel av alt drivstoff som selges til veitrafikk skal være biodrivstoff. Fra 2020 stilles det også krav i luftfart.

De som omsetter biodrivstoff må hvert år dokumentere og rapportere til Miljødirektoratet hva slags biodrivstoff de bruker for å oppfylle omsetningskravet, og at dette oppfyller et sett med bærekraftskriterier. Det finnes i hovedsak tre godkjente drivstoff, biodiesel, bioetanol og HVO. Hver av aktørene som selger drivstoff i Norge må levere en andel av den totale leveransen til drivstoff for vei og luftfart fra en eller flere av disse drivstofftypene. De tre drivstofftypene er en begrenset ressurs, dermed setter det også et tak på hvor mye drivstoff hver enkelt av aktørene som formidler drivstoff kan selge. Disse drivstoffene er derfor også høyt priset.

Jeg lurer derfor på om statsråden vil stille seg positiv til å utvide hva som kan telle med i omsetningskravet av biodrivstoff til også å gjelde drivstoff basert på grønn og blå hydrogen.

Drivstoff basert på slikt hydrogen vil også være nullutslippsdrivstoff.

Utvidelse av hva som kan regnes med i omsetningskravet for biodrivstoff basert på blått og grønt hydrogen kan skape grunnlag for ny virksomhet innen hydrogen i Norge. Dette kan derfor være et tiltak som kan skape økt tilgang på nullutslippsdrivstoff, samtidig som det stimulerer økt hydrogen aktivitet i Norge.

Eksempler på anvendelse av grønt og blått hydrogen er produksjon av metanol som kan brukes til å produsere flybensin. Hydrogen kan som kjent også brukes direkte som drivstoff i personbiler.

Svar:

Hydrogen er ein energibærer som har betydeleg potensial til å redusere utslipp, nasjonalt og globalt, og til å skape verdier for norsk næringsliv. I dag blir det brukt om lag 70 millionar tonn hydrogen globalt, hovudsakleg i kjemisk industri og i oljeraffinering. Om lag 90 prosent av hydrogenet som blir brukt i Europa, blir i dag produsert frå naturgass, noko som medfører betydelege utslipp.

Hydrogenstrategien frå regjeringa blei lagd fram 3. juni 2020. Strategien legg grunnlaget for det vidare arbeidet regjeringa gjer med hydrogen, og ein må sjå strategien i samheng med andre relevante dokument regjeringa har lagt fram eller arbeider med. For at hydrogen skal vere ein låg- eller utslippfri energibærer, må han produserast med ingen eller svært låge utslipp. Som vist i Klimakur 2030 er teknologien umoden for bruk i enkelte sektorar. Høge kostnader er ein sentral barriere for å bruke hydrogen i maritim transport og tungtransport og som ein innsatsfaktor i industriverksemd. Eit viktig mål for regjeringa er å auke talet

på pilot- og demonstrasjonsprosjekt i Noreg og gjennom dette bidra til teknologiutvikling og kommersialisering. Målet blir støtta av ei brei satsing på nullutslippsteknologiar og -løysingar gjennom heile verkemiddelapparatet. Noregs forskingsråd, Innovasjon Noreg og Enova medverkar til utviklinga og demonstrasjonar av energi- og kostnadseffektive metodar og ei verdikjede for produksjon, transport, lagring og bruk av rein hydrogen, mellom anna gjennom felles utlysingar i PILOT-E.

Det er òg etablerte verkemiddel som støttar produksjon av hydrogen. Hydrogen produsert med elektrolyse er støtta gjennom et fritak for elavgift for den elektrisiteten som blir nytta i produksjonsprosessen.

I statsbudsjettet for 2021 har regjeringa satt av 100 millionar kroner til ei forsterka satsing på hydrogen, med særleg vekt på å støtte utviklinga og etableringa av infrastruktur. Regjeringa er særleg interessert i arbeid med knutepunkt og leverandørkjeder, som legg til rette for bruk av hydrogen. Regjeringa vil i løpet av våren 2021

leggje fram ei melding for Stortinget om langsiktig verdiskaping basert på dei norske energiressursane som og vil innehalde eit nytt vegkart for hydrogen som skal bidra til å systematisere satsinga vidare.

Slik omsetningskravet til biodrivstoff er utforma i dag, er det berre biodrivstoff som kan telle inn mot omsetningskravet, det vil seie drivstoff som er produsert av biologisk materiale. Det stilles også berekraftskriterier til biodrivstoff som blir brukt til å oppfylle omsetningskravet. Det er ikkje mogeleg å oppnå kravet med rein hydrogen, eller andre hydrogenbaserte alternativ som ammoniak. Eg tolkar det til at spørsmålet syner til om regjeringa har vurdert å inkludera flytande syntetiske drivstoff (såkalla e-fuels), som nyttar hydrogen i framstillinga, inn i omsetningskravet.

Det går fram av revidert Fornybardirektiv (2018/2001) at visse typar fornybare drivstoff av ikkje-biologisk opphav bør inkluderas i EU-landa sitt mål om 14 pst. fornybar energi i transportsektoren innan 2030. Det krev at det syntetiske drivstoffet medverkar til ein utsleppsreduksjon på minimum 70 pst. over livsløpet samanlikna med bruk av drivstoff med fossilt opphav. Kva slag metodikk og kva som skal inngå i utrekningane av utsleppsreduksjonar for fornybare syntetiske drivstoff er ikkje endeleg fastsett, og vil bli lagt fram av EU-kommisjonen seinast 4. kvartal 2021. Det reviderte fornybardirektivet er ikkje implementert i Norge enda.

Korleis hydrogenet produserast vil påverke klimanytta til dei syntetiske drivstoffa. Grønt hydrogen produsert med fornybar energi gir ingen utslepp. Blått hydrogen produsert frå naturgass med karbonfangst og lagring gir låge utslepp, og avheng sjølvst av fangstgraden til anlegget. I tillegg avheng klimanytta til hydrogenbaserte drivstoff av andre faktorar, mellom anna om karbonet som nyttast har fossilt eller biogent opphav. Dersom syntetiske drivstoff nyttar karbon av fossilt opphav (frå bruk av CCU/karbonfangst og bruk) og berre utsett utsleppa i tid, er klimanytta lågare. Det gir til dømes lite nytte å produsere blått hydrogen frå naturgass ved å skilje ut karbon, for så å lage syntetiske drivstoff som innhald fossilt karbon.

Med dagens regelverk for avgifter for mineralolje vil produksjon av syntetiske drivstoff bli avgiftsbelagt på lik linje med fossilt drivstoff. Gjennom implementeringa av ILUC-direktivet i det norske lovverket vart det på dåverande tidspunkt vedteke at syntetiske drivstoff ikkje skulle innlemmas i omsetningskravet for biodrivstoff. Regjeringa vurderer det som lite føremålstenleg på noverande tidspunkt å gjere endringar i dei eksisterande verkemidla, inkludert omsetningskravet for biodrivstoff. Dette som følge av at syntetisk drivstoff per i dag ikkje er kommersielt tilgjengeleg og i ein tidleg fase der andre delar av verkemiddelapparatet, som Enova og innovasjon Noreg, er vurderte som meir eigna. Det inneber ikkje at det ikkje kan bli aktuelt med endringar på eit seinare tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 784

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 6. januar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over de ti konsultentselskapene staten har kjøpt mest tjenester fra (målt i antall kroner), hvilken sum er brukt på kjøp av tjenester fra disse selskapene og i hvilken kommune er disse selskapenes norske hovedkontor lokalisert?

Svar:

Ifølge reglement for økonomistyring i staten § 4 skal alle virksomheter sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, og at ressursbruken er effektiv. For å sikre dette, skal virksomhetene rapportere om måloppnåelse og resultater internt og til overordnet myndighet. Som ledd i dette

arbeidet må den enkelte virksomhet ta stilling til om en aktivitet skal håndteres internt i virksomheten, eller gjennom kjøp i markedet, herunder også kjøp av konsulenttjenester.

Det er viktig at statlige virksomheter har et bevisst forhold til bruk av markedet. Derfor er det itildelingsbrevet til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) for 2021, gitt et oppdrag om å lage retningslinjer for statens kjøp av konsulenttjenester.

SPØRSMÅL NR. 785**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen****Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

I rapport "sykehusplaner for Oslo" fremkommer det en rekke påstander, analyser og kostnadsberegninger som står i motstrid til den informasjonen som er lagt frem fra regjeringen, OUS og Helse Sør Øst.

Hva er statsrådets vurderingen av de viktigste punktene i rapporten, med særlig vekt på kritikk av saksbehandling, behov for samling av funksjoner i OUS, hva som skal til for utbygging av Aker sykehus og vurderinger av kostnader?

Svar:

Jeg vil i mitt svar kommentere på de fire ulike temaene som representant Staalesen viser til.

Saksbehandlingen

Slik jeg oppfatter rapporten "Sykehusplaner for Oslo" redegjør den i liten grad for kritikk av saksbehandlingen. Det fremsettes imidlertid enkelte kritiske påstander, bl.a. om at en veileder for slike saker ikke skal være fulgt.

Proessen bak utbyggingene ved Oslo universitetssykehus har vært svært omfattende og grundig og har pågått over en rekke år. Saksgrunnlaget kan sies å strekke seg helt tilbake til samlingen av Helse Sør og Helse Øst i 2007 og opprettelsen av Oslo universitetssykehus i 2008. I korte trekk er følgende utredninger gjennomført

- Arealutviklingsplan 2025 (2012). Her foreslås det at Aker sykehus legges ned, at det etableres et storby-sykehus på Ullevål og at regionsykehuset på Gaustad utvides. På sikt skulle Radiumhospitalet legges ned og flyttes til Gaustad.
- Idéfase OUS Campus Oslo - Idéfaserapport versjon 1.0 (2014). Her ble det presentert flere alternativer for full samling av all virksomhet enten på Gaustad eller Ullevål, sammen med flere varianter av delt virksomhet mellom Ullevål og Gaustad. Radiumhospitalet og Aker sykehus var forutsatt lagt ned på sikt. Rapporten ble sendt på høring og det ble gjennomført ekstern kvalitetssikring.
- Idéfaserapport versjon 2.0 (2015). En oppdatert versjon etter høring og ekstern kvalitetssikring hvor ulike alternativer ble presentert, inkludert delt løsning mellom Ullevål og Gaustad og full samling på Gaustad. Det ble pekt på at full samling på Gaustad kunne videreutvikles med et eventuelt lokalsykehus utenfor hovedsykehuset. Det ble anbefalt videre utredning av lokalsykehus og at man utredet kreftområdet spesielt.

- Idéfase fremtidens Oslo universitetssykehus, konkretisering etter høring (2015/2016) (inkluderer Radiumhospitalet og Regional sikkerhetsavdeling). Alternativet med samling av regionfunksjoner på Gaustad ble anbefalt, sammen med etablering av et eget lokalsykehus (lokalisert på enten Ullevål, Aker eller annet sted). Videre ble kreftområdet utredet spesielt, hvor videreutvikling av Radiumhospitalet ble anbefalt. Det ble gjennomført ekstern kvalitetssikring av rapporten.
- Konseptfaserapporter (2017 og 2018). Her er utbygging av Radiumhospitalet, Regional sikkerhetsavdeling, Aker og Rikshospitalet utredet og det er gjennomført eksterne kvalitetssikringer.
- Tilleggsutredninger (2019). Det er gjennomført tilleggsutredninger knyttet til barneverksamhet, fødselshjelp og gynekologi. Videre er det gjort vurdering av Ullevål som alternativ lokalisering til Gaustad. Disse tilleggsutredningene har også gjennomgått ekstern kvalitetssikring.

Som omtalt over ble det gjennomført høring av idéfasen og gjort justeringer basert på høringsinnspill, blant annet fra Oslo kommune. Det ble også gjennomført ekstern kvalitetssikring av idéfasen, hvilket førte til justeringer.

Oslo kommune ga i 2014 følgende tilbakemelding på Idéfase OUS Campus Oslo - Idéfaserapport versjon 1.0 (2014):

«Samlet vurdering: Oslo kommune vil ikke anbefale at alternativet med samling på Ullevål tas med i den videre prosessen...» (Byrådssak 1095/14).

Oslo kommune ga i 2016 følgende tilbakemelding på Idéfase fremtidens Oslo universitetssykehus, konkretisering etter høring (2015):

«Oslo kommune anbefaler alternativ 3, med en delvis samling på Gaustad og med etablering av lokalsykehusfunksjoner utenfor hovedsykehuset. Nytt lokalsykehus bør plasseres på Aker. Denne løsningen vil gi de største positive virkninger for overordnet byutvikling, samtidig som det vil styrke tilgjengeligheten til sykehusstilbudet for Oslos innbyggere.» (Byrådssak sak 1006/16)

Videre kan det pekes på følgende uttalelse fra bystyret i Oslo kommune i 2018:

«Med dette som utgangspunkt støttes målbildet om å realisere Oslo universitetssykehus HF med et samlet og komplett regionsykehus inkludert lokalsykehusfunksjoner på Gaustad, et lokalsykehus på Aker og et spesialisert kreftsykehus med protonsentor på Radiumhospitalet.» (Brev fra Oslo kommune 30.10.2018)

Utredningene har fulgt egen veileder for helseforetakene; Veileder for tidligfasen i sykehusbyggprosjekter, og inkluderer som omtalt over ekstern kvalitetssikring av konseptfasene og tilleggsutredningene.

Basert på innspill fra høringer, ekstern kvalitetssikring og fra tillitsvalgte og fagmiljøer ved OUS er det gjort en rekke justeringer som har ført til forbedringer i prosjektet:

- Virksomhet for barn, fødselshjelp og kvinnesykdommer er innarbeidet
- Jevnere fordeling av antall fødsler mellom Aker og Rikshospitalet
- Større lokalsykehusfunksjon på Rikshospitalet (understøtte traumevirksomheten)
- Kirurgiske pasienter fordeles slik at traumevirksomheten på Rikshospitalet understøttes
- Flytting av trykktank fra Ullevål til Rikshospitalet i etappe 1
- Flytting av høysmitteisolater fra Ullevål til Aker i etappe 1
- Nye bygg ved Oslo universitetssykehus dimensjonert for økt kapasitet sammenliknet med tidligere (85 % utnyttelsesgrad av senger, som for resten av landet)
- Alle Groruddalsbydelene skal høre til opptaksområdet til Aker
- Psykisk helsevern prioriteres i etappe 1 med overføring av ansvaret for alle Groruddalsbydelene

Saken har vært styrebehandlet en rekke ganger i både Oslo universitetssykehus og Helse Sør-Øst, og har et forsvarlig saksgrunnlag for de beslutninger som er fattet.

Behov for samling av funksjoner

Oslo universitetssykehus har behov for å slå sammen likeartet aktivitet for å fremme bedre kvalitet i pasientbehandlingen og mer effektiv drift, samt for å videreutvikle gode helsetjenester for pasientene i Oslo og regionen.

En samling av regionsfunksjoner er viktig både for å ivareta og utvikle kompetanse, faglig utvikling og god ressursutnyttelse inkludert utnyttelse av spesialisert utstyr. Dette vil også gi én dør inn for alle pasienter som har behov for spesialiserte regionale tjenester ved Oslo universitetssykehus. I dag er det i mange tilfeller uklart om slike pasienter skal til Ullevål eller Rikshospitalet og det finnes eksempler på at dette har fått konsekvenser for pasienter, blant annet i rapporter fra Helsetilsynet. En samling av regionale funksjoner vil også gi bedre grunnlag for forskning og innovasjon.

Helseforetak og sykehus i andre deler av regionen og landet forøvrig mangler spesialister innen flere fagfelt, både blant leger og sykepleiere. Det er derfor viktig at man ikke legger opp til en sykehusstruktur i Oslo som legger beslag på mer helsepersonell enn nødvendig.

Behovet for samordning av spesialisthelsetjenester i Oslo var sentralt da regjeringen Stoltenberg i 2007 ble besluttet å slå sammen tidligere Helse Sør, som hadde ansvaret for Rikshospitalet på Gaustad, og Helse Øst som hadde ansvaret for Ullevål universitetssykehus. I 2008 var

23 av 28 regionfunksjoner (spesialiserte funksjoner som kun skal dekkes ett sted i en region) på to steder i Oslo. I 2020 er det fortsatt dublering av 22 av 28 regionfunksjoner – avansert behandling av blodsykdommer er nå samlet på Rikshospitalet. Samlingen av blodsykdommer er nettopp et eksempel på hva man kan oppnå – avdelingen får nå testet ut helt nye behandlinger og over halvparten av pasientene deltar i kliniske studier. Behovet for å samle den høyspesialiserte behandlingen er ikke blitt mindre i 2021, med økende medisinsk spesialisering og mangel på kompetanse som blant annet spesialsykepleiere.

For Nye Oslo universitetssykehus er samlingen av lands- og regionfunksjonene ett av de bærende økonomiske elementene for å kunne håndtere investeringen. En slik samling gir økonomiske gevinster, men viktigst av alt er at en slik samling legger til rette for bedre bruk av helseressurser.

Utbygging av Aker sykehus

Rapporten «Sykehusplaner for Oslo» tar utgangspunkt i den tidligere fremlagte idéskissen, «Parksykehuset», hvor en ser for seg å bygge et Aker sykehus med færre funksjoner og med lavere egendekning enn det de vedtatte planene legger opp til. Pasienter tilhørende Aker vil da måtte få sine helsetjenester vel så mye fra Ullevål som fra Aker, hvilket innebærer mange oppstykkede pasientforløp for pasienter i Oslo. Samhandlingen med storbylegevakten på Aker og forsknings- og undervisningsaktivitet på Aker vil svekkes. Alternativet oppnår ikke samling av høyspesialiserte funksjoner før om flere tiår, hvor man ser for seg å flytte hele Rikshospitalet til Ullevål. Alternativet innebærer at det fortsatt vil være mange dører inn i Oslo i flere tiår framover, og er et helt annet konsept enn det vedtatte konseptet som er anbefalt av Oslo universitetssykehus og Helse Sør-Øst.

I vedtatte planer skal Aker sykehus utvikles som et sykehus for befolkningen i Groruddalen, i tillegg til befolkningen i en til to andre bydeler i Oslo. Nye Aker vil bli et stort akutt sykehus. Innbyggerne i bydelene Grorud, Stovner og Alna får i dag dekket sine behov for spesialisthelsetjenester ved Akershus universitetssykehus, som er et av Norges mest moderne sykehus. Hovedhensikten nå er å erstatte arealene på Ullevål og øke kapasiteten i hovedstadsområdet. Dette skjer ved utbygging av både Aker og Rikshospitalet. Samtidig skal spesialisthelsetjenestansvaret for Oslo-bydelene som i dag sogner til Akershus universitetssykehus gradvis overføres til Oslo universitetssykehus. Innen somatikk vil dette skje i to etapper, slik at kapasiteten ved Akershus universitetssykehus utnyttes. Innen psykisk helsevern og rusbehandling vil dette skje for alle i første etappe.

Utbyggingen på Aker har vært en del av målbildet siden det ble vedtatt i 2016 og er tett integrert med øvrige planer i Oslo universitetssykehus. Utbyggingen på Aker må derfor ses i sammenheng med resten av målbildet, øvrige byggeplaner og vurdering av kapasitet og aktivitet

ved både Oslo universitetssykehus og Akershus universitetssykehus. Helse Sør-Øst opplyser at det er avgjørende at det flyttes aktivitet og helsepersonell fra Ullevål til Nye Aker, slik at man kan bygge opp sykehuset med den kompetansen som Oslo universitetssykehus har. Alternativet vil være å rekruttere personell fra resten av regionen og landet. En slik løsning vil tappe regionen og landet for fagpersoner, og det vil også være svært krevende å bygge opp et nytt sykehus fra bunnen av rent bemanningsmessig. Helse Sør-Øst viser her til erfaringen som ble gjort ifm. overføringen av spesialisthelsetjenesteansvaret for bydelene fra Aker sykehus til Akershus universitetssykehus. Dette er lærdom en vil dra nytte av i Oslo.

Helse Sør-Øst opplyser videre at det ikke er et reelt alternativ å overføre spesialisthelsetjenesteansvaret for bydelene Grorud, Stovner og Alna til Nye Aker samtidig. En slik overføring ville medført at Akershus universitetssykehus mistet en betydelig del av sitt opptaksområde på én gang, og at man dermed ville ha ledig kapasitet ved et av Norges nyeste sykehus. En slik løsning er ikke samfunnsøkonomisk forsvarlig. Overføringen fra Akershus universitetssykehus må skje gradvis, i tråd med befolkningsveksten i opptaksområdet og slik at man hele tiden bruker mest mulig penger på pasientbehandling og ikke bygg. Befolkningen i Groruddalen vil altså få sine spesialisthelsetjenester innen psykisk helsevern og rusbehandling dekket ved Aker sykehus fra etappe 1, mens overføring av spesialisthelsetjenester innen somatikk blir fasedelt med overføring av ansvaret for bydelene Alna og Bjerke fra etappe 1 og for Grorud og Stovner fra etappe 2.

Jeg vil ellers legge til at styret i Helse Sør-Øst i november 2020 ba om en utredning av en eventuell overføring av spesialisthelsetjenesteansvaret for somatikk for bydelen Alna fra Akershus universitetssykehus til Oslo universitetssykehus på et tidligere tidspunkt enn når bygningssmassen på Nye Aker er planlagt ferdigstilt.

Sykehusene finansieres ut fra hvor mange innbyggere de har ansvar for. En samtidig overflytting av alle Groruddalsbydelene til Nye Aker, ville følgelig medført at en stor del av Akershus universitetssykehus sitt budsjett ble overført til Oslo universitetssykehus. Dersom kapasiteten ikke utnyttes på en god måte, samtidig som kostnadene for bygg og utstyr i stor grad er de samme, vil resultatet bli et svekket helsetilbud til innbyggerne som sogner til Akershus universitetssykehus.

Oslo kommune har inngått avtale med Helse Sør-Øst ved Oslo universitetssykehus om utbygging av ny storbylegevakt på Aker, hvor Oslo universitetssykehus skal leie arealer. Virksomheten som er planlagt her bygger på målbildet som ble vedtatt i 2016 og henger altså sammen med øvrige planer for virksomheten ved Nye Aker.

Vurderinger av kostnader

De økonomiske analysene i rapporten som representanten viser til baserer seg på overordnede analyser og vurderinger. De kan dermed ikke sammenlignes

med dokumentasjonsgrunnlaget for Nye Oslo universitetssykehus, som har vært gjenstand for en grundig utredningsprosess, ekstern kvalitetssikring og gjentatte styrebehandlinger både i Oslo universitetssykehus og Helse Sør-Øst. Tallene og analysene som fremkommer i rapporten er ikke dokumentert og fremstår urealistiske.

I rapporten oppgis det at den alternative planen vil ha en samlet investeringskostnad på 61,2 mrd. kroner fram til 2045, og at tilsvarende tall for Nye Oslo universitetssykehus er 81,7 mrd. kroner. Den alternative løsningen anslås med andre ord å være 20 mrd. kroner rimeligere fram til 2045. Det er da forutsatt at Helse Sør-Øst må investere 35 mrd. kroner i perioden 2037-2045, dvs. etter at begge etapper av utbyggingen av nye Oslo universitetssykehus er ferdigstilt. Blant annet legges det til grunn at Rikshospitalet må rehabiliteres etter 2035, og det oppgis at dette koster 25,6 mrd. kroner (inkl. byggelånsrenter). Til sammenligning anslås det at ved deres alternativ vil det koste 20,9 mrd. kroner (inkl. byggelånsrenter) å bygge et helt nytt «Rikshospital» på Ullevål.

Rapporten legger altså til grunn at det vil bli dyrere å rehabilitere det eksisterende Rikshospitalet enn å bygge hele «Rikshospitalet» på nytt på Ullevål. Dette fremstår som urealistisk og lite troverdig. Videre er det i rapporten ikke regnet inn noen salgsverdi for Ullevål i de vedtatte planene, mens det er regnet inn salgsverdi for Rikshospitalet ved deres alternativ med flytting til Ullevål. Dette er to eksempler på hvordan det oppstår forskjeller i milliardklassen, og at det ikke er sammenlignbare forutsetninger og modeller.

I følge Helse Sør-Øst framstilles også økonomien for Oslo universitetssykehus feilaktig i rapporten. Som et eksempel på dette har forfatterne bak rapporten benyttet Oslo universitetssykehus' tall fra økonomisk langtidsplan i perioden 2019 til 2035, men lagt til grunn sine egne estimater i 2045. I 2045 har de, for å kompensere for høyere kapitalkostnader i sitt alternativ, redusert lønnskostnadene til Oslo universitetssykehus med ca. 1,7 mrd. kroner. Dette benytter de videre i rapporten til å hevde at lønnskostnadene som prosent av driftsinntektene vil falle vesentlig og medføre en nedbemanning på 13 % hvis Nye OUS realiseres. Dette vil ikke være tilfelle og fremkommer ikke av Oslo universitetssykehus sine egne planer.

For det alternative prosjektet, «Parksykehuset», er det lagt inn forbedring i driftsresultatene som ikke er dokumentert med gevinstplaner. Forfatterne av rapporten planlegger blant annet med en vesentlig reduksjon av "andre driftskostnader", som inkluderer varekostnader, kjøp av helsetjenester, IKT-kostnader, pasientreiser og FDV (forvaltning drift og vedlikehold). Varekostnader, kjøp av helsetjenester, IKT-kostnader og pasientreiser utgjør i størrelsesorden 60 pst. av andre driftskostnader. Dette er kostnadsdrivere som er nært knyttet til aktivitetsveksten og/eller ikke i vesentlig grad er påvirkbare gjennom et byggeprosjekt. For å oppnå gevinstmålene må forfatterne

bak rapporten legge til grunn om lag 50 pst. reduksjon av kostnader som normalt er påvirkbare ved byggeprosjekter. Igjen fremstår tallene som urealistiske.

Jeg vil understreke at i det alternative prosjektet får en ikke startet realisering av gevinstene ved samling av regions- og landsfunksjoner før i 2045. I de vedtatte planene skjer dette allerede fra 2030-31. Gevinstene knyttet til samling av regions- og landsfunksjoner er et av de bærende elementene for gevinstrealisering og økonomisk bærekraft. Gevinstene henger sammen med at en med samling av funksjoner kan slippe dublering av spesi-

serte leger, sykepleiere, radiografer etc., og at en dermed kan bruke mer arbeidskraft på dagtid (slipper dublering på natt og i helg).

Etter min vurdering gir dessverre fremstillingen i rapporten «Sykehusplaner for Oslo», både ved sammenlikningen av investeringsnivå og resultatutvikling, et misvisende bilde av prosjektet Nye Aker og Nye Rikshospitalet og den økonomiske situasjonen for Oslo universitetssykehus. Jeg finner det ikke dokumentert at det alternative prosjektet som presenteres i rapporten skal være raskere, billigere eller bedre for pasienten.

SPØRSMÅL NR. 786

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen

Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mange pasienter skal overføres til kommunen (Helse Sør-Øst forutsetter en reduksjon i behovet for sykehussenger med 15 prosent. Helse Sør-Øst har ikke sannsynliggjort hvordan målet skal nås, noe som medfører en høy risiko både for innbyggerne, sykehusene og kommunen), skal alle beboerne i Groruddalen tilhøre Aker, og planlegges det for nok sykehuskapasitet og for god nok kapasitet i psykiatrien, og blir ansatte og pasienter ivare tatt i perioden med bygging?

BEGRUNNELSE:

De neste 20 vil antall over 80 år doble seg. Likevel er sykehustilbudet i Oslo innrettet for en langt mindre og langt friskere befolkning enn vi faktisk har. Derfor er det i utgangspunktet gledelig at det er vilje nasjonalt til å bruke store summer på nye sykehusbygg i Oslo. Helse Sør-Øst har tidligere vært klare på at den sykehusløsningen de forslår for Oslo, med sykehus på Gaustad, Radiumhospitalet og Aker, er den beste. Men til tross for faglige utredninger, tegning og regning, opplever folk i byen usikkerhet. De føler seg ikke sikre på hvordan tilbudet vil se ut. Fagfolk, politikere, fagforeninger og engasjerte innbyggere stiller gode spørsmål, som de bør kunne forvente gode svar på direkte fra både landets helseminister og vårt største helseforetak. Beslutningen om nytt sykehus på enten på Ullevål eller Gaustad må fattes på bakgrunn av et godt faktagrunnlag og samtidig sørge for fremdrift i utbygging-splanene, samt at beslutningen må være godt begrunnet og tilstrekkelig utredet. Mangel på klare svar skaper nå et

så høyt konfliktnivå at vi frykter at pengene som er satt av til sykehus i Oslo vil brukes andre steder. Vi trenger raske avklaringer slik at vi kan komme i gang i Oslo, og slik at Aker blir bygget.

Svar:

Ny planlagt sykehusstruktur for Oslo universitetssykehus består av Nye Aker og Nye Rikshospitalet (Gaustad), Radiumhospitalet og ny regional sikkerhetsavdeling. Realisering av målbildet er alt i gang. Det pågår bygging av nytt klinikkbygg og protosenter ved Radiumhospitalet. Byggene skal stå ferdig i 2024, og kreftbehandling ved Ullevål skal flyttes ut og samles med kreftbehandling på Radiumhospitalet. Første etappe av Nye Aker og Nye Rikshospitalet forventes å være ferdigstilt i 2030.

Norske sykehus benytter en felles nasjonal framskrivningsmodell ved planlegging og dimensjonering av nye sykehusbygg. Modellen tar utgangspunkt i dagens behandlingstilbud, som framskrives med befolkningsvekst og endring i alderssammensetning. I tillegg korrigeres det for forventede endringer i behov og behandlingsformer som følge av forventet endring i sykdom i befolkningen og klinisk praksis. For Oslo-prosjektene som er under planlegging og bygging er denne framskrivningen gjort til 2035. For etappe to av nye Aker og Nye Rikshospitalet vil det gjøres nye framskrivninger.

Helse Sør-Øst benyttet tidligere en såkalt høy utnyttelsesgrad for dimensjonering av nye sykehusbygg. Dette ble gjort både for Akershus universitetssykehus og nytt Østfoldsykehus på Kalnes. Nå bruker Helse Sør-Øst den

nasjonale framskrivningsmodellen på samme måte som i de andre helseregionene, dvs. med en økt kapasitet og dermed fleksibilitet. Dette betyr at Oslo universitetssykehus er dimensjonert med 85 % utnyttelse av senger og med en åpningstid ved poliklinikkene på 8 timer. For psykisk helsevern og rusbehandling er det dessuten gjort en ekstra kvalitetssikring av framskrivningene, noe som resulterte i at det er lagt til ytterligere kapasitet ut over det som den nasjonale framskrivningsmodellen tilsier.

Dimensjoneringen av nye Oslo universitetssykehus tar hensyn til en forventet økning i befolkningen og økning i behovet, slik at det planlegges med en økning i antall senger både innen somatikk og psykisk helsevern. Når det gjelder behandlingsform tas det hensyn til en utvikling med økt dagbehandling og behandling i poliklinikk, samt pasientbehandling i eget hjem med økt bruk av teknologi. Dette medfører at økningen i antall senger ikke er like stor som befolkningsøkningen alene tilsier. Endret behandlingsform er en ønsket utvikling og i tråd med målene i Nasjonal helse- og sykehusplan.

Det er ikke slik at den nasjonale framskrivningsmodellen legger opp til en direkte overføring av et antall pasienter til kommunen. Det dreier seg om en ønsket endring i oppfølgingen av pasientene. Den omtalte endringen på 15% for sykehussenger gjelder for psykisk helsevern og rusbehandling og er akkumulert over en periode på 18 år, noe som gir en årlig effekt på under 1%. Dette innebærer en gradvis utvikling av samarbeidet mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen.

De regionale helseforetakene må se framskrivningene og dimensjoneringen av tilbudet i sammenheng med overordnede føringer og rammer. Det er et mål i Nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023 å styrke det kommunale tilbudet innen psykisk helsevern og rusbehandling. Flere pasienter skal kunne få bedre tilbud ved å motta tilrettelte tjenester i kommunen, mer intensive polikliniske behandlingsforløp, nettbasert behandling, eller teambaserte og ambulante tjenester.

Til tross for modeller for beregning av fremtidig kapasitetsbehov, vil det alltid være noe usikkerhet om fremtidig utvikling. Derfor har Helse Sør-Øst også fulgt opp føringer om at sykehusbygg som bygges og planlegges skal være fleksible nok til å håndtere endringer i behov.

Når det gjelder innbyggere i Groruddalen, skal de i fremtiden få sitt lokalsykehusstilbud dekket ved Nye Aker. Det er planlagt med at pasientene fra bydelene Alna, Grorud og Stovner fortsatt skal få sitt spesialisthelsetjenestetilbud ved Akershus universitetssykehus frem til Nye Aker er ferdigstilt. Spesialisthelsetjenesteansvaret for disse bydelene skal gradvis overføres til Oslo universitetssykehus. Innen somatikk vil dette skje i to etapper, slik at kapasiteten ved Akershus universitetssykehus utnyttes. Innen psykisk helsevern og rusbehandling vil alle bydelene overføres i første etappe. Samtidig skal det overføres aktivitet og helsepersonell fra Ullevål til Nye

Aker. Dette betyr overføring av spesialisthelsetjenesteansvaret innen somatikk for bydelene Alna og Bjerke til Nye Aker i etappe 1, og for bydelene Grorud og Stovner i etappe 2. I tillegg pågår det et prosjekt for overføring av oppgaver til Diakonhjemmet Sykehus og Lovisenberg Diakonale Sykehus som innebærer nye oppgaver, herunder kreftbehandling. Dette vil gi et mer helhetlig tilbud og mer helhetlige pasientforløp for de pasientene som har disse sykehusene som sine lokalsykehus.

Jeg vil ellers legge til at styret i Helse Sør-Øst i november 2020 ba om en utredning av en eventuell overføring av spesialisthelsetjenesteansvaret for somatikk for bydelen Alna fra Akershus universitetssykehus til Oslo universitetssykehus på et tidligere tidspunkt enn når bygningssmassen på Nye Aker er planlagt ferdigstilt.

Nybygg knyttet til eksisterende sykehusbygg vil innebære ulemper med støy og fremkommelighet både for pasienter og ansatte. Helse Sør-Øst opplyser at de har erfaringer med dette fra sykehusutbygging blant annet i Tønsberg og ved Radiumhospitalet. Erfaringer fra disse prosjektene vil bli benyttet i planlegging for ivaretagelse av pasienter og ansatte ved bygging av Nye Aker og Nye Rikshospitalet.

SPØRSMÅL NR. 787

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 21. desember 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Fremskrittspartiet har sammen med regjeringspartiene flere ganger kuttet avgiftene på motorsykler og snøscootere, nå senest i statsbudsjettet for 2021 der innslagspunktet for slagvolumkomponenten økes til 500cc. Mye tyder imidlertid på at provenyberegningene tidligere lettelse bygget på har vært for høye.

Kan jeg be om en oversikt over de beregnede provenytapene for hver gjennomførte lettelse på MC og snøscooter, samt de påfølgende regnskapstallene for statens inntekter fra engangsavgift på disse kjøretøyene?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet har i løpet av de siste årene senket engangsavgiften på nye motorsykler og snøscootere betydelig. Engangsavgiften for motorsykler og snøscootere ble redusert med 30 pst. i budsjettet for 2015, og engangsavgiften for motorsykler ble redusert med ytterligere 10 pst. i revidert budsjett for 2019. Dette har ført til økt omsetning og at flere kan leve ut drømmene sine. I forhandlingene om statsbudsjettet for 2021 har vi nå blitt enige om øke innslagspunktet på slagvolumkomponent til 500cc for motorsykler og snøscootere. Den siste lettelsen er provenyberegnet til 85 mill. kroner bokført og 90 mill. kroner påløpt.

Svar:

I Statsbudsjettet 2015 ble stykkavgiften for motorsykler redusert med 30 pst. reelt, mens satsene i slagvolumkomponenten ble redusert med 17 pst. Satsene i slagvolumkomponenten for snøscootere ble redusert med 30 pst.

reelt, mens satsene i vekt-komponenten ble redusert med 17 pst.

I Revidert nasjonalbudsjett 2019 ble engangsavgiften for motorsykler redusert gjennom en kombinasjon av økt innslagspunkt i slagvolumkomponenten og reduserte satser. Forslaget innebar en økning av innslagspunktet fra 125 til 225 cm³. Videre ble alle satsene i både CO₂-komponenten og slagvolumkomponenten redusert med 4 pst.

Departementet etterberegner ikke provenykonsekvensene ved ulike regelverksendringer, men har tall for fastsatt avgift fordelt på ulike kjøretøygrupper. Det må imidlertid påpekes at endringer i fastsatt avgift fra et år til et annet ikke kan tolkes som provenykonsekvensene ved regelendringer. Det er flere faktorer enn avgiftsendringer som påvirker omsetningen av kjøretøy, for eksempel endringer i den generelle økonomiske situasjon, nye kjøretøymodeller mv. Det kan også være at kjøperne tilpasser seg foreslåtte lettelse i kjøretøyavgiftene. Siden regjeringens forslag til statsbudsjett legges frem i oktober, mens endringene først trer i kraft 1. januar påfølgende år, kan forbrukere utsetter sine kjøp fra siste kvartal til januar året etter. Slike tilpasninger kan øke statens inntekter i innføringsåret, men innebærer et større inntektstap året før og kan derfor ikke ses på som en provenyøkning for staten. I en eventuell etterberegning vil det derfor være vanskelig å skille virkningene av satsendringer fra andre endringer som påvirker fastsatt avgift.

Tabell 1 og 2 viser påløpt provenyanslag ved de ulike avgiftsendringene og endringer i fastsatt avgift for de berørte avgiftsgruppene. I 2015 økte avgiftsinntektene fra motorsykler og snøscootere på tross av avgiftslettelsene, mens i 2019 var reduksjonen i avgiftsinntektene større enn det anslåtte provenytapet. De store avvikene i begge retninger kan være en indikasjon på at det er flere faktorer som påvirker fastsatte avgiftsinntekter.

Tabell 1. Provenyanslag ved endringer i engangsavgiften i Statsbudsjettet 2015 og endringer i fastsatt avgift. 2015-kroner.

	Påløpt provenyanslag	Endring i fastsatt avgift 2014–15
Avgiftsgruppe F og G (motorsykler og snøscootere)	-100 000 000	+40 744 663

Tabell 2. Provenyanslag ved endringer i engangsavgiften for motorsykler i Revidertnasjonalbudsjett 2019 og endring i fastsatt avgift. 2019-kroner.

	Påløpt provenyanslag	Endring i fastsatt avgift 2018–19
Avgiftsgruppe F (motorsykler)	-12 000 000	-21 255 019

SPØRSMÅL NR. 788**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 4. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva mener helseministeren er det klokkeste å gjøre for denne familien ut fra smittevern hensyn (Spør for en venn)?

BEGRUNNELSE:

En mor og far vil feire julaften sammen med sine tre døtre og deres familie. Datter nr. 1 har en husstand på fire personer, datter nr. 2 har en husstand med fire personer og datter nr. 3 har en husstand på tre personer. Anbefalingene angående julefeiringen er som kjent at man på julaften kan invitere maks 10 gjester. Denne familien kan feire jul sammen, dersom julefeiringen avholdes hos datter 1 eller datter 2, for da vil resten av familien utgjøre ni gjester. Men av smittevern hensyn ønsker de at julefeiringen legges til mor og far, som har det største huset, flest bad, og størst mulighet for at barna kan leke og ha egne områder

for julegavene. Men dersom mor og far står som vert, vil resten av familien utgjøre 11 gjester.

Svar:

Vi ønsker at alle skal få en så fin jule- og nyttårsfeiring som mulig, sammen med de vi er glade i, men at også smittevernet ivaretas. Regjeringen har derfor laget de nasjonale rådene for hvordan vi best mulig kan gjennomføre jule- og nyttårsfeiringen på smittevernavennlig måte.

Blant julerådene er det anbefalinger om avstand og om begrenset antall personer man er sammen med, antall gjester i selskap for jule- og nyttårsfeiring og om overnattingsbesøk. Julerådene er ikke gitt som forskriftsbestemmelser, men som anbefalinger. Med utgangspunkt i disse anbefalingene er det den enkeltes ansvar å forsøke å følge rådene på best mulig måte slik at de kan få en fin jule- og nyttårsfeiring som også ivaretar smittevernet.

SPØRSMÅL NR. 789**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen****Besvart 6. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Har helseministeren beregnet hva de økonomiske konsekvensene for næringslivet er for hver dag som går før helseministeren velger å følge FHIs anbefalinger om å redusere karantenetid ned til 7 dager?

BEGRUNNELSE:

FHI anbefaler nå at man kan teste seg ut av karantene, i tråd med forslaget FrP fremmet i Stortinget 5 oktober og 10. desember. FHI begrunner sin anbefaling med at det er godt under 1% sannsynlighet for at man er smittet dersom man på dag 7 fortsatt har negativ test. Helseministeren vil likevel ikke endre dagens krav om karantenetid på 10 dager.

Svar:

Jeg vil først understreke at Helsedirektoratet før jul ikke anbefalte endring i karantenereglene, herunder endring i testregimet for å redusere karantenetiden. Begrunnelsen var da at å åpne for testing ut av karantene ville kunne føre til en betydelig belastning på testsystemet, med fare for at det ville bli overbelastning av kapasiteten i kommunene. Planen var derfor at regjeringen skulle foreta en ny helhetlig vurdering av karantenereglene i siste halvdel av januar 2021. I den forbindelse ba jeg også i brev 15. desember 2020 om innspill fra relevante arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner og Kommunenes sentralforbund (KS) innen 8. januar 2021.

Som kjent har det skjedd mye i løpet av julen. En ny mer smittsom variant av viruset gjorde det nødvendig å iverksette tiltak som kunne bidra til at flere testet seg slik at vi i mest mulig grad kan forhindre spredning av denne

virusvarianten i Norge. Med virkning fra 29. desember 2020 ble det derfor innført en frivillig testordning, hvor de som tester seg to ganger kan komme ut av innreisekarantene tidligst etter syv dager. Jeg vil understreke at denne ordningen kun er aktuell dersom det er tilgjengelig testkapasitet og at det ikke går utover kommunenes arbeid med smittesporing. Ordningen gjelder heller ikke for personer som har oppholdt seg i Storbritannia i løpet av de siste 14 dager før ankomst til Norge.

Regjeringen har også fra 2. januar 2021 innført krav om testing for de som har oppholdt seg i et område med karanteneplikt i løpet av de siste 14 dager før ankomst til Norge. Testen skal gjøres så snart som mulig og senest ett

døgn etter ankomst. Innføring av obligatorisk test ved innreise skyldes at regjeringen nå er dobbelt bekymret for importsmitte. Det gjelder både utbrudd med nye muterte virusvarianter som kan være mer smittsomme, og for at mange vil returnere til Norge etter jul fra land med langt høyere smittenivå enn vi har her.

Kravet om obligatorisk test kommer i tillegg til ordningene vi allerede har etablert med krav om negativ test før innreise, innreiseregistrering og karanteneplikt. Jeg håper disse tiltakene kan bidra til at vi klarer å begrense spredningen av virusmutasjonen så mye som mulig og at de økonomiske konsekvensene for samfunnet og næringslivet begrenses.

SPØRSMÅL NR. 790

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

I forbindelse med at Norge 23. mars mottok en forsyning munnbind, ble mediene som dekket dette bedt av Helse- og omsorgsdepartementet om å sladde navnet på produsenten.

Hva var årsaken, og kan statsråden forsikre at dette kun handlet om forsyningssikkerheten, og ikke at den kinesiske fabrikken siden 2019 har deltatt i et omstridt arbeidsutvekslingsprogram for den muslimske uighurminoriteten i Kina, slik NRK avslørte 15. desember?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med at det kom en forsyning av munnbind til Norge den 23. mars 2020, var flere medier invitert med til Gardermoen sammen med Statsminister Erna Solberg, for å dekke dette. Mediene ble da bedt av Helsedepartementet om å sladde navnet på produsenten av munnbindene. Ifølge NRK har en av importørene kjent til at fabrikken har deltatt i arbeidsutvekslingsprogrammet, som menneskerettighetsgrupper og Uighur-komiteen i Norge, mener er tvangsarbeid.

Svar:

Ved pandemiutbruddet i mars var Norge i en vanskelig situasjon der det raskt måtte skaffes til veie smittevernustyr til norsk helsepersonell. Samtidig var det en krevende internasjonal situasjon med global knapphet på utstyr,

stengte grenser og redusert flytrafikk. Ekstraordinær innsats fra blant annet Sykehusinnkjøp, Helse Sør-Øst, Avinor og Utenriksdepartementet gjorde at norske myndigheter likevel klarte å skaffe til veie tilstrekkelige leveranser med smittevernustyr.

På grunn av den krevende internasjonale situasjonen, var det en reell fare for at utstyr ikke skulle komme fram til Norge. Det var stor bekymring for at oppmerksomhet i forhold til hvordan man jobbet med anskaffelsene i akuttfasen kunne vanskeliggjøre arbeidet med å skaffe til veie nødvendig utstyr til Norge. Dette hadde ingen sammenheng med hvilke fabrikker som leverte utstyr, og senere påstander om uønskede arbeidsforhold og tvangsarbeid.

SPØRSMÅL NR. 791**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 21. desember 2020 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hvor mange er det nå som har direktør som del av sin tittel i statlige virksomheter, selskaper og foretak innen jernbane- og veisektoren?

BEGRUNNELSE:

NRK fastslo i en artikkel fra 19. juni i fjor følgende:

«Etter at seks ulike jernbaneselskaper har tatt over det som før var NSB, er antallet direktører økt fra 11 til 49. Alle med millionlønn. De seks toppsjefene tjener i snitt 3,2 millioner kroner.»

Svar:

Jeg har tatt som utgangspunkt at det etterspørres antall ledende ansatte i selskaper hvor eierskapet forvaltes av Samferdselsdepartementet. Ledende ansatte omfatter daglig leder og andre ledende ansatte, jf. allmennaksjeloven § 4-12 og regnskapsloven §§ 7-26 og 7-31.

Samferdselsdepartementet forvalter eierskapet til fem selskaper i jernbane- og veisektoren, herunder Bane NOR SF, Vygruppen AS, Entur AS, Norske tog AS og Nye Veier AS.

Oversikten nedenfor viser antall personer med ledende stilling i nevnte selskaper, basert på selskapenes årsregnskap og årsrapporter for 2019:

Selskap	Antall direktører
Bane NOR SF	10
Vygruppen AS	7
Entur AS	7
Norske tog AS	5
Nye Veier AS	11

Årsregnskap og årsrapporter er tilgjengelig her:

[Årsregnskap – 2019 \(banenor.no\)](https://www.banenor.no/arsregnskap-2019)

[2019-ars-og-barekraftsrapport.pdf \(vy.no\)](https://www.vy.no/2019-ars-og-barekraftsrapport.pdf)

[Media og presse | Om Entur](#)

[NT-Arsrapport_2019.pdf \(norskjetog.no\)](https://www.norskjetog.no/NT-Arsrapport_2019.pdf)

[Årsrapport 2019 | Nye Veier AS](#)

SPØRSMÅL NR. 792**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 23. desember 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I saken om Mustafa er han påført betydelig gjeld. Saksomkostningene fra morens saker for domstolene er på nesten 250 000 og er nå rettet mot gutten og hans bror.

Hvordan kan det forsvares at barn uten inntekt skal påføres saksomkostninger som foreldre ble pålagt i domstol når barna ennå var mindreårige?

BEGRUNNELSE:

Gutten er også påført en betydelig gjeld. Saksomkostningene fra morens saker for domstolene (der guttene også var parter, selvsagt, men mindreårige) er på nesten 250 000 kroner, og er nå rettet mot gutten og hans bror. Uten å gå inn i jussen i dette, skal det minnes om en annen sak: Under straffesaken mot Laila Bertheussen lot statsadvokaten være å nedlegge påstand om saksomkostninger. Begrunnelsen var at LB selv verken har inntekt eller formue, og at det derfor i realiteten ville bli den påstått fornærmede i saken, Tor Mikkel Wara, som måtte betale. Dette ville være urimelig, mente statsadvokaten. Det var en god vurdering. Gode vurderinger fra statlig hold er altså mulig.

Svar:

Saken som ble behandlet for domstolene, gjaldt tilbakekall av oppholdstillatelse og flyktningstatus. I slike saker gjelder reglene i tvisteloven for saksomkostnadsansvaret. Det alminnelige utgangspunktet i saker etter tvisteloven er at en part som har vunnet saken, har krav på full erstatning for sine saksomkostnader fra motparten. Domstolene har i denne saken kommet til at unntaksreglene i tvisteloven om begrensning av saksomkostnadsansvaret ikke får anvendelse. Videre er det slik at i saker med flere parter på samme side, som en for alle og alle for en dømmes til å

betale motpartens saksomkostnader, vil hver enkelt part være ansvarlig. Det er ikke inntatt særregler i tvisteloven knyttet til saksomkostnadsansvar for mindreårige.

Det er alltid mulig å søke om ettergivelse av saksomkostnadene. Ettergivelsesadgangen er imidlertid ment å være en sikkerhetsventil for de tilfeller hvor det foreligger særlige forhold som gjør det urimelig å opprettholde kravet. Det føres således en meget restriktiv praksis. Dette har sammenheng med den rimelighetsvurderingen som domstolen uansett gjør før en motpart pålegges å dekke statens omkostninger. I rundskriv G-09/2010 er det gitt retningslinjer for statens behandling av anmodninger om ettergivelse av saksomkostnadskrav tilkjent av domstolene. Her fremgår det blant annet at dersom skyldneren var mindreårig da saksomkostnadene ble pådratt, kan dette være et moment som taler for ettergivelse.

I utlendingssaker som dette vil det først bli aktuelt å vurdere ettergivelse av saksomkostnader dersom utlendingen får fortsatt oppholdstillatelse i Norge. Siden pengekravet i praksis ikke blir inndrevet av norske myndigheter når utlendingen har returnert til hjemlandet, vil det bare kunne foreligge særlige forhold som gjør det urimelig å opprettholde kravet dersom utlendingen får en tillatelse til fortsatt opphold her. Det er først da kravet kan bli en reell hindring for å etablere seg økonomisk.

SPØRSMÅL NR. 793

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 21. desember 2020 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Viser til spørsmål fra 13. mai, angående valg av trasé for strekningen Lyngdal - Ålgård, og statsrådets svar om at "saken vil bli prioritert når den kommer til departementet". Saken skal etter hva jeg forstår nå være i departementet.

Hva er status på dette arbeidet?

Svar:

Statens vegvesen sitt forslag til statlig kommunedelplan for E39 Lyngdal vest – Ålgård ble oversendt Kommunal- og moderniseringsdepartementet fra Samferdselsdepartementet i slutten av september i år, sammen med Samferdselsdepartementets tilrådning. Saken er nå til sluttbehan-

dling i departementet, og min ambisjon er å få vedtatt planen så tidlig som mulig neste år. Dette er imidlertid en omfattende plan, som berører mange kommuner, og hvor det er motstrid mellom ulike interesser. Det er derfor viktig å bruke den tiden som er nødvendig for å sikre en forsvarlig saksbehandling. Det har også vært viktig for meg å lytte til innspill fra de mest berørte aktørene i saken, herunder de berørte kommunene.

SPØRSMÅL NR. 794**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 4. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Viser til budsjettforliket mellom regjeringen og Frp, hvor Frp fikk forhandlet inn 8 millioner kr til bergingsbil for Rennfastsambandet på E39 i Rogaland. Fremskrittspartiet har i merknader tydelig pekt på at en bergingsbil bør lokaliseres på Sokn, men står i budsjettinnstillingen alene om dette.

Kan statsråden grunngi hvorfor man ikke vil peke på Sokn, samt redegjøre for fremdrift og på hvilken måte man ser for seg i å realisere bergingsbil, og når kan innbyggerne i regionen forvente at dette er klart?

BEGRUNNELSE:

Fra budsjettinnstillingen:

“Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til budsjettforliket, der det blir foreslått å bevilge 8 mill. kroner til bergingsbil til Rennfast.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker ny bergingsbil plassert fortrinnsvis på Sokn, og at det gjerne gjøres i samarbeid med private aktører. Det er sentralt at bergingsbilen ikke blir spredd på oppdrag i hele fylket, målet må være at den blir slik plassert at den på kort tid kan rykke ut ved behov – dette

for å sikre bedre fremkommelighet og sikkerhet når uhellet først er ute ved Rennfast, noe det erfaringsmessig er nesten to ganger i uken.”

Svar:

Jeg har merket meg Stortingets bevilgningsendringer i behandlingen av samferdselsbudsjettet for 2021, herunder at Kap. 1320 Statens vegvesen, post 22 Drift og vedlikehold av riksveier, gjennom budsjettforliket er styrket med 8 mill. kr til bergingsbil til Rennfast. Jeg har også merket meg Fremskrittspartiets mindretallsmerknad i innstillingen om blant annet ønsket plassering på Sokn og at det gjerne gjøres i samarbeid med private aktører.

Statens vegvesen har i dag ikke drift av bergingsbil eller kjøp av bergingsbiltjenester som del av sine oppgaver. Når disse midlene nå er bevilget over budsjettet til Statens vegvesen for 2021, legger jeg til grunn at min etat umiddelbart vil gå i gang med å finne ut av hvordan midlene best kan benyttes til å sikre en bergingsbil til Rennesøy, i samsvar med gjeldende bestemmelser i økonomi- og anskaffelsesregelverk.

SPØRSMÅL NR. 795**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Tom Kalsås****Besvart 4. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å avklare og forenkle regelverket for kompensasjon av merverdiavgift for kommunale svømmeanlegg?

BEGRUNNELSE:

Det har vært flere saker om retten til kompensasjon av merverdiavgift for kommunale svømmeanlegg. Skatteetaten har etter det opplyste varslet at kommuner i flere tilfeller må tilbakeføre kompensert merverdiavgift som

er utbetalt i forbindelse med bygging av slike anlegg. Det skal også være forskjeller i de ulike skattedistriktene.

Denne problemstillingen gjelder blant annet Sandnes kommune. De ba om en bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten om momskompensasjon til nye Austrått svømmehall. Det tok over 13 måneder før uttalelsen forelå. Sandnes kommune har påklagd den bindende forhåndsuttalelsen videre til Skattedirektoratet i juli 2020, og venter fremdeles på svar.

En kommune har som hovedregel rett til kompensasjon for merverdiavgift ved oppføring av bygg og anlegg

til bruk i kommunens virksomhet. Dette vil som utgangspunkt også gjelde ved oppføring av en svømmehall.

Dersom kommunen tar betalt for publikumsbading, gis det ikke kompensasjon for merverdiavgift på denne bruken. Dette innebærer at kommunen kun vil ha rett til forholdsmessig kompensasjon for merverdiavgift ved oppføring og drift av svømmehallen.

For kulturhus har Finansdepartementet som et utgangspunkt lagt til grunn at brukerbetaling i seg selv ikke avskjærer retten til kompensasjon. På denne bakgrunn kan det anføres at det er forskjellsbehandling mellom kulturfeltet og svømming, som må anses som en livsnødvendig kunnskap.

KS har i januar 2020 bedt Finansdepartementet om å gjennomgå regelverket for merverdiavgiftskompensasjon for kommunale svømmeanlegg. Målet må være forenkling og best mulig samfunnsmessig utnyttelse av svømme- og andre offentlige idrettsanlegg. KS er opptatt av at lovverket må praktiseres på en måte som legger til rette for best mulig samfunnsøkonomisk utnyttelse av kommunale investeringer. De fleste svømmeanlegg bygges primært for å ivareta kommunens ansvar for svømmeundervisning etter opplæringsloven. Hvis svømmeanlegget brukes utelukkende til dette, vil kommunen ha rett til full kompensasjon for betalt merverdiavgift. Men dette betyr også at svømmeanlegget vil være stengt store deler av døgnet. Både innbygger- og folkehelseperspektivet tilsier at svømmehallene i størst mulig grad bør kunne holdes åpne for kommunens innbyggere når de ikke benyttes til undervisning.

Svar:

Departementet er kjent med problemstillingene representant Kalsås peker på, og har behandlet disse i en tolkningsuttalelse som ble sendt Skattedirektoratet med KS og Kulturdepartementet i kopi 18. desember 2020. Tolkningsuttalelsen er også publisert på regjeringen.no og kan leses her.

§4 Kompensasjon for merverdiavgift ved bygging og drift av kommunale svømmeanlegg

Tolkningsuttalelse | Dato: 18.12.2020

Mottager: Skattedirektoratet

Vår referanse: 19/5341

1. Generelt

Finansdepartementet har den 10. juni 2013 og den 27. juni 2016 gitt tolkningsuttalelser vedrørende rekkevidden av lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. (kompensasjonsloven) § 4 annet ledd nr. 4. Lovbestemmelsen oppstiller en begrensning i retten til merverdiavgiftskompensasjon i tilfeller hvor det drives økonomisk aktivitet som kan være i konkurranse med ikke-kompensasjonsberettigede virksomheter.

Tolkningsuttalelsene gjaldt kultursektoren, nærmere bestemt kompensasjon til kulturhus og hvorvidt kulturhus drev økonomisk aktivitet i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget. Finansdepartementet viste til Europakommisjonens retningslinjer om vilkårene for statsstøtte og uttalte at «i mange tilfeller hvor kulturelle aktiviteter som nevnt i veilederen stilles gratis til disposisjon for brukerne eller hvor brukernes betaling kun dekker en liten andel av de reelle kostnadene, vil det ikke foreligge 'økonomisk aktivitet'», og trakk opp et skille mellom teater- og konsertforestillinger hvor lokale og regionale kunstnere og artister opptre, og kommersielle konserter.

Problemstillingen knyttet til skillet mellom ikke-økonomisk aktivitet og økonomisk aktivitet i kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4, gjør seg også gjeldende ved drift av kommunale svømmeanlegg, når disse benyttes til publikumsbading utover kommunens lovpålagte plikt til å tilby svømmeopplæring til barn og ungdom.

På bakgrunn av uklarhet rundt hvordan kommunale svømmeanlegg skal behandles kompensasjonsmessig, finner Finansdepartementet det nødvendig å gi en tolkningsuttalelse som knytter seg spesifikt til vurderingen av om kommunale svømmeanlegg driver «økonomisk aktivitet» og om denne aktiviteten kan være i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget», jf. kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4.

Denne uttalelsen redegjør for Finansdepartementets generelle syn på gjeldende rett.

2. Bakgrunn

Det fremgår av forarbeidene til kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 at den er utformet med utgangspunkt i EØS-avtalens begrepsapparat, jf. Ot. prp. nr. 1 (2007–2008) punkt 32.1.2.

Finansdepartementet legger derfor til grunn at kriteriet «økonomisk aktivitet» skal forstås på samme måte som begrepet «foretak» i EØS-avtalen art. 61 (1). Det gjelder dermed ikke et strengere krav til «økonomisk aktivitet» i kompensasjonslovens forstand enn det som følger av EØS-retten. Dette ble også lagt til grunn i departementets uttalelser i 2013 og 2016.

Foretaksbegrepet er ikke legaldefinert i EØS-avtalen, men har langt på vei blitt utviklet gjennom rettspraksis. Begrepet «foretak» bygger på en funksjonell tilnærming. Dette innebærer at en og samme enhet, eksempelvis en kommune, kan anses som foretak i en relasjon, men ikke i en annen.

Videre ble vilkåret om at den økonomiske aktiviteten må kunne være «i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget» i kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4, tatt inn som en parallell til EØS-avtalens tilsvarende begrensning i art. 61 (1). EØS-avtalen begrenser anvendelsen av forbudet mot statsstøtte til tilfeller der støtten vrir eller truer med å vri konkurransen.

3. Økonomisk aktivitet

Med «økonomisk aktivitet» menes en virksomhet som består i å tilby varer og tjenester i et marked. Som omtalt over, skal dette kriteriet forstås på samme måte som foretaksbegrepet i EØS-avtalen art. 61 (1).

Utgangspunktet for vurderingen av foretakskriteriet er virksomhetens art. Virksomhet som etter sin art består i å levere varer og tjenester i et marked, vil i utgangspunktet anses som økonomisk aktivitet. Når det skal tas stilling til om det foreligger økonomisk aktivitet, må de ulike aktivitetene i virksomheten vurderes hver for seg. Det kan ikke bygges generelle presumsjoner om hvilke typer aktiviteter som i seg selv kan anses økonomiske. En vare eller tjeneste som leveres i et marked vil normalt utføres mot et vederlag. Motsatt vil det faktum at det ikke betales et markedsmessig vederlag i enkelte tilfelle kunne indikere at tjenesten ikke leveres i et marked. Det er ikke gitt at det å ta betaling for en vare eller tjeneste automatisk leder til at virksomheten anses å utøve økonomisk aktivitet.

I forarbeidene til kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 (Ot. prp. nr. 1 (2007–2008)) er vilkåret om økonomisk aktivitet drøftet nærmere, og det pekes på at både tjenestens formål og størrelsen av en eventuell egenandel er relevante momenter i vurderingen av om vilkåret er oppfylt. Det fremgår at

«Dersom formålet er sosialt, kulturelt eller utdannelsesmessig vil dette tale mot at det dreier seg om økonomisk aktivitet. Hvordan tjenesten finansieres er også av betydning. Dersom brukeren kun betaler en begrenset del av kostnadene relatert til tjenesten, vil dette bidra til å understreke karakteren av ikke-økonomisk aktivitet. Finansieringsformen kan kaste et lys over og understreke formålet med tjenesten. En begrenset egenandel for brukerne viser at tjenesten finansieres solidarisk av samfunnet, noe som er et typisk kjennetegn for de oppgaver som det offentlige påtar seg overfor sine borgere.»

Lignende momenter er fremhevet i ESAs retningslinjer for statsstøtte, der det i avsnitt 34 og 35 fremgår at publikumsbetaling som bare dekker en brøkdel av kostnaden ved en tjeneste («a fraction of the true cost»), ikke vil gjøre at en ellers ikke-økonomisk aktivitet anses som økonomisk, ettersom betalingen ikke kan regnes som et faktisk vederlag for tjenesten som ytes. Dette punktet i retningslinjene gjelder imidlertid for kulturområdet, og gir derfor etter departementets oppfatning begrenset veiledning for spørsmålene denne uttalelsen gjelder.

Kommisjonen har imidlertid i utkast til en veileder for offentlig støtte til idrettsanlegg, uttalt i avsnitt 4 at idrettsanlegg som det gis fri tilgang til ikke er av økonomisk karakter. Veilederen sier ikke noe direkte om det tilfellet at det tas et helt begrenset vederlag for tilbudet, men avsnittene 6 og 7 synes å gi et visst rom for at et idrettsanlegg kan sies å ikke drive økonomisk aktivitet til tross for noe «economic use» dersom bruken er delt mellom økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet, og den økonomiske aktiviteten ikke overstiger 20 pst. av anleggets kapasitet.

De EU-rettslige kildene om økonomisk aktivitet gir etter departementets vurdering lite konkret til tolkningen av kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 på området for kommunale svømmeanlegg, og det kildematerialet som omtales ovenfor, peker i samme retning som den siterte uttalelsen i forarbeidene hva gjelder publikumsbetaling.

Merverdiavgiftskompensasjon for drift av kommunalt svømmeanlegg var tema i dom fra Oslo tingrett 29.01.2016 om Luster kommunes oppføring og drift av det kommunale «Lustrabadet». Spørsmålet var om Luster kommune hadde krav på kompensasjon av merverdiavgift på investeringer og drift av badet. Retten vurderte hvorvidt driften av Lustrabadet utgjorde «økonomisk aktivitet», og tok utgangspunkt i forarbeidenes drøftelse av spørsmålet.

Retten la til grunn at «formålet med tjenesten» er et moment i vurderingen. Det at etableringen av Lustrabadet var av sosial karakter, «fordi det er viktig for kommunen å gi kommunens innbyggere et trimtilbud, og for kommunens innbyggere er det vesentlig å kunne forholde seg til det våte element», talte mot at det dreiet seg om økonomisk aktivitet. I tillegg til formålet med tjenesten, la retten vekt på hvordan tjenesten var finansiert, og uttalte at «dersom brukeren for eksempel kun betaler en begrenset del av kostnadene relatert til tjenesten, vil det bidra til å understreke karakteren av ikke-økonomisk aktivitet». Inntektene fra publikumsbading ved Lustrabadet oversteg kostnadene ved publikumsbadingen, slik at denne bruken av svømmeanlegget gikk i overskudd. Retten uttalte at når «Lustrabadet tilbyr en tjeneste (publikumsbading) som fullt ut finansieres ved billettinntekter, tjenesten går i overskudd og brukerne betaler mer enn en begrenset egenandel, må denne tjenesten etter rettens syn anses som en økonomisk aktivitet, selv om tjenesten i seg selv har ett sosialt formål», og kom til at tilbudet om publikumsbading utgjorde økonomisk aktivitet.

På bakgrunn av rettskildebildet som skissert over, legger departementet til grunn at en i vurderingen av om drift av kommunale svømmeanlegg utgjør «økonomisk aktivitet» i henhold til kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4, må vektlegge både formålet med og finansieringen av tilbudet, men at hvorvidt tilbudet finansieres ved publikumsbetaling vil være et tungtveiende moment.

En kommune har visse oppgaver knyttet til folkehelsearbeid, som blant annet ivaretas gjennom svømmetilbud. En kommune kan også tilby svømming av undervisnings- og sikkerhetshensyn. I Norge er det mer enn 800 svømmeanlegg, hvorav de fleste er kommunale. Disse kommunale svømmeanleggene er spillemiddelfinansierte, dvs. med inntil 15-25 pst. av byggekostnadene. De spillemiddelfinansierte svømmeanleggene er først og fremst innendørsanlegg og består gjerne av ett eller to bassenger (ett opplæringsbasseng og ett trenings- eller konkurransebasseng) og to garderober (ofte med bad-

stuer). Stupeanlegg er også typisk et element i spillemiddelfinansierte kommunale svømmeanlegg.

De spillemiddelfinansierte anleggene er bygget og drevet av kommunene som anlegg for idrett og fysisk aktivitet. Svømmeanleggene har det formål å tilby allmennheten svømming som aktivitet. I spillemiddeltildelingen punkt 4.1 følger som et grunnprinsipp at anleggseier plikter å holde anlegget åpent for allmenn idrettslig virksomhet i 30 år fra ferdigstilling av anlegget. Foruten formålet om idrettslig virksomhet, herunder også utøvelse av fysisk aktivitet, først og fremst for barn og unge (6-19 år), men også befolkningen for øvrig, er formålene å medvirke til å styrke folkehelsen og ikke minst å oppfylle den kommunale lovpålagte svømmeopplæringen.

Spillemiddelordningen for idrettsformål, og det tilhørende tildelingsregelverket, har som grunnprinsipp at fortjeneste fra å eie og bruke et spillemiddelfinansiert idrettsanlegg (som for eksempel kommunale svømmeanlegg) skal komme anlegget til gode. Dette prinsippet legger begrensninger på anleggseier når det gjelder adgangen til å bruke det spillemiddelfinansierte anlegget. Anleggseier kan som hovedregel ikke inngå bruksavtaler med private, fortjenestebaserte aktører. Unntak kan i enkelte tilfeller gjøres for utleie for utvikling av enkeltarrangementer, men brukes svært sjelden for kommunale svømmeanlegg. Departementet legger til grunn at kommunale svømmeanlegg i hovedsak benyttes til å utføre lovpålagte oppgaver innenfor svømme-, stupe- og livredningsoppgaver, og at publikumsbading mot betaling tilbys for å utnytte anleggets restkapasitet.

Departementet understreker at merverdiavgiftskompensasjon er ment å fjerne insitamentet til egenproduksjon, men er ingen støtteordning til kommunene. Dette innebærer at kommuner som får merverdiavgiftskompensasjon ikke skal komme bedre ut enn private aktører som ikke har samme mulighet. Dette hensynet gjenspeiles blant annet i konkurransevilkåret, som behandles i punkt 4. Det må tas i betraktning at kommunen, når den driver økonomisk aktivitet, ikke skal ha to finansieringskilder for sin aktivitet, altså både salgsinntekter og kompensasjon, i motsetning til en privat aktør som tilbyr tjenester bare på grunnlag av salgsinntekter.

Folkehelse tilbud som i det vesentligste finansieres av kommunen selv og gjennom spillemidler (og bare for en begrenset andel gjennom publikumsbetaling), kan imidlertid etter departementets syn vanskelig anses for å være økonomisk aktivitet. Departementet viser her til at i en rekke svømmeanlegg gis det tilbud til skoler, idrettsklubber og andre grupper enten vederlagsfritt eller mot et beskjedent vederlag. Departementet antar at det at kommunen i en slik forbindelse, for å utnytte sin restkapasitet, også gir tilbud til kommunens øvrige innbyggere, ikke medfører en slik utnyttelse av det kommunale anlegget at dette blir å anse som økonomisk aktivitet. Slike svømmeanlegg fremstår primært som et tilbud til kommunens

egne innbyggere, og er i stor grad finansiert av offentlige midler, og ikke kommersielle inntekter fra publikum.

I de tilfellene hvor inntektene fra publikumsbading verken dekker byggekostnader eller drift, og svømmeanlegget også er finansiert med spillemidler og oppfyller vilkårene for slik tildeling, har det etter departementets syn derfor formodningen mot seg at det er tale om økonomisk aktivitet. Det vil også være relevant å se hen til hvor mye tid og ressurser ved svømmeanlegget som brukes til henholdsvis publikumsbading og definerte offentlige oppgaver, slik som svømmeopplæring i skolen og lignende.

Departementet mener det ikke er riktig å oppstille en fiksert brøk for vurderingen av hvor stor andel svømmeanleggene kan benyttes til publikumsbading og hvor stor del av driften som må dekkes av publikumsbetaling, for at kommunen skal anses å drive økonomisk aktivitet. Hvor det kommunale svømmeanlegget representerer et tilbud til kommunens innbyggere for å utnytte en restkapasitet i tid mot et begrenset vederlag, antar departementet at det som et utgangspunkt ikke vil foreligge økonomisk aktivitet.

4. Konkurransen med ikke-kompensasjonsberettigede virksomheter

I tillegg til vilkåret om økonomisk aktivitet, krever kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 at aktiviteten må kunne være «i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget».

I forarbeidene til bestemmelsen (Ot. prp. nr. 1 (2007–2008)) er det understreket at konkurransevilkåret omfatter både faktisk og potensiell konkurranse, og at det «ikke må foreligge faktisk konkurranse med andre aktører». Det er ikke avgjørende hvorvidt det p.t. eksisterer virksomheter som kan være innenfor samme konkurranseflate. Konkurransvilkåret gjelder både «der det foreligger faktisk konkurranse mellom kommunale og private tilbydere og der det er åpnet for konkurranse uten at private tilbydere rent faktisk har etablert seg». Spørsmålet er dermed hvorvidt merverdiavgiftskompensasjonen til et kommunalt svømmeanlegg kan innebære potensiell konkurransevridning.

For å avgjøre hvorvidt kommunale svømmeanlegg kan være i konkurranse med virksomheter som ikke er kompensasjonsberettiget, må det ses hen til hvilken konkurranseflate de kommunale svømmeanleggene drives innenfor. Dette beror på en vurdering av virksomhetens art.

Tilbud om adgang til «kommersielle» svømmeanlegg, vil i de fleste tilfeller være i konkurranse med kommunale svømmeanlegg, men de kommersielle svømmeanleggene faller ofte inn under definisjonen av «fornøyelsespark og opplevelsessentre» i merverdiavgiftsloven § 5-10 og er dermed merverdiavgiftspliktige. Vi gjør her for ordens skyld oppmerksom på at hvis anlegget faller inn under denne definisjonen, vil det foreligge merverdiavgiftsplikt uavhengig av om dette drives av private eller det of-

fentlige. Det vises her til at det ovennevnte Lustrabadet i dag er registrert som merverdiavgiftspliktig etter denne bestemmelsen og oppkrever utgående merverdiavgift på vederlaget samt at det foreligger full fradragsrett. Å drive et svømmeanlegg er ikke en tjeneste som det offentlige har besluttet at bare kommunen skal tilby, og det er derfor åpnet for konkurranse, selv om ingen private tilbydere rent faktisk har etablert seg. Det er også flere eksempler på at hoteller har tilbud om bruk av svømmeanlegg til andre enn gjester, og dermed potensielt vil være i konkurranse med et kommunalt svømmeanlegg.

Terskelen for at konkurransevilkåret i kompensasjonsloven § 4 annet ledd nr. 4 er oppfylt, er etter departementets vurdering lav, også for drift av kommunale svømmehaller, da det er tilstrekkelig et det er «åpnet for

konkurranse uten at private tilbydere rent faktisk har etablert seg». Dersom drift av et kommunalt svømmeanlegg utgjør økonomisk aktivitet som omtalt under punkt 3, antar departementet derfor at det i de fleste tilfeller vil være grunnlag for å kreve tilbakeføring av merverdiavgiftskompensasjon dersom denne er mottatt.

Med hilsen

Frédéric Wilt e.f.
avdelingsdirektør
Åse Kveine Strand
rådgiver

Kopi:

Kulturdepartementet

KS

SPØRSMÅL NR. 796

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen

Besvart 21. desember 2020 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

På hvilket grunnlag hevder statsråden at «erfaringen med andre kriser er at forskjellene blir mindre»?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen onsdag 9. desember sa finansminister Sanner følgende på spørsmål om ulikhet fra representanten Kaski: «Erfaring med andre kriser er at forskjellene blir mindre, rett og slett fordi børsverdien faller. Så hvis den eneste parameteren på små forskjeller er at man klarer å få ned formuene til dem som har mest, er jo en økonomisk krise verktøyet – for å ta resonnementet fullt ut». Svaret ser ikke ut til å være knyttet til den økonomiske krisen vi står oppe i nå, siden Oslo Børs har tatt igjen tapene fra første del av koronapandemien.

Svar:

Min kommentar var ment å illustrere hvor galt det kan gå hvis en ensidig er opptatt av formue i en debatt om ulikhet. For eksempel så vi at børsverdiene gikk ned og ledigheten gikk opp under finanskrisen. Også under bankkrisen i Norge tidlig på 1990-tallet tok kapitaleiere store tap, men samtidig steg arbeidsledigheten mye.

Jeg mener vi må ha et bredere perspektiv enn formue når vi diskuterer ulikhet. Det er særlig viktig å ha op-

merksomhet mot sårbare grupper og personer med lite utdanning eller svak tilknytning til arbeidslivet. Derfor har regjeringen satt inn mange virkemidler for å hjelpe disse gruppene – også under denne krisen.

Det er for tidlig å konkludere om hvordan den nåværende krisen – pandemien – vil slå ut i ulikhet i inntekt og formue, men så langt er erfaringene at det særlig er lavtlønte og folk med lav utdanning som har blitt rammet av permitteringer og ledighet.

Samtidig har eiere av bedrifter som har måttet stenge eller skalere ned virksomheten som følge av smittevern-tiltak, blitt rammet.

Regjeringen har, sammen med Stortinget, kommet med kraftfulle tiltak for å redde bedrifter og arbeidsplasser igjennom krisen, blant annet ved å kompensere for bortfall av inntekt både for personer og bedrifter. Størsteparten av inntektsfallet i privat sektor er blitt kompensert av staten. Men det er likevel mange enkeltpersoner og bedrifter som har gått på store tap.

Vi har også lagt vekt på å gjøre dem som er blitt permittert eller ledige, bedre rustet for tiden etter pandemien. For eksempel har vi gjort det enklere å kombinere utdanning og opplæring med å motta dagpenger, og vi har økt antall tiltaksplasser.

Politikken har virket. Arbeidsledigheten, som skjøt fart i begynnelsen av krisen, har kommet ned igjen. Antall helt ledige og permitterte har falt med nesten 2/3 si-

den toppen. Aktiviteten i økonomien har økt raskere enn mange fryktet i vår. Dette skyldes ikke minst at vi har klart å holde smitten på et mye lavere nivå enn i andre land, og de kraftfulle tiltakene for å holde bedriftene flytende og sikre inntekter for de som mistet jobben.

Samtidig har vi en lang vei å gå før pandemien er bak oss. Smittetallene er fortsatt for høye, og tiltakene for å

redusere smitten går særlig hardt ut over enkelt næringer. For mange står fortsatt uten jobb, og det er betydelig usikkerhet om den videre økonomiske utviklingen. Det er likevel grunn til forsiktig optimisme siden vi om kort tid starter opp med å vaksinere befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 797

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein

Besvart 5. januar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til at vernepliktige førstegangstjenestegjørende sikres at de ikke dimitteres permanent når de har levert klagesak på vedtak fra FSA om «ikke klarert», slik at klagesaker gis oppsettende virkning?

BEGRUNNELSE:

Viser til denne saken fra media:

https://www.nrk.no/norge/drommen-om-forsvaret-brast_-_staten-sier-at-jeg-ikke-er-norsk-nok-1.15207609

Basert på tilbakemeldinger tyder dette på at saksomfanget gjelder langt flere enn de som formelt klager. Ved en oppsettende virkning så ville de som ønsker å klage ha en reell klagemulighet, og vi hadde fått avdekket omfanget.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 18. desember 2020 med spørsmål fra stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein om statsråden vil bidra til at vernepliktige førstegangstjenestegjørende sikres at de ikke dimitteres permanent når de har levert klagesak på vedtak fra FSA om «ikke klarert», slik at klagesaker gis oppsettende virkning.

Stortingsrepresentant Leirstein viser i begrunnelsen for spørsmålet til en mediasak publisert på nrk.no 22. november i år om personer som med bakgrunn i sin tilknytning til land som kan utgjøre sikkerhetsrisiko for Norge og NATO ikke er gitt sikkerhetsklarering.

Både av hensyn til den tjenestegjørende og Forsvarets behov er det verken formålstjenlig eller ønskelig at vernepliktige blir dimittert etter at førstegangstjenesten har begynt. Forsvaret har derfor fra og med april 2020 innført nye strenge rutiner som skal søke å forhindre at person-

er med tilknytning til andre stater som Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med innkalles til tjeneste før klaringssaken er avgjort. De nye skjerpede rutinene er forventet å bidra til å forhindre at de vernepliktige opplever å bli dimittert etter påbegynt tjeneste.

Det arbeides også med digitalisering av klareringsprosessen der det blant annet er en målsetting om at alle tjenestegjørende skal sikkerhetsklareres før oppmøte. For øvrig er FD kjent med at Forsvaret vil gjøre en vurdering av stillingene for vernepliktig personell, herunder i hvilken grad disse stillingene krever klarering for nivå HEMMELIG/NATO SECRET.

Dersom det likevel skulle oppstå tilfeller der klaringsspørsmålet ikke er avgjort før innkalling, eller klaringssstatus endres underveis i tjenestetiden, har Forsvaret opplyst at det vil søkes å omdisponere den vernepliktige til annen tjeneste hvor det ikke kreves klarering for å fullføre førstegangstjenesten. Dersom omdisponering ikke er mulig eller hensiktsmessig, kan den tjenestepliktige dimitteres. Negativ klareringsavgjørelse kan påklages. Forsvaret har opplyst at tjenestepliktige som får medhold i en klage som hovedregel tas inn igjen i tjeneste. Tiden fra dimisjonstidspunktet til tjenesten gjenopptas, registreres som permisjon og regnes som gjennomført tjeneste. Det skal utbetales godtgjøring for tjenesten, samt erstatning for fri kost og fritt kvarter i perioden. Dersom det ikke er hensiktsmessig å ta den tjenestepliktige inn igjen til tjeneste, vil tiden fra dimisjonstidspunktet til ordinær dimisjonsdato registreres som permisjon og godtgjøring utbetales som nevnt ovenfor, samt full dimisjonsgodtgjøring.

Det er viktig å understreke at en eventuell negativ klareringsavgjørelse er basert på en individuell vurdering der det er identifisert en potensiell sikkerhetsrisiko. Dette må man ta hensyn til. Det er samtidig slik at de aller fleste

med tilknytning til andre stater blir klarert. Dette er viktig

for mangfoldet i Forsvaret, og bidrar til at Forsvaret kan gjenspeile den befolkningen det er satt til å verne.

SPØRSMÅL NR. 798

Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein

Besvart 5. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Anser statsråden at regjeringen har fulgt opp de tilbake-meldinger og lovnader de selv kom med i forbindelse med Stortingets behandling av den særskilte meldingen fra EOS-utvalget om ulik praksis for sikkerhetsklarering av personer med tilknytning til andre stater, basert på den praksis vi har sett omtalt i media i den senere tid?

BEGRUNNELSE:

Viser til nevnte særskilte melding fra EOS-utvalget, samt Innst. 400 S (2018-2019) som ble behandlet av Stortinget 17. juni 2019.

Svar:

I brev av 3. mai 2019 til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité, som svar på komiteens henvendelse angående EOS-utvalgets særskilte melding, redegjorde

daværende samfunnssikkerhetsminister for en rekke tiltak Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) hadde iverksatt eller planla å iverksette. Tiltakene skulle bidra til å bedre rettssikkerheten for den enkelte, blant annet ved økt fokus på likebehandling, samtidig som det viktige samfunnsoppdraget med riktig bruk av sikkerhetsklarering som virkemiddel ble ivaretatt.

Justis- og beredskapsdepartementet har i etatsstyringen av NSM fulgt opp tiltakene. I etatsstyringsmøtet med NSM 30. oktober 2019, bekreftet NSM at tiltakene er implementert. NSM har på nytt bekreftet dette overfor departementet 18. desember då. Samtidig må det forventes at det tar noe tid før tiltakene gir ønsket effekt.

Lik praksis på tvers av, og i den enkelte, klareringsmyndighet er også prioritert i tildelingsbrevene for 2021 til både NSM som fag- og tilsynsmyndighet og Sivil klareringsmyndighet (SKM) som den sentrale klareringsmyndigheten for sivile sektorer.

SPØRSMÅL NR. 799

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 5. januar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Kommunene har stort handlingsrom til å redusere klimagassutslipp i egen kommune, men hvor langt vil Statsråden la det gå på bruk av offentlige midler uten resultater før han griper inn?

BEGRUNNELSE:

På Oslo kommunes biogassanlegg på Nes produseres det biogass og gjødsel.

En stor andel av gassen fakles, dvs. går rett ut igjen i pipen.

I 2018 ble 22,7 % av gassen faklet, i 2019 ble 29,9 % faklet og frem til mai i år har 38,3 % blitt faklet.

Til sammenligning fakler Lindum ved den magiske fabrikk i Tønsberg 0,5 %.

Den gassen som fakles i Oslo tilsvarende gass nok til å forsyne 30 busser gjennom et helt år.

Tall fra Oslos kommune viser et driftsunderskudd på 40,8 mill. kroner i 2019 som i sin helhet dekkes av skattebetalerne i Oslo.

Ruter har nå en strategi på å bytte ut gassbusser til el-busser. Det må nå bygges ut ny ladeinfrastruktur og til det har Enova bevilget over 74 mill. kroner.

Biogass gir karbonnegativitet, den produserer av egne råvarer og det er brukt store offentlige midler på å etablere tilbud og utstyr. Det er vanskelig å se annet enn at Oslo burde kunne ha en kombinasjon av el og biogass.

Svar:

Kommunane er sjølvstendige folkevalde og sjølvstyrte organ som står fritt til å løyse oppgåvene sine innanfor den gjeldande lova og forskrifta. Det er derfor opp til kommunane korleis dei handterer klimagassutsleppa sine så lenge dette skjer i samsvar med det gjeldande regelverket.

Kommunen har ansvar for avfallsinnsamling, og fylkesmannen er forureiningsstyresmakt.

Eg er einig med representant Halleland om at faking er eit sløseri med ressursar. Uttesting av ny teknologi går ikkje alltid smertefritt, men det betyr ikkje at vi skal slutte med det. Vi skal lære av dei utfordringane som ikkje var venta for å utvikle endå betre teknologi. I tillegg er marknaden for biogass umoden, og det vil vere periodar der tilbod og etterspørsel ikkje heng saman. Det løyser vi ikkje gjennom å detaljstyre kommunane, men ved å ha klare rammer for å byggje marknaden.

Enova er ein del av regjeringa sitt verkemiddelapparat, og tilbyr støtteordningar som også kommunar kan søke middel frå. Enova sitt formål er å bidra til reduserte klimagassutslepp og styrka forsyningstryggleik for energi, samt teknologiutvikling som på sikt bidreg til reduserte klimagassutslepp.

Innanfor rammene av avtalen er det opp til Enova å utforme program, prioritere mellom område og tildele støtte til enkeltprosjekt. Klima- og miljødepartementet styrer Enova på eit overordna nivå, i hovudsak gjennom fireårige styringsavtaler.

SPØRSMÅL NR. 800

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 7. januar 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Tidlig i desember meldte regjeringen omsider at de vil komme med en ny krisepakke for studenter. Studentene har ventet helt siden juni på en løsning.

Hvor mye lengre må de vente på denne løsningen?

Svar:

Mange opplever en vanskelig økonomisk situasjon på grunn av Covid-19-pandemien, også studenter. I mars opplevde Norge den største ledighetskrisen siden andre verdenskrig med 400.000 registrerte arbeidsledige. Det var dramatisk både for samfunnet, men ikke minst for de enkeltmenneskene som opplevde å miste både jobben og inntekten med kort varsel.

Regjeringen iverksatte flere økonomiske tiltak, også for studenter. Gjennom NAV fikk vi på plass en lønnskompensasjonsordning. Formålet med den midlertidige ordningen var å forlenge den samlede perioden permitterte fikk full lønn i starten av permitteringsperioden fra 15 dager til 20 dager, samtidig som arbeidsgivers lønnsplikt ved permittering ble redusert fra 15 dager til 2 dager. Studenter, inkludert utenlandske studenter som er medlem i folketrygden, er et eksempel på en gruppe som kvalifiserte til lønnskompensasjonsordningen, til tross for at de ikke har rett på dagpenger i etterkant av dette eller ordinær støtte i Lånekassen. På den måten tettet lønnskompensasjonsordningen et hull for studenter som hadde havnet i en vanskelig økonomisk situasjon i løpet av våren/sommeren. Ordningen varte ut august.

Så er det slik at studenter som hovedregel ikke kan motta dagpenger. I det midlertidige dagpengeregelverket regjeringen fikk på plass i vår, som er videreført til sommeren 2021, fjernet vi imidlertid alle begrensningene for å motta dagpenger mens man studerer, så fremt man ikke mottar støtte fra Lånekassen. Det betyr at studenter som er selvfinansiert gjennom for eksempel jobb, kan motta dagpenger.

Samtidig i vår ba Stortinget regjeringen om å finne en løsning gjennom Lånekassen for studenter som opplevde inntektsbortfall. I det arbeidet gjorde vi tre ting:

1. Vi utvidet fristen for å søke lån og stipend i Lånekassen slik at de som hadde planer om å selvfinansiere studiene sine gjennom jobb, men som opplevde å miste jobben eller bli permittert, likevel kunne søke om støtte i Lånekassen

2. Vi utbetalte i april restbeløpet for månedene frem til juni for å raskt sikre likviditeten til studentene.

3. Vi fikk på plass et tilleggs lån på 26 000 kroner som studentene fikk tilbud om gjennom Lånekassen. Stortinget bevilget midler for å omgjøre deler av dette til stipend.

Ordningen med tilleggs lån med delvis omgjøring til stipend var ment som et målrettet krisetiltak for å hjelpe de som var i en akutt vanskelig økonomisk situasjon. Det var 47 186 studenter som søkte tilleggs lånet. Dette utgjorde om lag 20 prosent av de ca. 236 000 studentene i Lånekassen som fikk tilsendt tilbud om lånet. Totalt ble det utbetalt om lag 1,2 milliarder kroner i lån, hvorav nær 400 millioner gjøres om til stipend. At det ikke var flere studenter som søkte tilleggs lånet kan tyde på at det var færre enn forventet som mistet inntekt og dermed ikke oppfylte vilkårene for lånet. Det kan også bety at mange studenter klarte seg økonomisk til tross for krisen, og det skal vi glede oss over.

Nå står vi i en ny, men noe mer kontrollert situasjon. Ledigheten er høy, men den er på langt nær så dramatisk som det vi opplevde i mars. Det er også store geografiske variasjoner. Regjeringen følger situasjonen, og jeg har regelmessig dialog med studentorganisasjonene. I dialog med studentene og en løpende vurdering av situasjonen vil jeg komme tilbake til en løsning for studenter med behov for økonomisk krisehjelp.

SPØRSMÅL NR. 801

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 4. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Media har nå offentliggjort oversikter over folks inntekt og formue fordelt på postnummer der leserne oppfordres til å finne de rikeste i sitt nabolag. Denne informasjonen er i prinsippet tilgjengelig for alle verdens 4 830 millioner internettbrukere.

Er det sannsynlig at skattelister brukes av kriminelle til å målrette kriminalitet som ran, trusler, tyverier og bedragerier, og er statsråden villig til å la Politidirektoratet gjennomføre en ny kriminalitets- og trusselanalyse knyttet til medias offentliggjøring av skattelister?

BEGRUNNELSE:

Utgangspunktet burde være at opplysninger om folks inntekt og formue er omfattet av taushetsplikten og personvernet, slik at det som hovedregel er straffbart å spre disse sensitive personopplysningene om folks privatliv. Offentliggjøringen av lister over hvem som har høyest

inntekt og formue fordelt på postnummer er uten tvil et uproporsjonalt tiltak som bryter med grunnleggende personvernprinsipper, og det er uklart om offentliggjøringen av skattelister er i strid med menneskerettighetene.

Det er ingen vil om at medias publisering av skattelister er god butikk for mediene selv, og at media selv er de som sterkest forsvare offentliggjøringen. Mange av artiklene som kommer på bakgrunn av regjeringens offentliggjøring handler om hva ulike kjendiser tjener, og dette er sikkert god butikk for norske medier. Spørsmålet om hvorvidt offentliggjøringen av skattelister er forsvarlig burde imidlertid handle om hensynet til enkeltmennesket og hensynet til personvernet, og ikke om hva som gir flest mulig klikk i nettavisene.

Et argument som ofte brukes for å rettferdiggjøre at media får lov til å publisere sensitive personopplysninger om inntekt og formue, er at listene over folk med høyest inntekt og formue gjør at vi får en årlig debatt om fordeling av skattebyrdene. Hvis dette er regjeringens mål med

å spre skattelistede til internetbrukere over hele verden kunne man oppnådd det samme med anonymiserte tall på aggregert nivå.

Jeg mener at det eneste riktige hadde vært å avslutte den særnorske offentliggjøringen av skattelistede og kriminalisere deling av ligningstall. Det er samtidig viktig med fortsatt unntak for bankenes og kredittopplysningsbyråenes legitime behov knyttet til kredittsjekk og bekjempelse av hvitvasking, men dette må selvsagt gjøres på en slik måte at denne adgangen ikke kan misbrukes av media gjennom oppslag på enkeltpersoner.

Svar:

Offentliggjøringen av skattelister bidrar til åpenhet i samfunnet. Informasjon om inntekts- og skatteforhold er et sentralt premiss for samfunnsdebatten, og åpenhet rundt slike opplysninger er viktig for den kritiske debatten om skattemessige forhold. Hemmelighold kan på sin side gi rom for spekulasjoner omkring arbeidet med skattefastsettingen i sin alminnelighet, og om fastsettingen for enkeltpersoner eller grupper av skattytere.

Hensynene som taler for full offentlighet rundt skattelistede må imidlertid balanseres mot andre samfunnsmessige interesser. For eksempel må prinsippet om offentlig innsyn i forvaltningen ikke føres så langt at det kan gå på bekostning av enkeltpersoners sikkerhet.

Tidligere offentliggjorde Skattedirektoratet en elektronisk skatteliste for hele landet på Internett. Opplysninger i skattelisten var også tilgjengelig for allmennheten gjennom pressens bruk av opplysningene, tidvis ved at pressen la ut hele lister i søkbar form på Internett. Opplysninger i skattelistede kunne da koples sammen med annen tilgjengelig informasjon på nettet, og skattelistede utviklet seg til blant annet å kunne bli et egnet redskap for målretting av kriminelle handlinger.

I 2011 ble offentliggjøringen av skattelistede strammet inn. Blant annet ble skattelisten bare tilgjengelig på Skatteetatens hjemmesider, og de som ønsker å søke i skattelisten, må logge seg inn på ID-porten med MinID. Videre ble pressens adgang til å legge ut hele eller deler av listen i søkbar form, fjernet. Formålet med innstramningene var blant annet å hindre uønsket bruk av skattelistede, slik som koplinger av skattelisteinformasjon opp mot andre databaser. Senere har ytterligere innstramninger kommet til. I 2014 ble regelverket ytterligere strammet inn slik at skattyter skal ha tilgang til søk som er gjort på egen person, og om hvem som har fått utlevert opplysninger.

Slik jeg ser det, står ikke valget mellom fullt innsyn på den ene siden og fullstendig hemmelighold på den andre. Informasjon om enkeltpersoner kan hentes fra en rekke kilder, og det vil alltid være en risiko for at opplysningene blir misbrukt av kriminelle. Etter min vurdering er ikke

denne risikoen tilstrekkelig til å begrunne en avskaffelse av åpenhetsprinsippet på dette området.

I 2009 vurderte Politidirektoratet (POD), på oppdrag fra justisministeren, om offentliggjøring av skattelister på nett og i media kan tilrettelegge for straffbare handlinger. På grunnlag av opplysninger fra flere av landets politidistrikter, fastslo POD at det ikke var grunnlag for å anta at informasjonsinnhenting fra skattelistede benyttes i stor utstrekning. Direktoratet påpekte imidlertid at de hadde erfart noen få alvorlige enkeltteksempler hvor informasjon fra skattelistede har vært benyttet som supplerende kilde for kriminelles informasjonsinnhenting.

Etter min vurdering balanserer dagens regelverk om offentliggjøring av skattelistede på en god måte hensynet til åpenhet på den ene siden, og andre samfunnsmessige hensyn som personvern og enkeltpersoners sikkerhet på den andre siden. PODs vurdering gjelder situasjonen slik den var før regelverket ble strammet inn. Det er rimelig å anta at disse innstramningene har begrenset muligheten for å målrette kriminalitet på bakgrunn av opplysninger i skattelistede. Jeg kan derfor ikke se at det er behov for å gjennomføre en ny kriminalitets- og trusselanalyse knyttet til medias offentliggjøring av skattelistede nå. Jeg vil imidlertid ikke ha innvendinger mot at det gjennomføres en slik analyse dersom Justisministeren skulle ha holdpunkter for å mene at det er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 802**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 5. januar 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen****Spørsmål:**

Hvordan kan det ha seg at EU-kvoten stadig øker når grunnlaget for den er «stand still-avtalen»?

BEGRUNNELSE:

I Innst.S.nr. 248 (1991-1992) om EØS-avtalen uttalte medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og KrF at:

«EFTA-landene ikke har godtatt prinsippet om at markedsadgang for EFTAs fiskevarer skal betales med avståelse av fiskeressurser i EFTA-landenes farvann. Ressurssamarbeidet er ikke en del av EØS-avtalen.»

- Som det framgår av SSB Fiskeristatistikk 1977 s. 26 skulle Norge og EF ... ikke fiske meir av kvar art i den andre parten si sone enn før sona vart oppretta. Dette var kalla "stand stills"- avtalar.

Fiskeristatsråd Ingebrigtsens uttaler i intervju med «Nationen» 15. desember 2020 om at:

«Fartøy fra Norge, Russland, EU og Færøyene er gitt adgang til å fiske torsk i vernesonen. EU får 27.295 tonn torsk her i 2020. Dette inngår ikke i et kvotebytte, og er basert på fiske fra EU-land før sonen ble opprettet».

Svar:

Jeg legger til grunn at spørsmålet hovedsakelig gjelder reguleringen av fisket etter torsk i Fiskevernsonen ved Svalbard, på bakgrunn av henvisningen til min uttalelse til Nationen.

I 1977 etablerte Norge en fiskevernsonen ved Svalbard for å sikre bevaring og forsvarlig forvaltning av fiskeressursene og hindre uregulert fiske. Norge har siden gitt stater som fisket i området mulighet til å videreføre sitt fiske, siden vi alt i alt har sett oss tjent med det.

Torskebestanden i Barentshavet er forvaltet i fellesskap mellom Norge og Russland. Med grunnlag i vitenskapelig råd fra ICES (Det internasjonale havforskningsrådet) og gjeldende forvaltningsplaner, blir landene hvert år enige om en totalkvote for bestanden. Totalkvoten for 2021 er satt til 885 000 tonn.

Av totalkvoten for torsk avsetter Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen årlig 4 prosent til tredjelds fiske i fiskevernsonen ved Svalbard. Norge fastsetter reguleringen for dette kvantumet. Selv om andelen for tredjeldskvoten ligger fast, vil imidlertid tredjeldskvotens størrelse i antall tonn endre seg i takt med at totalkvoten for norsk-arktisk torsk går opp og ned. Det

er altså ikke riktig at "EU-kvoten stadig øker", slik representanten hevder i sitt spørsmål.

Når overgangsperioden mellom EU og Storbritannia utløp 31. desember 2020, er ikke Storbritannia lenger omfattet av EUs fiskeripolitikk. Med dette er også aktørbildet endret. For 2021 har vi derfor besluttet at EUs torskekvote i fiskevernsonen skal være 17 885 tonn, mens Storbritannias torskekvote blir på 5 500 tonn. Dette er en regulering som fastsettes av Norge, og som ble besluttet i forskrift av 18. desember 2020 om regulering av fisket etter torsk i vernesonen ved Svalbard i 2020. I 2020 var denne torskekvoten for EU, inkludert Storbritannia, på 27 295 tonn.

Norge har altså ikke krevd noe kvotebytte for dette kvantumet av tredjeldskvoten, siden 1977. Det motsatte gjelder den torskekvoten vi er forpliktet til å tilby EU i Norges økonomiske sone (fastlandssonen). Denne forpliktelsen kommer fra den bilaterale rammeavtalen om fiskerisamarbeid med EU fra 1980 og brevvekslingen om utvidet fiskerisamarbeid fra 1992. Selv om vi er forpliktet til å tilby EU en viss andel av torskekvoten, vil EU imidlertid ikke få slik kvote uten å tilby ressurser tilbake gjennom kvotebyttet.

På grunn av forsinkelsene i forhandlingene mellom EU og Storbritannia om deres fremtidige forhold, hvor partene kom til enighet 24. desember 2020, og EU på grunn av disse forhandlingene ikke har ønsket å starte forhandlinger med Norge i tide, foreligger det ennå ikke en fiskeriavtale for 2021 mellom EU og Norge. Vi vet derfor ennå ikke hvor stor torskekvote i Norges økonomiske sone EU vil kunne bytte til seg.

Endelig finner jeg grunn til å understreke at norsk politikk om å ikke bytte fiskeressurser mot markedsadgang ligger fast. Sitatet fra Innst. S. nr. 248 (1991-92), som er inntatt i Adelsten Iversens begrunnelse for sitt spørsmål, om at "EFTA-landene ikke har godtatt prinsippet om at markedsadgang for EFTAs fiskevarer skal betales med avståelse av fiskeressurser i EFTA-landenes farvann", står seg den dag i dag.

SPØRSMÅL NR. 803**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

På hvilken måte beregner regjeringen sine smittetall og hvilke vurderinger ligger bak måten de presenteres på?

BEGRUNNELSE:

Solberg påpekte at 10 prosent av koronasmitten kan knyttes til importsmitte, men at gjestarbeidere bare representerte 38 prosent av denne andelen.

– Det betyr 3,8 prosent av smittetilfellene. Hovedsmitteutviklingen var ikke gjestarbeidere, sa Solberg.

Dette er svært lave tall, sammenlignet med hvordan helsemyndighetene beskriver importsmitten som et problem.

I slutten av november i år, fikk Helsedirektoratet og FHI i oppdrag fra helseministeren å fremskaffe informasjon om importsmitte og risikobildet ved importsmitte generelt og slik situasjonen er nå. Der skriver de at:

«importsmitte, særlig fra utenlandske arbeidstakere, i løpet av få måneder spredt seg til alle deler av landet».

Videre:

«I Norge er det først og fremst gjestarbeidere og innvandrere som har besøkt hjemlandet, som har forårsaket importsmitte de siste månedene. Dette er til gjengjeld blitt et økende problem etter hvert som smitten i disse landene har økt».

FHI trekker også frem den store usikkerheten som er knyttet til hvor folk smittes.

«Sekundær spredning i lokalsamfunnet fra utbrudd blant gjestarbeiderne og andre personer smittet i utlandet er krevende å estimere.»

Det er relevant for Stortinget å vite i hvilken grad regjeringen tar høyde for all usikkerheten i sin relativt skråsikre presentasjon av at importsmitte ikke skyldes gjestarbeidere og deres unntak fra karanteneplikten. Det er oppsiktsvekkende hvis regjeringen presenterer et minimumstall som sannheten, sett i lys av den strategien landet har for øvrig.

Det er en viktig presisering hvorvidt en som nylig har ankommet Gardermoen smitter en annen, som deretter smitter øvrige i sin husstand. Hvis man er fem personer, er det betimelig å spørre hvordan regjeringen og helseministeren teller. Er det da 20 % eller 100 % som kan knyttes til importsmitte.

Svar:

Regjeringen baserer seg på statistikk samlet inn av Folkehelseinstituttet. Data om alle i Norge med covid-smitte i registreres Meldesystemet for Smittsomme sykdommer (MSIS). Innmelding til registeret er obligatorisk for både behandlende lege og laboratorier. Fra MSIS kan man blant annet hente informasjon om smittested. I tillegg innhenter FHI erfaringsbasert kunnskap via det Nasjonale Smittesporingsteamet om utbrudd hvor det er et samarbeid mellom utbruddskommunen og FHI.

Blant tilfellene meldt til MSIS per 21.12.2020 var ca. 10 % meldt smittet i utlandet, og denne andelen har variert gjennom høsten. Det var manglende informasjon om smitteland for ca. 30 % av tilfellene. Blant de som er kjent smittet i utlandet utgjør arbeidsinnvandring ca. 14%, men tallet er noe usikkert da det er ikke kjent hvordan den enkelte lege tolker variabelen. Omtrent 3,5 % av alle smittede var arbeidsinnvandrere, men dette sier ikke noe om hvor vedkommende er smittet.

Data samlet inn av det Nasjonale Smittesporingsteamet viste en økning i løpet av høsten i antall utbrudd knyttet til utenlandsk arbeidskraft. Fra juni til slutten av november ble det registrert i underkant av 300 utbrudd i Norge totalt, hvorav ca. 13 % kunne knyttes til importsmitte. Av disse hadde ca. 38 % tilknytning til gjestarbeidere, og utgjorde ca. 58 % av smittetilfellene. Det er ikke alltid kjent hvorvidt gjestarbeidere har blitt smittet før eller etter ankomst Norge.

MSIS registrerer ikke hvorvidt en person som er smittet i utlandet har smittet videre til andre. Dermed registreres heller ikke omfang av nye tilfeller som kan knyttes til personer smittet i utlandet.

Regjeringen har fokus på importsmitte som årsak til smitte i Norge. Til tross for noe usikkerhet knyttet til tallene er det kjent at de fleste land har høyere smittepress enn Norge. Mange tiltak er derfor iverksatt for å hindre at smitte fra utlandet får spre seg i Norge.

SPØRSMÅL NR. 804**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Fleire medium har omtalt smittevernutstyr med kobberoksid, sist i Avisa Valdres 17. desember. Det kjem fram at miljødirektoratet stoppar Jutul sin norske produksjon av smittevernutstyr med kobberoksid av miljøhensyn, samtidig som liknande produkt importerast hit frå Israel. Det kjem og fram at det er lovleg om det omsettast som medisinsk utstyr.

Kvifor kan ikkje slike produkt som blir omsett på marknaden i Noreg bli produsert i Noreg, og om det er lovleg berre det blir omsett som medisinsk utstyr, kan produksjonen då halde fram?

Svar:

Munnbind med kobberoksid ligger i grenseland mellom regelverk som forvaltes av både Miljødirektoratet og Legemiddelverket. Miljødirektoratet forvalter biocidregelverk og Legemiddelverket har ansvar for medisinsk utstysregelverk. Regelsestene har ulikt formål og stiller derfor ikke nødvendigvis de samme kravene til produktene som reguleres. Begge etatene har nå tett dialog om oppfølging av disse produktene.

Munnbind innsatt med antivirale eller antibakterielle midler vil enten omfattes av regelverket for medisinsk utstyr eller av biocidregelverket. Munnbind innsatt med antivirale/antibakterielle midler og som ikke er medisinsk utstyr, vil måtte overholde kravene i biocidregelverket. Eksempler på slike produkter kan være tøy-munnbind som ikke er produsert i henhold til og testet etter de standarder regelverket for medisinsk utstyr krever.

Biocidforskriften

Biocider er kjemiske stoffer, formuleringer og produkter som har som formål å bekjempe uønskede organismer. Biocider er regulert av biocidforskriften, som er en gjennomføring av EUs biocidforordning, som også gjelder i Norge gjennom EØS-avtalen. I tillegg inneholder biocidforskriften noen nasjonale bestemmelser om bl. a. merking, registrering i produktregisteret og nasjonale gebyrer.

Formålet med biocidforordningen er å regulere bruken av helse- og miljøfarlige kjemiske stoffer som brukes til å bekjempe uønskede organismer. For at biocider skal kunne plasseres på markedet og tas i bruk, må de ha en godkjenning. Forut for en godkjenning ligger en grundig vurdering av både virkestoffene og formuleringin-

gene/produktene virkestoffene skal inngå i. Både helse- og miljørisiko og om stoffene/produktene har god nok effekt, skal vurderes i henhold til felleseuropeiske maler, modeller og prosedyrer nedfelt i biocidregelverket. Underlaget for vurderingen er et omfattende datagrunnlag, hvor datakravene også er satt i regelverket.

Et grunnleggende prinsipp i biocidregelverket, er at kostnaden for vurdering og godkjenning skal bæres av virksomhetene som ønsker å plassere biocider på markedet. En biocidvurdering er både tidkrevende og dyr. Vurdering og eventuell godkjenning av både biocidaktive stoffer (virkestoffer) og biocidprodukter, vil derfor først skje hvis en virksomhet søker om dette, leverer tester og data etter de krav som regelverket setter, og betaler nødvendige nasjonale gebyrer.

Ingen virksomheter har søkt om å få kobberoksider vurdert for mulig godkjenning som desinfeksjonsmiddel under biocidregelverket. Der er derfor ikke gjennomført noen vurdering av kobberoksider for denne bruken, og disse er følgelig ikke godkjent til bruk som antiviralt middel i for eksempel munnbind. Munnbind og andre produkter som er innsatt med kobberoksider med formål å ha en desinfiserende effekt, er derfor ikke tillatt under biocidregelverket.

Den som gjør produktet tilgjengelig på markedet, må ha nok kunnskap til å vite hvilket regelverk som gjelder, og hvilke krav det aktuelle regelverket stiller.

Forskrift om medisinsk utstyr

Formålet med forskriften er å sikre at medisinsk utstyr ikke medfører fare for pasienter, brukere og eventuelt andre personers sikkerhet i forbindelse med produksjon, konstruksjon, omsetning og bruk av slikt utstyr.

Det er alltid produsenten som er ansvarlig for at utstyret er sikkert å bruke. Produsenten må dokumentere at de grunnleggende kravene i regelverket for medisinsk utstyr er oppfylt. Dette kalles samsvarsvurdering. Utstyr som fyller kravene påføres CE-merking som bevis på at samsvarsvurdering er utført. Deretter kan utstyret markedsføres og selges. Produsenter med forretningsadresse i Norge må i tillegg registrere seg og utstyret sitt i det norske utstysregisteret for medisinsk utstyr.

Regelverket er laget for å ivareta sikkerheten for alle som kommer i kontakt med medisinsk utstyr. Produsenter av medisinske munnbind skal utarbeide en risiko-nytte analyse. For alt medisinsk utstyr skal det foreligge en

klinisk vurdering basert på kliniske data. I dette tilfellet skal produsenten også vurdere om munnbind med kobberoksid kan gi en skadelig eksponering av stoffer for brukeren ved inhalering.

Munnbind med kobberoksid markedsføres som medisinske munnbind i flere europeiske land. Norge er p.t. i løpende kontakt med de øvrige tilsynsmyndighetene i EU for å se nærmere på disse munnbindene. Legemiddelverket har startet oppfølging av norske aktører som selger munnbind med kobberoksid som medisinsk utstyr. I første rekke innebærer dette innhenting av dokumentasjon for at munnbindene er sikre og trygge å bruke for norske forbrukere.

Legemiddelverket fører risikobasert tilsyn og har hjemmel til å forby bruk og salg av medisinsk utstyr som ikke oppfyller regelverket.

Oppsummering

En produsent må dokumentere at utstyret oppfyller regelverket for medisinsk utstyr før utstyret kan CE-merkes og omsettes som medisinske utstyr. En produsent kan derfor ikke bare omsette munnbind som medisinsk utstyr for å omgå biocidforskriften. Dersom en produsent vil endre tiltenkt bruk slik at utstyret kan omsettes som medisinsk utstyr, vil dette utløse en rekke nye krav som må oppfylles, inkludert blant annet klinisk vurdering og risikostyring.

SPØRSMÅL NR. 805

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold

Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva er status for arbeidet med å følge opp de foreslåtte tiltakene, og hvor raskt kan aktuelle tiltak iverksettes?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til helse- og omsorgskomiteen 20. september 2020, i forbindelse med behandlingen av dok. 8:133 om en nasjonal hørselsplan, advarer helse- omsorgsministeren mot å bruke tid og ressurser på å lage en nasjonal hørselsplan. Statsråden anbefaler heller å prioritere oppfølging av tiltakene som er foreslått i Helsedirektoratets utredning fra juni 2020.

Svar:

Regjeringen følger opp de foreslåtte tiltakene fra Helsedirektoratet. Tiltakene omfatter flere departementers ansvarsområder.

Jeg har ønsket å høre brukernes syn på forslagene i utredningen. Det har derfor vært møter med Norges Døveforbund og Hørselshemmedes landsforbund. Organisasjonene ga i møtene sin vurdering av utredningen og forslagene til tiltak, og Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt skriftlige innspill fra brukerorganisasjonene.

Inntrykket er at organisasjonene i stor grad kjenner seg igjen i beskrivelsene i rapporten, og ønsker å samarbeide om gjennomføringen av tiltak.

Norges Døveforbund har påpekt at tegnspråk har for liten oppmerksomhet i utredningen. Helsedirektoratet forklarer dette med at målgruppen utredningen skulle konsentrere seg mest om var mennesker som får aldersbetinget hørselstap. Helsedirektoratet sier at dette oftest er

“mennesker som har talespråk som sitt førstespråk og er eldre personer som ikke typisk vil kunne tilegne seg et fullgyldig tegnspråk. På bakgrunn av dette har utredningen lagt vekt på tekniske løsninger som høreapparater og hørselstekniske hjelpemidler”.

Jeg vil be Helsedirektoratet kartlegge status for bruk av tegnspråk blant eldre.

I Helsedirektoratets arbeid er det blant annet foreslått tiltak for å øke kompetansen i kommunene og for å gi brukerne økt mestring gjennom bedre opplæring. Det er foreslått gjennomgang av regelverk og endring i veiledere. Disse tiltakene vil jeg gi Helsedirektoratet ansvar for å gjennomføre når oppgavene knyttet til koronapandemien avtar.

Andre tiltak vil innebære organisatoriske endringer i spesialisthelsetjenesten, slik som forslaget om flere ambulerende audiografer og at avtalespesialistene kan gi flere oppgaver.

Jeg vil følge opp disse spørsmålene overfor de regionale helseforetakene.

Enkelte tiltak vil ha større økonomiske konsekvenser. Disse vil bli vurdert i de kommende budsjetter.

Etter min vurdering kan vi i løpet av 2021 sette i verk eller starte arbeidet med å iverksette flere av de foreslåtte tiltakene, men fremdriften vil være avhengig av pande-

misituasjonen som nå legger stort beslag på kapasiteten i Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Videre arbeid skal skje i samarbeid med aktuelle brukerorganisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 806

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold

Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvilken konsekvens vil et eventuelt vedtak om en nasjonal hørselsplan få for arbeidet med å følge opp de foreslåtte tiltakene i Helsedirektoratets utredning?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar til helse- og omsorgskomiteen 20. september 2020, i forbindelse med behandlingen av dok8:133 om en nasjonal hørselsplan, advarer helse- omsorgsministeren mot å bruke tid og ressurser på å lage en nasjonal hørselsplan. Statsråden anbefaler heller å prioritere oppfølging av tiltakene som er foreslått i Helsedirektoratets utredning fra juni 2020.

Svar:

En nasjonal hørselsplan vil være et omfattende arbeid. Vedtak om å starte arbeidet med en nasjonal hørselsplan

kan gi redusert kapasitet til å følge opp de foreslåtte tiltakene i Helsedirektoratets utredning.

Grunnen til dette er at de samme fagpersonene med kompetanse på hørselsområdet i Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet vil arbeide både med tiltakene og hørselsplanen.

Helsedirektoratet vil i begge arbeider måtte støtte seg på faglig kompetanse i sykehusene og andre deler av helse- og omsorgstjenesten, og benytte brukerkompetansen i brukerorganisasjonene.

Ressurssituasjonen i helsetjenestene og i forvaltningen, med stor arbeidsbelastning på mange medarbeidere, er bakgrunnen for at jeg ikke støtter forslaget om en nasjonal hørselsplan, og for at jeg i mitt brev til komiteen sa at fremfor å bruke tid og ressurser på å lage en nasjonal hørselsplan, vil jeg prioritere å følge opp aktuelle tiltak i Helsedirektoratets utredning.

SPØRSMÅL NR. 807

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 7. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at statlig eide selskap som Bane NOR Eiendom AS bidrar mer aktivt til at kriserammede virksomheter kommer seg igjennom krisa, blant annet gjennom å frafalle krav om betaling av minimumsleie un-

der pandemien og/eller andre reduksjoner i husleie som monner?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 232 L (19-20) heter at:

“Komiteen legger til grunn at utleiere bidrar til at leietakerne får redusert leie i perioden med nedstengning eller sterk omsetningsnedgang hos leietaker. Komiteen ber regjeringen følge situasjonen i dette markedet nøye.”

Bane NOR Eiendom AS (heretter omtalt som BNE) varslet i mars at de tilbød betalingsutsettelse av husleie. Samtidig opplever kriserammede leietakere selskapet som relativt lite imøtekommende i drøftinger om reduksjon i husleie som monner.

I tertialrapport 2/20 skriver BNE at:

«For kommersiell utleie på større stasjoner påvirkes leietakers økonomi av redusert omsetning på grunn av svikt i kundegrunnlaget. Dette resulterer for Bane NOR Eiendom i bl.a.: -reduksjon i omsetningsbaserte inntekter og leie. -leietakere ber om betalingsutsettelse og redusert husleie. -økt risiko for mislighold og tap i enkelte segmenter i leietakerporteføljen.»

Trass i den svært alvorlige situasjonen for mange av selskapets leietakere, noterer BNE seg for et godt resultat for perioden: «Nedgangen i leieinntekter for utleieporteføljen som er påvirket av koronapandemien kompenseres med økte salgsinntekter, spesielt knyttet til boligporteføljen.» BNEs salgsgvinst 01.05.20 - 31.08.20 var mer enn 50 prosent høyere (+107,5 mill. kr.) enn i samme periode i 2019. Samtidig fremgår at også de samlede leieinntektene til BNE i perioden 01.05.20 – 31.08.20 var ca. 19% høyere enn tilsvarende periode i 2019.

Gjennom nye smittebølger og inngripende smitteverntiltak har situasjonen for mange av BNEs leietakere i løpet av høsten blitt ytterligere forverret og det er behov for mer kraftfulle krisetiltak, der også staten som utleier bidrar mer aktivt. Dette vil også ha en viktig signaleffekt overfor private gårdeiere.

Mange hardt rammede virksomheter blir sittende med husleiekostnader som utgjør en svært stor andel av omsetningen. Undertegnede er blant annet kjent med leietaker hos BNE, som i en ordinær situasjon betaler 10% omsetningsbasert husleie, men som følge av sterk omsetningssvikt kombinert med at BNE fastholder kravet til minimumsleie, blir sittende med en effektiv husleie på nærmere 25% av omsetning. For virksomheter som opplever stort omsetningsfall er det krevende nok å skulle opprettholde den andel av omsetning som brukes på husleie.

Svar:

Bane NOR Eiendom AS (Bane NOR Eiendom) uttrykker stor forståelse for at restaurant- og utelivsbransjen sliter under pandemien, og forsøker så langt det lar seg gjøre å bistå sine leietakere. Hvordan pandemien rammer bedriftene som leier lokaler av Bane NOR Eiendom varierer. Derfor behandler selskapet alle avtaler om husleiereduksjon individuelt. Bane NOR Eiendom følger nøye med på Norsk Eiendom (NHO - bransjeforening for eiendomsaktører) sine råd og anbefalinger for sine medlemsbedrifter

om hvordan man bør håndtere økonomisk utsatte leietakere som er påvirket av pandemien. I løpet av 2020 har Bane NOR Eiendom bevilget betydelige husleieutsettelse og leiereduksjoner. Høyt boligsalg i samme periode har kompensert for en del av denne negative koronaeffekten, slik at prognosen for årsresultatet til Bane NOR Eiendom er nært oppunder budsjettert resultat.

Det stemmer at Bane NOR Eiendom har hatt en nominell økning av leieinntekter i 2020 sammenlignet med 2019. Hovedgrunnen til dette er endret inntektsmodell, hvor inntekter fra utstyr er reklassifisert som leieinntekter i regnskapet for 2020, men også at flere større bygg (kontorbygg, stasjoner og togverksteder) var kjøpt eller ferdigstilt ved inngangen til 2020. Det kan derfor ikke avledes at en økning i selskapets leieinntekter er ensbetydende med at leieinntekter fra hvert leieforhold har økt.

Bane NOR Eiendom ser at koronasituasjonen vil vedvare også i 2021, og at det er vel så viktig å ha målrettet støtte til leietakere i 2021 og trolig også etter at statens støtteordninger opphører. Bane NOR Eiendom har løpende dialog med sine leietakere for å forsøke å finne løsninger. Situasjonen vil, som nevnt, variere fra leietaker til leietaker og eventuelle løsninger vil variere fra sak til sak. Dette vil ikke bare være basert på leietakers situasjon, men også på en generell vurdering om bransjens styrke til å komme seg gjennom pandemien. Tilsvarende vurderinger gjøres av bankene når de gir lån og kreditter til de samme leietakerne. Bane NOR Eiendom har derfor en tett dialog med leietakers bankforbindelser om framtidssikter.

Bane NOR Eiendoms styre er opptatt av at selskapet skal komme seg gjennom denne utfordrende perioden, ved å utvise en god og rettferdig behandling av selskapets leietakere.

SPØRSMÅL NR. 808**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

På hvilken måte skal helseministeren sørge for at fly som velges for å frakte høyrisiko smittepasienter er godt egnet for langdistanse flyging og samtidig oppfyller de medisinske krav som må settes, og mener han det er operatør eller helsepersonell som skal være avgjørende når avgjørelsen skal tas?

BEGRUNNELSE:

Norge har fått i oppdrag fra EU å anskaffe og drive ambulansfly for høyrisiko smittepasienter. Det ligger det an til at dette jetflyet plasseres i Tromsø. I lys av erfaringer ved anskaffelse av fly/operatør de senere årene er svært viktig at denne prosessen blir best mulig. Det er i den anledning viktig at de nære erfaringene flysykepleierne har, lyttes til når kravspesifikasjon til og valg av fly skal gjennomføres.

Sykepleiere i luftambulansetjenesten har mye erfaring ervervet gjennom år, og det er derfor viktig at de som har denne erfaringen trekkes med i den videre prosess, når nytt fly skal anskaffes.

Innspill som har kommet hittil peker på at flyene må være dimensjonert riktig, ha god nok plass til ulike pasientgrupper, medisinsk teknisk utstyr, samt plass i cargo til bagasje og medisinsk utstyr ved store ulykker på Svalbard.

Rekkevidde er også sentralt når flytype skal velges. Det som ofte beskrives fra flyfabrikant er ideelle forhold – og som vi kjenner til er det ofte langt fra ideelle forhold i Nord-Norge. Derfor er det av stor viktighet at et jetfly plassert i Tromsø har lang rekkevidde og god løftekapasitet.

Svar:

Norske myndigheter har som kjent inngått en avtale med EU om å etablere drift av et ambulansfly med tilhørende medisinsk utrustning og materiell som kan stå i beredskap for transport av pasienter med høyrisiko-smitte under rescEU-programmet. Helsedirektoratet er avtalepart med EU, og skal gjennomføre nødvendig rapportering og ha ansvaret for de økonomiske transaksjonene som følger av avtalen. EU forplikter seg i avtalen til å finansiere de faste kostnadene for flyberedskapen gjennom året, og vil i tillegg finansiere alle oppdrag som blir utført for EU. Norsk spesialisthelsetjeneste må bekoste merkostnader knyttet til nasjonal bruk av flyet, herunder medisinsk besetning.

På bakgrunn av denne avtalen ba jeg de regionale helseforetakene i foretaksmøte 13. november i fjor, om å blant annet inngå en operatøravtale for drift av et ambulansfly med tilhørende medisinsk utrustning. De regionale helseforetakene har gitt sitt felleseide foretak Luftambulansetjenesten HF i oppdrag å anskaffe det aktuelle ambulansflyet som skal stilles til disposisjon for EU.

Luftambulansetjenesten HF har opplyst departementet om at denne anskaffelsen skal ivareta både flytekniske og medisinskfaglige krav, i tillegg til andre relevante krav. Sammen med Sykehusinnkjøp HF har Luftambulansetjenesten HF tidligere gjennomført flere store anskaffelser av fly og helikoptertjenester. I alle disse prosessene har det vært benyttet medisinsk personell med relevant kompetanse fra luftambulansetjenesten, herunder også flysykepleiere. Knyttet til denne konkrete anskaffelsen skal også de regionale helseforetakenes konserntillitsvalgte utnevne en representant til styringsgruppen for anskaffelsen.

SPØRSMÅL NR. 809**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 8. januar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Restriksjoner på den kurdiske lederen Abdullah Öcalan og andre innsatte i Tyrkias İmrali-fengsel er ikke akseptable, sier Europarådets anti-torturkomité (CPT). CPT oppfordrer til at Öcalan, som soner en livstidsdom, får mer ekstern kontakt og mindre isolasjon i sin rapport.

Vil utenriksministeren i sin dialog med tyrkiske myndigheter fremholde at Öcalan og andre fangers rettigheter må ivaretas?

BEGRUNNELSE:

Europarådets anti-torturkomité (CPT) sier forholdene har ikke forbedret seg siden sist besøk til İmrali i 2016. CPT oppfordrer til at Öcalan, som soner en livstidsdom, får mer ekstern kontakt og mindre isolasjon i sin rapport. Samtidig har flere internasjonale organer og organisasjoner påpekt tyrkiske myndigheters menneskerettighetsbrudd når det gjelder politiske fanger. Dette påvirket i stor grad mulighetene for en fredelig løsning på konflikten mellom tyrkiske myndigheter og den kurdiske delen av befolkningen.

Svar:

Menneskerettighetssituasjonen i Tyrkia er bekymringsfull. Tyrkia er, som medlem av Europarådet, forpliktet til å respektere Den europeiske menneskerettskonvensjonen og grunnleggende demokratiske og rettsstatlige prinsipper. Vi har fra vår side uttrykt en sterk forventning om at Tyrkia oppfyller sine internasjonale forpliktelser på dette området, blant annet under mitt møte med Tyrkias utenriksminister i Oslo i august 2019. Under Tyrkias landhøring i FNs Menneskerettighetsråd i 2020, ga Norge også tydelige anbefalinger til tyrkiske myndigheter om å forbedre menneskerettighetssituasjonen i landet. Dette inkluderte en klar oppfordring om å styrke rettsvesenets uavhengighet og å sikre en rettsorden i henhold til Tyrkias internasjonale forpliktelser og standarder.

Europarådet følger situasjonen i Tyrkia tett og behandler den i flere av sine organer, herunder Den europeiske komiteen for forebygging av tortur (CPT). Under sitt ad hoc besøk til Tyrkia 6. - 17. mai 2019 besøkte CPT bl.a. İmrali-fengselet og hadde samtaler med Abdullah Öcalan og de tre andre fangene som soner livstidsdommer der. Sist gang CPT besøkte dette fengselet var i 2016. CPTs rapport fra besøket til Tyrkia i 2019 ble offentliggjort

av tyrkiske myndigheter. Dette vurderes som positivt, selv om rapporten først ble offentliggjort 5. august 2020.

CPT karakteriserer tiltakene iverksatt av tyrkiske myndigheter når det gjelder İmrali-fengselet siden mai 2019 som et betydelig skritt i riktig retning, men at mye mer må til for at situasjonen for de innsatte skal være akseptabel. Særlig gjelder dette regelmessige besøk av advokat og familie, i tillegg til medfangers kontakt med hverandre under lufting og andre aktiviteter. CPT oppfordrer også tyrkiske myndigheter på det sterkeste til å foreta en full gjennomgang av regelverket knyttet til det daglige regimet for innsatte som soner livstidsdommer.

Regjeringen har styrket støtten til sivilt samfunn i Tyrkia i takt med den forverrede menneskerettighetssituasjonen. I 2018 ble det gitt 11,5 millioner kroner til organisasjoner i Tyrkia som arbeider med menneskerettigheter. I 2020 økte denne støtten til 23 millioner. Disse midlene går til å støtte menneskerettighetsorganisasjoner i Tyrkia og prosjekter innen yringsfrihet, pressefrihet, tros- og livssynsfrihet, arbeid mot tortur, kvinners rettigheter, likestilling, LHBTI, og rapportering på MR-situasjonen i landet. Norge har også gitt støtte til organisasjoner som arbeider for å forbedre situasjonen i tyrkiske fengsler og sørge for at de innsatte blir behandlet i tråd med internasjonale krav og forpliktelser.

Regjeringen vil fortsette å oppfordre Tyrkia til å respektere Den europeiske menneskerettskonvensjonen og grunnleggende demokratiske og rettsstatlige prinsipper. For regjeringen er det viktig at Öcalan og andre fangers rettigheter ivaretas og Norge vil fortsette å stille spørsmål rundt menneskerettighetssituasjonen i landet.

SPØRSMÅL NR. 810**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 5. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Røverradioen er et viktig tilbud til innsatte i fengslene. Det er imidlertid ikke alle fengsler som overføre sendinger fra dem.

Vil statsråden ta initiativ til at det settes i gang et arbeid for å en sendeplattform som gjør at denne radioen kan bli tilgjengelig på alle celler for alle innsatte?

BEGRUNNELSE:

Røverradioen ble oppretta i 2013 og har svært gode erfaringer med å aktivisere, skoler og gi informasjon til innsatte. Det har noe tilsvarende i England som har en analog løsning, men det er for komplisert. Det er behov for en samordning av egnet plattform som er felles for alle fengslene og som Røverradioen kan sende på.

Effektene berører mange forhold:

- Helse, man når ut med informasjon om innsattes helse og overføre info fra helsepersonell
Ved å ha et tilbud som når alle celler i Norge har man mulighet til å sende filmer og intervjuer med helsepersonell eller frivillige organisasjoner som kan informere om sitt tilbud, eller virke. Både psykisk, fysisk og seksuell helse. I forbindelse med smitteutbrudd vil slik informasjon være enkelt tilgjengelig på alle språk.
- Informasjon om aktiviteter og tiltak
Frivillige organisasjoner kan spre informasjon om arbeid sitt på rusmestring, arbeidstilbud, gjeldsproblematikk ol.
- Sikkerhetsaspekt
Ved å gi informasjon om regler og rutiner/endringer i disse blir dagene mer forutsigbare og man kan tilpasse informasjonen/programmene flere språk
- Utenlandske innsatte
Man når minoriteter og utenlandske innsatte. Mange snakker ikke norsk.
- Kultur
Kulturtilbydere - videreformidle og presentere innsattes egne produkter
- Sysselsetting

Flere innsatte kan sysselsettes gjennom radioarbeid. Innsatte som har vært med i RøverRadion har mye lavere tilbakefall til fengsel enn ellers i landet (10%).

- Direkte linje fra KDI til hver enkelt celle -kan formidle informasjon fra felgelsesledelsen/ansatte eller KDI som øyeblikkelig vil kunne nå alle innsatte.

RøverRadion har en sterk stemme blant innsatte i norske fengsler og står i en unik posisjon til å formidle informasjon og kunnskap til en målgruppe vi kjenner godt. Vi snakker de innsattes språk og kjenner deres behov.

Svar:

Over statsbudsjettets kapittel 430 post 70 gis det tilskudd til arbeid som frivillige og ideelle organisasjoner gjør for innsatte og domfelte. I 2020 ble det bevilget om lag 28 mill. kroner på posten. Av dette ble om lag 26 mill. kroner fordelt direkte av Stortinget gjennom øremerking til 15 organisasjoner. Røverhuset var blant disse organisasjonene.

I statsbudsjettet for 2021 er det bevilget om lag 37 mill. kroner på posten, hvorav 3,3 mill. kroner er øremerket til to organisasjoner. Det gjenstående beløpet på om lag 34 mill. kroner vil bli lyst ut og fordelt av Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) etter søknad.

Jeg er enig i at Røverhuset/Røverradioen er et godt tilbud og de kan søke direktoratet om økonomisk støtte, også til en ev. utvidelse av sendeplattform.

Tilskuddsmidlene skal fordeles etter en samlet vurdering ut fra kriterier fastsatt i forskrift til tilskuddsordningen. Midlene skal fordeles ut fra tydelige kriterier, og det skal legges vekt på hensynet til kontinuitet for organisasjonene over tid.

SPØRSMÅL NR. 811**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 7. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til en revidering av folkehelselova slik at kommuneoverlege blir plassert sentralt i kommuneledelsen?

BEGRUNNELSE:

I Bergen har det vært en stor debatt om kommuneoverlegens plassering i kommuneledelsen under pandemien. Ved behandling av Folkehelseloven i 2011 var det en diskusjon om hvorvidt loven skulle være tydeligere på kommuneoverlegens plassering i kommuneledelsen. Spørsmålstiller mener at det må tas en ny vurdering for å sikre at kommuneoverlegene får en plass i kommuneledelsen som står i samsvar med ansvar og oppgaver. Pandemien har vist oss hvor sentral kommuneoverlegen er for lokal beredskap og sikre folk trygghet i en smittesituasjon. Det er uheldig når man opplever som i Bergen, at smittevernoverlege og andre slutter midt i en pandemi og at det som oppgis som årsak er at man ikke får være tilstede eller blir hørt i de organ som setter i gang smitteverntiltak under en helsekrise.

Svar:

Kommunene må ha relevant faglig kompetanse for å kunne ivareta sitt ansvar. Samtidig følger det blant annet av retningslinjene for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner at den enkelte kommune og fylkeskommune selv bør kunne velge den organisering som passer

best ut fra lokale forhold og behov. Kommuneloven gir rammene for roller, ansvar og oppgaver i en kommune. I særlovgivning rettet mot kommunesektoren bør staten gi kommunene reell myndighet og handlingsrom slik at de kan finne gode løsninger tilpasset lokale forhold

For å sikre nødvendig kompetanse står det både i folkehelseloven § 27 og helse- og omsorgstjenesteloven § 5-5 at kommunene skal ha nødvendig samfunnsmedisinsk kompetanse og skal ansatte en eller flere kommuneleger som skal være medisinskfaglig rådgiver for kommunene. Kommunelegen skal blant annet gi samfunnsmedisinsk rådgivning i kommunens folkehelsearbeid. Videre skal kommunelegen i tråd med smittevernloven § 7-2 bistå i oppgaver som gjelder smittsomme sykdommer, slik det fremgår av smittevernloven. Eksempelvis er det kommunelegen som skal organisere og lede arbeidet med blant annet å foreslå beredskapsplaner og -tiltak.

Kommunens adgang til fritt å organisere sin virksomhet er dermed allerede noe begrenset innen arbeidet med folkehelse og smittevern. Hvordan dette konkret organiseres i den enkelte kommune vil variere, men det er lagt til grunn at kommunelegen vil ha best forutsetning og kompetanse for medisinskfaglige vurderinger i kommunen gjennom oppgavene som er tillagt i regelverket.

Det er hensiktsmessig å se på regelverket etter at Koronakommisjonen har levert sin rapport, blant annet som oppfølging av Stortingets innstilling 56 S (2020-2021) og representantforslag 8:109 S (2019-2020) om begrensning av regjeringens fullmakter i smittevernloven.

SPØRSMÅL NR. 812**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 23. desember 2020 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Trebarnsmoren Sital Isa Adala har fått trukket tilbake sin flyktningstatus og frist til å forlate riket. UDI begrunner dette med at passet er forfalsket, men Den eritreiske ambassade fastslår at passet er ekte.

Er det regjeringens holdning at Den eritreiske ambassade ikke er til å stole på, og hva er regjeringens holdning til oppsplitting av en kjernefamilie, sett opp mot hva som er forholdsmessige tiltak og sterke menneskelige hensyn,

i lys av at Norge er dømt i EMK for å ha utvist en tyrkisk familiefar?

BEGRUNNELSE:

Trebarnsmoren Sitel Isa Adala (50) i Volda fikk 29.11.2020 trukket tilbake sin flyktningstatus og frist til å forlate riket. Sitel er fra Eritrea og har bodd i Volda i 6 år, og har ektefelle, mindreårig barn og barnebarn i Norge.

Vedtaket innebærer at hun blir skilt fra familien, da de andre familiemedlemmene får være i Norge, blant annet på grunn av fare ved retur. Barna har store helseutfordringer, og opplever det svært tungt å miste moren sin.

Sitel blir sendt tilbake til Eritrea som enslig kvinne, og frykter fengsling når hun returnerer, blant annet fordi hun ikke kom tilbake til militærtjeneste etter permisjon.

UDI grunngir vedtaket med at passet er forfalsket. Sitel står fast på at passet er ekte, og Den eritreiske ambassaden i Stockholm har 11.05.2020 fastslått at Sitel er eritreisk borger og at passet er ekte.

Likevel står UDI på sitt, og hevder passet er forfalsket uten nærmere grunngeving.

https://www.nrk.no/mr/trebarnsmor-i-volda-in-sisterer-pa-at-passet-er-ekte-_blir-likevel-sendt-ut-av-norge-1.15280949

Svar:

Som representanten Moxnes er kjent med, er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør saker og klager etter utlendingsloven. Verken jeg eller departementet har myndighet etter utlendingsloven til å gripe inn i eller påvirke utfallet i denne typen enkelt-saker. Dette er også tilfellet for spørsmålet om vurderingen av passets ekthet. Dette spørsmålet dreier seg om bevisbedømmelsen i saken. Bevisvurderinger foretas konkret av UDI/UNE gjennom en helhetlig vurdering i

hver enkelt sak, og er ikke gjenstand for regulering eller annen styring fra departementet. Jeg kan derfor heller ikke gå inn i disse vurderingene.

SPØRSMÅL NR. 813

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 7. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Finanstilsynet har i rundskriv 10 des. definert byggeprosjekt som bedrifter eller bustadbyggelag har som høgrisikoprosjekter. Det har som konsekvens at standardbankane må ha meir eigenkapital pga. risikovektinga aukar til 150 %. Dermed vert byggeprosjekt finansiert av standardbanker dyrare for banken og dermed dyrare for kunden. Det vrir konkurransen i fordel av større aktørar både i bank og byggenæringa.

Vil statsråden vurdere og vil han utnytte handlingsrommet i EØS avtala slik at ein unngår auka bustadprisar i distrikta?

GRUNNGJEVING:

Norske bankar er strengt regulerte, og det er bra. Men i denne saka verkar det som om Finanstilsynet har lagt seg på ei urimeleg linje der byggeprosjekt kjem i same høg risiko gruppe som «Venture kapital» og då vesentleg meir risikabelt enn usikra forbruksgjeld til privatpersonar. Sikkerheita vert ikkje vektlagt. Finanstilsynet har ikkje utny-

tta handlingsrommet EØS avtala har, ved å innføre desse krava og har heller ikkje teke omsyn til at EU er på veg mot å vekte sikkerheit og førehandssal høgre ved neste revisjon og at denne type engasjement då vil få normal kapitalbinding att.

Finanstilsynet endrar kravet til dei såkalla standard bankane, ved at dei må vurdere lån til bustadprosjekt som høg risiko engasjement, og det sjølv om 100 % av leilighetene er selde. Kravet vil også gjelde både nye og eksisterande engasjement. Kapitalkravreglane handlar om kor mykje eigenkapital bankane må ha for kvart enkelt lån banken gjev. Eigenkapital er dyrt å skaffe, og denne endringa vil medføre behov for meir eigenkapital. Det betyr at desse låna vert dyrare ut til kunden og bustadprisane vil stige. Det er 114 banker som i dag får fastsett kapitalkrava sine som standard banker, og 9 banker er såkalla IRB bankar.

Det er altså konkurransevidande då kravet ikkje gjeld alle bankar, men berre standardbankane, som vi finn flest av ute i distrikta. Dei store bankane vurderer risikoen og kravet til eigenkapital i det enkelte engasjement individu-

elt etter nærare bestemte reglar. Desse regelendringane er heller ikkje sendt på høyring i forkant. Kva prosess som har vore i forkant er usikkert for meg. Eg har allereie fått reaksjonar frå bankar som er uroa over denne endringa og peikar på at det både er distrikt fiendtleg, favoriserer store bankar og store byggherrer og vil føre til høgare bustadprisar.

Det ser ut som om denne regelen er foreslått for å redusere spekulasjon med høg lånegrad. Dvs. at ein ikkje har kundar ved byggstart, og dermed gamblar på å få ei høgre fortjeneste ved å signere sals kontraktane når bygget er nesten ferdig. Bankane i Norge og ofte utbygger sjølv krev ei sals grad på 40-70 % før igangsetting, noko som reduserer risiko monaleg. Også 100 % selde prosjekt vert råka av endringa.

Svar:

Det felleseuropeiske kapitalkravsregelverket CRR/CRD IV trådte i kraft i Norge 31. desember 2019. Kapitalkravsforordningen CRR har omfattende regler bl.a. om hvor mye egenkapital bankene må ha bak forskjellige typer utlån. For bankene som bruker den såkalte standardmetoden for kredittrisiko, oftest mindre banker, følger kapitalkravene direkte av regelverket. For banker som har tillatelse til å bruke interne modeller for kredittrisiko (IRB-metoden), oftest større banker, skal risiko og krav beregnes individuelt.

Etter standardmetoden i regelverket skal utlån som er forbundet med særlig høy risiko, ha en risikovekt på 150 pst., det vil si at lånebeløpet skal multipliseres med 1,5 i grunnlaget for bankens kapitalkrav. Blant utlånstypene som etter regelverket regnes å være forbundet med særlig høy risiko, er det som kalles «finansiering av spekulativ investering i fast eiendom». Dette er igjen definert som «lån til å finansiere erverv av grunn, eller utvikling eller bygging av fast eiendom på grunn, eller av fast eiendom, med sikte på videresalg med fortjeneste». Vilklårene og definisjonene for når et lån skal risikovektes med 150 pst., følger altså direkte av kapitalkravsforordningen.

På bakgrunn av en henvendelse fra Finans Norge ga Finanstilsynet i et rundskriv 10. desember 2020 veiledning til bankene om hvordan bestemmelsene i forordningen skal forstås. Siden regelverket er felleseuropeisk, tok Finanstilsynet utgangspunkt i uttalelser fra Den europeiske banktilsynsmyndigheten, EBA. Finanstilsynet viste særlig til at EBA har uttalt at utlån til en utbygger av et eiendomsprosjekt, der avtaler med fremtidige mulige eiere av eiendommene er signert, men avtalene ikke er ugjenkallelige, skal klassifiseres som høyrisiko og ha risikovekt 150 pst. Finanstilsynet la videre til grunn at vilkåret om ugjenkallelige avtaler "vanskelig vil oppnås før det foreligger ferdigattest for eiendommene".

Finanstilsynets rundskriv synliggjør at gjennomføringen av kapitalkravsforordningen på dette punktet

kan innebære en innstramming sammenlignet med de norske reglene som gjaldt frem til 31. desember 2019, der risikovekten for slike lån var 100 pst. Reaksjoner på Finanstilsynets rundskriv tyder på at mange standardmetodebanker ikke har klassifisert slike lån som høyrisiko, og dermed har brukt risikovekter på 100 pst. også etter kapitalkravsforordningen.

Enkeltbanker og Finans Norge har i ulike kanaler kommentert Finanstilsynets rundskriv, og Finansdepartementet har i et brev 17. desember 2020 bedt Finanstilsynet besvare kommentarene, og i den utstrekning det er nødvendig og hensiktsmessig hente inn informasjon fra og holde kontakt med næringen. Departementet pekte i brevet bl.a. på forholdet mellom risikovekter for standardmetodebanker og IRB-banker, og på om signerte salgskontrakter kan anses som ugjenkallelige avtaler. Jeg legger til grunn at Finanstilsynet nå gjennomgår næringens kommentarer til rundskrivet, og herunder ser på mulighetene for å nyansere anvendelsen av regelverket. Jeg registrerer bl.a. at det er ulike syn på hva som skal til for å oppfylle vilkåret som EBA har oppstilt om ugjenkallelige avtaler, som kan være avgjørende for om hele eller deler av utlånet skal risikovektes med 150 pst.

For øvrig har departementet pekt på mulighetene for eventuelle reduksjoner i de bankspesifikke pilar 2-kravene, gitt at oppfølging av rundskrivet medfører vesentlige skjerpelser i de samlede kapitalkravene for enkeltbanker, siden de samlede kapitalkravene skal gjenspeile den samlede risikoen som bankene står overfor. I tillegg har Baselkomiteen foreslått at nye regler om behandling av utlån til utbyggingsprosjekter skal innføres i Europa fra 1. januar 2023. Komiteen har bl.a. foreslått at det skal være opp til nasjonale myndigheter å fastsette krav til forhåndssalg, egenkapitalandel mv., slik at hele utlånet kan risikovektes med 100 pst., noe det ikke er adgang til i dag. Med nye regler kan kravene bli lavere hvis risikoen er redusert som følge av f.eks. betydelig forhåndssalg og høy egenkapitalandel.

SPØRSMÅL NR. 814**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 8. januar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvorfor har ikke statsråden på eget initiativ tidligere opplyst om forholdene som framkommer i Dagens Næringsliv om en privatfest i Terje Rød-Larsens leilighet, har Rød-Larsen spilt noen rolle i arbeidet med å få Norge valgt inn i FNs Sikkerhetsråd, og ser statsråden noen problemer eller utfordringer med de tette båndene mellom henne selv og ekteparet Juul/Rød-Larsen når Norge nå skal tre inn i FNs Sikkerhetsråd?

BEGRUNNELSE:

Det vises til artikkel i DN 18.12.

Det norske arbeidet i Sikkerhetsrådet er etter Rødts syn et dårlig demokratisk forankret, elitestyrt prosjekt der viktige politiske beslutninger for Norge overlates til toppdiplomater i New York. Utenriksministeren har gjentatte ganger vist at dette er noe hun ikke tar på alvor.

Den typen bånd og koplinger som har blitt avslørt i mediene den siste tida styrker etter Rødts syn bildet av en politisk elite som skalter og valter med fellesskapets ressurser. Dette bildet blir imidlertid ikke komplett før vi også vet hvilke politiske hestehandler som har blitt inngått for å få en plass i rådet, og hvem som har tatt del i disse. Et slikt politisk totalregnskap, som Rødt har stilt forslag om i Stortinget, og som utenriksministeren aktivt har trenert behandlingen av, er nødvendig for å kunne kontrollere at elitediplomatene tar beslutninger som er i Norges og ikke egne interesser.

Svar:

Når Norge nå går inn i FNs sikkerhetsråd, er det i tråd med vår langvarige støtte til FN og multilateralt samarbeid, og i tråd med våre interesser. Vekslede regjeringer og Storting har over lang tid gitt bred støtte til det norske SR-kandidaturet. Arbeidet i rådet og utøvelsen av Norges utenrikspolitikk for øvrig er godt demokratisk og politisk forankret. Jeg viser for øvrig til min redegjørelse i Stortinget 8. desember 2020 og Norges prioriteringer i Sikkerhetsrådet.

Norges kampanje for et sete i FNs sikkerhetsråd ble ledet fra Utenriksdepartementet og gjennomført i samarbeid med FN-delegasjonen i New York og alle Norges utenriksstasjoner. Kampanjen var basert på vår samlede utenrikspolitikk, som norske myndigheter aktivt fremmer i alle sammenhenger. International Peace Institute

(IPI) og Terje Rød-Larsen hadde ingen rolle i den norske kampanjen.

Min relasjon til Mona Juul er godt kjent, og jeg har derfor erklært at jeg er inhabil eller nær grensen for inhabilitet i forbindelse med utnevnelser og personalspørsmål som angår Juul.

Jeg har ingen personlig relasjon til Rød-Larsen, og er derfor ikke inhabil overfor ham.

Jeg fikk låne en leilighet av Mona Juul i forbindelse med en markering av 40-årsdagen min i 2016. Jeg dekket kostnadene selv. Hverken Mona Juul eller Terje Rød-Larsen var til stede.

Inhabilitet i utnevnelser og personalspørsmål som angår Juul har ikke betydning for behandlingen av saker knyttet til Norges medlemskap i FNs sikkerhetsråd.

Norges omdømme i FNs sikkerhetsråd bygges av det arbeidet vi gjør i rådet, og gjennom Norges utenrikspolitikk.

SPØRSMÅL NR. 815**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 6. januar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn****Spørsmål:**

Equinor har over lang tid begått alvorlige brudd på forurensningsloven på Mongstad. Dagens Næringsliv hadde senest 18.12.20 en sak om dette. I et brev fra Miljødirektoratet til Equinor beskrives det hvordan direktoratet de senere år har stilt spørsmål ved om kontrollen av anlegget er god nok.

Hva vil statsråden gjøre for å rydde opp i denne forurensningsskandalen og vil han komme til Stortinget og redegjøre for saken når rapportene fra Miljødirektoratet og Equinor er klare?

Svar:

Equinor har i fleire år informert om større og mindre mengder ulovlege utslepp av olje til grunn i sine årlege eigenkontrollrapporter til Miljødirektoratet. I desse tilfella har Equinor vurdert at det var lite sannsynleg at utsleppet ville spreie seg.

Equinor melde Miljødirektoratet for første gong om forhøgd konsentrasjon av olje i vassutsleppet i februar 2020. Bedrifta antok på dette tidspunktet at årsaka var tilsig frå historisk forureina grunn som naturleg drenerer mot vassrenseanlegget, og opplyste at det var etablert ei prosjektgruppe for å undersøke årsaka og stanse eventuelle lekkasjar.

I møte med Miljødirektoratet i september 2020 opplyste Equinor at 100 000 liter olje var pumpa opp frå grunnen. Miljødirektoratet såg på dette tidspunktet at det ikkje var tilstrekkeleg å vente på granskingsrapporten frå bedrifta, og at verksemda si tidlegare oppfatning om at dei melde utsleppa av olje til grunn medførte liten miljørisiko, ikkje såg ut til å stemme. Miljødirektoratet varsla derfor i oktober 2020 at bedrifta ville få pålegg om å kartlegge grunnforholda og gjere tiltak der det var nødvendig. Pålegget vart vedtatt i november 2020.

Equinor la fram granskingsrapporten sin 27. november. Granskingsgruppa har klassifisert hendinga med høgaste alvorsgrad. Ei rekke faktorar har ført til ukontrollerte utslepp av olje til grunn, og sidan analysar av olja viser ei blanding av ulike komponentar, har dette sannsynlegvis gått føre seg over svært lang tid.

Rapporten gir svar på delar av pålegget Miljødirektoratet gav 25. november, men direktoratet ventar på endeleg tilbakemelding på pålegget om ein full gjennomgang av grunnforholda på Mongstad. For det vidare arbeidet med grunnforureininga har Miljødirektoratet vedtatt fristar for statusrapportering 15. januar 2021 og 1. juni

2021, medan endeleg ferdigstilling av rapportering for undersøkingar og tiltak er sette til 1. mars 2022. Bedrifta er òg pålagt å legge fram ein plan for prøvetaking og tiltak for eventuelle kommentarar frå direktoratet.

I tillegg til oljeforureining i grunn har Miljødirektoratet oppfølging av ei rekke alvorlege forhold ved bedrifta. Bedrifta hadde eit større akutt utslepp av olje til vatn sommaren 2020. Miljødirektoratet ser òg på vassrenseanlegget som utdatert og med for dårleg kapasitet. Ved tilsyn i 2018 vart det òg oppdaga ulovlege utslepp av KFK-gassar. I samband med tilsyn i 2019 avdekte Miljødirektoratet at to av tankgårdane ved bedrifta ikkje har eit oppsamlingssarrangement i samsvar med krava i forureiningsforskrifta.

Miljødirektoratet ser på situasjonen på Mongstad som svært alvorleg. Dei viser til at det er fleire ulike brot på ulike deler av Miljødirektoratet sine krav som kvar for seg er alvorlege nok, og som til saman gir eit inntrykk av at verksemda har mangla kunnskap om regelverket, manglande vedlikehald, dårleg leiarforankring og kontroll og generelt lav merksemd på miljø og miljørisiko. Eg er kjend med at Miljødirektoratet har meld Equinor Mongstad til politiet for to forhold; for akutt forureining som følgje av rørbrot i fjor somar, og for utslepp til grunnen fra raffineriverksemda på Mongstad i desember i fjor.

Saka om grunnforureining ved Equinor Mongstad er særst alvorleg, og har medført omfattande forureining av olje i grunn. Eg forventar at Equinor ryddar opp i alle forhold som er i strid med forureiningsregelverket, slik at verksemda kan komme raskast mogleg i samsvar med alle gjeldande krav. Dei vedtaka som Miljødirektoratet eventuelt fattar kan klagast til Klima- og miljødepartementet. Fordi eg kan vere den som skal avgjere ei slik mogleg klage, kan eg ikkje no kommentere saka konkret.

SPØRSMÅL NR. 816**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen****Besvart 7. januar 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Om Konkurransetilsynet ilegger de tre største kjedene et samlet gebyr på 21 milliarder kroner kan dette føre til at konkurransen i dagligvaremarkedet skades. Resultatet kan bli at forbrukerne må betale regningen gjennom økte priser, og at minst en av aktørene vil komme i økonomiske vanskeligheter slik at vi kan stå igjen med bare to kjeder.

Hvordan vil statsråden følge opp denne saken for å sikre at konkurransen og forbrukernes interesser ikke blir skadelidende?

BEGRUNNELSE:

Prisjegerordningen ble opprettet gjennom en bransjenorm i 2011, som ga kjedene tilgang til hverandres butikker i en bestemt tidsperiode hver uke. Konkurransetilsynet mener i dag – nesten ti år senere – at praksisen med skanning av priser i hverandres butikker kan ha ført til at kjedene sammen har presset prisene oppover, noe som er ulovlig. Dette er imidlertid en ordning som har eksistert i full åpenhet, og som Konkurransetilsynet har visst om i hele tiårsperioden uten å gjøre noe med den, før aktørene plutselig ilegges en gigantbot. Konkurransedirektøren uttaler til E24 17. desember i år at det er dagligvarekjedenes ansvar å holde seg på riktig side av loven. Men samtidig står det i Konkurranseloven paragraf 9 at Konkurransetilsynet har veiledningsplikt overfor foretakene: «Konkurransetilsynet plikter å veilede foretak vedrørende forståelse av denne lov, lovens rekkevidde og dens anvendelse i enkeltsaker». På denne bakgrunn ville det vært nærliggende om Konkurransetilsynet ville gått i dialog med aktørene før en slik bot blir ilagt. Det er også grunn til å tro at om varslet om bot blir effektivt vil dette være til skade for konkurransen. «De tre kjedene som får boten har nesten ikke egenkapital til å betale den. Kjedene må øke prisene kraftig for å overleve, så kundene vil ende opp med regningen,» sier dagligvareekspert Odd Gisholt til Nettavisen 15. desember.

Svar:

I dag domineres den norske dagligvarebransjen av noen få aktører, både i detaljist-, grossist- og leverandørleddet, og det er vanskelig for nye aktører å etablere seg. Begrenset konkurranse kan ha store negative virkninger, som blant annet ineffektiv ressursbruk, høye priser for forbrukerne

og mindre innovasjon. Det er derfor viktig at Konkurransetilsynet er aktive i dette markedet, og slår ned på praksis som begrenser konkurransen.

Konkurransen i dagligvaremarkedet har lenge vært et prioritert område for regjeringen, og de siste årene har Konkurransetilsynet fått bevilget midler til en særlig satsing i dette markedet. I Meld. St. 27 (2019-2020) Dagligvare og konkurranse – kampen om kundene, som er til behandling i Stortinget, er det, i tillegg til en rekke andre forslag, foreslått at Konkurransetilsynets økte fokus på konkurransen i dagligvaremarkedet gjøres permanent. I sum kan de foreslåtte tiltakene fremme konkurransen i dagligvaremarkedet.

Rett før jul varslet Konkurransetilsynet overtredelsesgebyrer til NorgesGruppen, COOP og Rema 1000 for mulig brudd på konkurranseloven. Det er Konkurransetilsynets foreløpige vurdering at dagligvarekjedene har samarbeidet på en måte som kan ha ført til høyere dagligvarepriser. Saken er ikke avsluttet, men hvis det stemmer at kjedene har samarbeidet om priser, er dette svært alvorlig. Prissamarbeid kan ha store konsekvenser og vil i de fleste tilfeller føre til høyere priser til forbrukerne, og er forbudt etter konkurranseloven. Konkurransetilsynet er et uavhengig fagorgan, som ikke kan instrueres i enkeltsaker. Jeg kan derfor ikke kommentere denne konkrete saken ytterligere.

Representanten er bekymret for at forbrukerne må betale regningen, ved at kjedene må øke sine priser for å betale gebyret. Konkurransetilsynet har uttalt at det etter deres vurdering ikke er grunn til å forvente at prisene til forbrukerne går opp dersom de varslede gebyrene blir stående, og at det heller skulle kunne forventes at dersom en konkurransebegrensende praksis opphører, vil det kunne føre til hardere konkurranse og lavere priser.¹ Det er rimelig å forvente at kjedene på ethvert tidspunkt setter prisene så høyt de kan, for å få størst mulig overskudd. Et prissamarbeid gir aktørene mulighet til å sette kunstig høye priser gjennom at konkurransen er satt ut av spill. I et marked uten prissamarbeid vil ikke aktørene ha rom til å øke prisene ytterligere. Det er derfor grunn til å tro at hardere konkurranse vil gjøre at det er foretakene og deres eiere som må ta regningen, og ikke forbrukerne.

Representanten er også bekymret for at en kjede kan komme i økonomiske vanskeligheter og forlate markedet som følge av at foretaket ilegges gebyr. Regelen for utmåling av gebyr er slik at et selskap maksimalt kan ilegges et gebyr tilsvarende 10 prosent av årlig omsetning. Dette

1 <https://www.nationen.no/nyhet/konkurransetilsynet-tror-ikke-gigantgebyr-gir-hoyere-priser-for-forbrukeren/>

er en generell regel som skal sikre at gebyret ikke blir så høyt at det tvinger foretak til å forlate markedet. Dersom en part i en konkret sak likevel mangler betalingsevne, kan foretaket anmode om at det blir tatt hensyn til dette. Konkurransetilsynet kan i så fall vurdere om det er rimelig å legge vekt på dette og om gebyrets størrelse bør reduseres.

Konkurransetilsynets varsel om vedtak er ikke offentlig. Det framgår imidlertid av Konkurransetilsynets pressemelding² om saken at tilsynet har vært kjent med kjedenes avtale om å gi hverandre tilgang til hverandres butikker for å hente inn priser til bruk ved sammenliknende reklame. Konkurransetilsynet uttaler videre at de i 2016, etter en periode med sterk økning i kjedenes innhenting av hverandres priser, besluttet å kartlegge kjedenes prising og informasjonsflyt, herunder prisjegervirksomheten. Kartleggingen ga grunnlag for at tilsynet våren 2018 foretok en uanmeldt kontroll hos Norgesgruppen, Coop og Rema og tok omfattende beslag i interne dokumenter hos kjedene. Etterforskningen ga tilsynet ny informasjon.

Konkurransetilsynets veiledningsplikt framgår av § 9 i konkurranseloven. Her framgår det at “Konkurransetilsynet plikter å veilede foretak vedrørende forståelse av denne lov, lovens rekkevidde og dens anvendelse i enkelt saker”. Denne bestemmelsen ble innført i 2004, da loven ble endret slik at det ikke lenger skulle være mulig for et foretak å be Konkurransetilsynet om en godkjenning av

en helt konkret adferd. Innholdet i veiledningsplikten ble samme år utdypet ved at Konkurransetilsynet publiserte en retningslinje for veiledning. Av denne fremgår det klart at bestemmelsen ikke må tolkes dithen at tilsynet skal gi foretak svar på om de er på riktig side av loven i en konkret sak. Det er foretakenes eget ansvar å vurdere om deres egen adferd er i strid med konkurransereglene. Foretakene har selv best kunnskap om hvordan de faktisk opptrer i markedene. Tilsynet kan ikke skaffe seg full innsikt i foretakenes adferd uten svært grundige undersøkelser, og dermed er foretaket selv best egnet til å foreta den konkrete vurderingen av en bestemt praksis. Ved en forespørsel om en konkret sak kan Konkurransetilsynet gi generell veiledning om konkurransereglene, og informere foretakene om retningslinjer, tidligere vedtak og andre typer avgjørelser med særlig relevans for den aktuelle saken. Konkurransetilsynets praksis hva angår veiledning, slik denne fremgår av retningslinjen, er på linje med praksis fra andre lands konkurransemyndigheter.

Fotnote 1:

<https://www.nationen.no/nyhet/konkurransetilsynet-tror-ikke-gigantgebyr-gir-hoyere-priser-for-forbrukeren/>

Fotnote 2:

<https://konkurransetilsynet.no/samarbeid-kan-ha-fort-til-hoyere-dagligvarepriser/>

SPØRSMÅL NR. 817

Innlevert 19. desember 2020 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 7. januar 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Stortinget venter på stortingsmelding om Arbeidsrelevans i høyere utdanning, der blant annet ANSA hadde høringssvar 15.09.2019. Når kan vi vente oss stortingsmeldingen, og vil den ta inn i seg alle problemstillingene ANSA tar opp?

BEGRUNNELSE:

Association of Norwegian Students Abroad (ANSA) skriver blant annet i sitt høringssvar 15.09.2020: “at informasjonen om ordninger for godkjenning og autorisasjon av utdanning samt informasjonen knyttet til disse

ordningene må samordnes og styrkes.” “at helsefaglige studenter utdannet i utlandet, uavhengig av autorisasjonsnivå, er sikret lik tilgang til praksis og turnustjeneste som helsefaglige studenter tatt opp gjennom Samordna Opptak. - at regjeringen må sikre at norske studenter ikke vil måtte ha dobbel turnus for å få muligheten til å jobbe innen sine fagområder på lik linje som studenter som har studert i Norge.” Viser videre til Dokument nr. 15:206 (2018-2019) om spørsmål om medisinstudenter i utlandet og dobbel turnus.

Svar:

Jeg tar sikte på å legge frem en stortingsmelding om arbeidsrelevans i høyere utdanning våren 2021. Stortingsmeldingen vil ha som ambisjon å styrke kvaliteten og arbeidsrelevansen i norsk høyere utdanning gjennom bedre og mer gjensidig samarbeid om samfunnets kunnskapsbehov og studentenes læring.

Association of Norwegian Students Abroad (ANSA) viser i sitt høringsinnspill til Riksrevisjonens undersøkelse om godkjenning av utdanning og yrkeskvalifikasjoner fra utlandet, jf. Dokument 3:12 (2018–2019). Saken ble behandlet av Stortinget i Innst. 45 S (2019–2020). Tiltak knyttet til bedre informasjon om godkjenningsordnin-

gene er fulgt opp gjennom Meld. St. 14 (2019–2020) Kompetansereformen – Lære hele livet.

Arbeidsrelevansmeldingen vil omhandle ulike problemstillinger og tiltak som har som mål å styrke utdanningenes relevans for arbeidslivet. Praksis for helsefagstudenter er et stort og utfordrende område som vil bli omtalt i meldingen. Meldingen vil ikke gå inn i de konkrete problemstillingene ANSA tar opp, men vil konsentrere seg om den generelle utfordringen det er med tilgang på tilstrekkelig antall praksisplasser av god kvalitet.

Jeg ser frem til Stortingets behandling av stortingsmeldingen om arbeidsrelevans i høyere utdanning.

SPØRSMÅL NR. 818

Innlevert 20. desember 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 8. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

I avtalen mellom regjeringa og FrP står det: "Stortinget ber regjeringen sikre at alle rettssteder skal bestå og være bemannet. Ved rettssteder som i dag har fire faste dommersårverk eller mindre skal nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten opprettholdes".

Kan eg be statsråden gjera greie for kva som er meint med «være bemannet», blir det meint fast bemanning, tilsette som har oppmøtestad der heile eller storparten av tida, og er det tenkt faste tilsette på same nivå som i dag på kvar stad?

Svar:

Stortinget fattet 8. desember 2020 følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle rettssteder skal bestå og være bemannet. Ved rettssteder som i dag har fire faste dommersårverk eller mindre, skal nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten opprettholdes».

I Innst. 34 L (2020-2021) fremgår blant annet:

«Disse medlemmer vil peke på for at de samlede ressursene i rettskretsen utnyttes best mulig, kan de ansatte i perioder arbeide ved andre rettssteder dersom saksmengden tilsier det. Selv om dommerne og de ansatte kan utføre oppgaver for hele rettskretsen, skal de ha et hovedarbeidssted og arbeidsområde».

SPØRSMÅL NR. 819**Innlevert 16. desember 2020 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 8. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvor langt er departementene nå kommet i gjennomgangen av lovgivningen for Bouvetøya med sikte på en klargjøring, oppdatering og opprydding i regelverk og administrative forhold og i vurderingen om øya skal innlemmes i Kongeriket Norge?

BEGRUNNELSE:

I Stortingsmelding 33 (2014-2015) Norske interesser og politikk for Bouvetøya sa regjeringen at det "i forlengelsen av diskusjonen om egen lov for Bouvetøya, vil det være naturlig å stille spørsmål om Bouvetøya fortsatt skal ha status som biland eller om territoriet bør innlemmes som en del av Kongeriket Norge. Dette fikk enstemmig tilslutning i utenrikskomiteens innstilling.

I meldingen het det at Regjeringen også legger vekt på at regelverk og administrasjon skal være oppdatert og hensiktsmessig, og at berørte departementer derfor vil gjennomgå lovgivningen for Bouvetøya med sikte på en klargjøring, oppdatering og opprydding i regelverk og administrative forhold.

Argumentasjonen var at det ikke er spesielle forhold som tilsier at Bouvetøya fortsatt skal være biland, noe som gjør det naturlig å vurdere om øya bør endre status. Videre het det at en innlemmelse av Bouvetøya i Kongeriket Norge kan dessuten øke bevisstheten om at Bouvetøya er en del av Norge og at dette kan gi større interesse og forståelse for at Norge har rettigheter og forpliktelser knyttet til denne delen av territoriet.

Svar:

I spørsmålet vises det til Stortingsmelding 33 (2014-2015) Norske interesser og politikk for Bouvetøya. Regjeringen pekte her på forhold som tilsier en gjennomgang av lovgivningen for øya med sikte på klargjøring, oppdatering og opprydding i regelverk og administrative forhold, herunder vurderingen av spørsmålet om en egen lov for øya og hvorvidt Bouvetøya, som er norsk biland, bør innlemmes som en del av Kongeriket Norge.

Representant Hansen stilte i skriftlig spørsmål 16. mars 2018 spørsmål til utenriksministeren om status for vurderingen av spørsmålet om øyas status som biland. Spørsmålet ble besvart av daværende justis- og beredskapsminister Sylvi Listhaug, som i sitt svar ga en utfyllende redegjørelse for faktiske og rettslige forhold når det gjelder Bouvetøyas status som biland. Hun opplyste at Jus-

tis- og beredskapsdepartementet hadde dette spørsmålet til vurdering, og at man ville komme tilbake til saken på et egnet tidspunkt. Justis- og beredskapsdepartementet har ennå ikke ferdigstilt denne vurderingen. Dette gjelder også de øvrige spørsmålene vedrørende regelverk og administrative forhold for Bouvetøya, som også vil bli gjennomgått. Vi vil komme tilbake til Stortinget i denne saken på egnet tidspunkt.

Jeg vil imidlertid nevne at Norge i 2019 mottok anbefaling fra Kontinentalsokkelkommisjonen om sokkelens utstrekning utenfor Bouvetøya. Kontinentalsokkelen utgjør om lag 612 523 km², hvorav 170 783 km² er utenfor 200 nautiske mil. I dette området har Norge etter havretten suverene rettigheter til undersøkelser og utnyttelse av både de levende og ikke-levende ressursene på havbunnen. Anbefalingen var i all hovedsak i samsvar med den dokumentasjon Norge tidligere har fremlagt for kommisjonen. Med dette er det skapt klarhet når det gjelder kontinentalsokkelen rundt Bouvetøya. Det er viktig for Norge som kyststat å legge grunnlaget for en forsvarlig forvaltning av området. Avklaringen av kontinentalsokkelens utstrekning er et viktig skritt i denne retningen.

SPØRSMÅL NR. 820**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 8. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Når kan det forventes at statsråden kommer tilbake til Stortinget med informasjon om saken?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:2194 (2019-2020) om tersklene i Ringdalsfjorden. Spørsmålet var følgende:

“Hvordan vil statsråden sikre videre fremdrift i saken, herunder kontakt med svenske myndigheter?”

I svaret på spørsmålet opplyser statsråden om at han vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget når det foreligger et bedre beslutningsgrunnlag for videre håndtering av prosjektet.

I et skriv fra Kystverket til Halden Kommune opplyses det om følgende:

«Program for undersøkelser er utarbeidet og oversatt til svensk. Dette ble sendt til Länsstyrelsen Västra Götalands Län i juni i år. Formålet med oversendelsen er å redegjøre for undersøkelsenes innhold og omfang og avklare når og hva som skal til for å starte disse. Avklaringsfasen med Länsstyrelsen er igang.»

Svar:

Farledstiltaket som vurderes i innseilingen til Halden vil være viktig for fremkommelighet og sikkerhet i dette farvannet. Særlig gjelder dette for skipstrafikken knyttet til virksomhet ved Nexans Halden og Norske Skog Saugbrugs.

Det mulige prosjektet i innseilingen til Halden vil innebære inngrep både på norsk og svensk side av fjorden, og krever således tillatelse fra myndigheter på begge sider av grensen.

Kystverket har gjennomført flere forundersøkelser og vært i prosess for å få avklart utredningskrav og undersøkelsesprogram med lokale svenske myndigheter, Länsstyrelsen i Västra Götalands län og Vattenmyndigheten for Västerhavet.

Når vi har fått en endelig avklaring på utredningskrav og undersøkelsesprogram vil vi ha et bedre grunnlag for å kunne vurdere både tidsperspektiv og videre håndtering av prosjektet, herunder eventuelle behov for kontakter på ulike myndighetsnivå mellom Norge og Sverige.

Dette har vært en både ressurs- og tidkrevende prosess, men jeg har fått tilbakemelding om at det arbeides for å få en avklaring så snart som mulig.

Jeg vil på egnet måte komme tilbake til Stortinget når det foreligger et bedre beslutningsgrunnlag for videre håndtering av prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 821**Innlevert 17. desember 2020 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 7. januar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Da kristendommen kom til Norge ble det raskt vanlig at forfulgte kunne finne trygghet i kirken. Selv ikke den modigste konge turte utfordre kirkeasylet. Anført av biskop Øygaard oppfordrer nå et samlet kirke-Norge regjeringen om å gi familien fra Sri Lanka asyl på humanitært grunnlag til jul, etter å ha sittet i over seks år i kirkeasyl i Finnsnes kirke. Staten har ikke besvart oppfordringen.

Engasjementet lokalt er enormt, men de føler seg maktesløse.

Vil statsråden for livssynssaker løfte kirkas bønn i regjering?

Svar:

Kirkeasyl er en situasjon som oppstår når mennesker kommer til en kirke og ber om beskyttelse, og blir væren-

de der. Av respekt for kirken er det som hovedregel ikke aktuelt for politimyndighetene å gå inn i kirkebygg i eller utenom Den norske kirke for å hente ut personer.

Representantens spørsmål gjelder imidlertid ikke kirkeasyl som sådan, men situasjonen for en familie som har oppholdt seg i Finnsnes kirke i seks år. Det er et stort lokalt engasjement for familien, og representanter for Den norske kirke har henvendt seg til regjeringen og bedt om asyl for familiens medlemmer.

Det å være lenge i kirkeasyl har flere uheldige sider. Jeg har stor forståelse for at det er krevende for de det gjelder, for menigheten og for lokalsamfunnet. Jeg kan ikke kommentere på den konkrete familien og deres sak, også fordi

asylsaker ligger under Justis- og beredskapsdepartementets virkeområde.

Jeg er kjent med at Den norske kirke overfor regjeringen har etterspurt lettelser for asylsøkere og oppfølgingen av engangsløsningen for lengeværende eldre asylsøkere.. Gjennomføringen av amnesti-løsningen har blitt forsinket på grunn av pandemien, men jeg viser til at regjeringen fikk Stortingets tilslutning i statsbudsjettet for 2021 der det er satt av midler til engangsløsning for utlendinger med lang oppholdstid i Norge. Regjeringen vil i nær fremtid konkludere i detaljene knyttet til løsningen for denne gruppen.

SPØRSMÅL NR. 822

Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

I statsbudsjettet for 2021 framkommer det at regjeringen vil legge fram et forslag om lovendringer i etterkant av evalueringen av land til land rapporteringen, som er gjennomført.

Vil regjeringen følge opp de krav om åpenhet, blant annet knyttet til skatteparadiser som kom fra flere i høringsrunden, og i så fall på hvilken måte?

Svar:

Regjeringen er opptatt av å motvirke uønsket skattetilpasning, og Norge jobber aktivt for å oppnå dette, både nasjonalt og internasjonalt.

Forskrift 20. desember 2013 nr. 1682 om land-for-land-rapportering ("LLR-forskriften") gir i § 5 regler om rapportering på konsernnivå. Her er det bestemt at følgende skal fremgå av konsernrapporten om hvert av konsernets datterselskaper:

- a) hvor datterselskapet er hjemmehørende,
- b) antall ansatte,
- c) rentekostnad til andre foretak i samme konsern som er hjemmehørende i andre jurisdiksjoner enn datterselskapet,
- d) en kortfattet beskrivelse av datterselskapets aktiviteter,
- e) netto omsetning, inkludert omsetning med foretak i samme konsern,

f) resultat før skatt,

g) inntektsskatt i regnskapsåret som beregnet av den skattepliktiges overskudd eller underskudd i regnskapsåret,

h) inntektsskatt som er betalt i løpet av det aktuelle regnskapsåret av datterselskapet, og

i) akkumulert fortjeneste.

Videre følger det av forskriften § 6 at konsernrapporten skal offentliggjøres på den rapporteringspliktiges hjemmesider på internett og være tilgjengelig i minst 5 år.

I enkelte av høringsmerknadene til LLR-evalueringen er det en oppfatning av at konsernrapporteringen er avhengig av at betalinger til myndigheter overstiger et visst minimumsnivå, og dermed utelater opplysninger om betalinger til skatteparadiser, siden betalingene til myndigheter i slike land typisk blir lave. Det er ikke korrekt. Konsernrapportering av opplysningene over er utrykkelig angitt ikke å være avhengig av at det er plikt til å gi opplysninger om betalinger til myndigheter, se § 5 tredje ledd.

Regjeringen arbeider med oppfølging av forslag om «utvidet land-for-land-rapportering» i tråd med omtalen i statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 823**Innlevert 18. desember 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 7. januar 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

9. desember avdekket Aftenposten omfattende kontakt, deriblant på SMS, mellom Norsk Industri og regjeringen i forbindelse med beslutningen om fritak fra karantenebestemmelsene for utenlandske arbeidere.

Kan næringsministeren utelukke det vært liknende kontakt og SMS-utveksling mellom næringslivets organisasjoner og regjeringen i forbindelse med utformingen av kompensasjonsordninger for næringslivet, inkludert midlertidig tilskuddsordning for foretak med utgifter til innreisekarantene ved bruk av arbeidskraft fra utlandet?

Svar:

Jeg kan ikke utelukke at det har vært kontakt og SMS-utvekslinger mellom næringslivets organisasjoner og regjeringen i forbindelse med utformingen av kompensasjonsordninger for næringslivet. Tvert imot. Jeg kan bekrefte at det har vært god og omfattende dialog med partene i arbeidslivet. Kompensasjonsordningen for næringslivet, kompensasjonsordningen for utgifter til in-

nreisekarantene og øvrige kompensasjonsordninger skal avhjelpe et næringsliv som står i en utfordrende situasjon som en følge av Covid-19. I utformingen av ordningene har det derfor vært nødvendig, og en stor fordel for alle parter, med dialog med næringslivet og arbeidstakerorganisasjoner. Jeg er alltid åpen for innspill til hvordan vi kan levere ordninger som er mest mulig effektive og hensiktsmessige for samfunnet. I forbindelse med etableringen av kompensasjonsordningen for næringslivet i Brønnøysundregistrene ble det avholdt flere møter med partene i arbeidslivet, NHO, LO, Virke og SMB Norge, i løpet av høsten 2020. Møtene ble avholdt både fysisk og digitalt. I tillegg har embetsverket, i tråd med utredningssinstruksens krav til tidlig involvering av berørte parter, hatt kontakt med Revisorforeningen og Regnskap Norge.

Trepartssamarbeidet og tilliten vi har i samfunnet vårt har vært en stor styrke for landet under pandemien. Jeg vil også i fortsettelsen involvere de som kjenner konsekvensene av koronapandemien når vi skal prøve å hjelpe bedrifter gjennom krisen.

SPØRSMÅL NR. 824**Innlevert 21. desember 2020 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 8. januar 2021 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at intern uenighet i Nav om hvorvidt en person er ferdig avklart til trygd eller ikke, rammer søkere til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd på en urimelig måte, i strid med folketrygdlovens formålsparagraf, som blant annet sier at folketrygden skal gi økonomisk trygghet ved å sikre inntekt ved sykdom, skade og uførhet?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument nr. 15:2071 (2018-2019), besvart 19. august 2019, om samme situasjon.

Det fortsetter å komme eksempler på nøyaktig det samme: En person vurderes av det lokale Nav-kontoret som ferdig avklart. Personen anses ikke lenger å fylle vilkårene for AAP, som stoppes. Personen anbefales å søke uføretrygd. Søknad om uføretrygd avslås av forvaltningsenheten med stikk motsatt begrunnelse - ikke ferdig avklart i forhold til arbeid. Når personen søker videre AAP, avslås det fordi det lokale Nav-kontoret har vurdert at arbeidsevnen er varig nedsatt.

Personen får med andre ord avslag på både trygd og AAP med to innbyrdes motstridende begrunnelser, trygd fordi forvaltningsenheten er uenig med Nav-kontoret og krever videre avklaring, AAP fordi Nav-kontoret mener

videre avklaring ikke er hensiktsmessig - arbeidsevnen er varig nedsatt.

Søkere må kunne forvente å møte ett Nav. Om førstelinja og forvaltningsenheten er uenige, må det kunne forventes at Nav rydder i eget hus og ikke lar egen uenighet ramme den enkelte søker.

I Dokument nr. 15:2071 (2018-2019) svarte statsråden:

“Jeg har forståelse for at brukeren kan oppleve det som selvmotsigende at forvaltningsenheten avslår uføretrygdsøknaden når NAV-kontoret har vurdert at bruker har varig nedsatt arbeidsevne.”

Statsråden viser samtidig til betydelig kompetanse i forvaltningsenheten. Spørsmålet gjaldt imidlertid ikke det, men hvordan grunnlaget til en og samme søker kan vurderes stikk motsatt i to samtidige saker.

Når vedkommende så klager på avslag om uføretrygd med utgangspunkt i begrunnelsen fra det lokale Nav-kontoret om at avklaring er ferdig og arbeidsevnen varig nedsatt, får vedkommende samtidig avslag på videre AAP fordi avslaget på uføretrygd, som er begrunnet helt motsatt, ikke er endelig avgjort fordi vedkommende har klagt på avslaget om trygd.

Klagebehandlingen tar tid. I mellomtida står vedkommende helt uten inntekt, i strid med folketrygdlovens formålsparagraf.

Jeg viser også til dok. 15: 2005 (2018-2019), besvart 1.7.2019. Statsråden avviser der at det finnes personer som mister AAP fordi de ikke lenger tilfredsstiller kravet om arbeid som mål etter ftrl. §§ 11-1 og 11-6, samtidig som de heller ikke får uføretrygd fordi de ikke tilfredsstiller kravene i § 12-5, men de finnes.

Svar:

I henhold til NAV-loven § 14 a har alle som henvender seg til det lokale NAV-kontoret og som ønsker eller trenger bistand for å komme i arbeid, rett til å få vurdert sitt bistandsbehov. Brukere som har behov for en mer omfattende vurdering av sitt bistandsbehov, har rett til å få en arbeidsevnevurdering. Vedtaksfullmakten etter NAV-loven § 14 a ligger dermed til Nav-kontoret. Det er imidlertid NAV Arbeid og ytelser som vurderer vilkårene for de statlige ytelsene i henhold til folketrygdloven, herunder uføretrygd etter folketrygdloven kapittel 12. Det vil si at de to enhetene vurderer ulike områder/regelverk.

Arbeidsevnevurderingen som utarbeides fra NAV-kontoret, er en del av opplysningene NAV Arbeid og ytelser vurderer opp mot vilkårene for de statlige ytelsene. Det kan også komme til nye medisinske opplysninger etter at NAV-kontoret har foretatt arbeidsevnevurderingen, som kan tilsi at behandling eller arbeidsrettet aktivitet vil kunne føre til bedring av inntektsevnen. I få fall vil vilkårene for uføretrygd ikke være oppfylt.

Dersom NAV-kontoret vurderer at brukers arbeidsevne er varig nedsatt, skal brukeren vurderes for uføretrygd. Vedkommende vil da kunne motta arbeidsavklaringspenger (AAP) i inntil åtte måneder mens søknaden behandles hos NAV Arbeid og ytelser, jf. folketrygdloven § 11-18.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst meg om at dersom NAV Arbeid og ytelser har et annet syn enn NAV-kontoret om arbeidsevnevurderingen, skal det i henhold til Arbeids- og velferdsetatens interne rutiner være dialog om denne vurderingen mellom enhetene. Utfallet av dialogen kan være at enhetene blir enige om at det skal gjennomføres ytterligere tiltak eller behandling før det er aktuelt å innvilge uføretrygd, at de blir enige om at all nødvendig avklaring er gjort eller at enhetene ikke blir enige. Etter dialogen er det uansett NAV Arbeid og ytelser som skal fatte det endelige vedtaket om innvilgelse eller avslag om uføretrygd, som brukeren ev. kan påklage. Bakgrunnen for innføringen av rutinen om dialog om arbeidsevnevurderingen mellom NAV-kontor og NAV Arbeid og ytelser, er å bidra til at saken og vurderingene fra NAV-kontoret er så godt belyst som mulig før vedtaket fattes. Jeg understreker at det ellers også kan være andre grunner til at NAV Arbeid og ytelser finner at en bruker ikke fyller vilkårene for uføretrygd, for eksempel at medlemskapsvilkårene ikke er oppfylt eller at inntektsevnen ikke er nedsatt – dette er forhold som ikke inngår i arbeidsevnevurderingen.

Blir brukers søknad om uføretrygd avslått, skal NAV-kontoret vurdere om brukeren fortsatt har behov for oppfølging, samt foreta en vurdering av vilkårene etter folketrygdloven § 11-5 om nedsatt arbeidsevne og § 11-6 om behov for bistand til å skaffe eller beholde arbeid. Dersom disse vilkårene for rett til AAP er oppfylt, vil brukeren kunne gjenoppta sin AAP-sak, forutsatt at vedkommende ikke har benyttet maksimal periode. Det er NAV Arbeid og ytelser som fatter vedtaket om AAP.

Hvorvidt brukeren har klaget på avslaget om uføretrygd har ikke betydning for eventuell rett til AAP eller andre ytelser.

Det er ikke helt uvanlig at forvaltningsenheter på forskjellige nivåer kan ha ulike oppfatninger eller vurderinger, og derfor er det viktig å ha gode interne rutiner for å håndtere slike saker. Det mener jeg at Arbeids- og velferdsetaten har. Det kan samtidig ikke utelukkes at det skjer feil i enkelttilfeller – det er selvsagt uheldig, og det er årsaken til at det er etablert systemer som gjør det mulig å klage på enkeltvedtak både internt i etaten, til Trygderetten og ev. senere i det ordinære rettsapparatet.

SPØRSMÅL NR. 825**Innlevert 21. desember 2020 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 8. januar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva har utenriksministeren så langt gjort og hva vil hun foreta seg i lys av Dagbladets avsløringer om saudiarabiske myndigheters opptreden i Norge?

Svar:

Norske myndigheter ser svært alvorlig på problemstillingen om press og kontroll fra andre lands myndigheter mot egne borgere som oppholder seg i Norge. Utenriksråden har diskutert innholdet i Dagbladets reportasjer med den nye saudiske ambassadøren.

Det er klare rammer for hvordan diplomater og annet personell ved ambassadene kan opptre i Norge. Det grunn-

nliggende utgangspunktet er at Wien-konvensjonen om diplomatisk samkvem slår fast at norske lover og regler skal respekteres. Saker som gjelder brudd på norsk lov vil bli fulgt opp av Utenriksdepartementet direkte overfor den ambassaden saken gjelder. Forutsetningen for å ta opp enkeltsaker med en ambassade er normalt at det foreligger en politirapport, ofte basert på en anmeldelse, som stadfester det aktuelle forholdet.

Vi er bekymret for ytringsfrihets- og menneskerettighetssituasjonen i Saudi Arabia, og dette tar vi jevnlig opp direkte med saudiske myndigheter og i internasjonale sammenhenger som FNs menneskerettighetsråd. Jeg viser her også til mine tidligere svar til Stortinget om dette.

SPØRSMÅL NR. 826**Innlevert 21. desember 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Nav-rapporten «Lavinntekt og levekår i Norge», viser at 5 prosent ikke har råd til å gå til tannlegen. Det er et problemet at personer som har dårlig råd ender opp med dårligere tenner. Regjeringen har varslet en Prioriteringsmelding med oppfølging av NOU 2018: 16.

Hvor langt har regjeringen kommet i dette arbeidet, samt i oppfølging av stortingsvedtak 20 (2018-2019) om styrking av tannhelse, og har regjeringen vurdert tiltak slik at økonomi ikke hindrer tilgang til tannhelsetjenester?

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å understreke at tannhelse ikke er et "glemt" område i helsepolitikken. Om lag 1,2 mill. innbyggere har rettigheter etter tannhelsetjenesteloven og følges opp jevnlig av fylkeskommunal tannhelsetjeneste, og de fleste av disse mottar gratis behandling. Dertil kommer en halv million voksne som hvert år mottar stønad til

tannbehandling over folketrygden. Med andre ord mottar 1/3 av befolkningen offentlig finansierte tannhelsetjenester, helt eller delvis.

Dette betyr ikke at vi ikke kan bli bedre. I regjeringssplattformen har regjeringen Solberg hatt som mål å videreutvikle tannhelsetjenesten, og gradvis utvide skjermingsordningene. Det har regjeringen gjort gjennom flere ulike ordninger – blant annet ved å etablere et bredt tjenestetilbud i den fylkeskommunale tannhelsetjenesten til personer med alvorlig angst for tannbehandling og til personer som har vært utsatt for overgrep og tortur. I statsbudsjettet for 2021 er det bevilget 100 mill. i statlige midler til dette kombinerte psykolog/tannhelse-tjenestetilbudet. Vi har også sett at folketrygdens stønad til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt egenomsorg, nå har stabilisert seg på et nivå på omkring 50 mill. kroner årlig. Dette er to viktige ordninger som når ut til mange.

NAVs undersøkelse, som det vises til i spørsmålet, bygger på data fra de årlige EU-SILC-undersøkelsene om helse. Fra EUs undersøkelser vet vi at det er et alminnelig funn i de fleste europeiske land at en del av befolkningen ikke

opp søker tannhelsetjenester. Det er derfor ikke spesielt for Norge. Det ser heller ikke ut til at land der tannhelse inngår i det forsikringsbaserte helsetjenestesystemet, har funnet gode løsninger på dette. Det er derfor ikke en enkel problemstilling som kan løses med enkle virkemidler.

I Norge EU-SILC-spørreundersøkelsene av SSB, som i 2013 publiserte en analyse på oppdrag fra Helsedirektoratet rettet særlig mot den delen av voksenbefolkningen som oppgir at de ikke har oppsøkt tannhelsetjenesten til

tross for at de har behov for tannhelsetjenester. I analysen fra 2013 pekte SSB på lav utdanning, lav inntekt og mottak av NAV-stønader som utslagsgivende for om en person har udekt behov for tannhelsetjenester eller ikke.

Jeg har tidligere informert Stortinget om at den planlagte prioriteringsmeldingen også vil omtale prinsipper for prioritering innen offentlig finansierte tannhelsetjenester, og at oppfølging av stortingsvedtak om styrking av norsk tannhelse vil bli omtalt i denne meldingen.

SPØRSMÅL NR. 827

Innlevert 21. desember 2020 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust

Besvart 6. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Raytheon Co er et amerikansk våpenselskap som er med å undergrave FNs fredsprosess i Vest-Sahara.

Mener finansministeren at Raytheon Co er innenfor SPU sin etiske regelverk, og vil han ev. foreta seg noe for å sørge for at selskapet ekskluderes?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet avslørte 21. desember at Statens Pensjonsfond Utland har investert i det amerikanske våpenselskapet Raytheon Co.

Selskapet vil delta med leveranser i en større våpenavtale som USA inngår med Marokko. Avtalen er en del av en pakke der USA anerkjenner Marokkos grunnløse suverenitetskrav på Vest-Sahara.

FNs tidligere spesialutsendinger James Baker og Christopher Ross har gått svært hardt ut mot Trumps beslutning og sier den er direkte med på å undergrave FNs fredsprosess.

I 2005 var første gang fondet ekskluderte et selskap for brudd på de etiske retningslinjene. Den gang uttrykte daværende finansminister Per-Kristian Foss følgende:

“[Etikkrådet] bygde sin vurdering på at Kerr-McGee, ved sitt datterselskap Kerr-McGee du Maroc Ltd., har en kontrakt med det statlige marokkanske oljeselskapet ONAREP om lete- og kartleggingsvirksomhet av olje- og gassforekomster på kontinentalsokkelen utenfor Vest-Sahara. Marokko har i en årrekke, til tross for sterk fordømmelse fra FN, okkupert Vest-Sahara. Kerr-McGee legger etter rådets vurdering til rette for Marokkos mulige utnyttelse av naturressursene i området. Rådet anser slik virksomhet som et særlig grovt brudd på grunnleggende

etiske normer’ blant annet fordi dette kan bidra til å legitimere Marokkos suverenitetskrav og dermed undergrave FNs fredsprosess.”

Det er vanskelig å se for seg at det er mulig å undergrave FNs fredsprosess på en mer åpenbar måte enn gjennom salg av våpen gjennom den amerikansk-marokkanske avtalen om anerkjennelse, en avtale som trosser FN-charterets mest grunnleggende prinsipper.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at det skal være etisk bevissthet om forvaltningen av våre felles sparepenger i Statens pensjonsfond utland (SPU). Fondet har en overordnet finansiell målsetting, men skal også være en ansvarlig investor. God finansiell avkastning over tid antas å avhenge av velfungerende markeder og en bærekraftig utvikling.

Det er fastsatt etisk motiverte retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU. Formålet med retningslinjene er å unngå å være investert i selskaper som forårsaker eller medvirker til grove etiske normbrudd. De produktbaserte kriteriene i retningslinjene omfatter visse typer våpen, tobakk, salg av våpen til stater omfattet av statsobligasjonsunntaket og kull. De atferdsbaserte kriteriene omfatter menneskerettigheter, krig og konflikt, korrupsjon, miljø, klima og andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer.

Etikkrådet for SPU gir råd om selskaper som bør utelukkes eller settes til observasjon etter retningslinjene, mens Norges Bank beslutter. Etikkrådet er faglig uavhengig av både Finansdepartementet og Norges Bank. Det følger av arbeidsdelingen at Finansdepartementet ikke vurderer eller tar stilling til investeringer i enkelt-selskaper.

De ulike virkemidlene i retningslinjene skal ses i sammenheng. Før observasjon eller utelukkelse besluttes, skal Norges Bank vurdere om eierskapsutøvelse kan være egnet til å redusere risikoen for fortsatt normbrudd. Banken skal se de ulike virkemidlene den har til rådighet i sammenheng og benytte dem på en helhetlig måte.

Regjeringen oppnevnte i 2019 et offentlig utvalg som fikk som mandat å vurdere det etiske rammeverket for SPU. Utvalget avga sin utredning, NOU 2020: 7 Verdier og ansvar, i juni 2020. Utredningen har vært på høring, og departementet vil legge frem sine vurderinger av forslagene i en stortingsmelding om fondet til våren.

SPØRSMÅL NR. 828

Innlevert 21. desember 2020 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 8. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kva er rekna som jordskifterettane si kjerneverksemd og skal talet på tilsette i jordskifterettane, både dommarar, ingeniørar og saksbehandlerar også oppretthaldast som i dag?

GRUNNGJEVING:

I det nylege budsjettet for domstolane i 2021 har fleire jordskifterettar fått redusert budsjett og bevilling mellom anna til ingeniørstillingar. I Fjordabladet den 9. desember skriv mellom anna Venstre si ordførar Alfred Bjørlo og Stortingsrepresentant Terje Breivik: «Stortinget har også skjerpå inn at bemanninga av rettsstatar i distrikta med fire dommarårsverk eller mindre (slik som på Nordfjordeid), skal haldast opp på minst same nivå som i dag». Drygt ei veke seinare fekk jordskifteretten på Nordfjordeid eit budsjett for 2021 som gjer at dei berre får løn til ei ingeniørstilling i eit halvår – det vil seie at frå sumaren 2021 mistar Nordfjordeid halve ingeniørkapasiteten og 20 prosent av dei tilsette med det budsjettet som er vedteke.

Svar:

Stortinget vedtok 8. desember 2020 følgende:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle rettssteder skal bestå og være bemannet. Ved rettssteder som i dag har fire faste dommersårsverk eller mindre, skal nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten opprettholdes».

I Innst. 34 L (2020-2021) fremgår blant annet:

«Samtlige rettssteder skal ha bemanning som sikrer publikum et godt domstoltilbud. Ved rettssteder som i dag har fire faste dommersårsverk eller mindre, skal nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten opprettholdes. Dette for å ta vare på fordelene med en geografisk spredd struktur. Med

kjernevirksomhet menes dømmende virksomhet i straffe- og sivilsaker, samt saksbehandling av tvangssalgssaker, gjeldsordningsaker, konkursaker, dødsbobehandling og offentlige skifte av dødsbo og felleseiebo.»

Det er kun kjernevirksomheten i de alminnelige domstolene som er definert. Jeg mener likevel at vedtaket må forstås slik at det også er ment å gjelde jordskifterettene. Det betyr at nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten skal opprettholdes i jordskifteretter med fire faste dommersårsverk eller mindre. Med kjernevirksomhet forstår jeg de oppgaver som er lagt til jordskifterettene etter jordskifteloven.

Vi vil informere Domstoladministrasjonen om forståelsen av Stortingets behandling.

Domstoladministrasjonen har orientert meg om at de ledige stillingene i Nordfjord jordskifterett vil bli lyst ut og at det derfor ikke vil bli noen reduksjon i budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 829**Innlevert 22. desember 2020 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune****Besvart 11. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Jeg viser til tabell 4.4 på side 71 i Samferdselsdepartementets forlag til statsbudsjett for 2021.

Kan jeg be statsråden om en oversikt over hvilke prosjekter de statlige bindingene på postene 29, 30 og 31 er knyttet til (Tilsvarende oversikt ønskes på postene 71, 72 og 73 under Jernbanedirektoratet)?

Svar:

Kap. 1320 Statens vegvesen

Nedenfor oppgis store prosjekt som inngår i tabell 4.4 på s. 71 i Samferdselsdepartementets Prop. 1 S (2020-2021). Tabellen inkluderer store prosjekter der det foreslås å bruke midler til forberedende arbeider i 2021, men som ikke var lagt fram for Stortinget med forslag om investeringsbeslutning ved framleggelsen av budsjettet. I tillegg til prosjektene som listes opp nedenfor kommer midler til mindre investeringstiltak (programområdetiltak, fornyingstiltak, planlegging etc.), der det er lagt til grunn en videreføring av nivået i budsjettforslaget 2021.

Post 29 OPS-prosjekter

- E18 Grimstad–Kristiansand
- E39 Lyngdal–Flekkefjord
- E39 Klett–Bårdshaug
- Rv 3/rv 25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet
- Rv. 555 Sotrasambandet
- E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukt

Post 30 Riksveiiinvesteringer

- E18 Knapstad–Retvet, refusjon
- E18 Retvet–Vinterbro, grunnerverv
- E18 Riksgrensen–Ørje, sluttfinansiering
- E16 Eggemoen–Jevnaker–Olum
- E18 Lysaker–Ramstadsletta
- E18 Bommestad–Sky, sluttfinansiering
- E18 Varoddbrua
- Rv. 509 Sør-Tjora–Kontinentalvegen
- E39 Eiganestunnelen, fullføring
- E39 Bjørset–Skei, sluttfinansiering
- E39 Myrmel–Lunde
- Rv 555 Sotrasambandet (OPS), tiltak som ikke er knyttet til OPS-kontrakt
- E39 Rogfast
- E39 Svegatjørn–Rådal

- E39 Betna–Vinjeøra–Stormyra
- E39 Ørskogfjellet, krabbefelt
- E39 Lønset–Hjelset
- Rv. 13 Hardangerbrua, alternativ bruk av ferjetilskudd
- E134 Damåsen–Saggrenda, fullføring
- Rv. 13 Ryfast, fullføring
- Rv. 36 Slåttekås–Årnes, restarbeider og sluttoppgjør
- E134 Espelandssvingene
- E16 Bjørum–Skaret
- E16 Høgstet–Hønefoss, planlegging
- E16 Skaret–Høgstet, inngår i beløpet for bindinger etter 2023
- E6 Frya–Sjoa, refusjon
- E6 Vindåsliene–Korporalsbrua, fullføring
- E6 Jaktøya–Klett–Sentervegen, fullføring
- Rv. 4 Lunner grense–Jaren, inkl. Lygna sør, refusjon
- Rv. 4 Roa–Gran grense inkl. Jaren–Lygnebakken
- Rv. 706 Nydalsbrua med tilknytninger
- Rv. 3/25 Ommangsvollen–Grundset/Basthjørnet (OPS), tiltak som ikke er knyttet til OPS-kontrakt
- E6 Helgeland sør, veiutviklingskontrakt
- E6 Helgeland nord (eksl. Krokstrand–Bolna)
- E6 Helgeland sør, Kapskarmo–Brattåsen–Lien
- Rv. 80 Hunstadmoen–Thallekrysset, fullføring
- E6 Hålogalandsbrua, inkl. rassikring, sluttfinansiering
- E10/rv. 85 Tjeldsund–Gullesfjordbotn–Langvassbukt (OPS), forberedelser
- E8 Sørbotn–Laukslett, forberedelser
- E6 Ballangen
- E6 Tana bru, fullføring
- E39 Kristianborg–Bergen sentrum – sykkelstamvei
- E39 Sørmarka–Smeaheia – sykkelstamvei
- E6/rv. 827 Bognes–Skarberget og Drag–Kjøpsvik – utbedring av ferjekaier

Tunnelutbedringer:

- E16 Gudvanga– og Flenjatunnelene
- E134 Haukelitunnelene
- E16 Lærdalstunnelen
- E6 Tømmernes-, Forså-, Fagernes-, Larsberg-, Skardal- og Isfjellstunnelene

Post 31 Skredsikring riksveier

- Rv. 13 Vik–Vangsnes, sluttfinansiering

- E16 Kvamskleiva
- E16 Voss–Arna, planleggingsmidler
- Rv. 5 Kjørnesfjorden
- E6 Indre Nordnes–Skardalen, fullføring
- E69 Skarvberg tunnelen

Post 36 E16 over Filefjell

- E16 Øye–Eidsbru, sluttfinansiering

Kap. 1352 Jernbanedirektoratet

Det er ikke en tilsvarende tabell 4.4. for jernbaneformål. I listen under er det oppgitt effektpakker/programområder med tilhørende prosjekter der det er fremtidige bindinger knyttet til planlegging og investering på kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 71, 72 og 73. I enkelte prosjekter, der det vil være relevant, er ikke forslag til kostnadsramme forelagt Stortinget ennå pga at prosjektene ikke har kommet til investeringsbeslutning.

Post 71 Kjøp av infrastruktur tjenester – drift og vedlikehold

- ERTMS

Post 72 Kjøp av infrastruktur tjenester – planlegging av investeringer

- Utvikling av Trønderbanen

- To tog i timen Melhus–Steinkjer

- Programområde kapasitetsøkende tiltak

- Hensetting syd for Ski

- Banestrømforsyning Østlandet

- Programområde ny rutemodell Østlandet

- Retningsdrift Brynsbakken

- Vendespor Asker

- Østre linjes avgreining

- Lengre tog på L1 (Spikkestad–Asker–Oslo S–Lillestrøm)

- Utvikling Grorud stasjon

- Utvikling av Vossebanen og kvartersfrekvens Arna–Bergen

- Fløen–Bergen/Nygårdstangen godsterminal

- Programområde mer gods på bane

- Planoverganger Kongsvingerbanen (Sæterstøa og Sand-er)

- Programområde stasjoner og knutepunkt

- Sandnes stasjon – nye adkomster

- Post 73 Kjøp av infrastruktur tjenester – investeringer

- Follobanen: redusert reisetid Oslo–Ski

- Nytt dobbeltspor Oslo–Ski

- Indre IC Dovrebanen: To tog i timen til Hamar

- Kleverud–Sørli

- Venjar–Eidsvoll–Langset

- Indre IC Vestfoldbanen: To tog i timen til Tønsberg

- Barkåker–Tønsberg

- Drammen–Kobbervikdalen

- Hensetting Drammen

- Hensetting Tønsberg

- Midlertidig hensetting Drammen

- Nykirke–Barkåker

• Indre IC Østfoldbanen: To tog i timen til Fredrikstad/Sarpsborg

- Hensetting syd for Moss

- Sandbukta–Moss–Såstad

- Programområde kapasitetsøkende tiltak

- Hensetting Jaren

- Hensetting Ski stasjon

- Kryssingsspor – Reinsvoll

- Plattformforlengelser Gjøvikbanen

- Plattformforlengelser Vossebanen

- Sira–Krossen – kontaktleddningsanlegg

- Skarnes stasjon

- Banestrømforsyning Østlandet

- Hensetting Kongsberg

- ERTMS – samtidig innkjør

- Programområde mer gods på bane

- Fauske terminal

- Kryssingsspor Dunderland

- Kryssingsspor – Monsrud

- Sporarbeider på Bodø stasjon

- Mo i Rana – sporforlengelse

- Programområde ny rutemodell Østlandet

- L2 Nordstrand Ljan

- Nittedal stasjon

- Bryn lokaltogstasjon (plattformforlengelser L1)
- L2 Langhus
- Kolbotn Stasjon

- Programområde sikkerhet og miljø
- Programområde Stasjoner og knutepunkt

- Alternativ reise

- Programområde tekniske tiltak
- Utvikling av Jærbanen

- Ganddal vendespor

- Utvikling av Trønderbanen

- Hensetting og plattformtiltak Trønderbanen
 - Del-elektrifisering Trønder- og Meråkerbanen

- Utvikling av Vossebanen og kvartersfrekvens Arna–Bergen

- Arna–Fløen (Ulriken tunnel)

SPØRSMÅL NR. 830

Innlevert 22. desember 2020 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 8. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

I debatten om domstolsreformen i Stortinget den 8. desember sa Statsråden blant annet: «Jordskifterettene skal også være der de er i dag, de ansatte i jordskifterettene skal være der de er i dag».

Hvorfor er da flere jordskifteretters budsjett kuttet i 2021 slik at de må nedbemanne til tross for statsrådets forsikringer om at alle jordskifteretter skal bestå der de er i dag og bemanningen skal bestå?

BEGRUNNELSE:

Øvre Telemark jordskifterett har for 2021 fått redusert sitt budsjett slik at en ingeniørstilling forsvinner fra mai. Dette medfører at jordskifteretten på Kviteseid mister 1 av 5 ansatte fra og med juni 2021. Budsjettet står i skarp kontrast til både det statsråden uttrykte samt blant annet Venstres stortingsrepresentant Andre N. Skjelstad sa fra Stortingets talerstol den 8. desember:

«Samtlige av dagens domstoler, inkludert samtlige jordskifteretter, opprettholdes, og domstolene i distriktene skal minst ha samme bemanning som i dag.»

Svar:

Stortinget vedtok 8. desember 2020 følgende:

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle rettssteder skal bestå og være bemannet. Ved rettssteder som i dag har fire faste

dommersårsverk eller mindre, skal nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten opprettholdes».

I Innst. 34 L (2020-2021) fremgår blant annet:

«Samtlige rettssteder skal ha bemanning som sikrer publikum et godt domstoltilbud. Ved rettssteder som i dag har fire faste dommersårsverk eller mindre, skal nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten opprettholdes. Dette for å ta vare på fordelene med en geografisk spredd struktur. Med kjernevirksomhet menes dømmende virksomhet i straffe- og sivilsaker, samt saksbehandling av tvangssalgssaker, gjeldsordningsaker, konkurssaker, dødsbobehandling og offentlige skifte av dødsbo og felleseiebo.»

Det er kun kjernevirksomheten i de alminnelige domstolene som er definert. Jeg mener likevel at vedtaket må forstås slik at det også er ment å gjelde jordskifterettene. Det betyr at nivået på dagens antall årsverk knyttet til kjernevirksomheten skal opprettholdes i jordskifteretter med fire faste dommersårsverk eller mindre. Med kjernevirksomhet forstår jeg de oppgaver som er lagt til jordskifterettene etter jordskifteloven.

Vi vil informere Domstoladministrasjonen om forståelsen av Stortingets behandling.

Når det gjelder Øvre Telemark jordskifterett har det i ettertid kommet ny informasjon fra domstolen om at det ikke er en ledig ingeniørstilling ved domstolen og budsjettet vil således ikke bli redusert.

SPØRSMÅL NR. 831**Innlevert 22. desember 2020 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 11. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke retningslinjer for fritidskarantene og andre smitteverntiltak gjelder for utenlandske lastebilsjåførere, hvordan er dette kommunisert til bransjen, og mener helseministeren at denne yrkesgruppen er en kandidat for obligatorisk testing ved grensa?

BEGRUNNELSE:

Hver dag krysser en rekke yrkessjåførere grensen inn til Norge. Erfaringer fra personer som jobber langs grensen tilsier at det er lite kjennskap til smitteverntiltakene, spesielt regler som omhandler fritidskarantene. Det fortelles om personer som oppsøker lokale serveringssteder mv., på tross av at de kommer fra røde land. Det observeres sjeldent munnbindbruk og nødvendig avstand opprettholdes heller ikke. Det er påpekt at enklere informasjon og påminnelser om munnbind og avstand i en gitt periode for å nå ut til de faste yrkessjåførene, kunne gjort mye for å forhindre at smitterisikoen øker.

Svar:

I utgangspunktet skal alle som ankommer Norge fra et område med karanteneplikt i karantene i 10 døgn. For bl.a. å kunne opprettholde vareforsyningen til Norge er det likevel gjort visse unntak fra karanteneplikten. Etter covid-19-forskriften § 6 b femte ledd er det gjort unntak for innreisekarantene ved kryssing av Norges grense i arbeidstiden for yrkessjåførere av langtransport og togpersonell som ikke arbeider på godstog. Det at unntaket bare gjelder i arbeidstiden innebærer at karanteneplikten gjelder i fritiden. Karantene i fritiden kan gjennomføres i enerom i kjøretøyet eller toget som er egnet for overnatting. De øvrige reglene for innreisekarantene som for eksempel å unngå nærkontakt med andre enn dem man bor sammen med og ikke ta offentlig transport gjelder. Øvrige råd om bruk av munnbind, vask av hender og å holde avstand gjelder også.

Før innreise må den reisende registrere opplysninger som er nødvendige for å sikre etterlevelse av og tilsyn med karanteneplikten, for å styrke smittevernarbeidet og bidra til bedre smittesporing. Dette vil bl.a. være opplysninger om oppholdssted i karantenetiden og arbeids- eller oppdragsgiver. Yrkessjåførere av langtransport og togpersonell er imidlertid unntatt kravet om obligatorisk test ved ankomst til Norge. Dette etter råd fra Helsedirektoratet som anbefalte at denne gruppen skulle unntas fra

testkravet. Helsedirektoratet har lagt til grunn at unntakene fra testkravet er begrenset til det som er absolutt nødvendig og at tiltaket ikke i vesentlig grad forstyrrer internasjonal handel og reisevirksomhet.

Jeg er enig i at god informasjon om karanteregler og smittevernråd er viktig for etterlevelsen. Det nye innreiseregistreringssystemet innebærer at alle skal få informasjon om karantereglene. Registreringen vil også gjøre det enklere å kontrollere etterlevelse.

I tillegg har Samferdselsdepartementet løpende dialog med arbeidsgiverorganisasjonene i vegtransportnæringen om karantene-, testing- og innreiseregler for yrkessjåførere, tolkning av disse reglene og hvilke utfordringer reglene evt. medfører. Organisasjonene orienterer sine medlemmer om reglene. Informasjon legges også ut på regjeringens nettsider. Samferdselsdepartementet informerer EU-kommisjonen om de norske covid-19-restriksjonene, og dette viderefremmes på en felleseuropeisk nettside. I tillegg informerer det internasjonale lastebileierforbundet (International Road Transport Union (IRU)) sine medlemmer om restriksjonene i flere land – også Norge, på sin nettside.

SPØRSMÅL NR. 832**Innlevert 22. desember 2020 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 11. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke forebyggende tiltak vil helseministeren gjøre for å sikre etterlevelse av karantenereglene, og vil han vurdere strengere innreise- og karanteneregler så ikke lokalsamfunn, kommuner og bedrifter som faktisk følger reglene rammes?

BEGRUNNELSE:

22.12.20 skriver NRK at FHI frykter juks med karantene blant utenlandske arbeidere. De går langt i å beskrive hvordan arbeidere skal ha blitt bedt om å reise til Sverige i helgene for å få unntak fra karantenebestemmelser, tøying av regelverk for å skyve kostander og ansvar over på kommunene, samt for vide tolkninger av regelverk som gjelder spesielt helsepersonell og bemanningsbransjen.

FHI er tydelig bekymret for misbruk av unntakene for innreisekarantene, og sier samtidig at de ser en økning i antall utbrudd knyttet til utenlandsk arbeidskraft. Det viser data samlet inn av det nasjonale smittesporingsteamet i FHI fra lokale utbrudd.

Helseministeren og statsministeren har ved flere anledninger hevdet at unntakene fra karantenerregelverket gitt til utenlandske arbeidstakere ikke er et stort problem og heller ikke opphavet til mye smitte i Norge. Samtidig jobber den fremste fagmyndigheten med å avdekke hvordan regelbrudd rundt karantene foregår, og sier eksplisitt at de er bekymret.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at jeg mener at utenlandske arbeidere som kommer til Norge er viktige både for å sikre norske arbeidsplasser og løse avgjørende oppgaver i helse- og omsorgstjenesten. Norske arbeidere i byggeindustrien og verftsindustrien er avhengige av sine utenlandske kollegaer for at oppdrag skal vinnes, og holde fremdriften. Alternativet hadde vært at flere norske arbeidere også hadde blitt permittert og ledige. Helse- og omsorgstjenesten i både kommunene og sykehusene har i svært mange år vært avhengig av at utenlandsk helsepersonell er villig til å pendle til Norge.

Videre vil jeg understreke at de aller fleste som kommer til Norge forholder seg til de strenge norske karantenereglene. Samtidig er jeg også opptatt av at vi i størst mulig grad sikrer at karantenerregelverket følges.

Vi har derfor innført flere tiltak som gjør at Norge har et av de mest vanntette systemene i Europa mot importsmitte. Av tiltak som kan nevnes er:

- før innreise må den reisende registrere opplysninger som er nødvendige for å sikre etterlevelse av karanteneplikten, for å styrke smittevernarbeidet og bidra til bedre smittesporing. Dette vil bl.a. være opplysninger om oppholdssted i karantenetiden, arbeids- eller oppdragsgiver og arbeids- eller oppdragssted
- ved innreise kreves det fremleggelse av dokumentasjon for negativ Covid-19 test som skal være tatt i løpet av de siste 72 timer før ankomst til Norge
- ved innreise må alle testes på nytt så snart som mulig og senest 24 timer etter ankomst til Norge
- alle fra områder med karanteneplikt med særlig høyt smittenivå må som hovedregel i 10 dagers innreisekarantene uten mulighet for å arbeide i karantenetiden. Det er gitt unntak for arbeidskarantene for noen særskilte grupper ved hjelp av bl.a. et strengt testregime, f.eks. personer som ivaretar samfunnskritiske funksjoner. Karantenetiden på 10 dager kan også forkortes noe ved gjennomføring av to tester hvor den siste er tatt tidligst dag 7 etter ankomst til Norge
- som hovedregel skal arbeidsreisende oppholde seg på karantenehotell i karantenetiden. Dette gjelder likevel ikke de som ved innreisen kan fremlegge bekræftelse på at arbeids- eller oppdragsgiver sørger for et egnet oppholdssted der det er mulig å unngå nærkontakt med andre, med enerom med TV og internett, eget bad, og eget kjøkken eller matservering.

Brudd på reglene kan straffes med bøter. Det nye innreiseregistreringssystemet innebærer at alle skal få informasjon om karantereglene. Registreringen vil også gjøre det enklere å kontrollere etterlevelse. Jeg mener at kommunene og Arbeidstilsynet nå har den oversikten de trenger for å kontrollere at arbeidsreisende faktisk er i karantene.

FHI har foreslått flere tiltak for å bedre etterlevelsen av karantenerregelverket. Et av de viktigste forslagene har bl.a. vært mulighet for å korte ned karantenen med test innen tre dager og så test etter dag syv. I svar på oppdrag 280 uttalte FHI bl.a. følgende:

FHI har i flere oppdrag anbefalt at det åpnes for at karantene kan forkortes ved negativ PCR-test tatt tidligst dag 7. Dersom det tar et døgn før svar foreligger, vil dette i praksis bety at karantene kan oppheves på dag 8. Anbefalingen er i tråd med oppdatert kunnskap om smittsomhet, testenens egenskaper og erfaringer fra andre land samt

i utkast til anbefalinger som er sirkulert i EUs Helse- og sikkerhetskomite. En slik løsning vil smittevernmessig være jevngodt med 10 døgn i karantene uten test, og vil ha samfunnsøkonomiske og psykososiale fordeler. Sannsynligvis vil det også bidra til å forbedre etterlevelsen av karantene og innebære et insentiv til testing på dag 7.

Jeg har i media registrert at Arbeiderpartiet var imot ett av de viktigste tiltakene Folkehelseinstituttet foreslo for å møte de bekymringene som representanten tar opp i sitt spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 833

Innlevert 22. desember 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden det er riktig at leger som jobber i Norge, utdannet i Danmark, må ta den norske LIS 1 for å starte spesialisering i Norge – til tross for at dansk KBU (klinisk basisutdannelse) er mer eller mindre identisk med norsk LIS1, og vil statsråden endre regelverket, slik at blant annet KBU bør vurderes som tellende mot LIS 1?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller har blitt gjort oppmerksom på at de nye spesialistkravene i Norge skaper utfordringer for danske vikarer med dansk KBU som ønsker å starte spesialisering. Det virker merkelig at utdanning og deler av spesialiseringssløp fra et skandinavisk land med nær identisk helsevesen og utdanningssystem ikke skal kunne godkjennes i Norge. Det er kjent at store deler av norske leger utdannes i utlandet, og det er også ikke til å legge skjul på at vi vil ha mangler på fastleger i tiden fremover. Det virker da for spørsmålsstiller underlig at man ikke kan godkjenne gjennomført utdanning og/eller spesialisering i Danmark. Vil statsråden endre regelverket, slik at blant annet KBU bør vurderes som tellende mot LIS 1.

Konsekvensen er at LIS1 stillinger i Norge er til enhver tid besatt av disse legene som må ta dobbelt tjeneste. De opptar således en LIS1 stilling som en annen lege kunne fått. Det er mangel på LIS1 og således en flaskehals som forverres av dagens regelverk. Jeg er kjent med at dette er i ferd med å få store konsekvenser for distriktskommuner/byer som for eksempel Kragerø hvor en dansk lege som i dag er fastlege vikar i kommunen og som ønsker å bli og starte spesialisering.. På grunn av dagens regelverk velger han å flytte tilbake til Danmark. Dette er noe som vil være synd for pasientene, og ikke minst for kommunen som kan få store utfordringer med å rekruttere ny fastlege. Det er i Kragerø pt. 4 av 10 ledige fastlegehjemler.

Svar:

Legenes grunnutdanning og spesialistutdanning er harmonisert i EU/EØS-området gjennom EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv, som skal bidra til skal gi enklere og raskere godkjenning av yrkeskvalifikasjoner. Det følger blant annet av direktivet at statenes grunnutdanning og spesialistutdanning må oppfylle visse minstekrav til utdanningen både til teori og praksis, og dermed kan godkjennes gjensidig i EU/EØS-området. For å understøtte dette melder statene selv inn organiseringen av sine utdanninger, som de øvrige statene må forholde seg til. Enkelte stater har meldt inn at studentene skal ha gjennomført praksis etter grunnutdanningen, andre stater har det som en integrert del av grunnutdanningen. Danmark har i denne sammenheng meldt inn at KBU er en del av den danske grunnutdanningen i medisin. LIS1 er første del av legenes spesialistutdanning i Norge, og dermed noe som leger først kan starte på etter at de har fullført grunnutdanningen. Dette betyr at det er en betydelig formell forskjell mellom dansk KBU og norsk LIS1.

Det er flere årsaker til at Helsedepartementet vurderer at det vil være krevende å endre dagens regelverk på området. For det første vurderer departementet at det er uavklart om direktivet åpner for en slik endring som representanten foreslår. Departementet har videre vurdert at en eventuell endring som innebærer at dansk KBU kan likestilles med hele eller deler av norsk LIS1 vil være problematisk, fordi en slik endring også, etter prinsippet om likebehandling, vil måtte gjøres gjeldende for alle andre leger med grunnutdanning i medisin fra EU/EØS-land. Departementets forståelse av yrkeskvalifikasjonsdirektivet innebærer at vi ikke kan skille mellom praksisen som leger har fullført i sin grunnutdanning, selv om denne er fullført i en periode i etterkant av universitetsdelen, slik som er tilfelle i Danmark, og praksis som er fullført som

en integrert del av grunnutdanningen. En slik endring ville derfor føre til at et stort antall utenlandsk utdannede leger, og muligens også norskutdannede leger, vil kunne be om fritak fra hele eller deler av LIS1 på bakgrunn av praksis som de har gjennomført i sin grunnutdanning. Dette ville hatt store konsekvenser for gjennomføringen av LIS1-ordningen i tjenestene. I tillegg vil en slik utvikling kunne føre til at det blir stilt spørsmål rundt legitimiteten til LIS1 som en del av den norske spesialistutdanningen dersom det er slik at innholdet i LIS1 kan likestilles med grunnutdanning fra andre EU/EØS-land.

Det er flere aktører som for tiden er opptatt av problemstillingen som representanten tar opp i spørsmålet. Departementet vil derfor, i samråd med Kunnskapsdepartementet, som har koordinatorkfunksjonen for yrkeskvalifikasjonsdirektivet i Norge, forsøke å tydeliggjøre hvilke føringer som følger av direktivet. I tillegg har også Helsedepartementet for tiden en rapport om LIS1-ordningen på høring, hvor problemstillingen som representanten tar opp blir berørt.

SPØRSMÅL NR. 834

Innlevert 22. desember 2020 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 6. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden ta et initiativ, for å sjekke opp om dette er vurdert eventuelt dersom det ikke er gjort vil statsråden ta et initiativ til å så på dette slik at det kan etableres snuplasser i nærheten av Fjærlandstunnelen, slik at det kan være mulig å få snudd vogntog og andre kjøretøy dersom det skulle oppstå ras og eller andre hendelser i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Det å komme frem raskt og effektivt er viktig for næringslivet og for transportnæringa er også forsinkelser noe som både koster tid og penger. Derfor er det viktig å sørge for at man kan tilrettelegge slik at dersom noe skjer finnes det for eksempel snuplasser som gjør at tungtrafikken kan snu og finne alternative veier for å få varene frem. For kort tid siden gikk det et ras inne i Fjærlandstunnelen på riksveg 5. Noe som medførte lange køer på utsiden av tunnelen. For personbilene var dette ikke noe stort problem for de kunne enkelt snu, men for vogntogene var det umulig å få snudd noe som medførte at mange vogntog ble stående fast i time etter time. Dette er svært frustrerende og koster mye penger. Daglig leder i Thor Tenden Transport AS Rolf Olav Tenden og seniorkonsulent Magne Ahlin i Slinde Transport, sier begge at snuplasser utenfor tunnelen hadde gitt tungtrafikksjåførene en mulighet til å kjøre andre veier ved stengning eller hendelser langs veien. De mener også at det vil være mulig å finne gode løsninger uten at det behøver å koste veldig mye penger.

Svar:

Eg har undersøkt den aktuelle saka med Statens vegvesen. Vegvesenet viser til at dei på generelt grunnlag ser trong for område for å kunne snu køyretøy dersom det oppstår situasjonar der vegen vert stengd. Langs heile vegnettet er det stader der det vil være mogeleg å snu ved slike hendingar. Dette kan være kryss, rasteplassar, busslommer, private plassar, bensinstasjonar, omkøyning, snuplassar mv.

Framfor mange tunnelar er det snumogleik, men ved enkelte tunnelar vil det være krevjande og dyrt å etablere snuområde. Mellom anna er det enkelte stadar svært smalt mellom fjellskjering og fjorden på nedsida slik at etablering av snuplass blir kostbart.

Samstundes så kan ein ikkje av omsyn til trafikktryggleik etablere snuområde rett utanfor tunnel. Snuområde må etablerast med tilstrekkeleg siktavstand for å ivareta trafikktryggleiken.

Ved nemnte tunnel, rv. 5 Fjærlandstunnelen, er det etablert gode snumogleikar på begge sider av tunnelen. På vestsida av tunnelen er det ein stor parkeringsplass/rasteplass der vogntog kan køyre rundt. Her er det ikkje behov for dirigering. På austsida av tunnelen er det tre moglege snumåter rett utanfor tunnelen. Vogntog kan og snu ved å:

- køyre av ved kryss til Brevasshytta og snu ved etablert snuplass for busser. Her kan vogntog køyre rundt for å snu. Det er ikkje behov for trafikkdirigering.
- snu i kryss. Denne løysinga vil krevje dirigering av trafikk.

- snu ved busslomme. Her er bredde stor nok for svingradius for dei fleste vogntog. Denne løysinga krev dirigering.

Representanten viser til hendinga 10. desember 2020 da det gjekk eit ras inne i Fjærlandstunnelen. Delar av fjellet fall ned i samband med arbeid med å laga ein snuplass for brøytebilar i sjølve tunnelen. Fjellet var dårlegare enn antatt og det tok tid å sikre tunnelen slik at han kunne opnast igjen. Dette var ei heilt ekstraordinær hending kor det ikkje var mogeleg for alle å nytte seg av snuplassane, særleg ikkje for dei køyretøya som stod inne i tunnelen.

Tunnelen var strengt frå 10. desember kl. 00.45 til 11. desember ca. kl. 10.00. Tidleg på morgon 10. desember var det gjennomført kolonnekøyning for å få vekk kø på begge sider. Omkøyning vart varsla og skilta samt at det var sett inn ekstra nattferjer på omkøyringsveg natt til 11. desember.

Eg er også kjend med at det har vore ein god kommunikasjon mellom transportnæringa og Statens vegvesen i denne saka. I og med at det allereie er etablert gode snu-mogleikar ved den aktuelle tunellen ser eg i dag ikkje behov for å gjere ytterlegare tiltak.

SPØRSMÅL NR. 835

Innlevert 23. desember 2020 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 11. januar 2021 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Hva er begrunnelsen for at Nav tar opp aktivitetsplanen til vurdering og må godkjenne denne på nytt dersom en mottaker av AAP ønsker å reise til et annet sted i landet eller innenfor EØS?

Svar:

Jeg forstår spørsmålet slik at problemstillingen er hvorvidt avtalte aktiviteter i en brukers aktivitetsplan og brukers rett til å motta arbeidsavklaringspenger (AAP), påvirkes dersom brukeren ønsker å reise til et annet sted i landet eller innenfor EØS.

I samarbeid med NAV-kontoret, avtales det konkrete, tilpassede og individuelle aktiviteter for hvordan brukeren skal komme tilbake i arbeid eller kunne bli værende i jobb, for eksempel medisinsk behandling, arbeidsrettede tiltak, jobb eller oppfølgingssamtaler med NAV-kontoret. Aktivitetene skal inngå i en aktivitetsplan og evalueres fortløpende, i samarbeid med NAV-kontoret, under hele arbeidsavklaringsprosessen. Dersom bruker ikke følger opp den avtalte aktiviteten, vil det kunne forsinke avklaringsprosessen og/eller føre til stans i utbetaling. Det er derfor viktig at bruker tar kontakt med NAV-kontoret dersom det oppstår hindringer med hensyn til å gjennomføre avtalte aktiviteter.

AAP gis mens man aktivt skal bidra med å komme i arbeid. Bruker har derfor ikke rett på utbetaling i ferier. Ferie kan i denne sammenheng bety fri fra avtalte aktiviteter, at bruker ikke ønsker å være tilgjengelig for

NAV-kontoret i en periode, eller reiser bort og ikke ønsker å være tilgjengelig for NAV-kontoret i en periode. Dersom brukeren har behov for kortvarig reise grunnet sterke velferdsgrunner, kan brukeren beholde full utbetaling av arbeidsavklaringspenger, selv om brukeren har avtalte aktiviteter på tidspunktet.

Opphold innenfor EØS-området vurderes på samme måte som ved innenlandsopphold.

SPØRSMÅL NR. 836**Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Kjell-Børge Freiberg****Besvart 6. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan helseministeren bekrefte at kommunene vil på dekket sine utgifter til å bistå staten fullt ut, slik at man unngår at kommunens egne innbyggere, i ytterste konsekvens, må lide for at en kommune pålegges statlige krav?

BEGRUNNELSE:

Som et ledd i den nasjonale bekjempelsen av corona-epidemien, har det blitt pålagt obligatorisk test ved innreise til riket. For Nordland sin del vil dette berøre 6 kommuner. Disse er pålagt å gjennomføre tester av personer som passerer grensen. Statsforvalteren har ikke bekreftet at kommunene vil få dekket sine utgifter fullt ut.

Svar:

Det er i 2021 bevilget totalt 650 mill. kroner til testing ved grenseoverganger og testing i karantenehoteller. 539 mill. kroner er bevilget over kap. 762, post 63 til å etablere en øremerket tilskuddsordning for å dekke kommunenes kostnader til etablering og drift av teststasjoner ved relevante grenseoverganger og testing i karantenehoteller.

Tilskudds-ordningen forvaltes av Helsedirektoratet. I tillegg er det bevilget 83 mill. kroner over kap. 2711, post 76 som dekker refusjoner til laboratoriene for analyser og 28 mill. kroner over kap. 2755, post 70 til refusjoner for utførte tester.

Som det fremgår av omtalen på kap. 762 post 63 er kostnadsanslaget beheftet med stor usikkerhet. Bevilgningsbehovet vil evalueres fram mot framleggelsen av revidert nasjonal-budsjett for 2021. Bevilgningen skal dekke samtlige utgifter for relevante kommuner med teststasjoner. Et ev. merbehov som følge av obligatorisk testing av innreisende vil regjeringen komme tilbake til i relevante budsjettproposisjoner til Stortinget.

Enkelte innreisende vil også teste seg innen 24 timer i egen kommune. Regjeringen har sagt at alle nødvendige utgifter til TISK-arbeidet skal dekkes. For dem som tester seg i egen kommune vil kostnadene dels dekkes over folketrygden og dels gjennom styrkingen av kommunebudsjettene og skjønnsmidlene som følge av koronarelaterte utgifter.

Arbeidsgiver vil dekke kostnadene for arbeidsreisende.

SPØRSMÅL NR. 837**Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 12. januar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Dokumentasjonen av Kinas overvåking, forfølgelse, internering, tortur og tvangssterilisering av uigurene er omfattende. Kina er i dag et brutalt diktatur som systematisk undergraver menneskerettighetserklæringen. Samtidig er Norge i ferd med å knytte seg enda tettere til Kina gjennom den planlagte frihandelsavtalen, i full viten om den brutale undertrykkelsen og slaveriet som uigurene lever under.

Mener utenriksministeren at det er akseptabelt at en slik avtale inngås uten at forfølgelsen og undertrykkelsen av uigurene opphører?

BEGRUNNELSE:

Når man inngår en frihandelsavtale er det fordi begge parter har nytte av et samarbeid. En slik forhandling er en mulighet til å tydeliggjøre hva slags forventninger man har til respekt for grunnleggende menneskerettigheter. Å inngå en avtale med Kina i dagens situasjon er derfor dypt problematisk og kan bidra til å undergrave menneskerettighetserklæringen.

Svar:

Jeg er meget bekymret for menneskerettighetssituasjonen i Xinjiang. Norges reaksjon har vært bred og tydelig, og vi har tatt opp saken gjentatte ganger i møter med kinesiske myndigheter og i FN. Vi oppfordrer kinesiske myndigheter til å respektere menneskerettighetene, stoppe vilkårlig frihetsberøvelse av uigurer og andre minoriteter og tillate uhindret adgang til regionen for FNs høykommissær for menneskerettigheter.

Menneskerettigheter er en integrert del av regjeringens utenrikspolitikk, og er derfor også en viktig del av dagsordenen for vår bilaterale dialog med Kina. Bilateral dialog er et viktig virkemiddel i arbeidet for å fremme og beskytte menneskerettigheter.

Forhandling av frihandelsavtaler hører under næringsministerens konstitusjonelle ansvarsområde. Jeg vil like

fullt påpeke at en åpen og regelbasert verdenshandel er en grunninteresse for en liten, eksportrettet økonomi som Norges. Kina er i dag Norges største handelspartner i Asia, både på eksport- og importsiden. En frihandelsavtale vil bidra til bedre betingelser for næringsaktørene. Målet er å oppnå best mulige betingelser for norsk næringsliv, samt legge til rette for økt eksport til Kina.

Regjeringen tillegger både norsk menneskerettighetsspolitikk og ønsket om å styrke det økonomiske samarbeidet med Kina stor vekt. Næringsinteresser står ikke i motsetning til menneskerettigheter. Vi må fremme norske interesser på en helhetlig måte. Kina er en sentral internasjonal aktør i globale spørsmål, og vi vil for eksempel ikke kunne oppfylle utslippsmålene i Paris-avtalen uten Kina. Norge har et bredt internasjonalt engasjement, og samarbeid med Kina er derfor viktig for oss.

SPØRSMÅL NR. 838

Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 6. januar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Hvilke vurderinger ligger bak plasseringen av Deisjø-paret til Våler og Sarpsborg kommuner, og hvordan er hensynet til prinsippet om byrdefordeling vurdert?

BEGRUNNELSE:

3. januar klokken 18.07 mottok Sarpsborg og Våler kommuner i Østfold brev fra Miljødirektoratet om at Deisjø-paret ville bli utplassert i deres kommuner.

Østfold har allerede et stort rovdyrtrykk fra ulv, og det finnes revirhevdende ulv i området. Området fikk den første familiegruppen av ulv så lang tilbake som til 1998.

I tillegg til at Østfold er et relativt tett befolket område brukes skogområdene av befolkningen til rekreasjon og friluftsliv, samt beitebruk.

Svar:

Den sør-skandinaviske ulvebestanden har særs høg grad av innavl, og i gjennomsnitt har ulvane eit slektskap likt det ein finn hjå heilsøsken. Det er ein alvorleg situasjon, og kan på sikt truge bestanden si overleving. Skal ein unngå det er det avgjerande at nye ulvar vandrar inn frå Fin-

land/Russland og reproduserer seg for å redusere graden av innavl.

Leiarhannen i det tidlegare Deisjøreviret er nettopp ein slik innvandra og genetisk verdifull ulv. Det er derfor viktig at dette individet ikkje blir felt. Den genetisk verdifulle ulven og hans make nytta areal både innanfor og utanfor ulvesona. Sidan Stortinget vedtok at det skal opnast for lisensfelling også i delar av Deisjøreviret utanfor ulvesona, var det nødvendig å flytte ulveparet godt inn i ulvesona, der Stortinget har vedtatt at det skal vere ynglande ulv.

Stortinget har som kjent bestemt at vi skal ha ei tydeleg soneforvaltning i Noreg, og det er eit av dei sentrale prinsippa i gjeldande rovviltpolitikk. Det inneber at rovdyr skal ha prioritet i dei områda som er peika ut for desse artane, slik som ulvesona, og andre interesser skal tilpasse seg førekomsten av rovdyr i slike område. I beiteprioriterte område utanfor dei prioriterte rovdryrområda skal det vere låg terskel for å opne for felling av rovdyr. Samtidig har forvaltninga dei seinare åra praktisert å rullere på byrden ved ta ut ulv i revir innanfor ulvesona som har eksistert over fleire år.

Med dette som bakgrunn gav Klima- og miljødepartementet 11. desember 2020 Miljødirektoratet ved Statens naturoppsyn i oppdrag å omgåande flytte paret, innanfor

det Miljødirektoratet ved Statens naturoppsyn vurderte som fagleg forsvarlege rammer.

Ulveparet vart 3. januar lokalisert, bedøva og radiomerka av Statens naturoppsyn. Når det gjeld kvar ulvane skulle flyttast til, har fleire område vore vurdert etter kvart som informasjonen frå overvakinga har kome inn. Området sør for E18 og vest for Glomma vart til slutt valt. Her finn vi det største området utan kjente revir for ulv frå førre vinter. Det er store skogsområde her, og det er god avstand til reviret dei er flytta frå. Forvaltninga har per i dag ingen kunnskap om andre revirmarkerande par i dette området.

Flytting av store rovdyr er komplisert og risikofylt, og det er viktig at ulvane får ro i etterkant av ei flytting.

Vi ønskjer ikkje at nysgjerrige skal oppsøkje det aktuelle området der ulvane blir slopte ut. Fordi bedøving, merking og påfølgjande flytting er komplisert og mellom anna krev gode vær- og sporforhold, er det stor usikkerheit om tidspunkt for flytting. I tillegg må forvaltninga heile tida gjere fortløpande vurderingar av kva for område som er mest aktuelt å flytte ulvane til ut frå det ein samtidig gjer av registreringar i bestandsovervakinga av ulv innanfor ulvesona. Derfor vart kommunen og grunneigar først varsla om flyttinga sundag kveld. Ut frå tidlegare erfaringar med flytting av ulv veit vi også at det er usikkert kor ulvane vil ta vegen vidare, og det er derfor ikkje slik at ein utan vidare kan leggje til grunn at dei blir verande i området dei no er sleppt fri i.

SPØRSMÅL NR. 839

Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 11. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Føler statsråden seg trygg på at helseforetakenes planlagte sykehusbygg – særlig planene på Gaustad – ivaretar et føre-var-prinsipp hva gjelder framtidige klimaendringer og ekstremvær som jord- og flomskred, snøskred, fjellskred og kvikkleireras?

BEGRUNNELSE:

I byggt teknisk forskrift, TEK10, defineres sykehus som en type bygg med spesielt strenge krav som faller innenfor TEK10 §7-3. Paragrafen sier at «byggverk hvor konsekvensen av skred, herunder sekundærvirkninger av skred, er særlig stor, skal ikke plasseres i skredfaglig område.»

Ved planlegging av sykehus og andre helseinstitusjoner med det foretas en grundig kartlegging av geologi- og grunnforhold og etter min oppfatning må være bevist utover enhver rimelig tvil at tomte ikke vil kunne bli utsatt for skred eller ras.

I framtida vil klimaendringer og ekstremvær gi mer av alle typer skred: jord- og flomskred, snøskred, fjellskred og kvikkleireras. Det er fare for at forskrifter og regelverkendringer ikke i tilstrekkelig fanger opp potensielle klimaendringer og ekstremvær-situasjon 20, 30 eller 50 år fram i tid.

Det ser ut til at faglige advarsler om dårlige grunnforhold, og fare for skred eller flom fra f.eks. NVE og NGI av

og til blir oversett eller overprøvd av andre faglige råd. Jfr. f.eks. nytt sykehus i Drammen (TU 21. febr. 2018)

Sørlandet sykehus bygger et nytt psykiatribygg for nesten 900 millioner i et område hvor det er kvikkleire. Nå tar de etter Gjerdrum-skredet en ny vurdering på utbyggingen som allerede er i gang. (NRK Sørlandet 2. jan. 2021).

Sykehusbygg må bygges ut fra et føre-var-prinsipp.

Jeg føler meg ikke trygg på at planene for å bygge nytt sykehus på Gaustad, og nedleggelse av dagens Ullevål Sykehus planlegges ut fra et føre-var-prinsipp.

Gaustad planlegges, i motsetning til dagens Ullevål, i en skråning ned mot Sognsvannsbekken.

Området har hatt leirskred, rett nok tilbake i tid:

1953: Skred langs Gaustadbekken (kilde NGI: Rapport Fare- og risikokartlegging av kvikkleiereområder, Oslo kommune)

1950: Leirskred på sørsiden av dagens planområde (Kilde Rambøll 2020. Detaljregulering for Gaustadområdet. Fagrapport. Geologi og grunnforhold. Konsekvensutredning)

Fakultetsbygget/Livsvitenskapsbygget som er under oppføring i Gaustadbekkdalen, har blitt forsinket og vesentlig dyrere enn forutsatt pga av at det var et langt større innslag av kvikkleire enn antatt. Det måtte gjøres et betydelig arbeid for å sikre massene mot utglidning. (Uniforum 26 og 27.8.2020 samt TU 31.8.20).

Svar:

Min erfaring er at de regionale helseforetakene er seriøse utbyggere og ved alle større sykehusutbygginger gjennomføres det omfattende planarbeid med konsekvensutredninger i forkant av byggestart. Planlegging av nye sykehusbygg følger plan- og bygningsloven, som gir det samlede rammeverket for planlegging og byggesak. Planlegging etter denne loven samordner statlige, regionale og kommunale oppgaver, og legger føringer for arealbruk, samfunnsutvikling og det enkelte byggetiltak.

Da representanten har rettet særlige spørsmål knyttet til planene på Gaustad og byggt teknisk forskrift, TEK 10, har jeg bedt om innspill fra Helse Sør-Øst. De har opplyst:

“På Gaustad er det gjennomført geotekniske undersøkelser både av aktuell byggetomt og omkringliggende områder. Utbygging av Nye Rikshospitalet ligger utenfor skredfarlig område. Det foreligger omfattende dokumentasjon på at områdestabiliteten er ivaretatt, og at fortsatt sikring av stabiliteten ivaretas i prosjektgjennomføringen. Det redegjøres nærmere for dokumentasjon og vurderinger i det følgende.

I forbindelse med Nye Rikshospitalet pågår regulering-splanarbeidet, hvor det blant annet er stilt krav om konsekvensutredning for planene. For reguleringsplanarbeidet skal det i henhold til plan- og bygningsloven § 4 utarbeides planprogram som blant annet fastsetter krav til konsekvensutredning av geologi og grunnforhold. Reguleringsplan med konsekvensutredning skal legges ut til offentlig ettersyn hvor blant annet NVE som fagmyndighet er høringsinstans med innsigelsesmyndighet.

Plan- og bygningsloven med tilhørende TEK 17 (byggt teknisk forskrift) har samme kravformulering vedrørende §7.3 Sikkerhet mot skred, som det tidligere regelverket TEK10, som det henvises til i spørsmålstillingen. Det er riktig at kravet i denne bestemmelsen bare kan tilfredsstilles ved å plassere sykehusbygget utenfor skredfarlig område. Krav til sikkerhet mot fare som følge av naturforhold skal først og fremst ivaretas gjennom arealplanleggingen. Arealplaner skal hindre ny utbygging i områder som vurderes som flomutsatt eller utsatt for skredfare. Det berørte området for Nye Rikshospitalet på Gaustad er ikke klassifisert som skredfarlig i noen av de offentlige plankartverkene.

Når det gjelder grunnforholdene for Nye Rikshospitalet, er disse også vurdert i forbindelse med konseptfasen og den tilhørende reguleringsplanprosessen med konsekvensutredning.

I vurderingsgrunnlaget inngår geotekniske grunnundersøkelser gjennomført på store deler av området i løpet av 2019, og tidligere utførte grunnundersøkelser i forbindelse med utbygging av Rikshospitalet på 90-tallet. Det er også innhentet data fra andre grunnundersøkelser gjort i forbindelse med utbygging av Ris skole, ved Risbekken samt grunnundersøkelser sør for Ring 3 ved Universitetskrysset.

i. Undersøkelsene på området til Rikshospitalet viser at det generelt er bergdybder på 0 til 15 meter med løsmasser bestående primært av et øvre lag med tørrskorpeleire med bløtere leire ned til berget. Det er ikke påvist sprøbruddmateriale (kvikkleire) i de grunnundersøkelsene som har blitt utført i 2019 eller i de undersøkelsene som ble gjennomført på 90-tallet.

ii. Grunnundersøkelsene fra 2019 vurderte spesielt området rundt Sognsvannsbekken og Risbekken ettersom tidligere utførte undersøkelser indikerte at det kunne være bløtere

leire i dette området. Undersøkelsene fra 2019 påviste leire som er lite sensitiv. Som en del av forprosjektet vil det i samråd med geoteknisk rådgiver bli vurdert supplerende undersøkelser av grunnforholdene i området langs Sognsvannsbekken og Risbekken.

iii. Grunnundersøkelsene ved Ris skole og sør for ring 3 ved Universitetskrysset viser at det har blitt påvist sprøbruddmateriale (kvikkleire).

Det er også gjort vurdering av sikkerhet mot skred og områdestabilitet. Undersøkelsene, som også representanten Wilkinson referer til som kilde, viste at det er registrert et leirskred i 1950 sør for ring 3, i området hvor Livsvitenskapsbygget blir bygget. Undersøkelsene viser imidlertid at det er et tydelig skille i grunnforholdene sør for ring 3 versus nord for ring 3. Sør for ring 3 er det bløtere leire og dypere til fjell, mens det nord for ring 3 er grunnere til fjell og tynnere lag av leire.

Utbygging av Nye Rikshospitalet ligger utenfor skredfarlig område jf. NVEs skredkart, og reguleringsplanområdet er ikke utsatt for skredmasser fra høyreliggende områder.

Sørvest for Rikshospitalet, i området mot Sognsvannsbekken, er det stor høydeforskjell i terrenget som tilsier at det kan være fare for skred dersom det påvises sprøbruddmateriale (kvikkleire) ved Sognsvannsbekken / Risbekken. Den geologiske vurderingen i konsekvensutredningen konkluderer imidlertid med at krav til områdestabilitet er ivaretatt i henhold til NVEs kvikkleireveileder (7/2014). Som vanlig prosedyre i en byggesak vil lokalstabiliteten vurderes nærmere i videre prosjektering.

Det er i denne sammenheng grunn til å nevne at det i forbindelse med idfasen for videreutvikling av Oslo universitetssykehus HF i april 2016 ble utarbeidet en rapport med tittelen «Spesifikk vurdering av risiko i byggefasen». Der ble blant annet grunnforholdene ved de tre lokalisasjonene Ullevål, Gaustad og Aker vurdert. I denne rapporten ble det påpekt at det er størst usikkerhet knyttet til grunnforholdene ved Ullevål, med tilhørende sannsynlighet for uønskede hendelser blant annet knyttet til setninger og bevegelser i grunnen i forbindelse med byggeaktivitet. Det er også slik at det ved tidligere utførte geotekniske undersøkelser på Ullevål fra 2015, er registrert bløt sprøbrudd- eller kvikkleire fra ca. 5 meter dybde til berg på mellom ca. 15 og 20 meter dybde”.

SPØRSMÅL NR. 840**Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 11. januar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hva kan man gjøre for å sikre at frivillige organisasjoner som er godkjente grasrotmottagere ikke mister grasrotgivere ved sammenslåing av lokal- eller fylkesforeninger, ofte som følge av endrede kommune- eller fylkesgrenser?

BEGRUNNELSE:

I Forskrift om grasrotandel § 4 fremgår det at «En enhet mister retten til å delta i grasrotandelsordningen samt opptjening av grasrotandel fra den dato enheten slettes fra Frivillighetsregisteret.» Norsk Tipping og Lotteritilsynet tolker Forskrift om grasrotandel slik at grasrotgivere ikke kan overføres til sammenslåtte kommune- eller fylkesforeninger fra organisasjonsnumre som avvikles i forbindelse med sammenslåing, og grasrotgivere som faller fra vil heller ikke bli informert om sammenslåingen av Norsk Tipping.

Ett eksempel på dette er Barnekreftforeningens fylkesforeninger som i 2019 mottok til sammen over 12,5 millioner kroner fra Grasrotandelen. Dersom fylkesforeninger slår seg sammen, kan deler av dette beløpet gå tapt.

Det vil være uheldig at innretningen av grasrotordningen kan virke styrende for hvordan frivillige organisasjoner velger å organisere seg, og jeg antar at dette ikke var en del av den politiske intensjonen med denne ordningen. Spesielt sett i lys av at flere av sammenslåingene følger av ny kommune- og fylkesstruktur som er politisk vedtatt.

Barnekreftforeningen har i dag 14 fylkesforeninger som blant annet arrangerer ulike aktivitetstilbud knyttet til regionssykehusene. Frivillige organisasjoner har ofte valgt strukturer som gjenspeiler offentlige støtteordninger og den øvrige organiseringen av samfunnet. Basert på samfunnsendringer gjennomfører Barnekreftforeningen nå en prosess hvor det vurderes strukturelle endringer i organisasjonen, som for eksempel kan innebære en tilpasning til inndelingen av de nye fylkeskommunene eller eventuelt som inndelingen av de fire regionale helseforetakene.

Dersom Barnekreftforeningen går for en løsning med 10 fylkesforeninger vil fylkesleddet basert på 2019-tallene samlet tape over 2,3 millioner kroner i grasrotmidler. Ved valg av en løsning med fire regionale foreninger blir det årlige tapet mer enn 6,5 millioner kroner.

Svar:

Grasrotandelen er en ordning som gjør det mulig for spillere hos Norsk Tipping å gi 7 prosent av spillinnsatsen direkte til et lag eller en forening. Ordningen er demokratisk, dvs. at det er spilleren som bestemmer hvem som skal få midler. Det er frivillig å delta i grasrotandelen og tilknytning av grasrotmottaker skal derfor skje på grasrotgiverens premisser. Det innebærer at Norsk Tipping ikke kan overføre en grasrotmottaker til en annen. Ordningen er lagt opp slik at det er grasrotgiveren som skal styre prosessen. Dette er i tråd med regelverk som Stortinget sluttet seg til i 2017, jf. Meld. St. 12 (2016–2017) Alt å vinne— Ein ansvarleg og aktiv pengespelipolitikk.

Staten legger ingen føringer for hvordan frivillige organisasjoner skal organisere seg. Det er ingenting i veien for at en organisasjon kan beholde tidligere fylkesinndeling for sine fylkesorganisasjoner. Dersom to fylkeslag med ulike organisasjonsnumre slås sammen vil de som er registrert som grasrotgiver på organisasjonsnummeret som beholdes, ikke bli berørt. Grasrotgivere som er tilknyttet organisasjonsnummeret som ikke lenger er en del av grasrotandelordningen vil stå som inaktive grasrotgivere. Når en grasrotgiver spiller og grasrotmottaker er inaktiv vil det komme opp en melding på den enheten giveren spiller fra hvor det fremkommer at spilleren ikke er tilknyttet en grasrotmottaker. Disse kan da velge en ny grasrotmottaker hvis de ønsker det. Organisasjonene kan benytte ubetalte kanaler for å informere om organisatoriske endringer som kan påvirke deltakelse i grasrotandelen, f.eks. gjennom nyhetsbrev til medlemmer, egne nettsider etc.

SPØRSMÅL NR. 841**Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 12. januar 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Korleis vil statsråden forsikre seg om at daglegvarekjedene syter for at bortfallet av sjokoladeavgifta og reduksjonen i avgifta på alkoholfrie drikkevarer faktisk kjem forbrukarane til gode?

Svar:

Bortfallet av sjokoladeavgifta og reduksjonen i avgifta på alkoholfrie drikkevarer inneberer ein kostnadsreduksjon for marknadsaktørane. Korleis ein kostnadsreduksjon kjem til uttrykk i forbrukarpris er avhengig av fleire forhold, til dømes korleis prisfastsettelsen på dei ulike ledda i verdikjeda skjer og graden av konkurranse mellom aktørane. Konkurranse mellom marknadsaktørar om kundane gjer at dei blir meir effektive og innovative. Dette kjem forbrukarane til gode gjennom lågare priser og betre vareutval.

Representanten ønskje svar på korleis ein kan forsikre at bortfallet av sjokoladeavgifta og reduksjonen i avgifta på alkoholfrie drikkevarer faktisk kjem forbrukarane til gode. Det er marknadsaktørane sjølv som setter prisane på produkta sine. Det er produsentane og importørane som blir pålagt avgifta, og får avgiftskuttet direkte. Konkurransen mellom produsentane om ein plass i daglegvarehylla har betydning for i kva grad reduksjonen i avgiftene kjem til uttrykk i daglegvarekjedene sine innkjøpsprisar. Deretter spel konkurransen mellom daglegvarekjedene ein rolle for korleis dette blir vidareført til forbrukarane.

Det er difor viktig å ha effektiv konkurranse i heile verdikjeda for daglegvarer.

Myndigheitene kan bidra til at avgiftskutt kjem forbrukarane til gode gjennom tiltak som fremjar sunn konkurranse i verdikjeda for daglegvarer. Konkurransen i daglegvaremarknaden har lenge vore eit prioritert område for regjeringa, og Konkurransetilsynet har dei siste åra fått tildelt midlar til ein særleg satsing i denne marknaden. Daglegvaresatsinga i Konkurransetilsynet innebere mellom anna at tilsynet kan drive auka marknadsovervaking og vurdere fleire tiltak som kan bidra til meir konkurranse i verdikjeda for daglegvarer. Regjeringa la 19. juni 2020 frem Meld. St. 27 (2019-2020) Daglegvare og konkurranse – kampen om kundane, og meldinga er no til behandling i Stortinget. Eit av tiltaka i meldinga er at Konkurransetilsynet sitt auka fokus på daglegvaremarknaden blir permanent. I tillegg foreslår regjeringa ein rekkje andre tiltak som skal bidra til å styrkje konkurransen og påverke dynamikken i bransjen på ein positiv måte. Blant anna blir det foreslått tiltak som skal gjere det lettare for aktørar å etablere seg i marknaden, ved å lette tilgangen på butikklonale og grossisttenester.

Utfordringane i verdikjeda for daglegvarer er samansett, og det er ikkje eit enkelt tiltak som vil løyse alle utfordringane. Regjeringa har difor også iverksett andre tiltak. 1. januar 2021 blei lova om god handelskikk sett i kraft, og Daglegvaretilsynet blei oppretta. Lova om god handelsskikk skal bidra til meir ryddige forhandlingar og meir føreseielege avtalar mellom aktørane.

SPØRSMÅL NR. 842**Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 11. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Grensekommuner har fått en nasjonal oppgave for å hindre importsmitte, og skal stille med helsepersonell 24/7 på utvalgte grenseoverganger langs vei. Oppdraget må

gjøres samtidig som andre helseoppgaver i kommunene skal håndteres.

Hva er grunnen til at det i brevet fra Helsedirektoratet ikke fremkommer informasjon om økonomisk kompensasjon til kommuner i forbindelse med dette oppdraget, og kan regjeringa snarest forsikre kommunene at alle

ekstrautgifter som følge av grensetesting dekkes uten opphold og uten noen avkortninger?

BEGRUNNELSE:

Som ledd i arbeidet med å forhindre importsmitte har regjeringen besluttet å innføre obligatorisk testing for covid-19 ved innreise til Norge, gjeldende fra 02.01.2021 kl. 10.00.

Regjeringen innfører en plikt til å teste seg for covid-19 for innreisende til Norge fra 2. januar 2021. Testingen bør gjennomføres ved grensepassering og de aktuelle grensekommunene bes bygge opp tilstrekkelig kapasitet så snart som mulig for å håndtere innreisevolumet over den/de aktuelle passering(en)e.

Grensekommuner har fått en nasjonal oppgave for å hindre importsmitte, og må eksempelvis stille med helsepersonell 24/7 på utvalgte grenseoverganger langs vei. Dette er en krevende oppgave for mange kommuner, men kommunene er nok innstilt på å løse oppdraget, selv om det blir et svært utfordrende puslespill siden oppdraget må gjøres samtidig som andre helseoppgaver i kommunen skal håndteres.

Svar:

Regjeringen har tidligere forsikret kommunene om at alle nødvendige utgifter til TISK-arbeidet og særlige smittevernstiltak vil dekkes. Det meste av utgiftene dekkes over

kommunerammen eller gjennom skjønnsmidlene som statsforvalterne forvalter. Det er i tillegg bevilget egne midler til en tilskuddsordning for å dekke utgifter til teststasjoner ved grenseoverganger i relevante kommuner.

Tilskuddsordningen skal dekke alle nødvendige utgifter til etablering og drift av teststasjonene ved grensen. Dette vil også gjelde for nye teststasjoner som er opprettet eller opprettes i 2021. Dette burde ha fremgått av brevet fra Helsedirektoratet. Helsedirektoratet har informert Helse- og omsorgsdepartementet om at de vil presisere dette i brev til kommuner med teststasjoner.

I budsjettet for 2021 er det bevilget 650 mill. kroner til teststasjoner på grensen og til testing i karantenehotell. Når tilskuddsordningen nå utvides til å gjelde flere teststasjoner og også obligatorisk testing i fire uker fra 2. januar, må bevilgningsbehovet vurderes på nytt. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om dette i egnet tilleggsproposisjon til budsjettet for 2021.

Enkelte innreisende vil også teste seg innen 24 timer i egen kommune. Regjeringen har sagt at alle nødvendige utgifter til TISK-arbeidet skal dekkes. For dem som tester seg i egen kommune, vil kostnadene dels dekkes over folketrygden og dels gjennom styrkingen av kommunebudsjettene og skjønnsmidlene som følge av koronarelaterte utgifter.

Arbeidsgiver vil dekke kostnadene for arbeidsreisende.

SPØRSMÅL NR. 843

Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 11. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil noen av de eldre og/eller syke evakuerte fra skredet i Gjerdrum kunne prioriteres raskere ved tildeling av koronavirusvaksinen?

BEGRUNNELSE:

Mange av de evakuerte etter skredet i Gjerdrum bor i dag på hotell eller tett sammen med andre hos familie og venner. De vil ikke like lett kunne opprettholde anbefalingene fra helsemyndighetene om ingen besøk og sosial distanse.

Svar:

Folkehelseinstituttet finner på nåværende tidspunkt ikke grunnlag for å prioritere utsending av doser til Gjerdrum kommune, men at det kan vurderes dersom kommunen har en større andel av sitt helsepersonell som anses som kritisk.

For å hindre smitte de neste ukene vil ikke vaksine være et effektivt tiltak. Vaksine vil ha fullgod effekt først 1 uke etter andre dose som vil si tidligst 4 uker etter første dose. Effekten er bare dokumentert for å utvikle sykdom og det er usikkerhet rundt effekten av vaksine på smittsomheten til den vaksinerte.

Jeg forstår at kommunen er i en presset situasjon når det gjelder personell og at dette kan vare over tid. Siden situasjonen og vurderingene rundt behovet kan endre seg, har jeg bedt kommunen på bakgrunn av den faglige vurderingen til Folkehelseinstituttet, gjøre en ny vurdering av om vaksinerings av høyrisikogruppen og/eller ut-

satt/nøkkelpersonell i kommunen vil være en hensiktsmessig prioritering med tanke på kommunens samlede beredskapskapasitet i en krevende tid.

På bakgrunn av kommunens egen vurdering vil Helse- og omsorgsdepartementet raskt kunne gi et svar på en konkret henstilling fra kommunen.

SPØRSMÅL NR. 844

Innlevert 4. januar 2021 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 14. januar 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Når kan medisinstudenten som mistet studieretten som følge av sykdom, forvente å få en endelig avgjørelse i klagesaken?

BEGRUNNELSE:

I høst omtalte mediene historien til en student som mistet studieplassen på medisinstudiet ved Universitetet i Oslo på grunn av sykdom.

Studenten ble fratatt studieretten høsten 2019. Etter åtte års studier, ble hun da henvist til å søke seg inn på nytt og begynne helt forfra.

Kunnskapsdepartementet har hatt klagesaken til behandling siden november 2020, men studenten har ventet på svar på om hun kan få fortsette i over ett år.

Nå starter et nytt semester, og dersom studenten ikke får klarsignal til å delta, vil hun være to år forsinket. Dette kan innebære at hun må ta hele fag på nytt.

Tap av studierett innebærer å miste fremtidsplanene sine. Studenten lever i limbo. Uten studierett kan hun ikke lenger arbeide i kraft av å være medisinstudent, og den typen arbeid studenten har hatt tidligere, er ikke lenger mulig. Studielånet hennes har begynt å løpe og de økonomiske virkningene av saken er vanskelige.

Det er paradoksalt og uforståelig at Norge, midt under en pandemi, har brukt omfattende ressurser på å hindre en student i å avlegge en eksamen som ville bety at hun kunne fått midlertidig legelicens og bidratt som helsearbeider i samfunnet.

Departementet kan omgjøre vedtaket, og jeg håper dette skjer.

Jeg ber om et svar på når saken kan forventes å være ferdigbehandlet.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til at vi 10. november 2020 sendte et brev til Universitetet i Oslo for å be om en nærmere redegjørelse for universitetets håndtering av saken, både vurderinger som lå til grunn for det opprinnelige vedtaket samt universitetets oppfølging av saken i ettertid.

Departementet mottok universitetets redegjørelse den 19. november. Vi sendte også 10. november en henvendelse til studenten der vi viste til at verken brevet til departementet eller kravet om omgjøring fra studentens advokat inneholdt vedlegg som brev eller vedtakene som Universitetet i Oslo hadde avsagt i saken, og hvis studenten mente at dette var dokumentasjon som departementet burde ha, måtte dette ettersendes departementet. Det ble også orientert om at vi hadde sendt en henvendelse til universitetet for å få deres fremstilling av saken. Vi har i etterkant mottatt aktuell dokumentasjon fra studenten.

Saken er til behandling i departementet. Vi sendte 4. januar 2021 et brev til studentens representant om at departementet tar sikte på å ferdigstille behandlingen av saken i løpet av januar 2021.

SPØRSMÅL NR. 845**Innlevert 30. desember 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 11. januar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Ifølge NRK hadde NVE innsigelser til utbyggingen i Gjerdrum kommune der det nå har skjedd en stor skredkatastrofe. Det er avgjørende viktig at utbygging ikke skjer i områder som fagmyndigheter har sagt er farlige og at staten ikke bidrar til at slik utbygging skjer på farlige områder gjennom klagebehandling eller megling hos fylkesmannen eller i behandling i fagdepartementet.

Kan det derfor bes om en full oversikt over hvilken befatning fylkesmannen, departementene eller regjeringssapparatet har hatt med denne konkrete utbyggingen?

Svar:

Kvikkleireskredet i Gjerdrum kommune er en tragisk hendelse. Situasjonen er foreløpig uavklart, og det er mange

spørsmål som må besvares når hendelsen skal gjennomgå.

Foreløpig foreligger det ikke full oversikt over hvilken befatning ulike myndigheter og fagorganer har hatt med utbyggingen i Ask. Etter en foreløpig gjennomgang av innsigelsessaker departementet har hatt til behandling siden 2000, har vi ikke funnet noen saker fra Gjerdrum kommune. Utover uløste innsigelsessaker, behandler ikke Kommunal- og moderniseringsdepartementet kommunale planer som er egengodkjent av kommunestyret.

Situasjonen i Gjerdrum er fortsatt akutt, og fokuset er nå å løse de praktiske utfordringene for innbyggerne i kommunen. Jeg er enig med stortingsrepresentanten i at det er viktig å få en slik oversikt hun etterspør. Jeg mener dette er naturlig å ta som en del av den grundige gjennomgangen av saken som regjeringen har varslet.

SPØRSMÅL NR. 846**Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 8. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hva vil finansministeren gjøre for å sikre at bedriftenes pensjonsavtaler først og fremst sikrer folk den pensjonen de har rett på, og ikke blir «en gullkalv for finansbransjen»?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv skriver tirsdag 5. januar om gebyrene arbeidsgivere må betale til pensjonsleverandørene i tillegg til forvaltningshonorarene.

Særlig for mindre bedrifter kan gebyrene gi en svært høy total kostnad for å sikre sine ansatte den årlige lovpålagte pensjonssparingen.

En småbedrifteier på Gol har for eksempel i år kostnader som overstiger 50 prosent av den årlige pensjonssparingen.

Pensjonsleverandørene på sin side utelukker ikke at gebyrene vil øke ytterligere, som følge av at arbeidstakere

nå slipper gebyr på oppspart pensjon fra tidligere arbeidsgivere.

Svar:

Prisene i tjenestepensjonsordningene i privat sektor bestemmes av kostnadene ved å tilby og forvalte ordningene på en forsvarlig måte, og av konkurransen i markedet. Det er viktig at pensjonsleverandørene er åpne om priser og investeringsalternativer, slik at arbeidsgivere får et godt bilde av sine pensjonskostnader når de skal velge leverandør og opprette pensjonsordning for sine ansatte. Vi har et omfattende regelverk som skal bidra til dette.

Forsikringsavtaleloven stiller krav til at pensjonsleverandøren analyserer kundens behov og gir råd om hvilke produkter som passer til behovet. Loven stiller videre krav til hvilke opplysninger kundene skal få i forbindelse med tegning av forsikring, herunder om premier og vilkår. Etter finansforetaksloven skal pensjonsleverandørene organ-

isere seg slik at det er liten risiko for interessekonflikter mellom leverandørene og kundene deres, og de skal utøve sin virksomhet i samsvar med redelighet og god forretningsskikk. Videre har forsikringsvirksomhetsloven krav til utforming av pristariffer og beregning av premier. Leverandørene skal til enhver tid ha pristariffer som bl.a. omfatter og skiller mellom premier for forsikringsdekninger, og priser for kostnader til forvaltning av pensjonsmidler og administrative tjenester. Ved utformingen av pristariffene skal leverandørene sørge for at:

«a) foretakets premier vil stå i rimelig forhold til den risiko som overtas og de tjenester som ytes,

b) foretakets premier vil være tilstrekkelige til å gi sikkerhet for at forpliktelsene etter inngåtte kontrakter blir oppfylt, og vil være betryggende ut fra foretakets økonomi, og

c) det ikke vil skje urimelig forskjellsbehandling mellom produkter, produktkombinasjoner eller kundegrupper.»

Pristariffene skal meldes til Finanstilsynet, som ifølge loven kan forby tariffer som er “ubetryggende eller urimelige”.

Ved sammenlikning av priser må det tas hensyn til at pensjonsavtalene er sammensatt av ulike elementer. Det er vanskelig å vurdere kostnadsnivået for tjenestepensjonsordningene basert på opplysningene som gis i avisartikkelen som representanten viser til. Det er bl.a. viktig å ta hensyn til at premie for innskuddsfritaksdekninger og andre risikopremier er betaling for kjøp av forsikringer som

kommer de forsikrede til gode. Innskuddsfritaksdekning er obligatorisk etter regelverket, mens andre forsikringsdekninger er valgt frivillig av arbeidsgiver. For eksempel er det mange arbeidsgivere som har valgt å betale premier som sikrer uføre- og etterlattepensjon for sine ansatte. Dette er altså ikke ulike navn på administrasjonsgebyrer, men betaling for dekninger som er viktige for folk.

Regelverket gir gode rammer som legger til rette for kostnadseffektive forsikringsdekninger for de ansatte. Samtidig er det viktig at arbeidstakere og arbeidsgiverforetak som sparer til pensjon, orienterer seg i markedet og undersøker om de kan få bedre priser eller vilkår hos andre leverandører enn den de allerede benytter. Jeg viser til at bl.a. Forbrukerrådets tjeneste Finansportalen.no har en egen gebyrsjekk-funksjonalitet knyttet til pensjonskapitalbevis.

Både åpenhet om priser og vilkår, og aktive kunder er forutsetninger for god konkurranse. Regjeringen ønsker å legge til rette for enda bedre konkurranse i pensjonsmarkedet, bl.a. gjennom regelverket for egen pensjonskonto som ble innført 1. januar 2021. Et sentralt mål med egen pensjonskonto er å legge til rette for mer åpenhet om og oversikt over pensjonssparing og kostnader, og dermed stimulere til konkurranse i markedet. Arbeidstakere kan velge å flytte sin pensjonskonto til en selvvalgt leverandør, f.eks. dersom det finnes leverandører som tilbyr gunstigere priser eller vilkår enn den leverandøren arbeidsgiver benytter.

SPØRSMÅL NR. 847

Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 11. januar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Den dypt tragiske skredhendelsen i Gjerdrum i jula viser behovet for økt satsing på flom- og skredforebyggende arbeid. Før utbyggingen av boligområdet som ble rammet av skredet kom Norges Geotekniske Institutt med flere anbefalinger om sikringstiltak for det aktuelle området. I en melding på sine nettsider 1. januar 2021 skriver de at så vidt de vet ble sikringstiltakene utført. Videre skriver de: “Fortsatt at sikringstiltakene ble gjennomført, ble stabiliteten i området forbedret.”

Ble sikringstiltakene utført slik NGI anbefalte?

BEGRUNNELSE:

Sikringstiltakene som NGI anbefalte var av tre typer: 1) Avlastning / avgravning av høyere terreng for å redusere belastning. 2) Oppfylling av lavereliggende terreng og ravinedal for å virke som en motfylling eller motvekt for et eventuelt skred og 3) Erosjonssikring av Fjellstadbekken / Tistilbekken.

Svar:

Kvikkleireskredet i Gjerdrum er en tragisk hendelse som berører oss alle. Årsakssammenhengen er så langt ikke

avklart, og det er mange spørsmål som må besvares når hendelsen skal gjennomgås.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet behandler ikke planer som er vedtatt av kommunestyret, med mindre det foreligger innsigelser som ikke er løst underveis i planprosessen. Den siste planen som ble vedtatt i det rasutsatte området er detaljreguleringsplan for Gjerdrum bo- og behandlingssenter. Under planprosessen ble det reist innsigelser fra NVE og fylkesmannens beredskapsavdeling. I saksprotokollen fra kommunestyrets behandling 22. februar 2015, fremgår det at innsigelsene fra begge fagmyndighetene ble trukket etter at kommunen gjorde nødvendige endringer i planen.

Departementet har ikke kjennskap til hvilke av sikringstiltakene foreslått av NGI i 2003 som ble gjennomført. Dette er det opp til kommunen, som lokal plan- og bygningsmyndighet, å følge opp.

Det er derfor kommunen som kan besvare om tiltakene er fulgt opp. Det er ikke riktig å belaste kommunen med å svare på dette nå. Jeg er overbevist om at alle involverte vil være interessert i å finne ut av årsakene til skredet. Regjeringen har varslet en grundig gjennomgang av skredet, og regelverket knyttet til tiltak i kvikkleireområder.

SPØRSMÅL NR. 848

Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 15. januar 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Når kommer regjeringens utlovede økonomiske krisestøtte til studentene, og vil den hjelpe alle som trenger det?

BEGRUNNELSE:

NRK melder 5. januar at to av fem studenter sliter økonomisk. Tallet er dobbelt så høyt som i befolkningen ellers. 12. desember sa statsråden til NRK at regjeringen jobber med en krisepakke som skal hjelpe studenter som «trenger det». I NRK-saken 5. januar nevner oppsiktsvekkende nok ikke statsråden i det hele tatt kriseløsningen som skal være under utarbeidelse, men svarer at han ikke kan love noe konkret, og «følger utviklingen tett.» Det samme svaret har statsråden dessverre gitt offentligheten på all etterlysning av økonomisk støtte til studenter siden juni 2020. Dette er et urovekkende tilbakeblikk. NRKs spørreundersøkelse viser at det er studenter (og selvstendig næringsdrivende) som i størst grad rapporterer om trangere tider. Under krisen har regjeringen selv åpnet for flere studenter enn vanlig, og NRK dokumenterer nettopp det Arbeiderpartiet har advart om: Studenter er ekstra utsatt i økonomiske nedgangstider. Arbeiderpartiet har ved alle korsveier siden koronakrisen brøt ut, jobbet for en treffsikker og sosialt rettferdig krisestøtte. Vi bidro til å sikre studentmilliarder i vår, og ba i revidert nasjonalbudsjett om en videreført krisestøtte til studenter. Det kom ikke. Ansvarlig statsråd henviste i stedet studentene til sosial-

hjelp. Arbeiderpartiet etterlyste også forgjeves en krisestøtte for studenter i høstens krisepakke og i statsbudsjettet for 2021. Det er svært viktig at ikke studenter tvinges til å avbryte studiene på grunn av økonomi. Det vil ramme sosialt skjevt og skape større ulikhet i samfunnet. Hittil har regjeringen vist liten forståelse for studenters økonomiske situasjon, og statsråden har ventet på sidelinja siden krisestøtten løp ut i juni. Nå kan ikke regjeringen trenere lenger. Regjeringen har et ansvar for å forhindre at studenter med svak økonomi faller fra. Det trengs rask og treffsikker økonomisk krisestøtte, og dessuten tiltak som fremmer studentvelferden i en krevende tid.

Svar:

Mange opplever en vanskelig økonomisk situasjon på grunn av Covid-19-pandemien, også studenter. I mars opplevde Norge den største ledighetskrisen siden andre verdenskrig med 400.000 registrerte arbeidsledige. Det var dramatisk både for samfunnet, men ikke minst for de enkeltmenneskene som opplevde å miste både jobben og inntekten med kort varsel.

Regjeringen iverksatte flere økonomiske tiltak, også for studenter. Gjennom NAV fikk vi på plass en lønnskompensasjonsordning. Formålet med den midlertidige ordningen var å forlenge den samlede perioden permitterte fikk full lønn i starten av permitteringsperioden fra 15 dager til 20 dager, samtidig som arbeidsgivers lønnsplikt ved permittering ble redusert fra 15 dager til 2 dager. Stu-

denter, inkludert utenlandske studenter som er medlem i folketrygden, er et eksempel på en gruppe som kvalifiserte til lønnskompensasjonsordningen, til tross for at de ikke har rett på dagpenger i etterkant av dette eller ordinær støtte i Lånekassen. På den måten tettet lønnskompensasjonsordningen et hull for studenter som hadde havnet i en vanskelig økonomisk situasjon i løpet av våren/sommeren. Ordningen varte ut august.

Så er det slik at studenter som hovedregel ikke kan motta dagpenger. I det midlertidige dagpengeregulverket regjeringen fikk på plass i vår, som er videreført til sommeren 2021, fjernet vi imidlertid alle begrensningene for å motta dagpenger mens man studerer, så fremt man ikke mottar støtte fra Lånekassen. Det betyr at studenter som er selvfinansiert gjennom for eksempel jobb, kan motta dagpenger.

Samtidig i vår ba Stortinget regjeringen om å finne en løsning gjennom Lånekassen for studenter som opplevde inntektsbortfall. I det arbeidet gjorde vi tre ting:

1. Vi utvidet fristen for å søke lån og stipend i Lånekassen slik at de som hadde planer om å selvfinansiere studiene sine gjennom jobb, men som opplevde å miste jobben eller bli permittert, likevel kunne søke om støtte i Lånekassen

2. Vi utbetalte i april restbeløpet for månedene frem til juni for å raskt sikre likviditeten til studentene.

3. Vi fikk på plass et tilleggs lån på 26 000 kroner som studentene fikk tilbud om gjennom Lånekassen. Stortinget bevilget midler for å omgjøre deler av dette til stipend.

Ordningen med tilleggs lån med delvis omgjøring til stipend var ment som et målrettet krisetiltak for å hjelpe de som var i en akutt vanskelig økonomisk situasjon. Det var 47 186 studenter som søkte tilleggs lånet. Dette utgjorde om lag 20 prosent av de ca. 236 000 studentene i Lånekassen som fikk tilsendt tilbud om lånet. Totalt ble det utbetalt om lag 1,2 milliarder kroner i lån, hvorav nær 400 millioner gjøres om til stipend. At det ikke var flere studenter som søkte tilleggs lånet kan tyde på at det var færre enn forventet som mistet inntekt og dermed ikke oppfylte vilkårene for lånet. Det kan også bety at mange studenter klarte seg økonomisk til tross for krisen, og det skal vi glede oss over.

Nå står vi i en ny, men noe mer kontrollert situasjon. Ledigheten er høy, men den er på langt nær så dramatisk som det vi opplevde i mars. Jeg har hatt gode møter med studentene for å diskutere innretningen på de nye økonomiske tiltakene jeg har varslet at kommer om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 849

Innlevert 21. desember 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Papirløse har ikke rett på helsehjelp utover det helt akutte. Tidligere har Sykepleierforbundet, Legeforeningen og Psykologforeningen tatt de til orde for å «gi papirløse reell tilgang til helsehjelp, basert på helsefaglige vurderinger, yrkesetiske retningslinjer og menneskerettslige prinsipper».

Mener statsråden at alle mennesker bør ha tilgang til helsehjelp også utover det akutte, og har statsråden noe grunn til å tro at såkalte «ureturnerbare» har mindre behov for helsehjelp enn andre mennesker?

Svar:

Alle som oppholder seg i Norge, har rett til øyeblikkelig hjelp fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten og fra spesialisthelsetjenesten.

Både menneskerettighetene og rent humanitære hensyn taler for å gi et tilbud som går utover øyeblikkelig hjelp. Alle som oppholder seg i Norge, har derfor også rett til helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente. Det omfatter blant annet situasjoner der pasientens tilstand er slik at det mest sannsynlig i løpet av kort tid vil oppstå et behov for øyeblikkelig hjelp.

Alle barn og gravide har i stor grad samme rett til helsehjelp, uavhengig av om oppholdet er lovlig eller ikke. Det er blant annet i tråd med FNs barnekonvensjon som krever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved utformingen av tjenestetilbudet.

Personer som er psykisk ustabile og utgjør en nærliggende og alvorlig fare for eget eller andres liv eller helse, har rett til psykisk helsevern også når de oppholder seg ulovlig i Norge.

Alle som oppholder seg i Norge, har dessuten rett til svangerskapsavbrudd etter reglene i abortloven og smittevern hjelp etter smittevernloven.

Regelverket er samlet og tydeliggjort i forskrift 16. desember 2011 nr. 1255 om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket.

Personer med lovlig opphold har mer omfattende rettigheter til helsehjelp enn personer uten lovlig opphold. Det er utslag av en saklig forskjellsbehandling basert på pasientens tilknytning til Norge.

Personer uten lovlig opphold i Norge har i mange tilfeller ikke forholdt seg til vedtak om at de skal reise ut av landet. Å gi personer uten fast opphold i Norge samme rett til helsehjelp som personer med fast opphold på

grunnlag av oppholds- og/eller arbeidstillatelse, vil kunne føre til at flere vil komme til Norge for å få gratis behandling. Det vil etter mitt syn være uheldig, og feil bruk av helseressursene.

Jeg mener at vi gir et forsvarlig helsetilbud til personer som ikke har lovlig opphold i Norge, og jeg har tillit til at helsetjenesten sørger for at de får de helsetjenestene de har krav på.

Jeg legger til grunn at det norske regelverket ikke bryter med menneskerettighetene eller våre internasjonale forpliktelser på dette området. Jeg ser derfor ikke behov for å foreslå utvidelser av rettighetene som personer uten lovlig opphold i Norge har til helse- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 850

Innlevert 22. desember 2020 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 11. januar 2021 av arbeids- og sosialminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Viser til besvarelse på spørsmål 5 fra finanskomiteen/Rødts fraksjon av 23.09.2020.

Kan vi få tilsvarende oppdaterte tall på hvor mange personer som har falt ut av dagpengeordninga og hvor mange departementet regner med at vil falle ut måned for måned, basert på erfaringstall, fra november 2020 til desember 2021 som følge av at regjeringa ikke har forlenget den maksimale stønadperioden, og kan vi få tilsvarende tall for AAP-mottakere?

BEGRUNNELSE:

Som følge av koronapandemien og en ekstraordinær situasjon på arbeidsmarkedet med høy ledighet og tøff konkurranse om jobbene, forlenget regjeringa, etter forslag fra opposisjonen, stønadperioden for arbeidsledige og permitterte, og for AAP-mottakere fordi saksbehandlingstida i NAV var lenger enn vanlig. Regjeringa har ikke forlenget maksimal stønadperiode utover 1. november 2020, selv om situasjonen på arbeidsmarkedet ikke har blitt bedre.

Svar:

Dagpenger

I november og desember 2020 gikk hhv. 6 120 og 896 personer ut maksimal stønadperiode for dagpenger.

Tabell 1 viser hvor mange personer som vil gå ut av stønadperioden for dagpenger måned for måned fra og med januar 2021, forutsatt at de ikke kommer i jobb, eller at mottak av dagpenger opphører av andre grunner før perioden utløper, til sammen om lag 28 600 personer. Tallene kommer fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, og er basert på personer som mottok dagpenger per 31. desember 2020.

Tabell 1: Antall dagpengemottakere som når maksimal stønadperiode per måned i 2021, gitt at perioden brukes opp.

Måned makstid vil nås	Antall mottakere
Januar	1 341
Februar	1 350
Mars	1 767
April	3 149
Mai	2 976
Juni	2 346
Juli	2 243
August	2 369
September	2 509
Oktober	2 755
November	2 804
Desember	3 000

De aller fleste dagpengemottakere mottar ikke dagpenger i en full stønadperiode på 104, eventuelt 52, uker.

Ved å legge til grunn en gjennomsnittlig varighet blant dagpengemottakere på 26 uker, som i 2019, anslår Arbeids- og velferdsdirektoratet at om lag 17 600 personer vil gå ut maksimal stønadperiode i løpet av 2021. Dette anslaget må ses som svært usikkert, og er ikke egnet til en månedsvis fordeling.

Arbeidsavklaringspenger

Tabell 2 viser hvor mange AAP-mottakere som hver måned fram til desember 2021 vil nå ordinær maksimal stønadstid etter §11-12, inkludert forlengelsen på 6 måneder i henhold til det midlertidige koronaregelverket, dersom de går perioden helt ut. Tabellen viser imidlertid ikke hvor mange av disse som faktisk vil gå perioden helt ut, og som dermed vil falle ut av ordningen. Dette finnes det ikke gode anslag for. Det vil blant annet avhenge av hvor mange som vil bli avklart til arbeid eller uføretrygd før de når maksdato, og hvor mange som vil få forlenget stønadstid etter unntaksregelen. Generelt vil det være slik at jo lengre tid det er fram til maksdato, jo større er antallet som vil bli avklart mot arbeid eller uføretrygd før de når maksdato.

Regelverksendringen knyttet til korona og 6 måneders forlengelse av maksimal stønadstid for mottakere etter §11-12 gjaldt fra midten av mars 2020 for de som da allerede mottok AAP (og for nye tilfeller på AAP i perioden mars-oktober 2020). Dette innebærer at de første personene som nådde de nye maksgrensene på 4 år + 6 måneder eller 2 år på unntak + 6 måneder, gjorde dette i hhv. september, oktober, november og desember 2020. Det foreligger ikke tall for hvor mange av disse personene som falt ut av AAP-ordningen som følge av at maksimale stønadperiode ikke ble ytterligere forlenget utover 6 måneder

Det foreligger ikke tilsvarende statistikk som viser varighet eller gjenstående maksimal varighet for de som mottar AAP etter §11-17. Det foreligger heller ikke tall for hvor mange av de som sluttet å motta AAP etter §11-17 i november som falt ut av ordningen som følge av at den maksimale stønadperioden knyttet til §11-17 ikke ble forlenget.

Situasjonen knyttet til behandlingen av uføresaker tilsier at det antakelig vil være svært få mottakere etter §11-18 som vil nå maksimalgrensen på 4+4+6 måneder i månedene framover.

Tabell 2: AAP-mottakere per 26. desember 2020 etter når de vil nå ordinær maksimal stønadstid etter §11-12. Tabellen omfatter grensen på 4 år + 6 måneder for de som mottok AAP før 1.1.2018 og grensen på 3 år + 6 måneder for de som startet mottak av AAP etter denne datoen. De første som når maksimaltid 3 år + 6 måneder vil gjøre dette i juli 2021.

Måned makstid vil nås	Antall mottakere
Januar	579
Februar	643
Mars	928
April	941
Mai	970
Juni	858
Juli	2 277
August	2 592
September	2 507
Oktober	2 444
November	2 509
Desember	2 852

SPØRSMÅL NR. 851

Innlevert 23. desember 2020 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 12. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvor mange av de som er beskyttet av politiet er registrert med underliggende eller aktiv psykisk sykdom; hvor mange av disse døde eller er alvorlig skadet som følge av politiets skudd, og hvordan har utviklingen av væpnede aksjoner mot psykisk syke personer vært de siste sju åra?

BEGRUNNELSE:

Personer med psykisk sykdom kan ha atferd som kan være utfordrende å takle. Sengekapasiteten i psykisk helsevern er bygget ned og det er reist kritikk mot at disse ikke får god nok hjelp.

Svar:

Politidirektoratet publiserer årlig på sine nettsider oversikt over hvor mange som er beskyttet av politiet. Det er ikke knyttet informasjon til om personene er registrert med en underliggende eller aktiv psykisk sykdom i denne oversikten eller for øvrig i politiets tallmaterialet.

Politiet blir jevnlig bedt om å bistå helsevesenet, og i de tilfellene lovverket tillater det, vil politiet som regel bli informert om hvorvidt det gjelder en psykisk syk person. I de fleste andre oppdrag vil det ikke foreligge bekreftede opplysninger knyttet til en persons psykiske helse. Det er begrenset anledning til å registrere helseopplysninger i politiets logg, da dette vil være særlige kategorier personopplysninger som kun kan registreres når det er strengt nødvendig. Politiet er ikke kvalifisert til å vurdere en persons helsetilstand, og kan således ikke på egen hånd fastslå noen diagnose.

Norsk politi bruker våpen svært sjeldent. Av de nesten 10 000 bevæpnede oppdrag i 2019 ble det avfyrt skudd i kun 13 av disse. I perioden 2009 til 2020 er det rapportert inn 3 døde og 22 skadde som følge av politiets bruk av skytevåpen. Det er ikke knyttet informasjon til om noen av disse var registrert med underliggende eller aktiv psykisk sykdom.

Politiet prøver nå ut bruk av elektrosjokkvåpen i utvalgte politidistrikt. Prosjektet har så langt høstet god erfaring, og peker på tydelige gevinster i situasjoner hvor man tidligere kanskje ville ha benyttet skytevåpen. Erfaringene fra prosjektet vil inngå i en evalueringsrapport som i løpet av 2021 vil gi anbefaling om eventuell videre bruk av maktmiddelet i hele politi-Norge.

Utviklingen fra 2014 til 2019 har vært jevnt stigende for bevæpning generelt. I 2014 var det registrert om lag 4 500 oppdrag der bevæpning var gitt for oppdraget, men det i 2019 er registrert i underkant av 10 000 oppdrag der bevæpning er gitt. I samme periode har det generelt vært en vekst i antall oppdrag i politiet.

Det har siden 2014 vært en stor økning i antall oppdrag for politiet som er knyttet til psykiatri og helsevesen. Politidirektoratet samarbeider med Helsedirektoratet om å vurdere rundskrivet som regulerer politiets bistand til helsevesenet. For oppdrag knyttet til psykiatri var det totalt registret 219 oppdrag der bevæpningsordre var gitt i 2014, mens det i 2019 er registrert totalt 1 990 oppdrag der bevæpningsordre er gitt.

JD vil gjennomgå veksten i bevæpning med sikte på å kartlegge årsaker.

SPØRSMÅL NR. 852

Innlevert 23. desember 2020 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 12. januar 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

Spørsmål:

Hvordan begrunner regjeringen at de nå bryter med forutsetningene som ble lagt til grunn i, premisser som Stortinget sluttet seg til og la til grunn for sine vedtak, når de nå har besluttet å skjerme trålflåten for å bidra inn i åpen gruppe, som er en viktig rekrutteringsarena for næringen?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens torskereguleringer for 2021 som kom 22. desember.

Svar:

Stabilitet i ressursfordelingen mellom fartøygrupper er en viktig forutsetning for en positiv utvikling. Vi innfører

derfor en fast andel av totalkvoten til åpen gruppe. Dette vil styrke forutsigbarheten for åpen gruppe og gruppens kvotegrunnlag.

Ved innføringen av en fast andel av totalkvoten til åpen gruppe og en fast fordeling av den disponible kvoten mellom trål og konvensjonell gruppe tok jeg også i betraktning anmodningsvedtak nr. 549 om at "Stortinget ber regjeringen sørge for at fordelingen av kvoter mellom flåtegruppene ikke endres vesentlig". Dette er bakgrunnen for at størrelsen av kvoten til åpen gruppe regnes av disponibel kvote, men ikke trekkes fra før disponibel kvote deles mellom trål og konvensjonelle.

Åpen gruppe skal være en viktig rekrutteringsarena. Derfor har vi i 2021 også lagt inn et eget kvotetillegg på 4 tonn torsk til unge fiskere i reguleringen av fartøyene i åpen gruppe. Vi gjør også nå forarbeidet med å etablere en ny rekrutteringsordning for yngre fiskere.

SPØRSMÅL NR. 853**Innlevert 23. desember 2020 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 12. januar 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke konsekvensutredninger som er gjort for å beregne hvordan ny ressursfordeling vil slå ut for de ulike fartøygruppene, herunder prosess, og hvilke interesser som har vært direkte involvert i forkant av beslutningen om å endre premisset om å trekke avsetningene til åpen gruppe fra toppen som lagt som et av flere viktige premiss for ressursfordeling i behandlingen av kvotemeldingen?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Stortingets vedtak om at ressursfordelingen mellom flåtegruppene ikke skal endres vesentlig. Det er ikke reist diskusjon/gjort avklaringer på hva som er å anse som vesentlig omfordeling. Det er heller ikke presentert tall som viser hva summen av tiltak, herunder beslutningen om å låse Trollstigen på 32/68, gjør med ressursfordelingen mellom trål og konvensjonell sektor, ikke bar i 2021, men også i et lengre tidsperspektiv, slik at næringen sikres nødvendig forutsigbarhet.

Svar:

I kvotemeldingen ble det vist at gjennomsnittlig fordeling av den disponible kvoten i den perioden trålstigen har regulert fordelingen, var på omlag 32 prosent til trålgruppen og 68 prosent til konvensjonelle fartøy. Dette er i tråd med de siste ti års gjennomsnitt, med noe høyere tildeling til kyst/konvensjonell.

Innføringen av en fast fordeling av en disponible kvote med 32 prosent til trål og 68 prosent til kon-

vensjonell gruppe ble deretter hørt som en del av Fiskeridirektoratets årlige høring om fiskerireguleringer høsten 2020. I høringen vises det til at avsetninger til åpen gruppe og kystfiskeordningen som faste prosentvise andeler av norsk totalkvote har fordelingsmessige effekter. Det samme gjelder avvikling av trålstigen. Sett i sammenheng med at Stortinget har vedtatt at fordelingen mellom fartøygruppene ikke skal endres vesentlig som følge av implementering av kvotemeldingen, ble høringsinstansene bedt om å komme med innspill om hvilke kompenserende tiltak som kunne være aktuelle og eventuelt omfanget av disse.

Høringsnotatet og innspillene er offentlig tilgjengelig på direktoratets nettsider, se Høringer av reguleringer for 2021 (reguleringsmøtet) (fiskeridir.no). Fiskeridirektoratet sendte deretter sin innstilling til departementet, hvor den modellen som ble valgt, også inngår.

Ved innføringen av en fast andel av totalkvoten til åpen gruppe og en fast fordeling av den disponible kvoten mellom trål og konvensjonell gruppe tok jeg altså også i betraktning anmodningsvedtak nr. 549 om at "Stortinget ber regjeringen sørge for at fordelingen av kvoter mellom flåtegruppene ikke endres vesentlig". Dette er bakgrunnen for at størrelsen av kvoten til åpen gruppe regnes av disponibel kvote, men ikke trekkes fra før disponibel kvote deles mellom trål og konvensjonelle.

Den endelige reguleringsbeslutningen innebærer etter mitt skjønn en god oppfyllelse av Stortingets samlede forutsetninger, herunder at resultatet skal være en viss omfordeling i favør av konvensjonelle fartøy, i det vesentlige kystflåten.

SPØRSMÅL NR. 854**Innlevert 30. desember 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 12. januar 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Mange kommunale svømmehaller har måttet stenge som et smitteverntiltak. Dette medfører store inntektstap.

Kommunale svømmehaller/anlegg får ikke koronastøtte på linje med tilsvarende som har andre eieformer.

Hvor er grunnen til denne forskjellsbehandlingen, og vil finansministeren ta initiativ til å inkludere kommunale svømmehaller i støtteordningene?

BEGRUNNELSE:

Svar:

Kompensasjonsordningen for næringslivet er rettet mot næringslivet og utformet med det for øyet. I ordningen er det krav om at søkerne skal være registrert i Foretaksregisteret eller Enhetsregisteret, ha ansatte og være skattepliktige. Dette er naturlige vilkår for å avgrense ordningen, og noe som på en administrativt enkel måte også verner mot misbruk. De nevnte kravene sørger for rask og effektiv saksgang, og mulighet for kontroll opp mot offentlige registre. Det sikrer bl.a. at de som søker kompensasjon har tilknytning til Norge. Svømmehaller og idrettsanlegg som ikke er registrert i Foretaksregisteret eller ikke er skattepliktige, faller utenfor denne ordningen som er innrettet mot næringslivet.

Regjeringen har stor forståelse for at koronapandemien på ulike måter har rammet kommunenes økonomi.

Restriksjonene som ble innført den 12. mars 2020 har berørt kultur- og idrettssektoren i kommunene ved at aktiviteter har blitt avlyst, utsatt eller blitt gjennomført på en annen måte enn planlagt. Arbeidsgruppen som skal kartlegge økonomiske konsekvenser av Covid19-situasjonen for kommunesektoren, har sett på dette. Arbeidsgruppen skriver i sin rapport at “mindreinntektene for kommunene er anslått til om lag 0,8 mrd. kroner. Kommunene har også hatt merutgifter som følge av at aktiviteter er blitt gjennomført i henhold til smittevernbestemmelser. Det foreligger ikke konkrete anslag på merutgifter for kultur og idrett, men det er grunn til å anta at deler av merutgiftene under øvrige merutgifter er knyttet til dette området. Innen kulturfeltet kan ulik organisering av driften, blant annet i kommunale foretak og interkommunale selskaper, bidra til at mindreinntekter og merkostnader i mindre grad kan være rapportert inn i kommunenes tall”.

Gjennom hele koronakrisen har regjeringen vært tydelige på at vi skal stille opp for kommunene, og det har vært gjort gjennom flere tiltakspakker. I 2020 fikk kommunesektoren 18,7 mrd. kroner i ekstra overføringer og økonomiske tiltak begrunnet i koronapandemien, og i 2021 er det bevilget 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren begrunnet i koronapandemien.

SPØRSMÅL NR. 855

Innlevert 30. desember 2020 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 11. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at statens vegvesen har midler nok, og prioriterer trafikk sikkerhetsutbedringer for myke trafikanter langs dagens E39 gjennom Agder?

BEGRUNNELSE:

På Rosseland i Kristiansand kommune (gamle Songdalen kommune) er det en undergang som benyttes av myke trafikanter for å slippe å krysse den sterkt trafikkerte E39 hvor både høy fart, et uoversiktlig trafikkbilde, rundkjøring og blanding av lokal og langdistansetraffikk gjør kryssing i veibanen svært farlig. Undergangen er skoleveien for mange barn på Rosseland skole.

Problemet oppstår når nedbør fører at undergangen oversvømmes og myke trafikanter likevel må løpe over E39. Dette er ikke noe som kun skjer unntaksvis men har vært en utfordring over tid. En undergang som kun virker

når været er fint, holder etter min mening ikke mål. Statens vegvesen har i flere år sett på mulige løsninger, men ingen av forslagene har vært mulige å få gjennomført grunnet kostnader og andre prioriteringer i regionen.

Siden jeg ikke kan legge ved bilder i et skriftlig spørsmål så håper jeg statsråden har anledning til å lese den åpne nyhetsartikkelen i lokalavisen N247:

http://www.n247.no/?nyhet=13176&tittel=-_Paa_tide_at_noe_skjer

Det er statens vegvesen sitt ansvar å følge opp dette arbeidet men frem til nå har en eventuell ny kryssning blitt håndtert av ATP- utvalget i Kristiansandsregionen, hvor statens vegvesen har presentert kostbare løsninger, som gjør at andre prosjekter har fått forrang.

Undergangen på Rosseland krysser en statlig vei, og undertegnede mener Statens vegvesen bør påta seg et større ansvar for gjennomføringen men frykter at statens vegvesen ikke har midler nok til å kunne håndtere trafik-

ksikkerhetsarbeid for myke trafikanter langs dagens E39 i Agder.

Jeg vil til slutt berømme statsråden for i likhet med Fremskrittspartiet å være opptatt av barns trafikksikkerhet og mener bl.a. barnas transportplan som ble presentert i 2017 bidrar til å sette fokus på barn og unges transportbehov og myke trafikanter generelt. Undertegnede håper statsråden vil sette Statens vegvesen i stand til å prioritere trafikksikkerhetsarbeid langs dagens E39 og en trafikksikker kryssing på Rosseland for skolebarn og andre myke trafikanter.

Svar:

Statens vegvesen har orientert meg om at dette er et godt kjent problempunkt på E39, hvor det er behov for å gjennomføre tiltak både på kort og lang sikt for å sikre framkommeligheten og sikkerheten for gående og syklende. Jeg vil be Statens vegvesen jobbe videre med dette for å komme fram til konkrete løsninger som kan bedre forholdene.

Løsningen på utfordringen må ses i sammenheng med ny E39 som nå er under bygging på strekningen. Når

ny E39 åpner, vil trafikkmengden på eksisterende E39 reduseres betydelig og det vil oppstå mulighet for å snevre inn vegen til 2 felt på strekningen mellom kryssene ved Brennåsen og Rosseland. Dette vil kunne gi plass til å etablere en gang- og sykkelveg parallelt med en 2-felts veg, og med et krysningspunkt i plan i tilknytning til rundkjøringen ved Rosseland. Denne gang- og sykkelvegen vil ligge høyere enn de flomutsatte områdene, og vil ikke bli berørt av flommene som skaper problemer for dagens gang- og sykkelveg.

Et annet alternativ kan være å bygge en ny lang gang- og sykkelvegbru over elva og eksisterende E39. Det vil være en mer kostnadskreven løsning.

Statens vegvesen opplyser at det på kort sikt er aktuelt å se nærmere på mulighetene for et endret kjøremønster for bussene i flomsituasjoner, slik at reisende med buss blir bedre ivaretatt. Skolebarn får allerede skoleskyss når undergangen ved Rosseland er oversvømt.

Aktuelle langsiktige tiltak er ikke prioritert i gjeldende handlingsprogram, men vil bli vurdert i arbeidet med langtidsprogram og i framtidige budsjettproposisjoner.

SPØRSMÅL NR. 856

Innlevert 29. desember 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan har ventetidene og antallet pasienter som står på venteliste for TOO-behandling i de ulike fylkene utviklet seg i løpet av 2020, og vurderer statsråden å iverksette ytterligere tiltak, utover midlene som er bevilget i statsbudsjettet, for å sikre at denne sårbare gruppen får nødvendig tannhelsebehandling innenfor akseptable tidsfrister?

BEGRUNNELSE:

Statsrådets svar på mine skriftlige spørsmål dokument nr. 15:180 (2019-2020) og dokument nr. 15:310 (2019-2020) fra 2019, viste både et betydelig antall pasienter som stod på venteliste og at ventetiden i tillegg var svært lang i mange fylker, når det gjelder tannhelsebehandling for tortur- og overgrepsofre (TOO-behandling).

Tv2.no har i en sak 28. desember 2020 tatt for seg konsekvensene av koronapandemien for tannhelsen. Der peker Tannlegeforeningen på at etterslepet når det gjelder

tannhelsebehandling for tortur- og overgrepsutsatte personer har økt ytterligere under pandemien.

Svar:

Fylkeskommunene organiserer et tilbud til personer som har vært utsatt for tortur eller overgrep og/eller har sterk angst for tannbehandling, basert på Stortingets budsjettbevilgning. Regjeringen har i statsbudsjettene gjennom flere år foreslått å øke bevilgningen til dette tilbudet. I vedtatt budsjett er det bevilget 100 mill. kroner til dette formålet i 2021.

Årsaken til at regjeringen har ønsket å styrke tilbudet, er at etterspørselen har vært stor og til dels økende etter som tilbudet er blitt etablert og kjent. Videre har fylkeskommunene kommet ulikt i utbyggingen av tilbudet.

Pasientene som får dette tilbudet, har ikke rettigheter etter tannhelsetjenesteloven. De får et tilbud basert på Stortingets årlige budsjettvedtak.

Tabellen viser ventetiden i de ulike fasene i TOO-tilbudet rapportert fylkesvis til Helsedirektoratet for 2019 og foreløpige tall for 2020 (antall uker).

Fylker pr. 31.12.2019		Fylker pr. 1.1.2020	Ventetid (uker) -vurderings-samtale		Ventetid (uker) – tverrfaglig odontofobi-behandling		Ventetid (uker) – tann-behandling	
			2019	2020	2019	2020	2019	2020
Østfold			18		15		5	
Akershus	Viken		12	50	24	50	4	3
Buskerud			4		8		2	
Oslo			2,5	68	46	1,5	7	6
Hedmark	Innlandet		17	127	36	45	3	3
Oppland		47		15		2		
Vestfold	Vestfold og Telemark		24		2		2	
Telemark		52		105		2		2,5
Aust-Agder	Agder		16		4		3	
Vest-Agder		15		54		4		4
				16,5		2,5		
Rogaland			78	103	1,5	1	0	3
Hordaland	Vestland		20		5		4	
Sogn og Fjordane		10		6	54	8	13	
Møre og Romsdal			104	216	1	0	3	1,5
Trøndelag			58	70	2	3	3	5
Nordland			12	8	12	52	4	4
Troms	Troms og Finnmark		50		75	100	5	
Finnmark		6,5		90				8
			5	3,5				

(Merknad: Fylkene har frist for endelig rapportering til Helsedirektoratet 1. april. Det tas derfor forbehold om de foreløpige tallene for 2020.)

Tabellen viser at når det gjelder ventetid til vurderingssamtale er det fortsatt her det er lengst ventetid for pasientene. Det er et fåtall fylker som nådde måltallet om åtte ukers ventetid eller mindre i 2019. Ventetiden til vurderingssamtale har økt ytterligere i løpet av 2020, som en konsekvens av koronasituasjonen.

Tabellen visere videre stor variasjon mellom fylkene når det gjelder ventetid til tverrfaglig odontofobibehandling. Et par fylker har greid å redusere ventetiden i 2020. Halvparten av fylkene rapporterer lenger ventetid enn måltallet på fire uker i 2020. Årsaken kan, i tillegg til et etterslep på innkalling og behandling pga. pandemien, være at det ved sammenslåingen av fylker 01.01.2020 ble forsinkelser i inntaket av pasienter grunnet omorganiseringer. Det kan også være slik at pasientpågangen øker når tilbudet bygges ut og informasjonen om tilbudet når ut til flere.

Når det gjelder ventetiden til tannbehandling hadde flertallet av fylkeskommunene kommet under måltallet om fire uker ventetid i 2019. Ventetiden til tannbehandling er økt i 2020, som en konsekvens av pandemien.

Pandemien har for mange fylker ført til et etterslep generelt i tannhelsetjenesten som også rammer TOO-pasientene. I tråd med Folkehelseinstituttets råd til tannhelsetjenesten (publisert 12. mars) og Helsedirektoratets anbefalinger til tannhelsetjenesten (publisert 26. mars) ble det kun utført nødvendig akuttbehandling i tannhelsetjenesten fra medio mars frem til 20. april. 2020. Etter det har Helsedirektoratets anbefalingene vært å ta sikte på en gradvis opptrapping av aktiviteten på tannklinikene og komme tilbake til tilnærmet normal drift.

Videre har koronasituasjonen ført til flere avbestillinger, dels som en konsekvens av at pasienter og ansatte må holde seg hjemme ved symptomer eller de har vært

i karantene. Noen fylkeskommuner rapporterer større grad av avbestillinger fra denne pasientgruppen under pandemien. Videre har noen fylkeskommuner vedvarende utfordringer knyttet til rekruttering, særlig av psykologer.

Antallet på venteliste foreløpig rapportert av fylkene er 1630 i 2020. Dette er en økning fra 2019. Samtidig er det viktig å ha med seg at henholdsvis 584 pasienter i 2018 og 700 pasienter i 2019 ble ferdigbehandlet. Videre var henholdsvis 608 pasienter i 2018 og 925 pasienter i 2019 rapportert under behandling ved årsskifte. Av disse vurderte tannhelsetjenesten i 2019 at 544 hadde et stort tannbehandlingsbehov og 459 pasienter ble vurdert til

å ha et middels tannbehandlingsbehov. Samme år ble 312 pasienter henvist til tannbehandling under narkose og 130 pasienter ble henvist videre til tannlegespesialist. Samlet viser dette viser at TOO-tilbudet treffer en pasientgruppe som har betydelig behov for tannbehandling.

Helsedirektoratet har igangsatt en evaluering av det fylkeskommunale tilbudet til personer som har vært utsatt for tortur og/eller overgrep og personer med sterk angst for tannbehandling. Evalueringen vil kunne gi innsikt i behovet for tilbudet, pasientene som benytter seg av det samt gi viktig kunnskap som jeg vil ta med i videreutviklingen av tilbudet. Jeg vil derfor avvente evalueringen før eventuelle ytterligere tiltak.

SPØRSMÅL NR. 857

Innlevert 29. desember 2020 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 18. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vurderer helseministeren kvaliteten på det behandlingstilbudet som gis til personer som er dømt til tvungent psykisk helsevern, hvordan er tilbakefallsstatistikken for denne gruppen og hvilke forbedringer ser eventuelt statsråden behov for å gjøre når det gjelder oppfølgingen av disse personene innenfor psykisk helsevern?

BEGRUNNELSE:

I 2019 ble 45 personer dømt til tvungent psykisk helsevern. Dette er ifølge P4-nyhetene en økning på 164 % på ti år. Noe av bakgrunnen for at flere nå dømmes til tvungent psykisk helsevern er en lovendring for noen år siden, der man i større grad skulle sikre oppfølging av personer med psykisk sykdom som begikk lovbrudd, men ikke kunne dømmes til fengsel.

Svar:

Som representant Tellef Mørland peker på har det vært en økning av antall personer dømt til tvungent psykisk helsevern, og noe av økningen er knyttet til lovendring som trådte i kraft 1. oktober 2016.

Dom til tvungent psykisk helsevern er en strafferettslig særreaksjon, og særreaksjonen kommer i stedet for fengselsstraff for personer som var utilregnelige da lovbruddet ble begått. Fra tidligere har loven gitt mulighet

til å idømme særreaksjon (tidsbestemt) til personer som var utilregnelige da lovbruddet ble begått og ny og alvorlig integritetskrenkelse er nærliggende.

Lovendringen fra 2016 innebærer at det også kan idømmes særreaksjon (tidsbestemt 3 år) til personer som var utilregnelig når lovbruddet ble begått, og personen har begått gjentatte lovbrudd av samfunnsskadelig eller særlig plagsom art og faren for nye lovbrudd av samme art er særlig nærliggende, og andre tiltak har vist seg åpenbart u hensiktsmessige.

Spørsmålene fra representanten må ses i lys av at særreaksjonene har som formål å sikre samfunnsvernet og at de domfelte pasientene i størst mulig grad skal behandles som andre pasienter, med mål om å tilbakeføre dem til samfunnet.

De regionale helseforetakene (RHF) har ansvar for at befolkningen i helseregionen blir tilbudt forsvarlige spesialisthelsetjenester, herunder psykisk helsevern. RHF-ene har også ansvar for gjennomføring av særreaksjonen. Det vil si at de både har ansvar for selve behandlingen og å forhindre nye lovbrudd.

Nasjonal koordineringsenhet for dom til tvungent psykisk helsevern fører register som gir oversikt over personer dømt til tvungent psykisk helsevernet. Per 13. januar 2021 er det 25 personer som er under gjennomføring av tidsbestemt særreaksjon.

Tabellen under viser utviklingen i antall dommer til tidsbestemt tvungent psykisk helsevern.

År	Nye dommer	Opphør	Aktive per 31. desember 2016-2020
2016	0	0	0
2017	5	0	5
2018	8	0	13
2019	6	0	19
2020	11	5	25

Ifølge Nasjonal koordineringsenhet var det i tillegg 34 personer som ble idømt tidsubestemt særreaksjon i 2019.

Generelt er det svært få pasienter med opphør av dom som blir idømt samme reaksjon på nytt. Når det gjelder tidsubestemt særreaksjon, dom på overføring til tvungent psykisk helsevern, er Nasjonal koordineringsenhet kjent med at det er mindre enn fem personer som har fått ny særreaksjon. Av de som har fått dom på tidsbestemt særreaksjon, er det en person som har blitt idømt samme særreaksjon på nytt. Jeg vil likevel påpeke at det er tidlig å si noe om dette, siden det er kort tid siden lovendringene trådte i kraft.

Representant Tellef Mørland spør også hvordan jeg vurderer kvaliteten på det behandlingstilbudet som gis til personer som er dømt til tvungent psykisk helsevern, og hvilke forbedringer jeg eventuelt ser behov for å gjøre for oppfølgingen av disse personene innenfor psykisk helsevern.

På samme måte som ved annen pasientbehandling skal det gjøres individuelle vurderinger av behovet til den enkelte, selv om det for personer idømt særreaksjon både må legges vekt på behandlingsbehov og behovet for å beskytte samfunnet mot nye lovbrudd.

Det regionale helseforetaket i domfeltes bostedsregion avgjør hvilken institusjon som skal ha behandlingssansvaret for den domfelte. Det er den faglige ansvarlige (psykiater, psykologspesialist) som bestemmer hvordan særreaksjonen skal gjennomføres. Særreaksjonen kan enten gjennomføres ved at pasienten bor i døgninstitusjon (tvungent vern med døgnopphold), eller ved at pasienten bor hjemme eller i kommunal bolig eller institusjon, og møter til poliklinisk behandling/ dagbehandling (tvungent vern uten døgnopphold). Påtalemyndighetene har en kontrollfunksjon og kan klage til kontrollkommissjonene dersom de er uenige i vedtak om overføring mellom institusjoner eller på ulike tvangsformer.

En del av pasientene vil få behandling i lokale eller regionale sikkerhetsavdelinger, mens andre får behandling i døgninstitusjon i psykisk helsevern eller i kommunen med poliklinisk/ambulant oppfølging. Kvaliteten på behandlingstilbudet til personer som er dømt til tidsbestemt særomsorg må derfor ses i sammenheng med det øvrige behandlingstilbudet i tilbudet i psykisk helsevern. Her vil jeg vise til tidligere redegjørelser for Stortinget gjennom blant annet Nasjonal helse- og sykehusplan.

Når det gjelder kvaliteten på tilbudet i de sikkerhetspsykiatriske avdelingene følges dette nøye med på av både Helsedirektoratet og de regionale helseforetakene. Det utgis blant annet statusrapporter om sikkerhetspsykiatrien som et grunnlag for å følge med på og videreutvikle kvaliteten i tjenestene. Det er også nylig utgitt en rapport om utskrivningsklare pasienter i sikkerhetspsykiatrien.

Nylig utgitte rapporter viser at mye fungerer godt både innen sikkerhetspsykiatrien og i samhandlingen mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen. Samtidig peker rapportene på flere utfordringer og mulige forbedringsområder. Mye av dette følges opp av de regionale helseforetakene gjennom deres sørge-for ansvar. Eksempler på dette er bygningsmessige forhold og dimensjonering og kapasitet. Rapportene peker også på at det kan være behov for å styrke tilbudet både i kommunene og spesialisthelsetjenesten og at det kan være behov for å vurdere juridiske og økonomiske rammebetingelser. Dette vil jeg se nærmere på når departementet har gjennomgått og vurdert anbefalingene i rapportene.

Dette er et viktig område hvor det er sentralt å finne en god balanse mellom samfunnsvern, behandling og livskvalitet for den enkelte.

Til slutt vil jeg også fremheve at en viktig del av kvaliteten på behandlingstilbudet er pasienters og pårørendes mulighet for å klage. Dette gjelder selvsagt også disse pasientene. Kontrollkommissjonen har som hovedoppgave å ivareta pasientens rettssikkerhet. Den skal sikre at det ikke skjer uriktig frihetsberøvelse og tvangsbruk. I tillegg gjelder selvsagt også anledningen til å klage til Statsforvalteren dersom for eksempel pasientrettigheter mv ikke vurderes oppfylt.

SPØRSMÅL NR. 858**Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen****Besvart 12. januar 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen****Spørsmål:**

Hvorfor har fiskeri- og sjømatministeren halvert agnkvoten for 2021, og planlegges det ytterligere reduksjon i agnkvoten i 2022?

BEGRUNNELSE:

Nærings- og fiskeridepartementet har helt overraskende halvert agnkvoten til kystlinefisket i 2021 og meldt at de vil evaluere ordningen i løpet av året.

Vi har hatt en kvote til agn siden 2004, og selv om det er et lite kvantum er det svært viktig for kystlinefisket og fiskeindustrien langs kysten. Fiskernes Agnforsyning har søkt om en agnkvote for 2021 på 1500 tonn makrell, 700 tonn NVG-sild og 500 tonn sei.

Det at agnforsyninga tildeles en kvote til agn betyr at agnprisen holdes lav, og at hvis agn må kjøpes på det åpne markedet vil prisen på makrell til agn kunne økes med opptil 200 %.

Hoveddelen av kystlinefisket foregår i Nord-Norge, og det er nordnorske fiskere og nordnorsk fiskeindustri som vil tape på dette grepet. Her kan det vises til Båtsfjord som mottar mye linefisk.

Linefisk er av god kvalitet og bidrar til at norsk fisk til eksport oppnår gode priser og sørger for at nasjonen Norge leverer fisk av god kvalitet til det internasjonale markedet.

Svar:

Agnkvotene ble innført til erstatning for en tidligere ordning med økonomisk tilskudd til egning av line. Formålet med å gi disse agnkvotene til Fiskernes Agnforsyning, har vært å sikre agn med høy kvalitet til en lav pris. Kvotene har årlig blitt trukket fra totalkvoten til sild, sei og makrell, og øremerkes Fiskernes Agnforsyning.

En slik form for subsidiering av virksomheten i Fiskernes Agnforsyning, som med noen unntak har monopol på omsetning av agn i Nordland og Troms og Finnmark, har ikke lenger etter mitt syn en særlig god begrunnelse. Agn bør kunne skaffes på ordinær måte, uten at Agnforsyningen og de som kjøper fra Agnforsyningen blir støttet på denne måten, i realiteten av alle som ellers får kvoter av disse tre fiskeslagene. I et marked med konkurrerende virksomheter er det ikke rett frem at en av aktørene skal få offentlige subsidieringer i form av gratis kvoter, derfor vil jeg se nærmere på ordningen.

Det er imidlertid ikke tatt en endelig beslutning om videreføring eller ikke av agnkvotene. Vi har i denne omgang halvert agnkvotene for 2021, og vil i løpet av året vurdere om ordningen skal videreføres eller ikke. I dette arbeidet vil vi se nærmere på hvorvidt og i hvilken grad denne ordningen kommer fiskerne direkte til gode.

SPØRSMÅL NR. 859**Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 11. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Stortinget har vedteke fritak for elavgift for solenergi til eige forbruk avdi ein ønska meir solenergi. Finansdepartementet krev elavgift frå burettslag for solenergi som burettslaget sjølv produserer dersom dei ikkje distribuerer via eige nett, noko som er ulovleg pga monopol.

Korleis og når vil finansdep. endre denne forskrifta slik at den ikkje lenger er til hinder for gode solcellepros-

jekt, og såleis oppfylle Stortinget sitt ønske om meir solcelleenergi?

GRUNNGJEVING:

Stortinget vedtok i 2017 at solcellekraft til eige bruk skal vera friteke for elavgift. Dette avdi Stortinget var klar på at ein ønska meir solkraft. Likevel er det komme ei forskrift

som i praksis stansar solenergianlegg bla i burettslag. Denne forskrifta krev at avgiftsfritak for solcelle straum er avhengig av at det vert bygd eit internt kraftnett i burettslag som distribuerer straumen rundt i bygget. Energilova ser på nettutbygging som ei monopoloppgåve og forbyr oppbygging av parallelle nett. Oslo kommune gjev tilskot til bruk av solenergi, men finansdepartementet sine forskrifter stopper gode prosjektet, og er etter mitt syn ikkje i tråd med Stortinget sin vilje om å få meir solenergi, ved å la også solenergi vere friteke frå elavgift. Frå før var små vind og vasskraft friteke. Vi kunne lese i DN den 4. januar om Funkisgården på Torshov i Oslo, der prosjektet vert stoppa nettopp av denne forskrifta.

Svar:

Solcellefritaket er omtalt i Prop. 1 LS (2020–2021) Skatter, avgifter og toll 2021, sjå punkt 10.6 på side 218.

SPØRSMÅL NR. 860

Innlevert 28. desember 2020 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 14. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kvinneaktivisten Gülizer Tastemir kom til Norge i 2015, søkte om politisk asyl her fordi hun hadde deltatt i PKK som den tyrkiske regjeringa har forbudt. Hun fikk avslag på asylsøknaden i juli 2018 og ble umiddelbart sendt med politiskorte til Istanbul, der hun ble fengslet i påvente av tyrkisk rettssak. Dommen ble på 12 år. I 2019, et år etter at hun ble sendt i tyrkisk fengsel omgjorde UDI saken og ga beskyttelse i Norge.

Hva gjør Norge for å komme i kontakt med henne og skaffe henne reisedokumenter?

BEGRUNNELSE:

Staten ble stevnet i denne saken og ble dømt i Oslo tingrett der dommen slo fast at det var vesentlige grunner for å tro at en utsendelse til Tyrkia ville medføre en reell risiko for mishandling i strid med EMK.

Støttegruppa til Gülizer kan ikke se at myndighetene har gjort noe for å komme i kontakt med Gülizer eller hennes advokat. Det er derfor nødvendig å få klarhet i hva Norge gjør i konkrete saker der myndighetene har brutt menneskerettighetene og satt en flyktning i en farlig situasjon.

Solcellestrøm er fritatt for elavgift når den er til eigen bruk, produsert i egne solcelleanlegg, og går direkte via internt leidningsnett frå solcelleanlegget til forbrukarens bygning.

Kravet til eget leidningsnett kan gjere det vanskeleg blant anna for burettslag å utnytte fritaket. Årsaka er at abonnentane normalt får elektrisiteten levert over det ordinære leidningsnettet.

Skattedirektoratet har i samråd med Norges vassdrags- og energidirektorat greia ut alternative endringar for å utforme fritaket på eit betre vis og innan ramma av statsstøtteregelverket/EØS-avtalen.

Finansdepartementet vurderer no forslag til endringar i samråd med Olje- og energidepartementet. Eg ser difor fram til å komme tilbake til saka så snart som mogleg.

Opplysninger fra støttegruppa sier at høyesterett i Tyrkia har behandlet en anke i hennes sak. Høyesterett har bestemt at Gülizer blir midlertidig fri i påvente av 2 saker som skal behandles. Da er det en mulighet for å oppnå kontakt. Det er et viktig å handle raskt og sikre henne nødvendige reisedokumenter og sikre henne den beskyttelsen hun har krav på i Norge.

Svar:

Det er beklagelig at Gülizer Tastemir etter det opplyste har fått en fengselsdom på 12 år i Tyrkia, samtidig som hun er gitt beskyttelse i Norge. I begrunnelsen for spørsmålet fra stortingsrepresentanten opplyses det om at Høyesterett i Tyrkia har behandlet en anke i Tastemirs sak, og at retten har bestemt at hun blir midlertidig løslatt i påvente av to saker som skal behandles. Tastemir er tyrkisk statsborger, og Norge har derfor begrensede muligheter til å bistå henne. Norske myndigheter kan ikke gripe inn i en rettsprosess i et annet land.

Når det gjelder spørsmålet om innreisevisum til Norge, forutsetter dette at Tastemir selv er aktiv og tar kontakt med den norske ambassaden i Ankara. Ambassaden

saden vil i så fall være behjelpelig med å legge til rette for et slikt visum til Norge.

SPØRSMÅL NR. 861

Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 12. januar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Hvordan mener statsråden at prosessen skal være ved flytting av ulv, og mener statsråden lokale myndigheter og lokalsamfunn skal ha mulighet til å komme med tilbakemeldinger?

BEGRUNNELSE:

Sarpsborg Arbeiderblad formidler at Statens naturoppsyn flyttet søndag Elgå-ulven fra Deisjø-reviret ved Femunden til et område som omfatter Sarpsborg og Våler. Først ved 18-tiden søndag kveld ble kommunen informert om at det skulle slippes et ulvepar i dette området. Kommunen har ikke blitt informert eller inkludert i prosessen, og har med dette ikke fått anledning til å målbare innvendinger, råd og innspill. I denne saken er lokalsamfunn og kommune overkjørt av staten uten er en reell prosess.

Svar:

Bakgrunnen for denne saka er at Stortinget 7. desember 2020 vedtok at det skulle opnast for lisensfelling i eit område utanfor ulvesona, i tidlegare Hedmark fylke, kor nemndene i region 4 (Oslo, tidlegare Østfold og tidlegare Akershus fylker) og 5 (tidlegare Hedmark fylke) og Klima- og miljødepartementet ikkje hadde opna for lisensfelling på streifande ulvar. Grunnen til at det ikkje var opna i dette området, var eit ynske om å skjerme den genetisk verdifulle ulven i Deisjø-paret. Som kjent er den genetiske situasjonen for ulvebestanden i Sør-Skandinavia svært alvorleg. Det er derfor nødvendig å ta vare på genetisk verdifulle individ, slik som den finsk/russiske innvandra hannulven i Deisjø-paret. Vidare er det heilt avgjerande, for å betre innavsgraden i ulvebestanden i Sør-Skandinavia, at slike individ får avkom som igjen får avkom. For å følge Stortinget si vilje vedtok Klima- og miljødepartementet at det skulle opnast for lisensfelling i det aktuelle området, men fyrst etter at paret hadde vorte flytta. Departementet bestemte at paret skulle flyttast for å skjerme dei frå felling.

Ulveparet vart bedøva, merka, og flytta 3. januar. Same dag vart det opna for lisensfelling av streifulv i alle delar av tidlegare Hedmark fylke utanfor ulvesona, i tråd med Stortinget si vilje. Paret vart flytta til eit område innanfor ulvesona. Innanfor ulvesona må det påreknast at ulvar kan etablere seg. Slik Stortinget har bestemt, skal ulvar ha prioritet i ulvesona. Her skal for eksempel beitenæringa gjere tilpassingar om det finns ulv i området. I tilfelle der det er nødvendig med forebyggjande tiltak for å unngå skadar, er det mogeleg å søke om tilskot til slike tiltak. Vidare finns det ei eiga ordning for tilskot til kommunar med ulverevir. Årleg blir om lag 20 millionar kroner fordelt etter søknad til kommunar med ulverevir.

Flytting av store rovdyr, inkludert ulv, er både risikofylte og kompliserte oppdrag. Omsynet til ulvane som vart flytta var heilt avgjerande. Det var mellom anna svært viktig at det var ro på sleppstaden. Vi ønskjer ikkje at nysgjerrige skal oppsøkje området der ulvane blir slopt ut. Det er også slik at slike kompliserte oppdrag ikkje nødvendigvis kan tidfestast eksakt på førehand, fordi ein ikkje veit om ein vil lukkast. Dette var tilfelle i denne saka, kor ikkje minst veret gjorde at det tok lang tid frå ein starta arbeidet til en faktisk klarte å flytte ulvane. Ein konsekvens av dette er at val av sleppstad kan bli endra undervegs i arbeidet fordi ein samtidig gjer fortløpande kartleggingar av ulv i ulike område. Det er mellom anna slik at eit ulvepar ikkje bør bli sleppt i eit allereie okkupert reviområde, fordi ulv vil forsvare reviret sitt mot inntrengjarar.

Eg vil også understreke at både kommunen og grunneigarar vart varsla på e-post om flyttinga om kvelden 3. januar. Eg meiner vi så langt råd er bør informere lokale myndigheiter og grunneigarar. Gitt omstenda i denne situasjonen meiner eg dette vart handsama på ein god måte av forvaltninga. Eg vil samstundes vurdere om vi kan gjere noko annleis dersom vi igjen står oppe i ein liknande situasjon. Lokale myndigheiter og lokalsamfunn sine attendemeldingar er difor viktige, og eg tek med meg innspela deira i denne vurderinga.

Flytting av rovdyr er eit tiltak som berre har vært aktuelt i heilt særskilte tilfelle. Slik vil det også være i framtida.

Eg vil til sist vise til at erfaring frå tidlegare flyttingar av ulv har vist at dei kan vandre noko etter å ha vorte slopne

fri. Det er difor ei mogelegheit for at ulvane ikkje slår seg ned i det området dei er flytta til.

SPØRSMÅL NR. 862

Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 14. januar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Ifølge NVE bor minst 110 000 mennesker på kvikkleire i dag, og behovet for økte ressurser til kartlegging og tiltak mot ras og skred er stort.

Hva vil statsråden gjøre for å minimere risikoen for skred for disse husstandene, og for å sikre at alle disse 110.000 innbyggerne får konkret informasjon om skredrisiko, hvilke risikovurderinger som har blitt gjort, og hvilke tiltak som vil bli gjort framover?

BEGRUNNELSE:

Den tragiske hendelsen på Gjerdrum har ført til at mange mennesker har blitt bekymret for skredfare der de bor. En fersk analyse fra NVE viser at 110.000 mennesker bor på kartlagte kvikkleireområder i dag, men at det totale antallet sannsynligvis er høyere siden ikke alle områder er kartlagt.

Ifølge NVE er det ikke nødvendigvis farlig å bo på kvikkleireområder, så lenge grunnen får ligge i ro. Utbygging og erosjon kan imidlertid bidra til at kvikkleiren blir ustabil, og dermed øke risikoen for skred.

Svar:

Kvikkleireskredet i Gjerdrum er en svært tragisk hendelse. Vi må gjøre alt vi kan for å hindre at slike hendelser skjer igjen. Det er kvikkleire mange steder i Norge. I utgangspunktet er ikke slike områder farlige, og det er strenge regler for utbygging der det er kvikkleire. Det er derfor viktig at vi finner årsakene til skredet i Gjerdrum og trekker de lærdommer det er mulig å trekke. Regjeringen vil sette ned et eksternt ekspertutvalg som skal undersøke årsakene til skredet i Gjerdrum, og vurdere tiltak for å styrke forebyggingen av kvikkleireskred i hele landet. Dette vil også være viktig som bidrag til at andre mennesker som bor i kvikkleireområder skal kunne føle seg trygge.

Det gjøres allerede mye godt arbeid med å forebygge flom- og skredskader. Regjeringen tar folks trygghet på alvor og vil fortsette å prioritere Norges vassdrags- og en-

ergidirektorats (NVE) arbeid med flom- og skredforebygging.

NVE bistår kommunene på flere måter for å bidra til å redusere risikoen for kvikkleireskred i bebygde områder. NVE bistår med kunnskapsgrunnlag om fare for kvikkleireskred, blant annet i form av fagsamlinger, veiledning og kartlegging av fareområder. NVE medvirker også i kommunenes arealplanlegging med veiledning, opplæring og uttalelser til enkeltsaker. Som statlig fagmyndighet kan NVE fremme innsigelse til planer som ikke tilfredsstillende kravene til sikkerhet ved ny utbygging. I beredskapssituasjoner bistår NVE, slik vi har sett i Gjerdrum, kommune og politi med faglig rådgivning.

NVE gir også bistand til kommunene med grunnundersøkelser, utredning og prosjektering av mulige sikringstiltak, og utføring av sikringstiltak for eksisterende bebyggelse. NVE prioriterer tiltak ut fra vurderinger av risiko og kost/nytte.

Informasjon om faren for kvikkleireskred er tilgjengelig på NVEs nettsider og i ulike digitale kartløsninger. NVE samler også inn og tilgjengeliggjør faresoner og data fra geotekniske undersøkelser fra andre aktører. NVE identifiserer soner med potensiell fare for store kvikkleireskred på oversiktsnivå. Det er til nå kartlagt mer enn 2300 slike kvikkleiresoner. Sonene blir klassifisert etter faregrad og risiko.

Når oversiktskartlegging er gjennomført i en kommune, avholdes møte med kommunen der det blir informert om resultatet av kartleggingen og hvordan kommunen skal bruke dette, blant annet i arealplanleggingen.

Jeg vil videreføre det arbeidet som allerede gjøres, og samtidig se etter muligheter til å styrke og forbedre dette. Svarene fra ekspertutvalget vil bli viktige i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 863**Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 12. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Har ministeren registrert at det er utfordringer med lange ladekøer langs hovedveiene, og hva vil i så fall ministeren bidra med for å sørge for at det blir bygd ut enda flere hurtigladdere langs hovedveinettet i Norge?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt at hele 100 % av nybilsalget i 2025 skal være nullutslippsbiler. Med dagens teknologi, bilpark og nybilsalg vil det i all hovedsak si elbiler. Allerede i 2020 så var hele 80 % av nybilsalget el eller hybridbiler og med alle de nye elbil modellene som kommer i 2021 så vil veksten i elbil andelen øke mye.

Noe som ikke øker tilsvarende hurtig er utbyggingen av ladestasjoner. Det er forståelig siden det er enorme kostnader forbundet med utbyggingen av et nasjonalt nettverk av ladestasjoner. Siden det er staten og det offentlige som fører en politikk hvor kombinasjon av pisk og gulrot styrer folk til å kjøpe el eller hybrid biler, så må staten også ta ansvaret for å bygge ut tilstrekkelig ladekapasitet, slik at folk flest får ladet bilene sine.

Dagbladet hadde nylig en sak om lange køer av elbiler som stod og ventet på å få lade utenfor Bolleland på Espå i Hedmark. Budskapet var at misfornøyde elbileiere står i lange ladekøer for å lade. Både eieren av Bolleland, elbilforeningen og bilistene var enige i at strømforsyningen er for dårlig og at politikerne ikke gjør jobben sin.

«Bolleland» er en Shellstasjon som ligger helt inntil en ny og fin 4-felt E6, hovedveien mellom Trondheim og Oslo, hvor all trafikk nord-sør i Norge kjører forbi. De har markedsført seg godt på å være best på boller, nå ønsker de å bli best på elbillading, men de får ikke strøm til å sette opp de 40 ladestasjonene de ønsker å bygge.

Bolleland langs E6 er bare ett eksempel hvor det er ladekø. Det er flere lignende saker langs alle hovedveiene som Rv 7, Rv 52, Rv 3, E16 etc. Det er stort problem i ferier, jula og helger når folk flest skal på besøk eller på hytta og spesielt nå i vinter hvor elbilene har kortere rekkevidde.

Svar:

Som det framgår av Meld. St. 13 (2020–2021) Klimaplan for 2021–2030 og regjeringens handlingsplan for infrastruktur for alternative drivstoff i transport, legger regjeringen opp til at utbyggingen av offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur skal være markedsbasert, men staten gjennom Enova skal bidra der det ikke er kommersielt

lønnsomt å bygge ut. Ladekø er et signal til aktørene om at det vil lønne seg å etablere mer ladeinfrastruktur i området.

Planlegging og utbygging av vei og ladeinfrastruktur bør ses i sammenheng. Et eksempel på hvordan vi tilrettelegger for dette er at Statens vegvesen vil gjennom sitt arbeid med å etablere og oppgradere rasteplasser langs riksveiene tilrettelegge for etablering av elbilladere. Tilrettelegging for lading av elbiler skal være en sentral del av strategien.

En viktig forutsetning er at brukere av ulike elbiler kan lade på rasteplassene der ladepunkt etableres og at ladestasjonene skal bygges og drives av kommersielle aktører.

Regjeringen er videre opptatt av å tilrettelegge rammevilkårene slik at det ikke er unødige hindre for markedssaktører som ønsker å etablere ladestasjoner. Eksempler på slik tilrettelegging er tilpassing av nettreguleringen. Olje- og energidepartementet har nå på høring et forslag til forskriftsendring som åpner opp for at nettselskap og uttakskunder kan inngå avtale om tilknytning til nett med vilkår om at kunden kan kobles ut eller gis redusert forsyning i gitte situasjoner. Forslaget vil legge til rette for at nye tilknytninger av forbruk eller forbruksøkninger kan gjennomføres uten at det er nødvendig å investere i nettanlegg, til fordel for både nettselskap og kunde. I tillegg til at kunden slipper å betale anleggsbidrag, vil nettselskapet i mange tilfeller også kunne gi raskere tilknytning. Forslaget vil bidra til en mer effektiv utnyttelse av eksisterende strømmnett, og til at man kan unngå å måtte investere i nytt nett. En slik ordning vil kunne gjøre det enklere å etablere ladestasjoner.

NVE ved Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har hatt på høring et forslag til endring i nettleiestrukturen. Forslaget legger opp til en nettleiestruktur med mer effektbaserte tariffer, men der et forbruk under 100.000 kWh per år skal behandles som husholdningskunder, noe som gjør at blant annet ladestasjoner for elbiler med kommer bedre ut. RMEs forslag ligger nå til vurdering i Olje- og energidepartementet.

Jeg viser for øvrig til Meld. St. 13 (2020–2021) Klimaplan for 2021–2030 og regjeringens handlingsplan for infrastruktur for alternative drivstoff i transport som gir en nærmere omtale av hvordan regjeringen vil legge til rette for elektrifisering av transportsektoren.

SPØRSMÅL NR. 864**Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan ministeren redegjøre for hva som ligger til grunn for at ansatte i skoler og barnehage ikke prioriteres i vaksinekøen?

BEGRUNNELSE:

Flere representanter fra lokale lærerorganisasjoner rundt omkring i landet, bl.a. Skolenes Landsforbund i Trondheim, Skolenes Landsforbund Vestland og Utdanningsforbundet i Bergen, har de siste dagene tatt til ordet for at ansatte i skoler og barnehager må prioriteres lenger frem i vaksinekøen.

Lærerne og andre ansatte i skoler og barnehage har som kjent stått i fremste rekke under pandemien og treffer daglig mange elever noe som igjen betyr at de har flere nærkontakter enn de fleste andre i samfunnet. Dette har ført til at mange skole- og barnehageansatte har vært bekymret for egen helse og selvfølgelig for å smitte andre.

Svar:

Helse- og omsorgsministeren som er ansvarlig for vaksiner besvarer spørsmålet.

Jeg har stor forståelse for at dette er en krevende situasjon for mange og at noen yrkesgrupper som ansatte i barnehager og skoler, føler seg særlig utsatte. Siden vi ikke har mulighet til å vaksinere alle på en gang må vi prioritere.

Regjeringen følger Folkehelseinstituttets råd om prioritering av vaksinene, og strategien vår er dynamisk. Den kan endres blant annet ut fra smittesituasjonen og oppdatert kunnskap om vaksinenes egenskaper. I denne første fasen med lite tilgang til vaksiner er beboere i sykehjem, de aller eldste og visse grupper helsepersonell prioritert uavhengig av bosted.

Det er viktig å følge smittevernrådene, både de som gjelder på fritiden og i de yrkesspesifikke veilederne, selv om stadige flere blir vaksinerte de neste ukene og månedene. Det at vi alle følger rådene er vår største forsikring for å begrense smitte og skjerme både oss selv og andre.

Foreløpig er det også slik at det er usikkerhet rundt effekten av vaksine på smittsomhet fra den vaksinerte. Effekten er bare dokumentert for å unngå å utvikle sykdom. Dette betyr at man vil måtte gå i karantene etter kontakt med en smittet, selv om man er vaksinert. Det er ikke innført unntak fra karantene-reglene for vaksinerte. Det betyr at vaksinerte skal være i karantene på lik linje med ikke-vaksinerte.

SPØRSMÅL NR. 865**Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 11. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke kriterier, faktagrunnlag, vurderinger og prioriteringer ligger til grunn for fordeling av vaksinedoser til norske kommuner, og vil helseministeren gjøre disse vurderingene tilgjengelig for Stortinget og offentligheten i sin helhet?

BEGRUNNELSE:

Ifølge FHI sine nettsider, der fordeling og prioritering av vaksiner omtales, vises det til at kommuner og helseforetak ikke aktivt skal bestille vaksiner. Folkehelseinstituttet skal fordele tilgjengelige vaksinedoser ut fra gitte kriterier.

Det opplyses videre om at FHI vil lage en plan for leveranser til kommuner og helseforetak og at den eksakte leveringsplanen skal slutføres når antall doser per levering er kjent. Det foreligger per 05.01.21 en fordeling over vaksiner til kommunene planlagt i uke 1, der det varierer

fra 5 doser til 1 455 doser per kommune. Det er i planene fra myndighetene fastslått at kommunene skulle få beskjed 5 dager før vaksinen sendes ut.

Det fremstår for Stortinget som fortsatt uklart i hvilket tempo vaksinene kommer til Norge, og hvorvidt myndighetene vurderer tilførselen som sikker nok til å kunne planlegge vaksiner i hurtigere tempo enn i dag. Når vi sammenligner oss med andre land, gjør vi det på en annen måte. I stedet for å vaksinere så mange som mulig med vaksiner fra første forsendelse, og deretter legge til grunn av vi får påfyll til å sette vaksinedose 2 med neste forsendelse, er det holdt tilbake doser, for å sikre runde to fra samme forsendelse.

Det er også oppgitt at prioritering og fordeling av vaksiner skulle avstemmes med smittesituasjonen på tidspunktet vaksinen kom. Vi ser nå et økende R-tall, og det kan være rimelig å tro at strategien endres med dette som bakteppe.

Stortinget ønsker å bli informert om hvilke politiske og faglige avveininger og vurderinger som ligger til grunn for måten vaksiner fordeles og håndteres på i Norge.

Svar:

Regjeringen har vedtatt den strategien som FHI anbefalte, nemlig å fordele vaksinen likt i hele landet. I denne første fasen med lite tilgang til vaksiner er beboere i sykehjem, de aller eldste og visse grupper helsepersonell prioritert uavhengig av bosted.

Regjeringens strategi er dynamisk. Den kan endres blant annet ut fra smittesituasjonen og oppdatert kunnskap om vaksinenes egenskaper. Ved utbredt smitte kan geografisk prioritering vurderes.

Folkehelseinstituttet konkluderte i desember 2020 med at smittesituasjonen og forventet utvikling i januar gjør det nødvendig å prioritere utvalgte personer i helsetjenesten på lik linje med risikogruppene. Folkehelseinstituttet har publisert en omfattende beskrivelse av kunnskapsgrunnlaget i november 2020 som ble oppdatert i desember. Kunnskapsgrunnlaget fra FHI er publisert på FHIs hjemmesider.

Norge er omfattet av EUs vaksineanskaffelser under likeverdige vilkår som EUs medlemsland. Norges befolkningsjusterte andel utgjør anslagsvis 1 prosent av EUs vaksineleveranser.

Vaksinasjon med BionNTech- Pfizervaskinen startet fra 27.12 i 7 kommuner. I uke 1 vil nesten alle kommuner starte vaksinasjon. Alle som skal vaksineres må ha to doser. Det tar også én uke fra andre dose er satt til man har full effekt, og det skal gå tre uker mellom første og andre dose. For å sikre at vaksinerte også får dose to på riktig tidspunkt har vi beredskapslager i starten, i tilfelle det skulle bli forsinkelse med en leveranse.

Når det gjelder leveranser fremover tilsier de mest optimistiske anslagene at vi vil kunne motta omtrent 2,5 millioner doser fra EUs avtaler med BioNTech og Pfizer, Moderna og AstraZeneca allerede i første kvartal av 2021. Det er nok til å vaksinere 1 250 000 mennesker med to doser hver. Dette forutsetter at vaksinerne blir godkjent, og at de produseres og distribueres slik produsentene har lagt opp til. Modernas vaksine fikk betinget godkjenning 6.1. AstraZeneca vaksinen vurderes av legemiddelmyndighetene, men vi vet ikke per i dag om den kan bli godkjent tidlig i vinter eller noe senere.

SPØRSMÅL NR. 866

Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Fredric Holen Bjørdal

Besvart 13. januar 2021 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Meiner statsråden at Oslo er det best eigna utgangspunktet for det samanslåtte GIEK/Eksportkreditt til å støtte opp næringsliv langs kysten, eller vil regjeringa ta initiativ til lokalkontor til dømes i Ålesund, for å sikre betre tenester nærare der verdiskapinga skjer?

Svar:

Eg viser til at regjeringa har avgjort å slå saman GIEK og Eksportkreditt Noreg til ein ny etat, som framleis skal lokalisert i Oslo. Eg merkar meg at det er mange som støttar avgjerda om samanslåing. Eg vil understreke at vi ikkje skal etablere ei heilt ny verksemd. Både GIEK og Eksportkreditt Noreg er i dag allereie lokaliserte i Oslo, og finansieringstilbodet som eksisterer i dag skal vidareførast.

GIEK og Eksportkreditt kjenner næringslivet over heile Noreg svært godt. Slik skal det framleis vere etter samanslåinga. Tilbodet om eksportfinansiering er for både store og små eksportørar med behov for langsiktig finansiering, over heile landet og i alle næringar.

Eg har merka meg ønsket frå delar av næringslivet og det politiske miljøet i Møre og Romsdal om etablering av eit avdelingskontor i fylket. Næringslivet langs kysten, som maritime, offshore, grøn skipsfart, oppdrett og fiskeri samt energinæringa, utgjer ein svært stor del av brukargruppa til GIEK og Eksportkreditt. Eg har stor forståing for at næringslivet står i ein utfordrande økonomisk situasjon og er uroleg for i kva grad det er tilgjengeleg finansiering framover og gjennomføring av nye prosjekt. Derfor har regjeringa gjennom krisa lagt fram ei rekkje tiltak for å avhjelpe situasjonen både i maritim næring og i næringslivet generelt. Eg vil også understreke at den nye etaten skal fortsetje å gi finansiering til gode prosjekt over heile Noreg, inkludert i næringar langs kysten. Næringslivet langs kysten er viktig for både verdiskaping og sysselsetjing i norsk økonomi og vil vere viktig for utviklinga av

eit konkurransedyktig og berekraftig havnæringsliv i åra framover.

Eg vil ikkje utelukke at den nye verksemda på eit seinare tidspunkt vil ha ei organisering som tilseier eitt eller fleire lokalkontor rundt om i landet. Eg ser det ikkje som formålstenleg å gjere det i dagens situasjon, særleg sidan den nye organisasjonen har ein stor jobb framfor seg med å få to verksemdar til å bli ei verksemd. Etaten skal også arbeide vidare med å gjere tilbodet kjent for sektorar og bedrifter som ikkje har brukt eksportfinansiering så mykje tidlegare og slik hjelpe norsk næringsliv i omstilling. Den samanslåtte etaten må samarbeide tett med mange næringar og bedrifter, samt bankar, i heile Noreg - og også internasjonalt. Dette er eit svært komplekst bilete av brukarar og behov. Å etablere lokalkontor på eitt eller fleire andre stader vil krevje store ressursar, og dei to verksemdene har i dag til saman i underkant av 150 tilsette. I ei tid kor det eksportretta næringslivet allereie står i ein krevjande situasjon er det viktig at mest mogeleg av kapasiteten blir brukt til å hjelpe bedriftene.

SPØRSMÅL NR. 867

Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Når kan vi forvente at heile den voksne befolkningen er ferdig vaksinert, og vi kan oppnå flokkimmunitet i Norge?

BEGRUNNELSE:

Å oppnå flokkimmunitet er et uttalt mål når man tar i bruk vaksiner, men det er uklart når vi faktisk kan nå dette målet i Norge. Det er også uklart hvordan barn og unge under 18 år inngår i denne målsettingen. Fagmyndighetenes kunnskapsgrunnlag sier også lite om dette i sine offentlig tilgjengelige dokumenter.

De siste dagene har det kommet sprikende og lite omforente uttalelser knyttet til vaksinasjonstempoet i Norge. Det foreligger ulik informasjon og ulike uttalelser fra fagmyndighetene og regjeringen hva gjelder vaksinasjonstempo, fremdrift og antatt ferdigstilt vaksinasjon.

Svar:

Gjennom avtalene vi har via EU får Norge tilgang på tre ganger så mange vaksiner som vi trenger via sju forskjellige avtaler. Det gir en trygghet. Per i dag er to av disse vaksinene godkjent av legemiddelmyndighetene. Gitt at alle vaksinene blir godkjent og det ikke blir problemer med produksjonen, vil Norge motta nok vaksinedoser til å kunne vaksinere alle voksne innbyggere i Norge som ønsker det innen andre eller tredje kvartal. Dette vil vi få bedre kunnskap om når vi har mer kunnskap om godkjenninger og leveranser.

Generelt vil de fleste vaksinene gjør mer enn å beskytte den som er vaksinert. Mennesker i nærmiljøet til den vaksinerte blir mindre utsatt for smittestoffet når det er færre mennesker som kan smittes. Det kalles flokkbeskyttelse (engelsk: herd protection / herd immunity). Flokkbeskyttelsen er spesielt uttalt for de vaksinene som ikke bare hindrer sykdom, men også hindrer at smittestoffet slår seg ned på slimhinnene (f. eks. Hib-, mesling- og poliovaksine).

For koronavaksinene som er godkjent er effekten bare dokumentert for å unngå å utvikle sykdom og det er usikkerhet rundt effekten av vaksine på smittsomheten til den vaksinerte. Per i dag er koronavaksinene bare godkjent til voksne.

Hvor raskt vi kan gå tilbake til en mer normal hverdag etter at vaksinasjonen er kommet i gang, vet vi ikke enda.

Kunnskap og riktig bruk av godkjente vaksiner vil kunne påvirke pandemien betydelig og på sikt gi lettelse i smitteverntiltakene. Men det vil kunne ta tid fra oppstart av vaksinasjon til vi er tilbake til normalen. Andre smitteverntiltak, beredskap og behandlingsskapasitet i helsetjenesten vil fortsatt være viktig i lang tid etter at de første vaksinene kommer.

SPØRSMÅL NR. 868

Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 14. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Når vil statsråden sørge for at bomstasjonen på Tresfjordbrua fjernes, i tråd med budsjettforliket mellom regjeringen og FrP?

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket for 2021 ble regjeringspartiene og FrP enige om å bevilge 405 millioner til å betale ned den resterende gjelden på Tresfjordbrua, slik at bomstasjonen blir permanent nedlagt. Dette er svært viktig for mange familier og bedrifter som har store utgifter for å kjøre over broen. Det vil også bidra til å knytte hele regionen tettere sammen, noe som er viktig både for lokalbefolkningen og næringsliv.

Administrerende direktør i bompengeselskapet opplyser at de kan skru av innkrevningen med en gang de får beskjed om det, likevel er ikke dette gjort enda.

Svar:

Samferdselsdepartementet har i brev av 15. desember 2020, med forbehold om Stortingets endelige budsjettvedtak for 2021, bedt Staten vegvesen om å forberede ulike forhold knyttet til tilskudd for reduserte bompenger for 2021. Dette omfatter et tilskudd på 400 mill. kr til prosjektet E136 Tresfjordbrua, for opphør av bompengene i prosjektet.

Statens vegvesen v/Vegdirektoratet som tilskuddsforvalter, sendte i brev av 18. desember 2020 tilbud om tilskudd på 400 mill. kr til bompengeselskapet Vegamot AS for opphør av innkrevningen på prosjektet E136 Tresfjordbrua. Tilbudet var med forbehold om Stortingets endelige budsjettvedtak for 2021. Møre og Romsdal fylkeskom-

mune, som er garantist for prosjektet, har bekreftet at de godkjenner prosessen for avvikling av E136 Tresfjordbrua.

Statens vegvesen sendte 12. januar skriftlig bekreftelse til bompengeselskapet om at pengene blir utbetalt. Bompengeselskapet har varslet at bompengene vil opphøre 15. januar kl. 12.

SPØRSMÅL NR. 869**Innlevert 6. januar 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil regjeringen endre sin informasjonsstrategi under pandemien slik at kommuneoverlegene ikke lenger må oppleve at kommunene sitt arbeid med lokal smittevern og beredskap blir gjort vanskeligere?

BEGRUNNELSE:

59 kommuneoverleger har skrevet kronikk om regjeringens informasjonsstrategi: Joker Nord i praksis, (NRK 5. januar).

I kronikken skriver de om at beredskapsarbeid bygger på fire hovedprinsipp, ansvars- likhets, nærhets og samvirkeprinsipp. Samvirkeprinsippet beskrives på regjeringens sider på følgende måte:

“Myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og kris håndtering.”

Kommuneoverlegene skriver at sentrale helsemyndigheter under pandemien har informert kommunene på en måte som har gjort lokalt smittevern- og beredskapsarbeid vanskeligere:

“Endringer og tiltak fra nasjonalt hold har vært kommunisert via pressekonferanser. Kommunene varsles ikke på forhånd om hva som kommer og de varsles heller ikke om at det skal være en pressekonferanse. Pressekonferanser holdes i “beste nyhetstid”, dvs. fredag kveld eller som siste, søndag kveld.”

Og videre skriver de:

“Hver gang dette skjer, renner det inn med spørsmål til kommunene fra innbyggere, organisasjoner og virksomheter. Dette knekker våre rygger! Det kan også nevnes at det sjelden eller aldri samtidig sendes ut skriftlig, presis informasjon med faglig begrunnelse for det som kommuniseres i pressekonferansen. Vi er således de første timene avhengig av å “tolke” det som blir sagt fra de ansvarlige.”

Spørsmålsstiller mener at det er sterke ord som nå kommer fra kommuneoverlegene, midt i en pandemi, og at dette må føre til endring i regjeringens informasjonsstrategi. Det meste av smittevernarbeidet skjer i kommunene. Det er kommuneoverlegene som står midt i dette arbeidet, og måten de nå får vite om nasjonale tiltak på, er ikke forsvarlig.

Svar:

Kommunene har en sentral rolle og gjør en imponerende jobb i håndteringen av pandemien. God kommunikasjon til kommunene og kommunelegene vil kunne bidra til god forankring av tiltak og dermed styrke evnen til rask gjennomføring av tiltak. Regjeringen og sentrale helsemyndigheter har gjennom hele pandemien jobbet for rask og tydelig kommunikasjon om de beslutninger som fattes. Samtidig erkjenner vi at denne kommunikasjonen kan bli bedre.

Helsedirektoratet hadde forrige uke et møte med Legeforeningen og noen av kommunelegene som forfattet kronikken. I møtet ble de blant annet enige om mulige fremtidige hensiktsmessige måter å styrke informasjon knyttet til nye og endrede beslutninger, tiltak, råd og regler. Videre har etatene dialog med KS om utsendelse av et informasjonsbrev til landets statsforvaltere, kommuner og kommuneleger som vil beskrive prosess for beslutninger og hvor informasjon finnes hos regjeringen.no, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet.

Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet vil tilrettelegge for at kommunene, statsforvalterne og kommunelegene er godt informert om hvor de finner nødvendige oppdateringer av anbefalinger og forskriftsfestene regler. For øvrig vil Helsedirektoratet fortsette dialogen med Statsforvaltere, kommuner og kommuneleger og se på hvilke øvrige tiltak som kan settes inn på både kort og lengre sikt for å styrke dialogen med Statsforvaltere, kommuner og kommuneleger ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 870**Innlevert 6. januar 2021 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Flere ambulansestasjoner i Trøndelag får nå omgjort døgntjeneste til hjemmevakt. Å endre ambulansetjenesten på denne måten fra aktiv til passiv tjeneste er en uholdbar måte å spare penger på fordi det svekker ambulansetilbudet og innebærer at ulemper og kostnader skyves over lokalsamfunn og på de ansatte.

Hva vil statsråden gjøre for hindre at ambulansetilbudet svekkes på denne måten?

BEGRUNNELSE:

Helse Midt-Norge foreslår å endre statusen på ambulansetjenesten i flere distriktskommuner for å spare penger. Endringene skaper sterke reaksjoner i de kommunene det gjelder.

Det nye opplegget svekker ambulansetilbud i de kommunene det gjelder ved at responstiden øker, og det medfører at ulemper og kostnader skyves over på lokalsamfunnet og de ansatte i ambulansetjenesten. Alt dette skaper usikkerhet lokalt og uro.

Å svekke tjenesten på denne måten er å «gå baklengs inn i framtida» når man samtidig tar til orde for en profesjonell ambulansetjeneste. Det kan ikke være slik at man bidrar til en skjult sentralisering med å gjøre deler av ambulanseberedskapen til en mindre helhetlig tjeneste i enkelte kommuner. Da skapes det et A- og B-lag i en tjeneste som alle innbyggere bør ha likeverdig tilgang til.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Midt-Norge RHF om ambulansetjenesten i Trøndelag. Helse Midt-Norge opplyser at saken som representanten Arnstad viser til, handler om et forslag om justering av vaktordning ved to ambulansestasjoner som Helse Nord Trøndelag HF har ansvaret for. Dette er stasjonene i Meråker (Meråker kommune) og Verran (Steinkjer kommune).

Helse Midt-Norge RHF opplyser at Klinikk for prehospitaltjenester i Helse Nord-Trøndelag foreslår en justering av dagens vaktordning med vakt på vaktrom hele døgnet over til hjemmevakt fra klokken 2000 til klokken 0800. Resten av døgnet vil det være vakt på vaktrom. Helse Midt-Norge opplyser videre at forslaget skal til drøfting med berørte kommuner og at man vil gjennomføre nødvendige risiko- og sårbarhetsanalyser i denne forbindelse. Forslaget skal også drøftes videre med de ansattes organ-

isasjoner. Forslaget er basert på en forsvarlighetsvurdering av aktivitetsnivået og et svært lite antall akutte oppdrag på natt. Dersom administrerende direktør i Helse Nord-Trøndelag finner å anbefale forslaget vil saken bli behandlet av styret i Helse Nord-Trøndelag før eventuell implementering.

Arnstad spør hva jeg vil gjøre for å hindre at ambulansetilbudet svekkes. Jeg viser til akuttmedisinforskriften hvor det framgår at ambulanserbiler som utfører oppgaver etter denne forskriften skal være bemannet med tilstedevakt. Unntak kan gjøres der det er et lavt antall akuttoppdrag per år og ambulansen kan være bemannet innen forsvarlig tid etter varsling. Det er helseforetakene som har ansvaret for ambulansetjenesten, og som må gjøre konkrete vurderinger i hvert tilfelle.

Jeg mener at det viktigste tiltaket for å sikre et helhetlig og likeverdig tilbud er at kommuner og helseforetak i større grad samarbeider om utviklingen av de akuttmedisinske tjenestene, slik at tilbudet samlet sett blir tilgjengelig nok og av god kvalitet. Det er bra for pasientene og god bruk av ressursene. Det er bakgrunnen for at helseforetakene i samarbeid med kommunene i helsefelleskapene skal gjennomgå de akuttmedisinske tjenestene.

Avslutningsvis vil jeg understreke at vi har en desentralisert ambulansestructur med en godt utbygget ambulansetjeneste. Gjennom Nasjonal helse- og sykehusplan og oppfølgingen av denne, fortsetter vi arbeidet med å styrke samhandling, kapasitet og kompetanse i de akuttmedisinske tjenestene.

SPØRSMÅL NR. 871**Innlevert 6. januar 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 14. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Kven vil dekke dei auka kostnadane og dekkja manglande inntekter som fylgje av forsinkelser på bompengerevinga i Ryfast?

GRUNNGJEVING:

Det er ynskjeleg å få vite kva ekstra kostnader som har kome som fylgje av problem med leverandøren, og kvens som dekker desse.

Det er ynskjeleg å få vite kva finanskostnader som har kome sidan prosjektet vart opna og kven som dekker desse.

Det er ynskjeleg å få vite kor mykje inntekter ein har tapt som fylgje av utsett innkreving og kven som skal dekke inn dette.

Svar:

Jeg viser til omtale av saken i Prop. 54 S (2020–2021).

Avtalen som regulerer ansvarsforholdene for bompengeprojektet Ryfast, er fra 2013 og inngått i tråd med tidligere ordning. For Ryfast er det derfor Statens vegvesen som har ansvaret for å anskaffe innkrevingsutstyret. I henhold til denne avtalen kan bompengeselskapet kreve erstatning fra Statens vegvesen for renter og administrative

kostnader ved forsinket ferdigstillelse av innkrevingsutstyret. Det er derfor staten som må betale for eventuelle kostnader som følger av forsinkelsene.

Jeg vil også opplyse om at etter ny ordning for bompengesektoren er det nå bompengeselskapene som har ansvaret for å anskaffe eget vegkantutstyr. Innkrevingen kan starte når utstyret er godkjent av Statens vegvesen. Utsatt innkreving, som følger av manglende godkjenning, vil etter det nye avtaleverket være bompengeselskapets ansvar.

Samferdselsdepartementet er nå i gang med å gjennomgå situasjonen for Ryfast-prosjektet som følger av at Statens vegvesen sa opp kontrakten med den spanske leverandøren av innkrevingssystemet for prosjektet. Dette omfatter også beregning av påløpte renter og administrasjonskostnader for bompengeselskapet, som Statens vegvesen er forpliktet til å dekke etter gjeldende avtale. Innkrevingen i prosjektet vil etter planen starte i februar 2021.

Samferdselsdepartementet tar sikte på å komme tilbake til Stortinget på en egnet måte etter at innkrevingen er igangsatt og så snart det foreligger en oversikt over størrelsen på disse kostnadene. Når det gjelder inntektsiden for bompengeselskapet, vil ikke utsettelsen i seg selv redusere innkrevingstiden eller de samlede inntektene for bompengeselskapet.

SPØRSMÅL NR. 872**Innlevert 5. januar 2021 av stortingsrepresentant Jan Bøhler****Besvart 12. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Riksadvokaten har sendt ut et direktiv etter avgjørelsen i EMD-saken om beslaget av telefonen til en 42 år gammel norsk-pakistansk mann. Dette får store konsekvenser og politiadvokat Brekke sa til Rett24 at dersom alle databeslag hvor det kan være fortrolig informasjon skal sendes tingretten, «så vil all etterforskning i hele politi-Norge stoppe fra dag én».

Er et lovgivningsalternativ vurdert, eller hvorfor ikke, har politiet fått anledning til å vurdere konsekvensene av en slik ordre, og vil statsråden foreslå endringer?

Svar:

Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD) avsa 17. desember 2020 dom mot Norge for krenkelse av Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 8.

EMD kom til at Norge ikke har en tilstrekkelig klar rettslig regulering av håndtering av databeslag som inneholder taushetsbelagt advokatkorrespondanse.

Riksadvokaten, som øverste leder av påtalemyndigheten, ga derfor samme dag et midlertidig direktiv om gjennomgang av beslag. Av direktivet fremgår at i tilfeller hvor det er holdepunkter for at et beslag inneholder opplysninger som er unntatt fra beslag etter straffeprosessloven § 204 første ledd jf. § 119, skal beslaget sendes til tingretten for utsortering av dokumenter som omfattes av beslagsforbudet. Mistenktes pretensjon om at et beslag inneholder opplysninger som er vernet av straffeprosessloven § 119, skal legges til grunn med mindre den er

åpenbart uriktig. Det fremgår videre av direktivet at det skal foretas en streng prioritering ved vurderingen av om et beslag skal sendes til tingretten for slik utsortering, på grunn av tingrettens begrensede kapasitet, og at direktivet gjelder inntil annet blir bestemt.

Justis- og beredskapsdepartementet har i samarbeid med Riksadvokaten og Politidirektoratet startet et arbeid med henblikk på å vurdere hvilke regelverksendringer som er nødvendige for å sikre at denne type saker behandles i samsvar med våre folkerettslige forpliktelser. I denne forbindelse er jeg selvsagt opptatt av å finne løsninger som ikke står i veien for en effektiv kriminalitetsbekjempelse.

SPØRSMÅL NR. 873

Innlevert 6. januar 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 28. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mange brudd på arbeidsmiljøloven har det vært innen de ulike lokale helseforetakene i 2020, sammenlignet med 2019, hva har disse bruddene på arbeidsmiljøloven dreid seg om, og i hvor stor grad kan dette knyttes til situasjonen med COVID-19?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål dok. 15:182 (2019-2020), fremkommer det at man hadde om lag 500.000 mulige brudd på arbeidsmiljøloven innen de ulike helseforetakene på det tidspunktet i 2019. 2020 har blitt et svært spesielt år for helsetjenesten, grunnet COVID-19, noe som også påvirker helsepersonell sin arbeidssituasjon.

Helseministeren sier i svar på tilsvarende spørsmål i dok 15:780 (2020-2021) at han ikke har anledning til å gi svar på spørsmålet innen de gjeldende frister for besvarelse. Spørsmålsstilleren ser at spørsmålet kan kreve noe mer tid å besvare enn det som er gitt i den ordinære svarfristen, men svaret i dok 15:182 (2019-2020) viser at det

er mulig å besvare denne typen spørsmål. Derfor sendes spørsmålet inn på nytt, men med forståelse for at statsråden eventuelt kan komme til å måtte be om en noe utsatt frist.

Det kan ellers være verdt å minne om at Høyre selv i Oslo bystyre har vært opptatt av en tilsvarende problemstilling rundt brudd på arbeidsmiljøloven. I Aftenposten 19.oktober 2019 kan man lese følgende:

«Øystein Sundelin (H) reagerer på det samme. Da Aftenposten tirsdag ba byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid oversikt over brudd på arbeidsmiljøloven i deres etater, var svaret først at det var en oversikt de ikke hadde.

Sundelin lurer på hvor mye byrådet egentlig har visst om lovbrudd i ulike etater.

– Mye tyder på at informasjon blitt holdt tilbake, sier nestlederen i Høyres bystyregruppe.

– Mener du at de snakker usant?

– Det gjenstår å se. Men de har i hvert fall ikke vært fremoverlente hverken for å finne ut av omfanget eller holde bystyret informert.»

Spørsmålsstilleren legger derfor til grunn at helseministeren ønsker å gi svar på spørsmålet som først ble stilt i dok 15:780 (2020-2021).

Svar:

Som representanten Tellef Mørland helt riktig peker på i begrunnelsen for sitt spørsmål, så har 2020 vært et helt spesielt og ekstraordinært år for helsetjenesten. Som jeg opplyste i mitt forrige svarbrev av 4. januar 2021 på like-lydende spørsmål, så vil en del avvik og mulige brudd på arbeidsmiljøloven (AML) gjennom fjoråret være relatert til koronapandemien og den særskilte situasjonen dette har medført for spesialisthelsetjenesten. Det er imidlertid også slik at helseforetakene har registrert dette på noe ulikt vis og sykehusene har hatt til dels ulik belastning forbundet med pandemihåndteringen. Vi er dessuten fortsatt relativt tidlig i kalenderåret 2021, og alle data, registreringer og rapporter foreligger ikke for fjoråret.

Andel potensielle AML-brudd i Helse Nord (per oktober, ekskl. leger)

Foretak	2019	2020	Av de samlede avvikene utgjorde pandemien i 2020
Finmarkssykehuset HF	5,6 %	5,7 %	20 %
Helgelandssykehuset HF	5,3 %	3,1 %	14 %
Nordlandssykehuset HF	4,3 %	3,7 %	16 %
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	4,3 %	4,3 %	19 %

I Helse Midt-Norge RHF viser det samlede bildet at antall mulige brudd på AML er på om lag samme nivå som i 2019 (når leger holdes utenom), med en liten nedgang i mulige AML-brudd i ett av helseforetakene. Kun en

Andel potensielle AML-brudd i Helse Midt-Norge

Foretak	2019	2020	Av de samlede avvikene utgjorde pandemien i 2020
Helse Møre og Romsdal HF	6,3 %	5,8 %	0,3 %
St. Olavs hospital HF	2,4 %	2,5 %	0,2 %
Helse Nord-Trøndelag HF	3,5 %	3,7 %	0,6 %

I Helse Sør-Øst RHF viser en sammenlikning mellom 2020 og 2019 at det samlet sett er en nedgang i andelen vakter med AML-brudd, til tross for at pandemien samlet

Andel vakter med potensielle AML-brudd i Helse Sør-Øst

Det å skulle sammenholde 2020-tall med tall fra 2019, og samtidig konkretisere årsaker og sammenheng med Covid19-håndteringen, er krevende og komplekst. Det gir ikke uten videre direkte sammenliknbar informasjon eller nødvendigvis et presist helhetlig bilde.

Like fullt har departementet innhentet opplysninger fra regionale helseforetak, og gir nedenfor en oversikt over det bildet som avtegner seg i de fire regionene. Det har dessverre tatt noe tid ut over ordinær svarfrist å innhente og bearbeide opplysningene.

Helse Nord RHF opplyser at til tross for den krevende koronasituasjonen gjennom fjoråret, har andel brudd på arbeidsmiljøloven per vakter gått ned fra 2019 til 2020. Samlet sett anslås det at om lag 18 pst. av de potensielle AML-bruddene er relatert til korona. De tar da forbehold om at den manuelle registreringen av koronarelaterte brudd kan være noe varierende i de underliggende helseforetakene.

relativt liten andel avvik fra AML anses å være relatert til pandemien. Akutt mangel på nødvendig kompetanse er årsaken til de fleste avvik, deretter følger akutte aktivitetsforandringer, og dernest akutt sykdom.

sett har bidratt til å generere om lag 12 pst. av de potensielle AML-bruddene.

Foretak	2019	2020	Av de samlede avvikene utgjorde pandemien i 2020
<i>Andel vakter med brudd på avtaleverk eller AML</i>			

Akershus universitetssykehus HF	2,2 %	2,2 %	14 %
Oslo universitetssykehus HF	1,7 %	1,4 %	8 %
Sunnaas sykehus HF	0,5 %	0,8 %	14 %
Sykehuset i Vestfold HF	1,5 %	1,6 %	13 %
Sykehuset Innlandet HF	3,0 %	2,4 %	8 %
Sykehusapotekene HF	0,3 %	0,4 %	19 %
Sykehuset Sørlandet HF	2,0 %	2,3 %	11 %
Sykehuset Telemark HF	3,3 %	3,1 %	7 %
Sykehuset Østfold HF	2,1 %	1,7 %	17 %
Sykehuspartner HF	3,4 %	2,6 %	7 %
Vestre Viken HF	2,9 %	2,4 %	14 %

Det gjøres oppmerksom på at dette er estimater fordi det er usikkerhet blant annet om hvor raskt den aktuelle årsakskoden knyttet til pandemien kom i bruk, og om registrerings-praksisen er helt konsistent. Det er også noe variasjon som kan virke litt tilfeldig.

Gjennom våren 2020 var det en stor andel koronarelatert fravær og karantenering. Senere på våren ble det inngått sentrale arbeidstidsavtaler med rett til utvidet overtidarbeid og muligheter for å tilpasse arbeidstidsordningene. Da fikk helseforetakene ordninger som gjorde det lettere å planlegge, unngå for høy belastning og også færre AML-brudd. Aktiviteten denne våren ble også tatt betydelig ned på mange områder som ikke ble berørt av pandemien.

Mange ansatte har gjennom fjoråret ytt en veldig stor innsats og stått i arbeidstidsordninger med mye belastning. Det har vært et viktig lederansvar å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø, selv med krevende arbeidstidsordninger. Likevel har pandemien bidratt til en del brudd på

Tabell pr. foretak i Helse Vest i absolutte tall (per 21.12.20)

Foretak	2019	2020
Helse Stavanger HF	35 654	34 469
Helse Bergen HF	26 997	18 176
Helse Fonna HF	14 644	13 795
Helse Førde HF	12 238	11 086

Tabellen over viser en nedgang for alle helseforetakene. Tall for 2020 er gitt pr. 21. desember, slik at endelige tall for 2020 kan ligge noe høyere enn det som går fram av tabellen. Andel vakter med mulig brudd på AML anslås samlet sett å ligge på om lag 1,52 pst. i 2020 mot 1,75 pst. i 2019.

Uavhengig av pandemien utgjør akutt mangel på nødvendig kompetanse, endring i aktivitet og akutt sykdom de vesentligste årsakene til mulige AML-brudd i Helse Vest. I 2020 har koronarelaterte tilfeller blitt en av de fem viktigste årsakene til mulige brudd på arbeidsmiljøbestemmelsene.

arbeidstidsordningene og AML. Uavhengig av pandemien har det blitt arbeidet med å ha gode rutiner og tiltak for best mulig å sikre arbeidstidsordninger som bidrar til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Samtidig har en forsøkt å redusere andelen vakter med mulig AML-brudd så mye som mulig.

I Helse Vest-RHF ville det vært en nedgang i mulige brudd på AML på 29 pst. fra 2019 til 2020 hvis en holder koronaregistrerte tilfeller utenom. Antall koronaregistrerte mulige brudd på AML er på totalt 13 733 tilfeller.

Helse Vest RHF har opplyst at 2020 var et spesielt år også for deres virksomheter. Det var mange endringer og omlegginger av arbeidsplaner, særlig i den innledende fasen av pandemien da svært mange medarbeidere også var i karantene. Medarbeidere har vært omdisponert til andre oppgaver ved andre avdelinger, og fått justerte arbeidsplaner for å ivareta viktig omlegging av driften grunnet pandemien. Likevel har det altså vært en nedgang i mulige AML-brudd fra 2019 til 2020.

Avslutningsvis vil jeg understreke at jeg er svært opptatt av, og har engasjert meg i, spørsmål rundt helsepersonells arbeidsmiljø. Dette er viktig for den ansatte og for virksomhetene, men også for kvaliteten på de tjenester vi tilbyr befolkningen. Tiltak for å redusere omfanget av brudd på arbeidsmiljøloven har derfor også vært tema i foretaksmøter. Den gjennomgangen som er gitt over viser at alle helseregioner arbeider aktivt med saken, og at det kommer positive resultater ut av arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 874**Innlevert 6. januar 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 14. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Stemmer det at regjeringen ikke hadde ferdig lagede planer for hva de skulle gjøre dersom smittetrykket økte etter jul, og at kommuner og skoler ikke blir informert om pressekonferanser og innholdet i disse før de blir presentert gjennom media?

BEGRUNNELSE:

I et større intervju i VG 5. januar viser Solberg og Høie til at 2. januar førte rådene fra Folkehelseinstituttet til at skitur måtte avbrytes, og at det måtte hasteinnkalles til møte for å håndtere nye råd fra Folkehelseinstituttet.

At Folkehelseinstituttet har gitt ulike råd i løpet av romjula og i starten av januar, blir gitt som begrunnelse for at det ikke forelå klare planer og at informasjon måtte gis raskt og uten forvarsel.

Mens tiltakene selvsagt ikke kan innføres for det er grunnlag i smittesituasjonen, må planene være klare i forkant, og studenter, kommuner og skoler burde ha fått tid til å forberede seg på de tiltakene som kunne komme. Sannsynligheten for at smittetrykket ville øke i løpet av jula var stor.

I et innlegg på Ytring 5. januar etterlyser 59 kommuneoverleger bedre informasjon fra staten ved innføring av nye tiltak. De viser ikke bare til at de ikke varsles i forkant om regler som skal komme, ei heller om planlagte pressekonferanser, men også til at det sjelden eller aldri samtidig sendes ut skriftlig, presis informasjon med faglig begrunnelse for det som kommuniseres i pressekonferanse, og at de derfor bruker lang tid på å tolke statlige regler, i møte med bekymrede innbyggere.

God kriseledelse betyr å være forkant for forventede eller mulige utfordringer, og sikre god informasjonsflyt. Nå kan det virke som om regjeringen bruker manglende planlegging som begrunnelse for dårlig og kortsiktig informasjon.

Svar:

Som det fremgår av den langsiktige strategien for håndteringen av covid-19-pandemien er regjeringens mål å holde smittespredningen under kontroll, slik at smitten er håndterbar og ikke overskrider kapasiteten i helse- og omsorgstjenesten og kommunehelsetjenesten, herunder kapasiteten til testing, isolering, smitteoppsporing og karantenering (TISK). Samtidig må vi være forberedt på å slå ned lokal eller nasjonal oppblussing av smitte.

Håndtering av covid-19-pandemien avhenger av hvordan smittesituasjonen utvikler seg.

Hvordan og i hvilket omfang smitteverntiltakene faktisk iverksettes må vurderes konkret ut fra den aktuelle smittesituasjonen og oppdatert kunnskap. Videre legger regjeringen til grunn et føre-var-prinsipp når smitteverntiltak vurderes i håndteringen av covid-19-pandemien. Det innebærer at det kan være situasjoner der man ikke kan gå trinnvis frem eller legge til grunn forhåndsbestemte tiltak, men må vurdere iverksettelse av tiltak løpende iht. smittesituasjonen.

Både den langsiktige strategien og regjeringens beredskapsplan for smitteverntiltak under covid-19-pandemien ble oppdatert 14. desember. Beredskapsplanen gir en overordnet veiledning for vurderinger og beslutninger av tiltak på både nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Beredskapsplanen tar utgangspunkt i gjeldende regelverk og rammene i Nasjonal helseberedskapsplan. Beredskapsplanen er en egen sykdomsspesifikk plan under Nasjonal beredskapsplan mot utbrudd av alvorlige smittsomme sykdommer, og skal bidra til effektiv håndtering av covid-19-pandemien. Planen beskriver ansvarsforhold, beslutningsnivå, samordning og system for å risikovurdere smittesituasjonen herunder risikonivåer og tilhørende eksempler på pakker av smitteverntiltak. Den langsiktige strategien og beredskapsplanen må ses i sammenheng, og sammen med rundskrivet om kommunale smitteverntiltak danner de et grunnlag for regjeringens respons og håndtering av covid-19-pandemien. Regjeringen har hele tiden vært tydelig på at innstramminger ville kunne komme, da vi er i en situasjon der ting snur fort. Dette ble svært tydelig forrige måned. Den ustabile og uforutsigbare situasjonen som oppsto sent i romjulen krevde raskt nye innstramminger i tiltakene. Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet meldte om bekymring for smittetallene og regjeringen fulgte umiddelbart opp med nye tiltak og anbefalinger på nasjonalt og lokalt nivå.

Når det gjelder kommunikasjon har regjeringen og sentrale helsemyndigheter gjennom hele pandemien jobbet for rask og tydelig kommunikasjon om de beslutninger som fattes. Samtidig erkjenner vi at denne kommunikasjonen kan bli bedre.

Helsedirektoratet hadde forrige uke et møte med Legeforeningen og noen av kommunelegene som forfattet kronikken 5. januar. I møtet ble de blant annet enige om mulige fremtidige hensiktsmessige måter å styrke informasjon knyttet til nye og endrede beslutninger, tiltak, råd og regler. Videre har etatene dialog med KS om utsen-

delse av et informasjonsbrev til landets statsforvaltere, kommuner og kommuneleger som vil beskrive prosess for beslutninger og hvor informasjon finnes hos regjeringen.no, HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet.

HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet vil tilrettelegge for at kommunene, statsforvalterne og kommunelegene er godt informert om hvor de finner nødven-

dige oppdateringer av anbefalinger og forskriftsfestene regler. For øvrig vil HelseDirektoratet fortsette dialogen med Statsforvaltere, kommuner og kommuneleger og se på hvilke øvrige tiltak som kan settes inn på både kort og lengre sikt for å styrke dialogen med Statsforvaltere, kommuner og kommuneleger ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 875

Innlevert 6. januar 2021 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 14. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Det hersker uklarhet om hva strekningen Kolomoen-Moelv vil koste. 30. juni 2020 sendte Nye Veier ut en pressemelding hvor utbyggingsdirektør Øyvind Moshagen sier «Nye Veier er stolt over å ha løst dette gigaprojektet med en projektkostnad nær 10 milliarder kroner». Statsråden har i et skriftlig svar til Bengt Fasteraune datert 7. august 2020 svart at prognosen for prosjektets sluttkostnad er noe over åtte milliarder kroner.

Hvordan forklarer statsråden denne kostnadsforskjellen på «noe over» 8 mrd. og «nær» 10 mrd.?

Svar:

E6 Kolomoen-Moelv er det største prosjektet hittil i Nye Veier sin portefølje som er ferdigstilt og trafikkpåsatt. 43 km med firefelts motorveg og 110 km/t i tillegg til kryss, omlagte fylkesveger, gang- og sykkelveger og tilrettelegging for kollektivreisende på strekningen.

Nye Veier inngikk i 2016 en fastpris i vegutbyggingsavtale med Samferdselsdepartementet for hele utbyggingen av E6 Kolomoen-Moelv, der kostnadsrammen er 10,4 mrd. kroner i 2020 kr. Dette fremkommer av Prop 131 S (2015-2016).

Gjennom Nye Veiers arbeid, optimaliseringer, nye anskaffelsesmetoder og gjennomføring så er prognosen for sluttkostnad i dag ca. 8,3 mrd. kroner i 2020 kr. Dette er over 2 mrd. kroner lavere en kostnadsrammen og ca. 1,5 mrd. kroner under forventet kostnad.

Departementet er svært fornøyd med dette resultatet. Departementet blir holdt kontinuerlig

orientert over kostnadsutviklingen på dette og de andre prosjektene i Nye Veiers portefølje og de samlede resultatene er imponerende. Samlet besparelse på de pros-

jektene som har åpnet hittil i Nye Veier ligger i dag på 19 %, der E6 Kolomoen-Moelv er en viktig bidragsyter.

SPØRSMÅL NR. 876**Innlevert 6. januar 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 14. januar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Vil kulturarrangører som kansellerer arrangement, etter kulturministerens klare oppfordring om å utsette eller avlyse, få dekket sine kostnader gjennom kompensasjonsordningen, og eventuelt hvor stor andel av disse vil dekkes?

BEGRUNNELSE:

I ballade 5.01.20 kommer kulturministeren med en klar oppfordring til kulturarrangører om å utsette eller avlyse planlagte arrangement. Dette er en tydelig anbefaling, men ikke et påbud om å avlyse. Det er fortsatt lov til å gjennomføre arrangement så lenge øvrige smittevernshensyn er ivare tatt.

Regjeringens begrunnelse for de nye innstrammningene er den urovekkende smitteutviklingen vi ser i samfunnet. Regjeringen oppfordrer derfor sterkt til å begrense sosiale aktiviteter for å begrense ny økning i smitte og anbefaler kulturarrangører om å utsette eller avlyse organiserte innendørs fritidsaktiviteter og kulturarrangementer de nærmeste to ukene.

Det er uklart om de arrangører som velger å følge regjeringens klare anbefaling vil få dekket sine tap eller risikerer å miste støtte. Slik ordningene er innrettet kan en arrangør som gjennomfører arrangement få dekket full kompensasjon for sine tap fra stimuleringsordningen, forutsatt at arrangementet gjennomføres. Dersom arrangementet kanselleres på grunn av myndighetenes restriksjoner, vil de få dekket opptil 60 prosent av tapene gjennom kompensasjonsordningen. Slik situasjonen er i dag, der regjeringen kommer med en anbefaling og ikke påbud, er det uklart om de kulturarrangørene som velger å følge regjeringens anbefaling om å kansellere arrangement, faktisk vil få dekket sine tap.

Svar:

Regjeringen har iverksatt forsterkede nasjonale smitteverntiltak i foreløpig to uker fra 4. januar.

Regjeringens, og min, tydelige anbefaling er å utsette eller avlyse organiserte innendørs fritidsaktiviteter og kulturarrangementer fram til 19. januar. Dersom et arrangement likevel må avholdes, er det tillatt med maks 10 personer på innendørs arrangement, og 200 personer hvor alle i publikum sitter i fastmonterte seter. Det er tillatt med maks 50 personer i begravelser/bisettelser selv om setene ikke er fastmonterte. På utendørsarrangement

er det tillatt med 200 personer, likevel 600 personer hvor alle i publikum sitter i fastmonterte seter.

Så lenge koronasituasjonen vedvarer, vil vi i regjeringen stille opp for kultursektoren. I 2020 hadde vi både stimulerings- og kompensasjonsordninger som ivaretok kultursektoren særskilt gjennom pandemien. Stortinget har også sluttet seg til regjeringens forslag om å videreføre både stimulering og kompensasjon i første halvår av 2021. Det er bevilget 2,25 milliarder kroner til ulike hjelpeordninger for kultur, idrett og frivillig sektor for første halvår av 2021, i tillegg til 200 millioner kroner i krisestøtte til sceneinstitusjoner og museer som mottar mer enn 60 prosent offentlig støtte.

Jeg jobber i disse dager med innretningen på stimuleringsordningen for kultursektoren, og ser også på hvordan sektoren på best mulig måte skal kunne kompenseres for inntektsbortfall ved avlyste eller utsatte arrangementer. Jeg har hele tiden sagt at vi følger nøye med på kultursektorens behov og følger fortløpende opp. Vi oppdaterer og justerer ordningene ettersom situasjonen endrer seg. Regjeringens mål er å hjelpe sektoren gjennom koronasituasjonen, og jeg vil gjerne gjenta at både løftet og målet ligger fast også i det nye året.

SPØRSMÅL NR. 877**Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 15. januar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status for arbeidet med å ratifisere ILO-konvensjon nr. 190?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:488 (2019-2020).

Svar:

Avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet er et viktig tema. Norge har allerede i dag et arbeidsrettslig regelverk som ivaretar flere sider av ILO-konvensjon nr. 190 om avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet. Konvensjonen har likevel et bredt anvendelsesområde og detaljerte krav til lovverk og virkemidler, som må vurderes nærmere.

På oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet har Arbeidstilsynet gått igjennom konvensjonen og vurdert den opp mot nasjonal rett. Jeg mener også det er viktig å ha et godt samarbeid med partene i arbeidslivet i arbeidet med denne konvensjonen. Departementet har invitert partene i arbeidslivet til et videre samarbeid om saken, i en arbeidsgruppe.

I det videre arbeidet vil det også være nødvendig å se på lovverk utover arbeidsmiljølovens anvendelsesområde, særlig likestillings- og diskrimineringsloven og straffeloven. Det vil derfor være behov for å samarbeide med andre departementer, blant annet Kulturdepartementet. Arbeids- og sosialdepartementet er i kontakt med disse om saken.

Dersom det er behov for regelendringer for å kunne ratifisere konvensjonen, vil disse på vanlig måte sendes på alminnelig høring. Dersom det er tale om lovendringer, vil nødvendige forslag fremmes i en lovproposisjon for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 878**Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Siv Jensen****Besvart 14. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at avgiftslettelsene som ble vedtatt av Stortinget uavkortet kommer forbrukerne til gode?

BEGRUNNELSE:

En rekke avgifter ble redusert i statsbudsjettet for 2021, herunder avgift på øl og vin med 10 %.

Det kommer nå påstander om at Vinmonopolet ikke har gjennomført denne lettelsen på bredden av sitt sortiment.

Hvis dette er tilfelle er det uakseptabelt da hele formålet med avgiftsreduksjonene var å senke prisen på produkt til kunde.

Svar:

Det fremste virkemiddelet vi har for å sikre at avgiftslettelser kommer forbrukerne til gode, er god og sunn konkurranse i de relevante markedene. Dersom det er en reell konkurransesituasjon blant aktørene i et marked, vil det være et sterkt insentiv til å redusere prisene tilsvarende avgiftslettelsene. Samtidig vil jeg understreke at jeg deler representantens forventning om at avgiftslettelser kommer forbrukerne til gode.

Særaggifter ilegges ved import og produksjon. Det er produsentene og importørene som ilegges disse avgiftene. Reduserte avgifter på varer som alkoholfrie drikkevarer, snus, øl og vin og avvikling av avgiften på sjokolade- og sukkervarer, innebærer en kostnadsreduksjon for de avgiftspliktige. Hvordan en slik kostnadsreduksjon for de avgiftspliktige slår ut i forbrukerpriser, vil avhenge av flere

forhold, bl.a. hvordan prisfastsettelsen i de ulike leddene i verdikjeden skjer, og graden av konkurranse mellom aktørene i markedet, herunder konkurranse ved eventuell import fra utlandet. For at en avgiftsreduksjon skal slå ut i markedspriser, er det derfor viktig at det er velfungerende konkurranse, f.eks. i dagligvaremarkedet.

Konkurransen i dagligvaremarkedet har lenge vært et prioritert område for regjeringen, og Konkurransetilsynet har de siste årene fått tildelt midler til en særlig satsing i dette markedet. Dagligvaresatsingen i Konkurransetilsynet innebærer blant annet at tilsynet kan drive økt markedsovervåking og vurdere flere tiltak som kan bidra til økt konkurranse i verdikjeden for dagligvarer. Regjeringen la 19. juni 2020 frem Meld. St. 27 (2019-2020) Daglegvare og konkurranse – kampen om kundane, og meldingen er nå til behandling i Stortinget. Ett av tiltakene i meldingen er at dagligvaresatsingen i Konkurransetilsynet blir permanent. I tillegg foreslår regjeringen en rekke andre tiltak som skal bidra til å styrke konkurransen og påvirke dynamikken i bransjen på en positiv måte, blant annet skal bedre tilgang på butikklokale og grossisttjenester gjøre det lettere for aktører å etablere seg. Utfordringene i verdikjeden for dagligvarer er sammensatt og det er ikke et enkelt tiltak som vil løse alle utfordringene. Regjeringen har derfor også iverksatt andre tiltak. Lov om god handelsskikk trådte i kraft 1. januar 2021, og Dagligvaretilsynet ble opprettet. Lov om god handelsskikk skal bidra til mer ryddige forhandlinger og mer forutsigbare avtaler mellom aktørene.

For Vinmonopolet gjelder egne reguleringer, og de vil ikke i samme grad være i en konkurransesituasjon med andre detaljister. Grossister og importører har imidler-

tid et insentiv til å tilby konkurransedyktige priser for å sikre seg hylleplass hos Vinmonopolet. Vinmonopolets salgspris er regulert av forskrift 30.11. 1995 nr. 938 om AS Vinmonopolets innkjøpsvirksomhet mv. Salgsprisen skal beregnes med utgangspunkt i grossistenes leveringsspris tillagt påslag for inndekning av kostnader og fortjeneste, jf. § 8-1 første ledd. Alkoholavgiften påløper ved import eller ved uttak fra tollager/produksjonsanlegget, og ikke hos Vinmonopolet. Når Vinmonopolet kjøper inn produkter fra grossister/importører, er alkoholavgiften dermed inkludert i innkjøpsprisen. Leverandører til Vinmonopolet har anledning til å endre prisene på sine produkter tre ganger i året med virkning fra 1. januar, 1. mai og 1. september. Ved inngivelse av priser for 1. januar 2021 er det grossisten/importøren som avgjør om en avgiftsreduksjon reflekteres i prisen til Vinmonopolet. Vinmonopolets utsalgspriser 1. januar 2021 er med andre ord basert på innmeldte justerte priser fra grossistene, uten noen endring i fortjeneste for Vinmonopolet. Vinmonopolets avanse beregnes etter en fast matematisk modell som er kjent og lik for alle leverandører. Denne modellen har ikke blitt endret fra 2020 til 2021.

Avgiftsreduksjonene trådte i kraft 1. januar, og det er dermed for tidlig å trekke konklusjoner om i hvilken grad avgiftsreduksjonene er overveltet i prisene til forbrukerne. Jeg forventer at avgiftsreduksjonene i statsbudsjettet for 2021 kommer forbrukerne til gode, og vil følge nøye med på utviklingen fremover. Etter at avgiftsreduksjonene har fått virke en periode vil det også kunne være aktuelt med en nærmere vurdering av spørsmålet. Regjeringen vil også fortsette arbeidet for å bedre konkurransen i dagligvaremarkedet til det beste for forbrukeren.

SPØRSMÅL NR. 879

Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 13. januar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Er statsråden kjent med at det er gjort ulveobservasjoner i området, og hvorfor ble ikke lokal viltforvaltning spurt om råd før Deisjø-paret ble utplassert i området mellom Sarpsborg og Våler kommuner?

BEGRUNNELSE:

Viser til brev med svar fra statsråden datert 6. januar på skriftlig spørsmål 838 om hvilke vurderinger som ligger

bak plasseringen av Deisjø-paret til Våler og Sarpsborg kommuner, og hvordan er hensynet til prinsippet om byrdefordeling vurdert.

I svaret skriver statsråden:

“Her finn vi det største området utan kjente revir for ulv frå førre vinter. Det er store skogsområde her, og det er god avstand til reviret dei er flytta frå. Forvaltninga har per i dag ingen kunnskap om andre revirmarkerande par i dette området.”

Berørte kommuner, lokale grunneiere og folk som er aktive brukere av naturen i området hevder at dette ikke stemmer. Tvert om er det gjort mange observasjoner av ulv i området de siste seks månedene.

Etter hva jeg er gjort kjent med mener man også at det er registrert revirmarkering. Dette skal ha blitt undersøkt av SNO og konstatert at det er ulv.

Senest denne uken er det sett ulv uten halsbånd bare steinkast fra utsettingsområdet. Dette dyret er fanget opp av viltkamera og observert av flere.

Ifølge Rovdata har ulvene i Skandinavia en revirromkrets på inntil 2 000 km². Gamle Østfold fylke inkludert Rømskog var på drøyt 4 100 km² alene. I dette området bor det nær 300 000 innbyggere fordelt på seks byer og en rekke tettsteder og lokalsamfunn. Samtidig hevder statsråden at området for utplassering ble valgt fordi “ Det er store skogsområde her”.

Svar:

Observasjoner av ulv blir jamleg meldt inn til Statens naturoppsyn frå ulike delar av landet, og det er også meldt inn nokre tilfelle i nærleiken av der ulveparet vart flytta til. I forkant av flyttinga har forvaltninga brukt informasjon samla inn av lokale rovviltkontaktar i området. I perioden etter 1. oktober i fjor er det i Rovbase meldt inn to enkeltobservasjonar av ulv som er bekrefta av Statens naturoppsyn i det aktuelle området. At enkeltindivid av ulv kan vandre både gjennom ulvesona og andre delar av landet er naturleg.

Det er ikkje gjort observasjonar som tyder på at det er revirmarkerande ulvepar eller ulveflokkar i det aktuelle området Deisjø-paret vart flytta til. Intensjonen med flyttinga har sjølvstakt vore at ulvane skulle takast vare på. Fordi revirmarkerande ulvar vil forsvare sitt revir mot inn-trengingar, var det derfor viktig at dei ikkje vart sleppt fri i eit område der ulvepar eller flokkar var etablert frå før. Hadde det vore teikn til ulvepar eller flokkar ville ein ikkje ha sleppt Deisjø-paret fri i dette området. Eg vil også nemne at erfaring frå tidlegare flyttingar av ulv har vist at dei kan vandre noko etter å ha vorte sloptne fri. Det er derfor mogeleg at ulvane ikkje slår seg ned i det området dei er flytta til.

Flytting av store rovdyr er både risikofylt og komplisert. Under dette oppdraget var omsynet til ulvane si overleving heilt avgjerande, og det var svært viktig at det var ro på sleppstaden. Slike oppdrag kan ikkje nødvendigvis tidfestast eksakt på førehand, og val av sleppstad kan bli endra undervegs. Eg meiner vi så langt råd er skal informere lokale myndigheiter og grunneigarar når slike oppdrag som dette skal gjennomførast. Gitt omstenda i denne saka meiner eg dette vart handsama på ein god måte av forvaltninga. Eg vil samtidig vurdere om vi kan gjere noko annleis dersom vi igjen står oppe i ein liknande situasjon.

Eg meiner at forvaltninga har hatt god oversikt over registrerte observasjonar av ulv før flytting vart gjennomført. Eg vil elles understreke at det er viktig at lokalbefolkninga melder frå til Statens naturoppsyn eller Rovdata om dei har informasjon om observasjonar av ulv. Dette gjeld sjølvstakt også lokal viltforvaltning. Dette er viktige bidrag til overvakinga av arten.

SPØRSMÅL NR. 880

Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 15. januar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Mener statsråden at soldatene som har blitt trukket gjennom rettsvesenet fordi Forsvarsdepartementet hadde behov for å få avklart noen prinsipper har fått den behandling de fortjener, hva gjør Forsvarsdepartementet for å følge opp disse sakene og systemfeil avdekket av internrevisjon, når kan soldater med krav på feriepenge forventet å få de utbetalt og hva er status for refundering av gjestående utgifter til advokathjelp til nevnte soldater?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den såkalte feriepengesaken i Heimevernet samt saken til enkeltsoldat omtalt i Nationen 10.11.

I svarbrev til Rødt fra Forsvarsdepartementet 30.10 framkommer følgende:

«Det er positivt at det nå har blitt ryddet opp i feilpraktiseringen av regelverket. Forsvaret er helt avhengig av tilgang til frivillig personell, og Heimevernet har alltid hatt frivillighet som en sentral bærebjelke. Det er derfor viktig at vi behandler dette personellet på en ordentlig måte.

[...] feriepenger tilbake til innsatsstyrkenes etablering i 2005, foreløpig beregnet til om lag 90 mill. kroner, vil bli utbetalt så tidlig det er praktisk gjennomførbart. [...]

Forsvarsdepartementet har på nåværende tidspunkt ikke fullstendig oversikt over utgiftene knyttet til de faktiske saksomkostningene for soldatene. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget om saken på egnet måte.»

Etter spørsmålsstillers syn er det merkelig språkbruk å betegne den såkalte feriepengesaken som en positiv opprydning i feilpraktisering av regelverket. I begge ovennevnte saker, har staten valgt å trekke for retten menige soldater som stiller legitime spørsmål om sine rettigheter i sin tjeneste for Norge.

Begge saker kom først til konfliktråd, der staten unlot å møte opp, for så å trekke soldatene gjennom flere rettsinstanser, i det ene tilfelle helt til Høyesterett, som avviste anken og ga soldaten fullt medhold.

Resultatet er at de sitter igjen med store udekkede utgifter til helt nødvendig advokathjelp, i tillegg til de utallige timer som har gått med til å forberede og stille i retten.

Etter spørsmålsstillers syn er det helt urimelig at menige soldater skal sitte igjen med store økonomiske tap etter å ha stilt legitime spørsmål som har ført til innrømmelser fra Forsvarsledelsen. Når den lille mann blir trukket for retten av Staten på denne måten burde Staten ta det fulle ansvar for disse advokatutgiftene.

I lys av nevnte saker og ikke minst den sterke kritikk og de systemfeil som visstnok fremkommer i internrevisorenes rapport om varsel omtalt i Nationen-saken, og den generelt dårlige behandlingen mange soldater har vært gjenstand for i disse sakene, er jeg også opptatt av å få vite hva forsvarsministeren gjør for å ivareta forsvarets viktigste ressurs nå og i framtida.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at saken knyttet til feriepenger har vært en belastning for de involverte. Jeg er derfor tilfreds med at saken fant sin endelige løsning og at feriepenger tilbake til 2005 er utbetalt. Disse ble utbetalt til berørt personell 12. januar 2021. Til sammen er det utbetalt om lag 110 MNOK. Det er to søksmål i saken om feriepenger fra henholdsvis Aarset og Gudmundseth. I søksmålet fra Aarset som staten tapte, har staten dekket kr 382 000,- pluss renter i saksomkostninger som fastsatt av retten. Søksmålet fra Gudmundseth står fremdeles for retten, men vil nå bli hevet for domstolen og retten vil fastsette hva som er rimelige og nødvendige saksomkostnader som staten skal dekke. Når rettens avgjørelse foreligger vil departementet vurdere om staten ut fra likhetshensyn skal dekke ytterligere kostnader for Aarset. Vi håper på en snarlig avgjørelse fra domstolen, slik at spørsmålet om saksomkostnader kan finne sin avslutning for de to personene som har frontet feriepengesaken.

Den andre saken som tas opp i spørsmålet, gjaldt en rettssak, som er forlikt, mellom staten og en HV-soldat om lønn, tillegg og godskriving av hans samlede verneplikt. Denne saken er ikke en del av feriepengesaken. Vedkommende har ved to rettsbehandlinger blitt idømt saksomkostnader av tingretten. Staten finner det ikke riktig å overprøve domstolens avgjørelse om saksomkostnader.

Hva gjelder spørsmålet om oppfølgingen av svakheter som er avdekket ved forvaltningen av tjenesteplikten, har Forsvaret tatt tak i dette og forvaltningen av Heimevernet er nå forbedret.

SPØRSMÅL NR. 881

Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 14. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvor mange fylker har søkt om ekstra midler til opprusting av fylkesveier, og hvilke prosjekter og summer er det snakk om?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med enigheten om en ny tiltakspakke i oktober fikk FrP gjennomslag for at man skal opprette en

søknadsbasert tilskuddsordning til generelt vedlikehold av fylkesveier, med oppfordring til fylkene om å søke. Midlene skal brukes til prosjekter og tiltak som kommer i tillegg til allerede vedtatte prosjekter i fylkeskommunenes opprinnelige vedtatte årsbudsjetter for 2020. Det vil ikke stilles krav om egenandel i prosjektene som finansieres med tilskuddet. Potten er på totalt 400 millioner kroner.

Svar:

Det er i budsjettet for 2020 øremerket 400 mill. kr som tilskuddsmidler til generelt vedlikehold av fylkesveier. Statens vegvesen forvalter ordningen. 21. desember 2020 ble det sendt ut invitasjon til alle fylkeskommuner om å søke om midler til generelt vedlikehold. Søknadsfristen er

satt til 15. februar og innstilling vil foretas så snart midler i statsregnskapet er bekreftet overført fra 2020 til 2021 i mars/april 2021.

Foreløpig har Statens vegvesen ikke mottatt noen søknader.

SPØRSMÅL NR. 882

Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 13. januar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Bergensavisen har avdekket at minst ti kristne, private grunnskoler og videregående skoler i Bergen og Hordaland ikke ansetter lærere som lever i homofilt samliv.

Mener statsråden at disse skolene bryter arbeidsmiljøloven og lov om likestilling og diskriminering, og støtter statsråden at skoler som praktiserer med slike verdidokumenter som frarøver ansatte muligheten til å leve i homofilt samliv, får offentlig statsstøtte?

BEGRUNNELSE:

I desember 2019 avdekket Bergensavisen at minst ti kristne, private grunnskoler og videregående skoler i Bergen og Hordaland ikke ansetter lærere som lever i homofilt samliv. Seks av de aktuelle skolene er drevet av Egill Danielsen stiftelse som i 2019 fikk rundt 240 millioner kroner i statsstøtte.

Det er begrunnet i et såkalt verdidokument som signeres ved ansettelse. I verdidokumentet til Egill Danielsen stiftelse, som alle nyansatte må skrive under på ved tiltredelse, står det blant annet: Det livslange, monogame ekteskap mellom mann og kvinne er rammen for det seksuelle samliv. Det forventes at alle lever i samsvar med dette.

Likestillings- og diskrimineringsombud, Hanne Bjurstrøm, uttalte den 13.12.20 som følge av disse sakene at et verdidokument som utelukker å ansette homofile kan medføre ulovlig forskjellsbehandling, og at det kun er stillinger som har en religiøs funksjon, eller som anses som nødvendig for å gjennomføre formålet med skolen, at man kan stille krav til samlivsform.

Også NOU 2008:1, kapittel 4.3 peker på denne problemstillingen: Det er ikke uvanlig at trossamfunn også driver virksomhet som ikke har nær sammenheng med

praktiseringen av religionen, som skoler, barnehager, pleiehjem osv. Med unntak av religionsundervisning, er hensynet til religionsfriheten ikke et så sterkt argument i disse tilfellene. Disse vil derfor omfattes av lovens diskrimineringsforbud. Hvis virksomheten derimot har nær sammenheng med religionsutøvelsen, omfattes den av unntaket, for eksempel kristne søndagsskoler eller muslimske koranskoler.

Det er derfor behov for avklaringer om hvordan de aktuelle skolene i Bergen og Hordaland kan unntas Lov om likestilling og forbud mot diskriminering, særlig med hensyn til paragraf 26 om arbeidsgivers aktivitetsplikt.

Svar:

Jeg viser til at likestillings- og diskrimineringsloven og arbeidsmiljøloven gjelder på alle samfunnsområder, også for skoler godkjent etter friskoleloven. Det er styret ved den enkelte friskole som har ansvaret for at skolen følger norsk lov.

Diskriminering er forbudt etter likestillings- og diskrimineringsloven. Forskjellsbehandling som er religiøst begrunnet kan imidlertid likevel anses å være saklig, nødvendig og forholdsmessig, og dermed være lovlig. Spørsmålet om adgangen til forskjellsbehandling må vurderes konkret på bakgrunn av en avveining mellom hensynet til religionsfrihet og autonomi på den ene siden, og hensynet til likestilling og likeverd på den andre siden.

Forbudet mot diskriminering er viktig fordi vi ønsker å fremme verdier som likestilling, toleranse, mangfold, like muligheter og like rettigheter. Jeg er opptatt av at disse verdiene følges på alle nivåer i utdanningssektoren. Dersom arbeidssøkere, ansatte eller elever ved skolen mener seg diskriminert, vil jeg oppfordre dem til å ta kontakt med Likestillings- og diskrimineringsombudet som gir

råd og veiledning og eventuelt klage til Diskriminerings-

nemnda som er et uavhengig forvaltningsorgan som avgjør klager på diskriminering og trakassering.

SPØRSMÅL NR. 883

Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 15. januar 2021 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Viser til mitt spørsmål av 10. desember 2020 vedr. situasjonen for Trondheim Spektrum. Deres økonomiske situasjon er fortsatt uavklart og de føler de faller mellom to stoler når det gjelder de økonomiske kompensasjonsordningene i forbindelse med Covid-19 pandemien.

Hvorfor kan ikke støtteordningen for publikumsåpne arrangement under næringsdepartementet inkludere underleverandører som Trondheim Spektrum, når underleverandører på kulturfeltet kan få støtte via Kulturdepartementet?

Svar:

Covid-19-pandemien og smittevernstiltakene i forbindelse med denne har rammet store deler av norsk næringsliv hardt. Regjeringen har gjort en rekke grep for å avhjelpe situasjonen, og kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall er et av de sentrale tiltakene overfor næringslivet. I denne kan de fleste bedrifter søke kompensasjon, også Trondheim Spektrum og andre underleverandører. Støtten bedriftene får i kompensasjonsordningen øker i takt med omsetningsfallet, noe som sikrer mer støtte til de hardest rammede bedriftene. Søknadsportalen til ordningen åpner 18. januar 2021, og det legges opp til at behandling av søknad og utbetaling av tilskudd skal skje kort tid etter at søknad er innsendt.

Samtidig som smittevernstiltakene har rammet norsk næringsliv bredt, er det også enkelte næringer som er hardere rammet enn andre, og derfor er det i tillegg til brede ordninger nødvendig med spissede tiltak mot næringer som er hardt rammet. Støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer er et av disse, og i denne ordningen vil arrangører og medarrangører av store publikumsåpne arrangementer kunne søke om støtte. Formålet med ordningen er å stimulere til opprettholdelse av store publikumsåpne arrangementer av nasjonal eller regional verdi som står i fare for å forsvinne på grunn

av økonomiske tap knyttet til pålegg og råd gitt av myndighetene som følge av covid-19-utbruddet.

Som næringsminister er jeg opptatt av å se de ulike støtteordningene i sammenheng, slik at ordningene komplementerer hverandre og sørger for bred støtte der dette er hensiktsmessig, og spisset støtte når situasjonen tilsier dette.

Slik støtteordningen for publikumsåpne arrangementer er utformet nå sikrer den tilskudd til en næring som er særlig rammet, og som ikke tilstrekkelig fanges opp av de brede ordningene. Jeg vil påpeke at støtteordningen for store publikumsåpne arrangementer retter seg mot andre og i visse tilfeller betydelig forskjellige næringer og aktører enn ordningen under Kulturdepartementet, som representanten viser til. Ulike hensyn og behov ligger bak de to ordningene, og utformingen tar nødvendigvis dette i betraktning.

Jeg er klar over at situasjonen er krevende for mange bedrifter, men jeg håper at den nært forestående åpningen av kompensasjonsordningen for næringslivet kan legge til rette for at Trondheim Spektrum og andre bedrifter får den likviditeten som trengs for å komme seg gjennom krisen. I tillegg til kompensasjonsordningen er omstillingsordningen for reiselivet under Innovasjon Norge, som nå er videreført og utvidet, relevant for Trondheim Spektrum og andre underleverandører som oppfyller kriteriene for tilskudd. Jeg vil oppfordre Trondheim Spektrum og andre underleverandører til å fortsette å benytte seg av ordningene som er etablert. For ordens skyld gjør jeg oppmerksom på at det er forvalterne av ordningene, herunder Brønnøysundregistrene og Innovasjon Norge, som fatter vedtak om støtte.

SPØRSMÅL NR. 884**Innlevert 7. januar 2021 av stortingsrepresentant Else-May Norderhus****Besvart 14. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

En av hovedutfordringene med smittespredningen knyttet til covid 19 er importsmitte. Det så vi i mars, i juni og nå i høst. Regjeringen har hele veien hatt ansvaret for hvordan grensene skal være åpne eller stengt for reisende. Første uka i 2021 kommer det 128 fly bare fra Polen og Litauen til Norge.

Hvorfor mener statsråden det er trygt for alle oss andre å reise med offentlige transportmidler sammen med nyankommet arbeidsinnvandrere fra røde land, før de kommer til det stedet de skal i karantene?

BEGRUNNELSE:

Norge er på ny nedstengt. Nå foregår undervisning digitalt og de som har mulighet til det skal ha hjemmekontor. Regjeringen formidler at de er redd for importsmitte, samtidig så de ikke tar tydelig nok grep rundt situasjonen. For mens arbeidsinnvandrere som kommer til Norge, nå kan velge hvor de vil være når de skal i karantene, sender regjeringen mange tusen arbeidsinnvandrere på innlands flygninger, på tog, ferjer og busser, sammen med andre, og utsetter andre for smitte. Dette er også stikk i strid med hva andre land gjør. Mange land har absolutt påbud om at folk skal direkte i karantenehotell. Aftenposten hadde oppslag om hvordan NHO og Norsk Industri har påvirket regjeringens beslutninger om å åpne opp grensene i juni. Er det press fra samme organisasjoner som nå står bak dette vedtaket, kan være interessant å få belyst i svaret. Også hvordan det kan være smitteforsvarlig å utsette andre som tar offentlige transportmidler å reise sammen med nylig ankommet tilreisende fra røde land. Så langt er det vel ikke hurtigtester som brukes, så svarene kommer vel i ettertid.

Svar:

På grunn av økende importsmitte høsten 2020 innførte regjeringen flere nye tiltak. I tillegg til innstramminger av unntak fra innreisekarantene, er det innført krav om negativ test før innreise, krav om testing ved ankomst til landet og særskilte krav til reisende fra Storbritannia. Det er også innført karantenehoteller og krav om innreiseregistrering. I sum er det betydelige innstramminger som vil bidra til å dempe risikoen for spredning av importsmitte i Norge. Andelen som er smittet i utlandet gikk ned fra uke 45. Dette samsvarer med tidspunktet da vi startet å stramme inn. Ved årsskiftet økte denne andelen igjen. Det

kan ha sammenheng med at det ble innført krav om testing ved innreise eller innen 24 timer etter innreise.

I denne sammenheng er viktig å vise til kravet som er innført om at man tester seg når man kommer til Norge fra utlandet. Testen skal tas så snart som mulig og senest 24 timer etter ankomst til Norge. Kravet gjelder både for norske og utenlandske statsborgere. Testingen skal som hovedregel skje ved grensestasjonene. Det prioriteres å bruke hurtigtester til dette. Dersom testen er positiv skal personen isolere seg, jf. covid-19-forskriften § 7.

Det følger av covid-19-forskriften § 5 fjerde ledd at personer i innreisekarantene bare kan oppholde seg utenfor oppholdsstedet hvis de kan unngå nærkontakt med andre enn dem de bor sammen med. De som er i karantene, kan ikke være på en arbeidsplass der også andre oppholder seg, på skole eller i barnehage. Det er ikke tillatt å bruke offentlig transport.

I § 5 femte ledd fremgår det at personer i innreisekarantene likevel kan bruke offentlig transport fra flyplassen, havnen eller lignende ankomststed til karanteneområdet. De som forlater Norge i karantenetiden, kan benytte offentlig transport under utreisen. De som er over 12 år, skal bruke munnbind ved bruk av offentlig transport til eller fra karanteneområdet. Bakgrunnen for denne bestemmelsen er å muliggjøre at personer skal kunne komme seg fra flyplass, havn eller lignende ankomststed og til oppholdsstedet hvor karantenen skal gjennomføres. Denne muligheten gjelder for alle reisende, ikke kun for arbeidsreisende.

SPØRSMÅL NR. 885**Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

I svar på spørsmål ifbm. budsjett skriver statsråden: «Offentlige tiltak bør så langt det er mulig ikke føre til konkurransevridninger i de aktuelle markedene...», samtidig skriver ministeren i samme brev at «i noen sammenhenger vil imidlertid andre hensyn veie tyngre enn de konkurransemessige».

Kan statsråden konkretisere hvilke hensyn som i denne situasjonen veier tyngre enn hensynet til rettfærdig konkurranse, og er offentlig kjøp til alle togoperatører utenom Flytoget i tråd med statsstøttereguleringen?

BEGRUNNELSE:

Vi viser til næringsministerens svar på spørsmål fra næringskomiteen om Prop. 1 S (2020-2021) om Flytoget datert 17.12:

«Offentlige tiltak bør så langt det er mulig ikke føre til konkurransevridninger i de aktuelle markedene, siden dette kan medføre at noen aktører gis fordeler i konkurransen sammenliknet med andre. Dette kan begrense konkurransen og føre til mindre effektiv ressursbruk, redusert verdiskaping og høyere priser til sluttbrukerne. I noen sammenhenger vil imidlertid andre hensyn veie tyngre enn de konkurransemessige.»

Stortinget har stilt en rekke spørsmål til både Samferdselsminister og Næringsminister om forskjellsbehandlingen av Flytoget er i tråd med statsstøttereguleringen. Svarene er vage og statsrådene henviser til «transportfaglige vurderinger» som er gjort og at «andre hensyn veier tyngre enn konkurransemessige». Næringsministeren er ansvarlig for konkurransepolitikken, og må derfor kunne utdype både hvilke hensyn dette er og hvilke konkrete juridiske vurderinger som er gjort opp mot statsstøttereguleringen, som gjør at staten kan gi støtte til SJ, Go Ahead og Vy, men ikke Flytoget.

Svar:

Ordningen med tilleggsavtaler, i form av avtaler der togoperatørene blir kompensert for bortfall av billettinntekter med en finansiell komponent, skal bidra til å opprettholde et nødvendig togtilbud ved å kompensere togselskapene for reduserte billettinntekter som følge av smitteverntiltakene. Formålet med det justerte togtilbudet har vært å opprettholde et grunnleggende togtilbud for arbeidsreisende og skolereisende, særlig med tanke på de som utfører samfunnskritiske funksjoner, og å sørge for tilstrekkelig kapasitet til at smittevernrådene kan over-

holdes. Formålet med ordningen har ikke vært å sørge for at den enkelte togoperatør kan opprettholde en solid finansiell situasjon for å f.eks. kunne stå rustet til en av de forestående konkurransene om trafikkløst fire og fem.

Ordningen med tilleggsavtaler ble valgt fordi det da kan gis kompensasjon for bortfall av billettinntekter innenfor den etablerte ordningen med trafikkløst etter kollektivtransportforordningen. Denne forordningen regulerer fremgangsmåten for å inngå avtaler om offentlig tjenesteyting, og stiller krav til innholdet i disse avtalene. Vederlag etter slike avtaler er ikke underlagt notifikeringssplikt etter de alminnelige statsstøttereglene. Jernbanedirektoratet anser de ordinære trafikkløstene supplert av tilleggsavtalene for å være i henhold til kravene til avtaler om offentlig tjenesteyting i kollektivtransportforordningen. Ved å bruke avtalene som er etablert med togoperatørene til å sørge for å opprettholde et justert togtilbud for å dekke det tilpassede transportbehovet under pandemien, har det dermed ikke vært nødvendig å etablere en ny støtteordning innenfor statsstøttereguleringen for å "redde" togoperatørene. Dette betyr likevel ikke at alle tenkelige offentlige tiltak for samtlige togoperatører har vært utprøvd, siden departementets formål har vært å sikre at den samfunnskritiske transportfunksjonen kunne opprettholdes under pandemiutbruddet for så vidt gjelder persontogtilbudet.

Ved vurderingen av hvilke togtilbud som skal inkluderes i tilleggsavtalene, er det to bærende hensyn som setter rammene:

- Hvilket togtilbud staten som kjøper av persontogtjenester anser det som nødvendig å betale et ekstra vederlag for å opprettholde
- Hvilket nødvendig togtilbud som kan opprettholdes innenfor bevilgningen.

Vy sitt tilbud er primært innrettet mot pendlermarkedet, og det har derfor vært nødvendig å opprettholde dette togtilbudet i et betydelig omfang for å sikre formålet med ordningen. Vy sitt tilbud dekker et langt større geografisk marked enn Flytoget sitt tilbud, og når dermed langt flere reisende. Ved vurderingen av hvilke tilbud som det har vært mest kritisk å opprettholde for å sikre den samfunnskritiske funksjonen transport, har derfor Vy sitt tilbud dekket behovet på en bedre måte enn Flytogets ordinære tilbud. Det har derfor vært mer formålstjenlig for å sikre et bredt togtilbud i Østlandsområdet å opprettholde en høy togproduksjon fra Vy gjennom tilleggsavtalene. Det har vært få reisende i pandemiperioden, og Vy sitt tilbud har derfor i all hovedsak dekket behovet for transport

i dette geografiske området. De eneste avgangene Vy ikke dekker, er avgangene i ytterkant av driftsdøgnnet, og det er disse avgangene som er bakgrunnen for Jernbanedirektoratets tilleggsavtale med Flytoget i 2020.

Jernbanedirektoratet og operatørene har i hele perioden vurdert hvilken togproduksjon som ansees mest kritisk og nødvendig å opprettholde. I starten av pandemiperioden reduserte alle operatørene togtilbudene til en omforent minimumsproduksjon. Etter hvert som smittevernsituasjonen og smittevernrådene har endret seg, har det også blitt gjort justeringer i togproduksjonen basert på dialog mellom Jernbanedirektoratet og operatørene.

Flytoget var inkludert i ordningen i 2020 og har motatt vederlag på om lag 15-20 mill. kroner i måneden for å opprettholde nødvendige avganger, herunder de tidlige og sene avgangene til Oslo lufthavn. Dette er de avgangene som ikke dekkes av det øvrige togtilbudet, og som derfor ble ansett som viktigst å sikre i pandemiperioden.

Det ble i ifm. regjeringens arbeid med forslag til statsbudsjett for 2021 klart at det måtte tas høyde for å videreføre ordningen i 2021. Samtidig måtte en videreføring av tilleggsavtalene gjøres med et lengre perspektiv med hensyn til innretting og nødvendig rutetilbud enn det som var tilfellet våren 2020. For å blant annet gi incentiver til omstilling og mer effektiv drift i en situasjon der smittevernsituasjonen vedvarer lengre enn først antatt, er avtalene for 2021 innrettet noe annerledes enn avtalene for 2020. Det ble for 2021 blant annet vurdert som nødvendig at togoperatørene selv dekker en større andel av underskuddet som følge av reduserte billettinntekter.

Jernbanedirektoratet vurderer fortløpende hvordan transportbehovet under pandemien kan dekkes under de gjeldende trafikkavtalene med operatørene, gjennom bruk av tilleggsavtaler som beskrevet over, innenfor de tilgjengelige budsjettmidlene som er avsatt til formålet.

SPØRSMÅL NR. 886

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 14. januar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Vil regjeringen vurdere å innføre kompensasjon for tapte varelagre som mat og øl som må kastes på grunn av smitteverntiltak, og vil det bli mulig å få refundert offentlige avgifter som er betalt ved innkjøp av varene?

BEGRUNNELSE:

Når utesteder og restauranter kjøper inn øl betaler de avgift til staten. For 2020 var avgiften på kr 22,83 per liter for alkoholholdig drikk mellom 3,7 og 4,7 %. Mange opplevde i 2020 å kjøpe øl som de ikke fikk solgt før det ble for gammelt og måtte tømmes ut. I møte med NoHo Norway som eier flere utesteder i Norge fortalte Karl-Henning Svendsen at de 6. januar hadde tømt ut øl i flere timer. Ølet må tømmes ut fordi det er ulovlig å selge og har blitt gammelt. Varekostnader er ikke en utgift som er mulig å få kompensert i kompensasjonsordningen selv om en er blant bedriftene som har mer enn 30 % fall i omsetningen. Heller ikke om varen må kastes fordi den ikke omsettes som normalt grunnet koronarestriksjoner.

Svar:

I møte med virusutbruddet er det iverksatt en rekke økonomiske tiltak for næringslivet, jf. Prop. 67 S (2019—2020) og Innst. 216 S (2019–2020).

I proposisjonen punkt 2.11 fremgår det bl.a. at mange næringsdrivende med omsetningssvikt risikerer ikke å få solgt avgiftspliktige varer. Dette kan f.eks. være varer som er i ferd med å gå ut på dato. For disse næringsdrivende vil det være aktuelt å benytte seg av et fritak for avgift for varer som «kommer i retur til produsents eller importørs lager». Den avgiftspliktige produsent og importør som tar varene i retur, fører så avgiftene for returvarene til fradrag i sine avgiftsoppgaver, slik at varene føres tilbake til lager i ubeskattet stand. For å unngå avgiftsplikt, må deretter den særavgiftspliktige produsenten eller importøren ha returvarene stående på sitt lager, alternativt destruere dem. For virksomheter som ikke har mulighet til å returnere avgiftsbelagte varer, har Skatteetaten midlertidig lettet på flere vilkår for destruksjon av varer, som innebærer at særavgift kan bli tilbakebetalt. Lettelser innebærer bl.a. at det er enklere å destruere varene hos kunde. Nærmere informasjon om lettelsene og gjennomføring er lagt ut på skatteetaten.no.

SPØRSMÅL NR. 887**Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 15. januar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at nedstengingen av breddeidretten ikke nok en gang rammer sårbare barn og unge?

BEGRUNNELSE:

Da Norge stengte ned i vår, var sårbare barn og unge blant de hardest rammede. For mange unge er idretten et viktig fristed. Når breddeidretten nok en gang må stenge ned, er mange foreldre, idrettsledere og frivillige organisasjoner bekymret for de sårbare barna, slik vi bl.a. kan lese om i Adresseavisen og Stavanger Aftenblad denne uka. Dette handler om psykisk og fysisk helse for våre yngste.

Ny nedstenging og økt smitte har vært et mulig scenario lenge, og jeg forventer derfor at statsråden har en plan for hvordan disse barna ikke skal bli like hardt rammet av nedstengingen denne gangen.

Svar:

Idrett er svært viktig som møteplass og sosial arena for barn og unge over hele landet.

I en slik situasjon vi nå befinner oss i er det spesielt viktig at barn og unge har trygge og inkluderende møteplasser hvor de kan finne stabile fellesskap og fritidsarenaer.

Derfor har regjeringens strategi hele tiden vært at barn og unge skal prioriteres og i minst mulig grad rammes av restriksjoner. Heldigvis er det slik at barn og ungdom til og med 19 år har kunnet utøve sin idrett - omtrent som vanlig - i sine lokale lag og foreninger under store deler av pandemien. Nå er vi igjen i en situasjon hvor det dessverre er nødvendig å iverksette midlertidige tiltak og anbefalinger som også påvirker idrettsaktivitet for barn og unge. Det er anbefalt at innendørs idretts- og fritidsaktiviteter utsettes til etter 18. januar. Utendørs idrettsaktivitet kan gjennomføres dersom det er mulig å holde god avstand.

Vi håper at dette er så effektivt og avhjelper den akutte smittesituasjonen så mye at vi kan gi klarsignal for idretts- og fritidsaktiviteter for barn og unge så raskt som mulig. Sårbare barns rettigheter og muligheter vil fortsatt være en prioritet for regjeringen.

SPØRSMÅL NR. 888**Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 12. januar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Det er en fare for at angrepet på Kongressen i USA vil være til videre inspirasjon for høyreekstreme miljøer verden over. I Norge slår PSTs trusselvurdering for 2020 fast at trusselen fra høyreekstremisme i Norge utviklet seg i negativ retning i løpet av 2019, og at høyreekstreme i økende grad viser vilje til å bruke terror for å nå sine mål.

Hva gjør regjeringen for å bekjempe framveksten av høyreradikalisme og -ekstremisme i Norge?

Svar:

Ekstremisme er i økende grad et internasjonalt fenomen, fremskyndet særlig av globalisering og den digitale utviklingen. I nyere tid har vi sett flere eksempler på at politisk motiverte angrep utført i ett land inspirerer til vold og angrep i andre deler av verden. Jeg er derfor svært oppmerksom på potensielle følgeeffekter i Norge av hendelser i andre land.

Som representanten viser til, har trusselen fra høyreekstremisme i Norge utviklet seg negativt de siste årene. PST varslet denne utviklingen sommeren 2020. I PSTs seneste trusselvurdering fra oktober 2020 vurderes

det som mulig at høyreekstreme vil forsøke å gjennomføre terrorhandlinger i Norge, ut 2021.

Regjeringen er opptatt av å forebygge og bekjempe alle former for voldelig ekstremisme. Sommeren 2020 lanserte vi en revidert versjon av handlingsplanen mot radikaliserings og voldelig ekstremisme, med utgangspunkt blant annet i den skjerpede trusselen fra høyreekstreme grupper og individer. Noe av kjernen i tilnærmingen er tidlig og langsiktig innsats og å sikre et kunnskapsbasert, tverrfaglig og tverrsektorielt arbeid på feltet. Norge har høstet internasjonal anerkjennelse for dette arbeidet, men vi vil aldri kunne hevde å være i mål. Vi må løpende vurdere om

de gjeldende prioriteringene og tiltakene er i tråd med utviklingen i trusselbildet.

Regjeringen arbeider nå med en ny nasjonal kontra-terrorstrategi. Det overordnede målet med strategien er å bidra til at Norge blir et tryggere samfunn. Vi ønsker en mer helhetlig oversikt, økt bevisstgjøring og en mer effektiv utnyttelse av samfunnets samlede ressurser innenfor forebygging og håndtering av alle former for terror. Strategien skal være tilpasset dagens utfordringsbilde, og samtidig ta høyde for nye og per i dag ukjente trusler. De internasjonale aspektene ved radikaliserings og ekstremisme vil inngå som en naturlig del av dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 889

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Ingalill Olsen

Besvart 13. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Har helsemyndighetene vurdert å bruke forsvarets logistiske kompetanse for å rulle ut covid-19 vaksineringsen i Norge?

BEGRUNNELSE:

Vaksinene som har ankommet Norge krever at en opprettholder -77 grader, både under lagring og distribusjon. I et langstrakt land som Norge, hvor prioriteringen skjer på bakgrunn av alders- og befolknings sammensetning, stiller dette store krav til logistikk. Kommuner har gitt tydelige signaler om at de står klare til å motta flere doser, men leveringen tar tid.

Svar:

Folkehelseinstituttet har lang erfaring med distribusjon av vaksiner til barnevaksinasjonsprogrammet og influensavaksinasjonsprogrammet til kommunene. Folkehelseinstituttet vil sikre hensiktsmessig og rask levering til mottaker blant annet gjennom avtale med egen transportør.

Folkehelseinstituttet er også ansvarlig for varemottak, lagring og distribusjon av koronavaksine. BioNTech og Pfizer- vaksinen, vil på grunn av ekstraordinære frakt- og lagringstemperatur (- 75 °C) før utsending til sluttbruker (kommuner og helseforetak) bli distribuert direkte til flere ulike mottakssteder for videredistribusjon derfra. Da

det kan være usikkert til hvor store/hyppige leveranser vi vil få og dette også påvirke prioritering og utsendelse.

Jeg forstår veldig godt at mange er utålmodige og vil ha fortgang i vaksineringsen. Men vi er i gang og det har skjedd raskere enn vi hadde turt å håpe på for noen måneder siden. Måten vaksinene distribueres på er anbefalt av Folkehelseinstituttet.

De ulike vaksinene som kommer har ulike krav til oppbevaring og håndtering. Nå kommer snart leveranser av Modernavaksinen og vi håper at Astra Zenecavaksinen også snart kan godkjennes og distribueres til kommunene. Det vil måtte gjøres tilpasninger som er nødvendige for effektive og forsvarlige leveranser til kommuner og helseforetak.

SPØRSMÅL NR. 890

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 21. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden følge dette opp, og ta initiativ overfor Statens vegvesen slik at det kan iverksettes tiltak for å forebygge og trygge situasjonen for familien som bor langs veien?

BEGRUNNELSE:

I avisen Telen 4 januar, kan vi lese om mammaen Anita Irene som bor sammen med sin 6 år gamle sønn langs Hjordalsvegen på E134 i Hjordal. Bare det siste halve året har de opplevd 2 utforkjøringer med trailere/vogntog tett på eiendommen sin, i tillegg til flere ulykker med personbiler rett utenfor der de bor. Dette skaper stor bekymring for mammaen som er redd for å sende sønnen sin ut for å leke i frykt for hva som kan skje. Jeg er glad for at Statens Vegvesen sier at de skal se på saken, men mener at det må sees på muligheten for konkrete tiltak som kan redusere faren for ulykker. Dette er også en Europavei som gjør at det er både høy trafikk og mye tungtransport på veien.

Svar:

På strekningen langs E134 i Hjordal som det vises til, er det gjennomført trafikksikkerhetstiltak med bl.a. å sette opp nytt rekkverk på strekningen i forbindelse med transport av steinmasser fra Mælefjelltunnelen til deponi.

Det er framover planlagt strekningsvis utbedring mellom Hjordal og Sauland hvor et par spesifikke svinger (kjent som "Tomat-" og "Grisesvingen") er høyt prioritert. I den konkrete svingen hvor to vogntog har kjørt ut av veien og veltet, vil Statens vegvesen vurdere strakstiltak som oppsetting av skilt (retningsmarkering) for å markere kurven bedre.

Det er ikke registrerte personskadeulykker på stedet. Når det gjelder de to hendelsene med lastebilvelt, så var den ene under krevende vinterforhold i romjulen og den andre i sommer med hengende slakt i lasterommet (ustabil last).

SPØRSMÅL NR. 891

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 14. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Har samferdselsministeren allerede sendt ut instruks til Statens Vegvesen om å starte arbeide med å få effektivt Stortingets ønske om tilnærmet halv pris på nye Rv3/25, dvs. 25 kr, om denne instruksen ikke er sendt enda, hvorfor er den ikke sendt ut og når blir den sendt ut?

BEGRUNNELSE:

FrP har alltid vært mot bompenger og alltid jobbet hardt for å både redusere bombelastningen for bilistene, gi bomfritak og for å fjerne bomstasjoner.

I forbindelse med forhandlingene om statsbudsjettet for 2021 vant både FrP og bilistene en viktig seier, siden det skal brukes nesten 300 millioner på å kutte bomkostandene på Rv3/25. Stortingets ønske er at disse pen-

gene skal brukes til å stoppe bominnkrevingen på gamle Rv3/25, samt å nesten halvere taksten på nye Rv3/25 fra 43 til 25 kroner. Dette vil ha en årlig kostnad på 91 millioner, noe som tilsier at de 296 millionene som Stortinget bevilget vil gi bomfritak i litt over 3 år.

Denne løsningen er ikke noe Stortinget har funnet på selv, men er et forslag fra Vegdirektoratet basert på Bompengeforliket og oppdraget fra tidligere samferdselsminister Jon Georg Dale, hvor Dale i august 2019 ba Nye Veier og Statens Vegvesen regne på finansieringen av Rv3/25 på nytt, for å få forslag til optimal finansiering av veien uten bom på sideveien. Årsaken til at taksten på nye Rv3/25 også må reduseres er å forhindre trafikklekkasje til gamlevegen og få flere til å kjøre på den nye veien. Noe som igjen kan gi raskere nedbetaling av prosjektet. Som Vegdi-

rektoratet selv skriver i sitt svar oppdrag datert 18/2 2020 på side 10:

«Dersom man ønsker en optimal takst i forhold til måløpnåelse ved fjerning av bommen på eksisterende veg, samtidig som man har et betydelig bompengebidrag, er denne beregnet til 25 2019-kr for takstgruppe 1. En slik ordning vil kreve et årlig tilskudd til bompengeselskapet på 91 mill.»

FrP forventer at Regjeringen følger opp Stortingets vedtak og ønske om tilnærmet halv pris på nye Rv3/25, men vi frykter at effektueringen av vedtaket skal ta for lang tid. Det er viktig å unngå den meget uheldige situasjonen vi hadde for E6, hvor det tok flere mnd. å stoppe bominnkrevningen. For Rv3/25 er det avgjørende viktig at takstreduksjonen kommer før 25/1 siden gamlevegen stenges for utbedringer den 25/1 og da blir det ikke mulig å kjøre gratis før til sommeren, da veien åpner igjen.

SPØRSMÅL NR. 892

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 21. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren sikre implementering av vedtaket om å tillate eggdonasjon fra 1. januar 2021, og når vil tilbudet være reelt tilgjengelig for norske kvinner?

BEGRUNNELSE:

Etter endringene av bioteknologiloven 26. mai 2020, ble eggdonasjon tillatt i Norge fra 1. januar 2021. Arbeiderpartiet er kjent med at flere aktører er klare med infrastruktur for å sette i gang med dette arbeidet, men at det gjenstår ulike søknads- og godkjenningsprosesser før arbeidet kan starte.

Svar:

Lovendringene er trådt i kraft slik at eggdonasjon nå er tillatt i Norge.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å utrede og utarbeide utkast til retningslinjer for kompensasjon av donasjon av kjønnsceller (egg- og sædceller) og å oppdatere Veileder om assistert befruktning med donorsæd, slik at veilederen også omfatter eggdonasjon. I tillegg er direktoratet bedt om å vurdere andre nødvendige retningslin-

Svar:

Jeg viser til Innst 13 S (2020–2021) s. 34 hvor komiteen i en flertallsmerknad ber regjeringen vurdere å gjennomføre et prøveprosjekt på strekningen rv. 3/ rv. 25 Ommangsvollen–Basthjørnet, der bomsatsene på hovedveien reduseres til ca. 50 pst. av dagens sats og der det ikke innkreves bompenger på sidevei.

I Samferdselsdepartementets tildelingsbrev for 2021 datert 23. desember 2020 har Statens vegvesen fått oppdrag å vurdere en slik prøveordning. Innlandet fylkeskommune er garantist for bompengelånet og en forutsetning for at en slik prøveordning kan innføres er at garantisten aksepterer dette.

jer og veiledninger til tjenestene og donorer i forbindelse med etablering av tilbud om eggdonasjon.

Helsedirektoratet sendte utkast til revidert rundskriv om assistert befruktning med donoregg og donorsæd, inkludert forslag til retningslinjer for kompensasjon til eggdonorer på høring 18. desember 2020. Høringsfristen er 20. januar 2021.

Virksomheter som skal rekruttere eggdonorer og tilby assistert befruktning med eggdonasjon, må ha godkjenning til dette etter bioteknologiloven § 7-1. Helsedirektoratet har mottatt noen søknader fra private virksomheter, og starter nå behandlingen av disse.

Jeg er kjent med at offentlige sykehus også planlegger å gi tilbud om assistert befruktning med eggdonasjon når retningslinjene er klare.

SPØRSMÅL NR. 893**Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 18. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

I hvilken grad mener helseministeren innføringen av pakkeforløp for psykisk helse og rus har vært vellykket, anser ministeren hans egne krav i forbindelse med SINTEFs rapport om pakkeforløpene fra februar 2020 som innfridd, eller ser han fortsatt behov for å gjøre endringer i forbindelse med pakkeforløpet?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Medisin 6.januar 2021 hevder en psykolog som er konserntillitsvalgt i Helse Sør-Øst at pakkeforløpene for psykisk helse og rusbehandling ikke fungerer etter intensjonen. Det pekes på at pakkeforløpene på den bakgrunn har skapt uro og misnøye i fagmiljøene. En av årsakene til dette skyldes tidkrevende administrative systemer, som igjen går utover tiden med pasientene.

Dette er kjente problemstillinger, og blant annet viste en evaluering utført av SINTEF i en rapport fra februar 2020 at et stort flertall av de ansatte mente pakkeforløpene ikke bidro til å nå de overordnede målsettingene. Rapporten pekte på lite velfungerende datasystemer og flere av de samme problemstillingene som konserntillitsvalgt i Helse Sør-Øst gjentar nå i januar 2021.

I etterkant av SINTEF-rapporten reagerte helseministeren selv med å si at SINTEFs evaluering var alvorlig, og stilte i Dagens Medisin syv krav i oppfølgingen av rapporten.

Svar:

Pakkeforløpene er utarbeidet i samarbeid både med brukere og fagfolk på feltet, og bygger på kunnskap, erfaringer og god praksis. De første pakkeforløpene på psykisk helse og rusområdet ble innført fra 1.januar 2019 og involverer mange pasienter og ansatte. Dette er en kvalitetsreform som innebærer betydelige endringer i organisering og arbeidsmåter. Siden oppstart er syv forløp utarbeidet og implementert, og hele 300 000 pasienter har vært henvist til pakkeforløpene.

Tilsynsrapporter og pasient- og brukerrapporter fra før pakkeforløpene ble innført pekte tydelig på behov for økt brukermedvirkning, mer sammenhengende og koordinerte forløp, og mer forutsigbarhet for pasientene. Dette handler i stor grad om at mange trenger tjenester fra mange ulike instanser. Selv om de får god hjelp ett sted opplever mange at det helhetlige tilbudet har mangler. Rapportene viste at det var uønsket variasjon i utredning

og behandling, og mange pasienter var lite involvert. Vi vet også at en del har betydelig lavere levealder enn resten av befolkningen, noe som i stor grad skyldes somatiske sykdommer og livsstilsutfordringer. Pakkeforløpene kan ikke løse alle utfordringer, men de kan bidra med noen verktøy og føringer slik at oppfølgingen stadig kan bli bedre til det beste for pasientene.

Det er stor enighet om målene i pakkeforløpene. Med pakkeforløpene skal det legges til rette for individuelt tilpassede og forutsigbare tjenester hvor pasienten skal medvirke i alle avgjørelser om behandling og oppfølging. Et viktig mål er også å bidra til økt levealder hos mennesker med alvorlige psykiske lidelser og rusmiddelproblemer.

Helsedirektoratet følger med på pakkeforløpene på flere måter:

- Sentrale hendelser i pakkeforløpene registreres med koder i tjenesten, og rapporteres til Norsk pasientregister (NPR).
- Helsedirektoratet har laget et dashbord som gir fortløpende oversikt over sentrale hendelser/indikatorer. Eksempler er utredningstid, evaluering av hvordan behandlingen fungerer og andel pasienter som sammen med behandler har utarbeidet en behandlingsplan.
- SINTEF følgeevaluerer innføring av pakkeforløpene.
- Det er innført spørsmål relevant for pakkeforløp i andre undersøkelser (for eksempel i pasienterfaringsundersøkelsene, i rapporter om kommunalt psykisk helse og rusarbeid mv).
- Tilbakemeldinger fra tjenestene og brukerne.

Dette gir anledning til å følge med på om målsettingene oppnås, men også til å videreutvikle og forbedre pakkeforløpene.

SINTEF understreker i sin første rapport at det er for tidlig å konkludere om pakkeforløpene bidrar til at formålene med pakkeforløpene nås. I rapporten forteller fagfolk at pakkeforløpene fører til bedre struktur i pasientforløpene og at de i noen grad bidrar til mer sammenhengende og koordinerte forløp.

Samtidig peker rapporten på økt arbeidsbelastning og frustrasjon knyttet til registrering og dårlige IKT-system. Dette jobbes det med å finne gode løsninger på. Gode tekniske løsninger og en bedre organisering av registreringsarbeidet gir behandlerne mest mulig tid til pasientbehandling. Jeg har derfor bedt både helseregionene og Helsedirektoratet å legge funnene i rapporten til grunn

for videreutvikling av arbeidet med registrering og tekniske løsninger knyttet til pakkeforløpene.

Helsedirektoratet har gjort noen endringer i koder og registrering basert på tilbakemeldinger fra helsetjenesten, brukerorganisasjonene og fra SINTEFs evaluering. Disse er gjeldende fra 1. januar 2021. I tillegg arbeides det med flere nye fagmoduler, som for eksempel utredning av ADHD hos barn og unge, oppfølging etter overdoser og oppfølging av mennesker med samtidige rus- og psykiske lidelser som skal integreres i pakkeforløpene når disse er ferdigstilt.

Det er gjort en stor innsats både av ledere, behandlere og brukerorganisasjoner i arbeidet med å innføre pakkeforløpene. Det vil fortløpende arbeides med å forbedre og forenkle, og jeg vil følge med på resultatene av dette arbeidet.

Pasienter med psykiske lidelser og rusmiddelproblemer skal ha forutsigbare pasientforløp hvor de får vite hva som skal skje, når det skal skje og hvem som har ansvaret.

Innføring av pakkeforløp er et omfattende arbeid. Dette er derfor et arbeid som tar tid, men som er helt nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 894

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 13. januar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Kan statsråden avklare når Stortinget kan forvente å få de lenge varslede endringene i barnehageloven, om regulering av private barnehager, til behandling og eventuelt begrunne hvorfor endringene som allerede har vært på høring ikke kan fremmes for Stortinget nå?

BEGRUNNELSE:

De lenge varslede endringene i barnehageloven lar seg vente på, det nærmer seg to år siden forslagene var på høring. Regjeringen har slått fast at dagens regelverk er utdatert og har fått et solid kunnskapsgrunnlag på bordet, likevel er det fremdeles ikke fremmet lovendringer for Stortinget. I mellomtiden har regjeringen mottatt rapporten fra Velferdstjenesteutvalget, kunnskap de kunne hatt på bordet langt tidligere om de ikke hadde valgt å la det gå nesten et år før regjeringen fulgte opp Stortingets vedtak om å nedsette utvalget. I tillegg har regjeringspartiene og FrP i Stortinget vedtatt å sette ned et utvalg med bl.a. PBL (Private barnehagers landsforbund) som skal utrede finansieringen av private barnehager. Jeg er bekymret for at Velferdstjenesteutvalget og utvalget om finansiering blir to nye unnskyldninger fra regjeringen for å trenere og utsette enhver endring i regulering av private barnehager, og ber om at statsråden i sitt svar klargjør hvordan regjeringen konkret vil følge opp disse tre sakene ovenfor Stortinget og begrunner hvorfor nye utvalg og fremtidige endringer er til hinder for raskt å gjennomføre nødvendige endringer i barnehageloven nå.

Svar:

Som representanten viser til, har departementet gjennomgått regelverket knyttet til private barnehager. Jeg har også fulgt opp flere av forslagene som ble sendt på høring våren 2019. Før sommeren vedtok Stortinget regjeringens forslag om et nytt nasjonalt økonomitilsyn for private barnehager. Det nasjonale tilsynet vil ha bedre forutsetninger enn kommunene til å se nærmere på de private barnehagene som inngår i konserner og som har krevende organisasjonsformer. Jeg mener det vil føre til et bedre og mer effektivt økonomisk tilsyn med de private aktørene.

De offentlige tilskuddene utgjør store beløp som det er viktig at kommer barna i barnehagen til gode. Jeg er opptatt av at vi har et regelverk som sikrer at midlene de private barnehagene får, brukes til det formålet de er bevilget. I juni vedtok Stortinget regjeringens forslag om å tydeliggjøre regelverket om hvordan tilskudd og foreldrebetaling kan benyttes av barnehagene. Dette er en viktig presisering av dagens krav, som klargjør rammene for hvordan midlene kan benyttes for relevante aktører.

Jeg er opptatt av at vi skal se eventuelle endringer i sammenheng, lage et regelverk som fungerer godt som en helhet og som står seg over tid. Endringer i rammevilkårene for de private barnehagene vil kunne få stor betydning for aktørene selv, men også for foreldre, barn og ansatte. Dette er også bakgrunnen for at vi har hatt behov for å bearbeide flere av forslagene vi sendte på høring i 2019. Dette inkluderer forslag som skal sikre bedre kontroll med midlene i de private barnehagene, herunder

regnskapskrav og krav til dokumentasjon. Departementet foreslo i høringen 2019 å innføre et krav om at hver private barnehage må organiseres som et eget rettssubjekt. I lys av innspill til høringen, har departementet sett nærmere på alternativer til dette forslaget, og bl.a. innhentet to nye rapporter fra BDO for å belyse og vurdere alternative reguleringer. Fordi disse reguleringene er sentrale for de private aktørene, tilsynsmyndigheten og sektoren for øvrig, vil vi i størst mulig grad utrede konsekvenser, fordeler og ulemper ved de ulike alternativene.

Det pågår stadig relevante prosesser på området, som også får betydning for vårt arbeid med regelverkendringer. Departementet har gjennomgått ulike sider ved finansieringssystemet til private barnehager, et arbeid som fortsatt pågår. I statsbudsjettet for 2021 foreslo departementet å sette ned pensjonspåslaget i driftstilskuddet til private barnehager fra 13 pst. til 11 pst., jf. Prop. 1 S (2020-2021) for Kunnskapsdepartementet. Dette forslaget var en oppfølging av høringen våren 2019. Gjennom Stortingets

budsjettvedtak for 2021 er det vedtatt å reversere forslag til budsjettvedtak fra Kunnskapsdepartementet. Dette innebærer at pensjonspåslaget i driftstilskuddet til private barnehager ikke settes ned til 11 prosent som foreslått, men opprettholdes på 13 prosent, jf. Innst. 2 S (2020-2021) og vedtak 156. Stortinget har bedt regjeringen om å sette ned et hurtigarbeidende utvalg som skal utrede finansieringen av private barnehagene. Vi har dermed fått i oppdrag fra Stortinget om å se på finansieringssystemet på nytt. Dette er et oppdrag jeg tar på alvor, og vi vil legge til rette for at dette arbeidet starter opp så raskt som mulig. Næringsministeren mottok velferdstjenesteutvalgets utredning 1. desember 2020. Utredningen er allerede sendt på offentlig høring. Departementet vil på vanlig måte følge opp disse sakene. Jeg er samtidig opptatt av at endringer og arbeidene må sees i sammenheng.

Som allerede varslet, vil jeg komme tilbake til Stortinget når vi har utredet forslagene ferdig.

SPØRSMÅL NR. 895

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 19. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden konkretisere hvilket lokalt smittetrykk som vil utløse endringer i vaksinestrategien mot mer geografisk differensiering?

BEGRUNNELSE:

FHI har uttalt at de vurderer å legge om strategien og konsentrere innsatsen mer geografisk dersom smittetrykket i enkelte områder økes. Dette er også beskrevet i sentrale grunnlagsdokumenter som regjeringen har besluttet sitt dynamiske vaksinasjonsprogram på bakgrunn av, herunder rapport utarbeidet av ekspertgruppe i etikk og prioritering. Den samme rapporten har presisert at effekten på dødelighet og alvorlig sykdom kan være høyere ved en geografisk differensiering når smittetrykket tilsier det.

Områder med høyt smittepress er mer utsatt for en overbelastet helsetjeneste, smitteverntiltakene er strengest og mest tyngende i slike områder, og en vaksine vil gjøre størst nytte for seg der smitten er størst. Dette er i tråd med alle de fem målene for vaksinasjonsprogrammet. En slik prioritering vil kunne bidra til å redusere risikoen for

alvorlig sykdom og død, samt motvirke en overbelastning av helsetjenesten.

Svar:

Regjeringen har vedtatt den strategien som FHI anbefalte, nemlig å fordele vaksinen likt i hele landet. I denne første fasen med lite tilgang til vaksiner er beboere i sykehjem, de aller eldste og visse grupper helsepersonell prioritert uavhengig av bosted.

Regjeringens strategi er dynamisk. Den kan endres blant annet ut fra smittesituasjonen og oppdatert kunnskap om vaksinenes egenskaper. Ved utbredt smitte kan geografisk prioritering vurderes.

Smittesituasjonen er ustabil. Store utbrudd kan oppstå i områder som har hatt lite smitte. De to vaksinene vi i dag har tilgjengelig gis som to doser med henholdsvis 3 og 4 ukers mellomrom og det vil dermed ta minst 4 uker fra første dose er gitt til full effekt oppnås for den vaksinerte. En av utfordring med geografisk differensiering er at man da må nedprioritere andre områder. Disse områdene kan komme til å få et økt smittetrykk senere og sette personer i risikogrupperne i fare for alvorlig sykdom og død.

Behov for geografisk prioritering vil fortsatt vurderes.

SPØRSMÅL NR. 896

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 14. januar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

CAF og Alstom Transport er prekvalifisert for tilbud på nye lokaltog til Norske tog. CAF skal utvide og drive forstadsbanen, Jerusalem Light Rail (JRL) som knytter de ulovlige israelske bosettingene sammen med Vest-Jerusalem. Utvidelsene skjer på okkupert palestinsk land, i strid med folkeretten. Alstom Transport er i FNs database over selskaper som er involvert i forretninger som bidrar til å opprettholde de ulovlige israelske bosettingene.

Vil statsråden bidra til at disse selskapene er uaktuelle som leverandører til Norske tog?

BEGRUNNELSE:

Transport- og kommunikasjonskomiteen har mottatt et brev fra Palestinakomiteen og Fellesutvalget for Palestina om denne saken. Jernbaneforbundet, Fagforbundet, NTL, Palestinautvalget og andre ønsker ikke at Norge skal kjøpe tjenester fra CAF, eller la dem delta i anbudskonkurranse om å levere tjenester. Gjennom sitt engasjement i utvidelsen og vedlikeholdet av forstadsbanen i Jerusalem (JLR-systemet) bidrar CAF direkte til eksistensen og utvidelse av israelske bosettinger i okkuperte Øst-Jerusalem og dermed medvirker til Israels alvorlige brudd på internasjonale lover og konvensjoner.

Selskapets virksomhet i okkuperte områder på Vestbredden må ha som konsekvens at Norske tog utelukker selskapet som en ansvarlig samarbeidspartner.

Se også: <https://frifagbevegelse.no/njfmagasinet/norsk-jernbaneforbund-stotter-internasjonalt-kampanje-mot-det-baskiske-selskapet-caf-6.158.740060.e920c264ff>

Svar:

Stortingsrepresentant Nævra viser i begrunnelsen for sitt spørsmål til en lenke til Fri Fagbevegelse sine hjemmesider, der Norske togs redegjørelse for saken fremgår avslutningsvis i saksinnlegget. Norske tog er underlagt lov om offentlige anskaffelser og må følge dette regelverket. Norske tog har foretatt en grundig bakgrunnsjekk av selskap-

ene som ønsket å prekvalifisere seg til konkurransen om lokaltogsanskaffelsen. Det ble i den forbindelse avdekket at CAFs involvering i Israel utgjorde en negativ eksponering. Forholdet medførte ikke avvisning av CAF som tilbyder, bl.a. fordi det ikke foreligger rettskraftig domfellelse, jf. forskrift for offentlige anskaffelser. Norske tog opplyser at det før kontraktsinngåelse vil bli utført en ny IDD/kontroll av innstilte leverandører. Kontraktsinngåelse er planlagt til september 2021.

SPØRSMÅL NR. 897**Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 19. januar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

Den nye eksamensformene i matematikk har møtt sterk og alvorlig kritikk fra organisasjoner, lærere og fagmiljøene.

Vil statsråden ta kritikken på alvor og ta grep for å sikre en bedre og mer gjennomarbeidet eksamensform, og at det gjennomføres grundige utredninger og kontrollerte forsøk slik at en ny eksamensform ikke fremstår som et rent eksperiment?

BEGRUNNELSE:

Dekanene ved de matematiske fakultetene ved UiO, NTNU og UiB er kritiske og skriver i Aftenposten (03.01.21) at «De nye eksamensformene i matematikk kan føre til at fremtidens studenter ikke har tilstrekkelige matematikkferdigheter til å følge undervisning på dagens nivå.» Deres råd er ikke å gjennomføre dette eksperimentet i det hele tatt, og at hvis man likevel insisterer, bør man først gjøre det med en liten elevgruppe og ikke et helt ungdomskull.

Videre viser jeg til at Utdanningsforbundet, Norsk Lektorlag og Tekna er bekymret for at Utdanningsdirektoratet, til tross for flere sterke og unisone advarsler fra både organisasjoner, lærere og fagmiljøene som utdanner lærerne, har besluttet en ny eksamensform i matematikk. Fagforbundene frykter at dette vil medføre dårligere læring, svakere grunnleggende matematikkforståelse og regneferdigheter blant elevene, samt at de elevene som sliter mest i matematikkfaget fra før skal få det enda vanskeligere. Med slike alvorlige bekymringer kan jeg vanskelig se at statsråden bare kan stå å se på at dette utfolder seg.

Svar:

Først litt om bakgrunnen for utvikling av nye eksamener. Læreplanene i fagene er utgangspunktet for opplæringen og dermed også innholdet i eksamen. Med fagfornyelsen og innføringen av læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 må innholdet i eksamen dermed også oppdateres i tråd med de nye kompetansemålene og det nye kompetansebegrepet i læreplanverket for Kunnskapsløftet. Det har vært en omfattende prosess knyttet til utvikling av nye læreplaner, og jeg oppfatter at det er stor tilslutning til fagfornyelsen og de nye læreplanene. Både læreplanene, eksamensordningene og endringer i vurderingsforskriften har vært på høring. I tillegg har en eksamensgruppe oppnevnt av Kunnskapsdepartementet levert anbefalin-

ger om behov for forbedringer i eksamen. I denne gruppen inngikk både forskere og representanter for organisasjonene. Arbeidet med å fornye eksamener i fag gjøres trinnvis. Våren 2021 er det planlagt at elever på Vg1 gjennomfører eksamen i matematikk og engelsk etter nye læreplaner. Et helt eksempelsett for disse to eksamenene ble publisert 13. januar. Det er altså fellesfagene vi først lager nye eksamener for. For de elevene som skal ta matematikk programfag (Vg2 og Vg3) og gjennom det skal kvalifisere seg til realfagsstudier og lignende i høyere utdanning, er ikke eksamensoppgavene utviklet ennå.

Jeg følger nå situasjonen tett og vil vurdere innspillene som kommer fra skoler og lærere på oppgavesettet som Utdanningsdirektoratet 13. januar la ut for tilbakemeldinger. Samtidig er jeg opptatt av de konkrete innspillene som allerede har kommet inn skal følges opp for videre utvikling av eksamensoppgaver, og det er direktoratet nå i gang med. Jeg har særlig merket meg innspill om blant annet bruk av hjelpemidler og todeling av eksamen. Dette skal igjen drøftes med organisasjoner og universiteter og høyskoler, og jeg vil se hva disse prosessene resulterer i før jeg trekker noen endelige konklusjoner. Jeg er opptatt av å involvere organisasjoner og fagmiljøer på en god måte og vil sørge for at direktoratet intensiverer dette arbeidet. Dette er ekstra viktig i et skoleår der vi vet det er mange lærere som er slitne og mye usikkerhet rundt undervisning og eksamen generelt på grunn av pandemisituasjonen vi er oppe i. Vi kan derfor ikke konkludere endelig på situasjonen rundt eksamen per nå, heller ikke når det gjelder om matematikkeksamen skal gjennomføres som planlagt våren 2021. Vi vurderer flere alternativer og et av dem kan være å vente med ny eksamensform. Men eksamen må likevel tilpasses de nye læreplanene. Det er viktig for meg at eksamen og eksamensgjennomføring har tillit både i sektoren og i samfunnet for øvrig.

Det vil alltid være faglige diskusjoner knyttet til nye læreplaner og eksamener. Det er viktig at den faglige kvaliteten sikres også underveis i implementeringen. I arbeidet med sentralt gitt skriftlig eksamen samarbeider Utdanningsdirektoratet derfor med sterke fagmiljøer som Skrivesenteret ved NTNU, Lesesenteret ved Universitetet i Stavanger, engelskforskere ved Universitetet i Bergen og Matematikksenteret ved NTNU om å utvikle og prøve ut oppgavetyper til eksamen. Enhet for kvantitative utdanningsanalyser (EKVA) ved Universitetet i Oslo bidrar også som kvalitetssikrer. I arbeidet med å lage justerte eksamensoppgaver har Utdanningsdirektoratet også før jul offentliggjort og prøvd ut eksempler på oppgaver som kan

inngå i eksamener i matematikk Vg1 fellesfag (1T og 1P) og engelsk våren 2021. Jeg er kjent med at utprøvingene og tilbakemeldingene allerede har ført til flere justeringer og forbedringer. Oppgavene er også for første gang testet ut med elever, og det er som nevnt også lagt opp til at både elever og lærere skal kunne gi tilbakemeldinger etter at de nå prøver ut også det nye hele oppgavesettet. 13. januar 2020 ble det altså også offentliggjort eksempel på et helt oppgavesett for matematikk. Jeg håper mange vil gi sine innspill til disse. Det vil også lages støttemateriell til lærere med veiledning om oppgavene og hvordan de skal vurderes.

I tillegg til at eksamens innhold tilpasses læreplanene er det også besluttet å innføre et nytt digitalt gjennomføringssystem for eksamen. Det nye systemet skal blant annet sikre at eksamen imøtekommer lovkravene om

universell utforming og bidra til større sikkerhet i gjennomføring og sensur. Det nye digitale gjennomføringssystemet gjør det samtidig mulig å videreutvikle eksisterende eksamensformer og å utvikle nye. I tillegg gir systemet oss muligheter til å inkludere flere oppgavetyper og til justering av oppgaver etter hvert.

Jeg kan derfor forsikre representanten Solberg om at jeg følger situasjonen med utvikling av nye eksamener tett. Utviklingen er som beskrevet både gjenstand for grundige vurderinger og empiriske utprøvinger, men også en tett dialog og samarbeid med organisasjoner og universiteter og høyskoler. Jeg vil understreke at vi tar kritikken på alvor og at tilbakemeldingene skal hensyntas i utviklingsarbeidet. Endringene vil ikke bli gjort uten faglig involvering underveis i prosessene og uten av vi lytter til innspill fra sektoren.

SPØRSMÅL NR. 898

Innlevert 11. januar 2021 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 18. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil, og hva gjør barneministeren, for å forhindre at alkohol eksponeres for barn og ungdom på blogger og digitale flater hvor barn og ungdom er tilskuere?

BEGRUNNELSE:

En analyse som medieovervåkningsbyrået Retriever har gjort på oppdrag for Actis viser at norske bloggere publiserer en betydelig andel innhold der alkohol eksponeres og settes i en positiv sammenheng. Som forbilder, med mange mindreårige i følgerskaren, har de stor påvirkningskraft.

Svar:

Jeg er enig i at barn og unge bør beskyttes mot skadelig innhold på digitale flater. Ettersom bloggere og influensere ofte følges av barn og unge, bør de utvise stor aktsomhet. Det er derfor betenkelig når Retrievers analyse viser at åtte prosent av de publiserte postene fra de 20 bloggerne eksponerer alkohol i en positiv sammenheng.

Alkoholloven slår fast at reklame for alkohol er forbudt, jf. alkoholloven § 9-2 første ledd. Reklameforbudets hovedformål er å hindre påvirkning som fører til økt etterspørsel av alkoholholdig drikk. I tillegg har forbudet som

formål å opprettholde forståelse i befolkningen for at alkoholholdige drikkevarer skiller seg fra andre handelsvarer og at det er behov for særskilt regulering som begrenser alkoholforbruket i Norge. For å oppnå formålene, er forbudet utformet som et generelt forbud mot alle former for markedsføring av alkohol, men med noen begrensede unntak.

Reklame i alkohollovens forstand forstås som «enhver form for massekommunikasjon i markedsføringsøyemed». Dette prinsippet er lagt til grunn i forarbeider og rettspraksis og er nedfelt i alkoholforskriften § 14-2. Vilkalet om markedsføringsøyemed innebærer at formålet med kommunikasjonen må være å fremme salg av alkohol. At informasjonen også har andre formål enn å selge alkohol, utelukker heller ikke at reklameforbudet kan være overtrådt.

Reklameforbudet er medienøytralt. Det betyr at det ikke er avgjørende hvilke kanaler eller medier som brukes for å formidle informasjonen. Ifølge alkoholforskriften § 14-2 kan alkoholreklame blant annet framkomme i «trykt skrift, film, radio, fjernsyn, telefonnett, datanettverk, lysreklame, plakater, skilt og lignende innretninger, avbildninger, utstillinger og liknende, distribusjon av trykksaker, vareprøver mv.» Denne listen er ikke uttømmende, det innebærer at også nyere kanaler for markedsføring er om-

fattet, for eksempel sosiale medier og blogger på internett, mobiltjenester/applikasjoner, mv.

Bloggere og influensere som ytrer seg positivt om bestemte alkoholprodukter vil ikke nødvendigvis rammes av reklameforbudet. Private ytringer har en sterkere beskyttelse i ytringsfriheten enn kommersielle ytringer. Forutsetningen er at formålet med ytringen ikke er markedsføring. Dersom avsender har økonomisk interesse i eller direkte eller indirekte kan oppnå andre fordeler ved å informere om alkohol eller gi assosiasjoner til alkohol, vil dette være en sterk indikasjon på at det foreligger markedsføringsøyemed og dermed ulovlig alkoholreklame. Dette gjelder også om ytringer legges fram på vegne av eller er initiert av en bransjeaktør i alkoholmarkedet eller at bloggeren oppnår fordeler ved å omtale alkoholholdige produkter.

Det vil også kunne vurderes som en omgåelse av reklameforbudet dersom eiere og ansatte i bransjeaktørens virksomhet, eller andre med nær tilknytning til virksomheten, bruker blogger, nettsider eller profiler i sosiale medier til å omtale aktørens produkter.

Sosiale medier gjør tilgangen på informasjon enklere og informasjonen spres i mye større grad enn informasjon som må oppsøkes av den enkelte. Mange sosiale medier har anbefalte aldersgrenser ned til 12–13 år, men det er ikke uvanlig at også yngre barn bruker sosiale medier. Jeg er opptatt av barn ikke må eksponeres for ulovlig alkoholreklame.

Alkoholoven § 9-3 pålegger Helsedirektoratet ansvar for å føre tilsyn med at reklamebestemmelsene i alkoholloven overholdes. Helsedirektoratet vurderer selv hvordan organiseringen og utførelsen av tilsynet skal gjennomføres, og informerer, veileder og følger opp henvendelser fra enkeltpersoner, Statsforvalteren, kommuner og andre. Retrievers analyse gir ingen holdepunkter for at noen av de 20 influenserne har eksponert alkohol i markeds-

føringsøyemed i strid med reklameforbudet. Dette er imidlertid noe Helsedirektoratet, som tilsynsorgan, følger nøye med på.

Helsedirektoratet følger opp klager og tips fra publikum og foretar egeninitiert tilsyn rettet mot enkeltaktører eller mot bransjegrupper. Finner Helsedirektoratet at det foreligger klare og alvorlige brudd, blir aktørene tilskrevet med varsel om retting. Et pålegg om retting innebærer at den pålegget er rettet mot plikter å bringe det ulovlige forholdet til opphør. Samtidig med at pålegg om retting gis, kan tvangsmulkt fastsettes. Mulkten løper fra oversittelse av fristen for retting, og kan fastsettes i form av engangsmulkt eller dagmulkt.

Høsten 2019 startet Helsedirektoratet et større tilsyn rettet mot tilvirkere og leverandører av alkohol, der fokus var sosiale medier og nettsider. For å målrette tilsynet ble det foretatt en kartlegging av alle aktører med utgangspunkt blant annet i antall følgere på sosiale medier og omsetningstall. Som en følge av koronasituasjonen og omprioriteringer i Helsedirektoratet, er dette tilsynet midlertidig nedprioritert, men Helsedirektoratet vil videreføre dette arbeidet når situasjonen tillater det.

Stortinget har vedtatt bestemmelser om overtredelsesgebyr for blant annet brudd på reklameforbudet. Helse- og omsorgsdepartementet arbeider for tiden med et høringsnotat om forslag til forskrifter med bestemmelser om utmåling og betaling av overtredelsesgebyr. Høringsnotatet vil inneholde forslag til momenter som skal/kan legges til grunn i utmåling av overtredelsesgebyret. Et forslag som vurderes er at dersom overtredelsen er rettet mot barn, eller det er fare for at barn rammes, skal det mindre til før overtredelsen regnes som svært alvorlig. Dette kan påvirke størrelsen på gebyret. Muligheten til å ilagge overtredelsesgebyr vil gi direktoratet bedre verktøy til å stanse brudd på alkohollovens reklameforbud.

SPØRSMÅL NR. 899

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad

Besvart 18. januar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden bidra til at pasienter som i medisinsk behandling er påført immunsvikt skal prioriteres i covid 19-vaksinasjonskøen?

BEGRUNNELSE:

FHIs vaksinasjonsstrategi har i stor grad tatt utgangspunkt i en ekspertgruppes innstilling. Likevel er den tillempet i forhold til smittesituasjonen slik at helsepersonell i dag

prioriteres sammen med sårbare eldre – spesielt i sykehjemmene.

I det kreftmedisinske miljøet i Norge har det, blant annet ved artikler i Dagens Medisin, kommet til uttrykk et ønske om også å inkludere spesielt sårbare pasienter i spesialisthelsetjenesten i denne gruppen. Dette dreier seg spesielt om pasienter som ledd i behandlingen er påført et sterkt svekket immunforsvar, kreftpasienter i celleterapi, enkelte revmatiske pasienter og utvalgte personer med autoimmune sykdommer.

Dette synes som en svært relevant problemstilling i den situasjonen vi nå står oppe i. Pasientgruppene det her er snakk om er preget av å være objektivt svært sårbare, men også angsten knyttet til å være utsatt er en belastning i seg selv. Mange av dem det er snakk om har levd ni måneder nærmest uten å ha vært utenfor døra – det har vært få dødsfall i pasientgruppen, men dette er knyttet til at de har blitt rådet til knapt å møte mennesker. Det bør nå være på tide at disse pasientene så snart som mulig slipper belastningen ved ikke å være vaksinert – spesielt i en situasjon der nye virusmutasjoner, som innebærer en større smitterisiko, har oppstått.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at mange i risikogruppene ønsker vaksine så raskt som mulig. Vi sikres god tilgang til vaksiner gjennom vårt samarbeid med EU.

Vi vaksinerer nå med de to første godkjente vaksinerne. Kommuner og sykehus vil motta mange doser de neste ukene og månedene dersom leveransene kommer som avtalt.

Vaksinen fra AstraZeneca kan bli godkjent 29. januar. Hvis det skjer, øker tempoet i vaksineringen ytterligere. Vi vil kunne vaksinere opp mot 700.000 personer i løpet av februar og mars – bare med denne vaksinen. Med disse to vaksinerne, samt vaksinerne fra BioNTech Pfizer og Moderna, vil vi kunne vaksinere opp mot 1,2 millioner personer i løpet av disse to månedene.

I den første fasen med begrensede leveranser vil det likevel være nødvendig med prioritering. Regjeringen følger Folkehelseinstituttets råd om prioritering av vaksinerne, og strategien vår er dynamisk. Den kan endres blant annet ut fra smittesituasjonen og oppdatert kunnskap om vaksinens egenskaper.

I den første fasen med lite tilgang til vaksiner er beboere i sykehjem, de aller eldste og visse grupper helsepersonell prioritert uavhengig av bosted.

Etter dagens prioriteringsrekkefølge vil vi etter å ha vaksinert de som er 75 år og eldre vaksinere aldersgruppen 65 til 74 år og personer mellom 18 og 64 år med sykdommer/tilstander med høy risiko for alvorlig forløp.

Deretter følger en aldersprioritering av personer med underliggende sykdommer/ tilstander i gruppen 55 til 64 år, 45 til 54 år og 18 til 44 år. Etter disse prioriteres aldersgruppen 55- 64 år og gruppen 45 til 54 år.

SPØRSMÅL NR. 900

Innlevert 8. januar 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 18. januar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Hva vil Norges totale utslipp av klimagasser anslagsvis være i 2030 dersom man følger de foreslåtte tiltakene i den nylig framlagte Klimaplanen for 2021-2030?

Svar:

Regjeringas klimaplan viser korleis vi skal nå det norske klimamålet under Parisavtalen. Vi har lagt vekt på dei ikkje-kvotepiktige utsleppa, der vi har ei EU-forplikting om å redusere med 40 prosent samanlikna med 2005 og eit politisk mål om 45 prosent. Med dei konkrete verkemidla i planen som er moglege å effektberekne og med 2005-ta-

let budsjettet tar utgangspunkt i, vurderer vi at vi vil nå desse måla, både som utsléppsbudsjett over tiårsperioden og som punktmål i 2030.

Gjennom vår forplikting under EU-avtalen har vi fått eit utsléppsbudsjett for dei ikkje-kvotepiktige utsleppa for perioden. Det seier kor mykje vi kan sleppe ut kvart år dei neste ti åra, og det seier kor mykje vi kan sleppe ut totalt i perioden. Det foreløpige utsléppsbudsjettet tilseier at vi kan sleppe ut 210 millionar tonn CO₂-ekvivalentar samla i perioden for å innfri forpliktinga for dei ikkje-kvotepiktige utsleppa. Vi reknar òg det nasjonale målet om til utsléppsbudsjett. Da er det samla karbonbudsjettet på 202 millionar tonn CO₂-ekvivalentar.

Viss utsleppa held seg på 2019-nivå dei neste ti åra, ville utsleppa vore 246 millionar tonn CO₂-ekvivalentar. Med dagens politikk tilseier framskrivinga at utsleppa gjennom perioden vil vere på 218 millionar tonn CO₂-ekvivalentar. Ved å gjennomføre regjeringas klimaplan, vil dei vere på 198 millionar tonn CO₂-ekvivalentar.

Med andre ord vil planen overoppfylle både EU-forpliktinga og det nasjonale målet.

I 2030 vil dei ikkje-kvotepliktige utslepa med verkemidla som ligg i planen til regjeringa vere på 15,4 millionar tonn CO₂-ekvivalentar. Samanlikna med referanseåret 2005 slik det er gitt frå EU, tilseier det ein reduksjon på 45,8 prosent.

Eg vil understreke at det ikkje er all politikk som er mogeleg å effektberekne. Vi har eit tal på kor mykje auken i CO₂-avgifta vil redusere utsleppa, kor mykje vi vil kutte ved nye klimakrav i offentlege innkjøp, kor mykje endra omsettingskrav for biodrivstoff vil kutte og kor mykje vi kan kutte saman med jordbruket gjennom perioden. Men til dømes effekten av ny avtale med Enova, ny NTP og andre verkemiddel kjem i tillegg.

Kva dei samla utsleppa på norsk territorium vil bli når ein tek med kvotepliktige utslepp, veit vi ikkje i dag. Det vil avhenge av utviklinga i kvotemarknaden, der vi reknar med ei innstramming i talet på kvoter og ein auke i kvoteprisen etter at EU forsterka klimamålet til 55 prosent, i tråd med det regjeringa har arbeidd for. Regjeringa har forsterka politikken for dei kvotepliktige utsleppa, som spissing av Enova og ein varsla karbonpris på 2000 kroner per tonn CO₂-ekvivalent for petroleum og luftfart. Det vil redusere utsleppa utover framskrivingane. Regjeringa arbeider mot målet om å halvere utsleppa frå norsk petroleumproduksjon og å ta i bruk ny nullutsleppsteknologi i fastlandsindustrien.

Eg registrerer at SV i sitt alternative statsbudsjett verken skil mellom kvotepliktig sektor og ikkje-kvotepliktig sektor eller nyttar utsleppsbudsjett som reknemetode. Det meiner eg er uklokt. Regjeringas nye utsleppsbudsjett for ikkje-kvotepliktig sektor gjer at klimamål ikkje berre er eit tal vi skal nå langt fram i tid, men noko vi skal innfri år for år og som tel samla utslepp. Det gjer det tydelegare at vi må kutte tidleg, ikkje skyve på problemstillinga fram til 2030.

Klimaplanen til regjeringa er eit historisk taktskifte i norsk klimapolitikk. Kombinasjonen av tiltak i ikkje-kvotepliktig sektor og deltakinga i det europeiske kvotesystemet vil gjere at Noreg når målet under Parisavtalen om å redusere utsleppa med 50-55 prosent innan 2030.

